

ပုခွံ

မေတ္တာ

သံဃာ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.184

WEEKLY NEWS JOURNAL

27th January 2018

ဗမာပြည်မှ ပေးစာများ နံနက်စာသောက်

အောင်ဆန်းစုကြည်

ဗုဒ္ဓ

ဓမ္မ

သံဃာ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.184 WEEKLY NEWS JOURNAL 27th January 2018

အတိုအထောင်ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AAလုပ်ကြံတဲ့ မြောက်ဦးလေ့မှန်တိုင်း ရခိုင်ပြည်ဘယ်လဲ

မိုးတိန် (သုရိယနေဝန်း)

ရခိုင်ပြည်နယ်၏မြောက်ဘက်ကမ်းလျက်ရှိ အင်္ဂလိပ်လမ်းမရှိ အထောင်ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AAလုပ်ကြံတဲ့ မြောက်ဦးလေ့မှန်တိုင်း ရခိုင်ပြည်ဘယ်လဲ (၁၇၀) နီးပါးရှိပြီး လူဦးရေအကြီးအကျယ်ပေါက်ကွဲလျက်ရှိသည်။ စတုရန်းတစ်မိုင်လျှင်လူ (၂၈၆၅) ယောက် နေထိုင်နေရပြီး

ငကင်းသည် မနက်မိုးလင်းသည်နှင့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မထိုင်ရလျှင် မနေနိုင်သည့်ရောဂါဝေဒနာ ခံစားလာရသည်မှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း(၃၀)ကျော်က တည်းက ဖြစ်သည်။ ငကင်း ဆင်းရဲဖူးသည်။ ချမ်းသာဖူးသည်။ ငကင်းဘဝတွင် ဆင်းရဲရဲ ချမ်းသာသာ မနက်တွင် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်သည်အလုပ်ကို မပျက်မကွက်မှန်မှန်လုပ်ခဲ့သည်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ အုတ်နီခဲရောင်ထနေသည့် ခပ်ကျကျလက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် မသောက်ရဘဲ မနေနိုင်။ တစ်ခါတစ်ရံ နေ့လယ်ခင်းဘက်တွင်ပါ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်တတ်သည်။

လူတစ်ယောက်သည် မိမိကိုယ်ကို ဘာလူမျိုးလဲဟု ဆုံးဖြတ်ရာတွင် နံနက်စာနှင့် နားထောင်ချင်သည့် သီချင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဟု ကြားဖူးသည်။ အလွန်မှန်ပေသည်။ ငကင်းသည် မြန်မာဖြစ်ကြောင်း မုန့်ဟင်းခါး၊ နန်းကြီးသုပ်နှင့် လက်ဖက်ရည်မပါလျှင် အာသာမပြေချေ။ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် နေခဲ့ရစဉ်က နံနက်စာကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အာသာမပြေခဲ့ချေ။ စတာဘတ်ကော်ဖီ၊ မက်ဒေါနယ်ကော်ဖီ၊ ဒန်ကင်းဒိုးနတ်ကော်ဖီတစ်ခွက်၊ အသားညှပ်ပေါင်မုန့်တစ်လုံးဖြင့် နံနက်စာကို မရှိမဖြစ်စားခဲ့ရသော်လည်း တစ်ခါမျှ အာသာမပြေခဲ့ချေ။ မုန့်ဟင်းခါးမစားရရင်တောင် ပဲပြုတ်ထမင်းဆီဆမ်းတစ်ပွဲလောက် လွေးလိုက်ရမှ အာသာပြေသည်။ အနောက်တိုင်းသီချင်းများနားထောင်၍ အဆင်ပြေသော်လည်း မြန်မာသီချင်းနားထောင်မှပင် အကြောအချဉ်ပြေပျောက်သွားပြီး စိတ်ထဲတွင် လွတ်လပ်ပေါ့ပါးသွားသလို ခံစားရသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်နေခဲ့ရစဉ်ကလည်း သွားလေရာရာတွင် အခွင့်ရလျှင် မြန်မာသီချင်းသာ နားထောင်ခဲ့သည်။ အင်တာနက်တွင် မြန်မာရုပ်ရှင်ကားများကို ရှာကြည့်တတ်သည်။

ဟိုတုန်းက မုန့်ဟင်းခါးနှင့်ပေါက်စီကို လွမ်းမိသည်

ငကင်း ငယ်စဉ်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင် ဝက်သားပေါက်စီဆိုသည်မှာ ပေါက်စီထဲတွင် ဘဲဥတစ်ခြမ်း ပါသည်။ ဝက်အူချောင်း လက်နှစ်ဆစ်မျှ ပါသည်။ ပေါက်စီထဲတွင် ဝက်သားပေါင်းတော်တော်ကြီးကြီးပါသည်။ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်နှင့် ဝက်သားပေါက်စီတစ်လုံးစားလိုက်ရလျှင် နေ့လယ်ထမင်းစားချိန်အထိ ဆာလောင်ခြင်းမရှိ။ ငကင်းတို့ငယ်စဉ်က တရုတ်တန်းတွင် ကြေးအိုးတစ်ပွဲ မှာစားလျှင် ကုန်တောင်မကုန်နိုင်အောင် အသားလုံးများ ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကြေးအိုးဆိုသည်မှာ အရည်ကို ဝက်ရိုးပြုတ်နိုင်နိုင်ဖြင့် အရသာရှိအောင် ပြုလုပ်ထားသည်။

ယနေ့ နှစ်ပေါင်း(၃၀)ကြာလာသောအခါ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များတွင် ရောင်းနေသော အစားအသောက်အားလုံး ဝိတ်လျှော့လာကြသည်။ ပေါက်စီထဲတွင် အသားဆို၍ လောက်စာလုံးတစ်လုံးစာမျှလောက်သာပါပြီး ဂျုံအလုံးပေါင်းကို ပေါက်စီဟု ရောင်းနေကြသည်။ ဘဲဥနှင့်ဝက်အူချောင်းပါသော ဝက်ပေါက်စီဆိုသည်မှာ လုံးလုံးမရှိတော့ချေ။ ငကင်းတို့ ငယ်စဉ်က ဘဲသားမုန့်ထဲတွင် အသားများ အပြည့်ပါသည်။ ယခု နာမည်ကြီးလက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှ ဘဲသားမုန့်ပင် အသားစအနည်းငယ်သာ ပါပြီး ကြက်သွန်နီများနှင့် ဂျုံများသာ ပါတော့သည်။

ငကင်းတို့ ငယ်စဉ်က မုန့်ဟင်းခါးမှာ မြောင်းမြ မုန့်ဟင်းခါးဆိုလိုက်သည်နှင့် ငါးခွံ၊ ငါးကြင်း အဖတ်များ လှိုင်လှိုင်ပါပြီး ငါး၏အချိုဓာတ်အရသာအပြည့်ပါသည်။ ယနေ့မုန့်ဟင်းခါးဆိုသည်မှာ ငါးဆို၍ စတိဗျာသာပါတော့ပြီး အချိုမှုန့်ဒလဟောဖြင့် ချက်ထားသောအချိုမှုန့်မုန့်ဟင်းခါးများသာ တွေ့ရတော့သည်။

ငကင်းတို့ အဘိုးအဘွားများက ဆုံဆီ၊ ပဲဆီ၊ နှမ်းဆီ အစစ်စားခဲ့ရသည်။ ငကင်းတို့လက်ထက်တွင် အတော်အသင့်ကောင်းသော ပဲဆီ စားခဲ့ရသေးသည်။ ယခုသော် မလေးရှားမှအညံ့ဆုံးစားအုန်းဆီများသာ စားရတော့သည်။

ယနေ့ မြန်မာပြည်မြို့ပြကျေးလက်များတွင် မြင်တွေ့နေရသော မြန်မာလူမျိုးအများစုသည် ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သည့်လက္ခဏာများဆုံးနေကြသည်သူများသည်။ လူငယ်များတွင်လည်း ကျားကျားလျားလျား သန်သန်မာမာ မြင့်မြင့်မားမား မတွေ့ရသလောက်ဖြစ်နေသည်။ ပိနီပိနီကပ်ကပ်နှင့် ပုပုဝဝနှစ်မျိုးသာ တွေ့ရသည်များသည်။ အသက်(၄၀)လောက်ရောက်သည်နှင့် ဖောင်းဖောင်းကားကားနှင့် ဖောရောင်နေသလို တွေ့နေရသည်။ အကြောင်းမှာ စားအုန်းဆီ၊ အချိုမှုန့်နှင့်ချက်သော ထမင်းဟင်းနှင့် အစားအသောက်များကို နေ့စဉ် နံနက်အိပ်ရာထသည်မှ ညစာအထိ စားသုံးနေသောကြောင့် ဖြစ်လိမ့်မည်။

အမျိုးသားအများစုသည် ညနေစောင်းသည်နှင့် ဘီယာဆိုင်၊ အရက်ဆိုင်သို့သာ ရောက်ကုန်ကြသည်။ ပြည်တွင်းဖြစ် ၈၈၊ ၈၉ အရက်သောက်လျှင် သောက်၊ ထိုမျှလောက် မတတ်နိုင်သူများက တောအရက်၊ အရက်ဆီများပင် သောက်ကြသည်။ ထိုအရက်များ သောက်ပြီး နှစ်အနည်းငယ်နှင့် သေကုန်ကြသည်။ သေမည်မှန်းသိလျက်နှင့် သိသိပင် သောက်ရင်း ကျေကျနပ်နပ်ကြီးသေသွားကြသည်။ မသေသေးသူများကလည်း အရှေ့ကသေသွားသူများ အကြောင်းသိလျက်နှင့် သေချင်သေပါစေဆိုကာ ထိုအညံ့စားအရက်များကိုပင် နေ့စဉ်သောက်ရင်း အသေခံနေကြသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်တွင် အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် မုဆိုးမများ၊ အဖေမဲ့သူကလေးငယ်များ အလွန်များပြားလာနေသည်။

မြန်မာပြည်တွင် ပြည်သူအများစုမှာ ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်မှန်းသိလျက်နှင့် အချို့မှုန့်နှင့်စားအုန်းဆီကို မရွှောင်နိုင်ဘဲ အသေခံနေကြသည်။ အသည်းရောဂါ၊ အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်မယ်မှန်းသိလျက်နှင့် အဆင့်အတန်းမမီသော အညံ့စားအရက်များသောက်ပြီး အသေခံနေကြသည်။ ဆေးလိပ်သောက်လျှင် အဆုတ်ကင်ဆာ၊ လည်ချောင်းကင်ဆာ ဖြစ်မယ်မှန်းသိလျက်နှင့် အသေခံသောက်နေကြသည်။

ထိုသို့ ပြည်သူများ သေမယ်မှန်းသိလျက်နှင့် အသက်နှင့်ရင်းပြီး စားအုန်းဆီ၊ အချိုမှုန့်၊ အရက်ဆိုး၊ ဆေးလိပ် စသည်တို့ကို သုံးစွဲပြီး အသေခံနေကြသည့် အကြောင်းတရားကို သေချာစွာလေ့လာသုံးသပ်ကြည့်သောအခါ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် စီးပွားရေးအဆင်မပြေမှုက အဓိကဖြစ်သည်။

စားအုန်းဆီတစ်ပိဿာသည် (၂၇၀၀)ကျပ် ရှိသော်လည်း ပဲဆီစစ်စစ်တစ်ပိဿာလျှင် (၆၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်နေသည်။ စုပါးမားကတ်များတွင်ရောင်းသော ဟင်းရွက်ဆီ၊ နေကြာဆီ (၅၀)ကျပ်သားတစ်ပုလင်းမှာ (၂၇၀၀)ကျပ်ခန့် ရှိသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အညီညွတ်ဆုံးဆိုသော ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးနိုင်ငံများတွင် စားသုံးနေသော သံလွင်ဆီ(၅၀)ကျပ်သားတစ်ပုလင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၅၀၀၀)ခန့်မျှအနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာလူမျိုး (၉၀)ရာခိုင်နှုန်းမှာ သံလွင်ဆီနှင့် ပဲဆီစစ်စစ်စားသုံးဖို့ဆိုသည်မှာ အလွမ်းကွာဝေးနေသည်။ ဆီတစ်ပုလင်းအတွက် (၅၀၀၀)၊ (၁၀၀၀၀) မည်သည့်မြန်မာအခြေခံလူတန်းစားကမျှ သုံးစွဲနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ဝက်သားတစ်ပိဿာ (၈၀၀၀)ကျပ်၊ ဆိတ်သားတစ်ပိဿာ (၁၀၀၀၀)ကျပ်၊ မွေးမြူရေးကြက်တစ်ပိဿာ (၇၀၀၀)ကျပ်၊ မြန်မာကြက်တစ်ပိဿာ (၁၀၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်နေသည့်အတွက် မိသားစုထမင်းစားဝိုင်းတွင် ဝက်သားတစ်တုံးထက် ပိုမစားနိုင်တော့ပါ။ ကြက်ဥတစ်လုံး (၁၂၀)၊ ဘဲဥတစ်လုံး (၁၅၀)ဖြစ်နေသည့်အတွက် ဘဲဥအချဉ်ဟင်းပင် အနိုင်နိုင်စားနေရသည်။ ကန်စွန်းရွက်တစ်စည်း (၂၀၀)ကျပ်ဖြစ်နေသည့်အတွက် ကန်စွန်းရွက်ကြော်ပင် အဝလွင်မစားနိုင်ကြတော့ချေ။

ထို့ကြောင့် မြန်မာလူမျိုးများ အများစုမှာ ကြုံလှိသေးကွေးလာကြသည်။

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး၏ ကျန်းမာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်မှာ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း (၃၀)ကထက် ပိုမိုသေးကွေးလာနေသည်။ မြန်မာ့လက်ရွေးစင်ဘောလုံးအသင်းကို ကြည့်လိုက်လျှင် မြန်မာလူမျိုး

တို့၏ အရပ်အမောင်းနှင့် ကိုယ်နေကိုယ်ထားကို ခန့်မှန်း၍ ရသည်။ မြန်မာနှင့် ထိုင်း၊ မြန်မာနှင့် မလေးရှား၊ မြန်မာနှင့် အင်ဒိုနီးရှား ဘောလုံးပွဲများကို တီဗီတွင် ကြည့်လိုက်လျှင် သေးသေးကွေးကွေးဖြစ်နေသည့်အသင်းသည် မြန်မာအသင်းဟု တစ်ထစ်ချပြော၍ ရသည်။

အိမ်နီးချင်း ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံများတွင် အစားအသောက် ဝဝလင်လင်နှင့် ကျန်းကျန်းမာမာစားသောက်နိုင်ပါလျက် မြန်မာပြည်တွင် ပြည်သူများ အဘယ်ကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သောအစားအသောက်များကိုစားနေကြပြီး အာဟာရဝဝလင်လင်မရှိကြသည်မှာ စီးပွားရေးအဆင်မပြေမှုနှင့် နိုင်ငံတို့အုပ်ချုပ်လာကြသော အစိုးရများ၏ မူဝါဒများနှင့် လုံးဝသက်ဆိုင်နေပါသည်။

ပင်လယ်ပေါ်မေးတင်၍ မြစ်ချောင်းများအပေါ် ခွထိုင်ထားသော်လည်း ငတ်နေသော မြန်မာပြည်

မြန်မာပြည်သည် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း မိုင်ပေါင်း(၁၂၀၀)ကျော်ပေါ်တွင် မေးတင်နေသော နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပါလျက်နှင့် ရေထွက်အစားအသောက်များ ဝဝလင်လင်မစားရသောနိုင်ငံ ဖြစ်နေသည်။ ရေချိုမြစ်ကြီးဖြစ်သော ဧရာဝတီသည် မိုင်ပေါင်း (၁၃၄၈)မိုင် ရှည်လျားသော မြစ်ကြီးဖြစ်သည်။ ချင်းတွင်းမြစ်၊ ရွှေလီမြစ်၊ တပိန်မြစ်၊ စစ်တောင်းမြစ်၊ သံလွင်မြစ် စသော ရေချိုမြစ်ကြီးများလည်းစီးဆင်းရာဒေသဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရေချိုမြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်အမြောက်အမြားရှိပါလျက်နှင့် ရေချိုငါး ပေါပေါများများ မစားရသောနိုင်ငံ ဖြစ်နေသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် မြေဧရိယာအလုံအလောက် ရှိပါလျက်နှင့် အသားငါး အလွန်ရှားပါးဈေးကြီးသောနိုင်ငံ ဖြစ်နေသည်။

အာရှတိုက်၏ စပါးကျီပေါ်မှ ထမင်းမဝသော နိုင်ငံ

စိုက်ပျိုးမြေအများအပြား ရှိပါလျက်နှင့် စပါးသီးနှံသစ်သီးဝလံဟင်းသီးဟင်းရွက် ပေါပေါများများ မစားသောက်ရသော နိုင်ငံဖြစ်နေသည်။

အထက်ပါအခက်အခဲအားလုံးကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် မြန်မာပြည်သည် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးတော်လှန်ရေးကြိုးတစ်ရပ် ဆင်နွှဲဖို့ လိုနေပါသည်။

လူ့ဘဝတွင် အရေးအကြီးဆုံးမှာ စားဝတ်နေရေးဖြစ်ရာ အစားအသောက်မှာ ထိပ်ဆုံးက အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ အစားအသောက်ဝဝလင်လင်မစားသောက်ရခြင်းသည် လူဖြစ်ရကျိုး ရှုံးခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအတိုင်း မြန်မာလူမျိုးများ ဆင်းဆင်းရဲရဲဖြင့် မဝမလင်စားသောက်နေထိုင်သွားကြမည်ဆိုလျှင် နောင်အနှစ် (၂၀)လောက်တွင် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်နှင့် အရပ်အမောင်းမှာ ကမ္ဘာတွင် အသေးဆုံးအညက်ဆုံးနှင့် မကျန်းမာဆုံးလူမျိုး ဖြစ်လာတော့မည်။

ကမ္ဘာ့နံပါတ်နှစ် ကင်ဆာနိုင်ငံ

ယနေ့တွင်ပင် မြန်မာပြည်သည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ (၂၀၀)ကျော်တွင် ဒုတိယကင်ဆာရောဂါအဖြစ်ပွားဆုံး နိုင်ငံဖြစ်နေသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် တစ်နှစ်ထဲမှာပင် မြန်မာပြည်၌ ကင်ဆာရောဂါဖြစ်ပွားသူ (၆၄၀၀၀) ရှိခဲ့သည်။ အဓိက မှာ စားအုန်းဆီ၊ မှိုတက်ငရုတ်သီး၊ ဆေးလိပ်နှင့် ကွမ်းယာတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့အဆင့် (၁၈) အသည်းရောဂါနိုင်ငံ

ဗဟုပေးစာပျား

သောက

အောင်ဆန်းစုကြည်

သည်းရောင်ရောဂါအဖြစ်ပွားဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်နေပြီ။ ကျန်းမာရေးစနစ် အနိမ့်ကျဆုံးနိုင်ငံများထဲတွင် ထိပ်ဆုံးက ရောက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်းမှာပင် အသည်းကင်ဆာရောဂါဖြင့် သေဆုံးသူ (၂၀၀)နီးပါး ရှိပါသည်။ အသည်းရောဂါဖြင့်သေဆုံးမှု ကမ္ဘာ့အဆင့်တွင် မြန်မာပြည်သည် အဆင့်(၁၈) ဖြစ်သည်။

အာရှတိုက်၏ HIV/AIDS ရောဂါထိပ်သီးနိုင်ငံ

မြန်မာပြည်သည် HIV/AIDS ကူးစက်ပျံ့နှံ့မှု အဆင့်တွင် ကမ္ဘာ(၁၆၆)နိုင်ငံထဲမှ အဆင့်(၅၁)တွင် ရှိပြီး အာရှတိုက်အဆင့်တွင် ထိပ်ဆုံးနိုင်ငံများထဲတွင် ပါနေသည်။ ဤရောဂါကြောင့် နှစ်စဉ်လူပေါင်း (၃၅၀၀၀) သေဆုံးနေရသည်။ အဓိကမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့် (၄၃)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် လိင်လုပ်သားများကြောင့် (၃၂)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်နေရသည်။

ထို့ကြောင့် လက်ရှိအစိုးရသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေး တော်လှန်ရေးကြီး ဆင်နွှဲရမည်။ တော်လှန်ရေးဆိုသည်မှာ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ပုံမှန်အချိန်ကာလဖြင့် ကျော်ဖြတ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အလွန်မြန်ဆန်သည့်အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ခုန်ပျံ့ကျော်လွှားရမည်ကို တော်လှန်ရေးဟု ဆိုလိုပါသည်။

တောင်သမန်အင်းငကင်း

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၂၀)ကျော်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ဘဝတွင် ရေးသားထားခဲ့သော 'ဗမာပြည်မှ ပေးစာများ' ထဲမှ ကုန်ဈေးနှုန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ပြည်သူလူထုနှင့် အမေရိကန် ပြန်လည်အမှတ်ရစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။ (ဤဆောင်း

ပါးသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံသို့ပေးပို့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုဂျပန်ဘာသာဖြင့်ရေးထားသောဆောင်းပါးများကို စာရေးဆရာ **ရဲမြလွင်**မှ မြန်မာဘာသာသို့ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး **'ဗမာပြည်မှပေးစာများ'**ဟု စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။)

နံနက်စာ သောက

အောင်ဆန်းစုကြည်

ဗမာနိုင်ငံ၌ လက်ရှိအခြေအနေတွင် လူပြောအများဆုံးအကြောင်းအရာမှာ ငွေကြေးဖောင်းပွသည့်အတွက် ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်လာသည့်အကြောင်းပင်။ လူအနည်းငယ်မစုမိလိုက်နှင့် သူတို့အချင်းချင်းပြောမိကြသောအကြောင်းမှာ ကုန်ဈေးနှုန်းများ တစ်ရပ်ရပ်တက်နေသည့်အကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဗမာနိုင်ငံအကြောင်းပြောလျှင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်ရဲ့ပိုင်းနှင့်စာလျှင် နောက်ပိုင်းတွင် ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်းအကြောင်းကို စတင်ပြောသည်မှာ ထုံးစံကဲ့သို့ဖြစ်နေကြတော့သည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ထိုကဲ့သို့ကုန်ဈေးနှုန်းအကြောင်းများကို နှိုင်းယှဉ်ပြောဆိုမိလေတိုင်း အတွေးရခက်ကာ ခေါင်းရွပ်သွားကြသည်။ စိတ်မရှည်နိုင်အောင်ဖြစ်လာကြသည်။ မယုံကြည်နိုင်သကဲ့သို့ မျက်နှာအမူအရာများပြောင်းကုန်ကြသည်။ ဒေါသထွက်လာကြသည်။ ကုန်ဈေးနှုန်းအကြောင်းကို ခေါင်းထဲတွင်ထည့်စဉ်းစားစရာမလိုသည့် လက်တစ်ဆုပ်စာ လူချမ်းသာများမှလွဲလျှင် ထိုပြဿနာအား လူတိုင်းလူတိုင်းက အာရုံစိုက်ကြလေသည်။

ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်း၊ ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းတို့၏အကြီးမားဆုံးရန်သူများမှာအိမ်ရှင်မများပင်ဖြစ်

ကြသည်။ အိမ်ရှင်မများမှာ ကန့်သတ်ထားသောဝင်ငွေများကို ခြိုးခြံသုံးစွဲကာ မိသားစုအတွက် မရှိမဖြစ်အိမ်သုံးပစ္စည်းဝယ်ယူကာ စီမံပေးကြရသည်။ အိမ်ရှင်မများအတွက်ဈေးတစ်ခါသွားရခြင်းသည် စမ်းတဝါးဝါးနှင့်မျက်မမြင်များ လမ်းလျှောက်ပြိုင်ပွဲတွင် ပါဝင်နေရသကဲ့သို့အတော်ကြီးကို သတိထားပြီးသွားကြရသည်။ မနိုင်ရင်ကန် ဈေးကြီးပေးဝယ်မိရခြင်းဟူသော အုတ်နံရံကြီးနှင့် ဆောင်မိမှာစိုးရိမ်ရသကဲ့သို့ပစ္စည်းအညံ့စားလိမ်အရောင်းခံရမည့်ချောက်ထဲသို့ ကျသွားမိမှာကိုလည်း ကြောက်ရွံ့နေကြရလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ခက်ခဲခဲဝဲဝဲလာပြီး အိမ်သို့ပြန်ရောက်သည့်အခါ ဈေးစာရင်းထဲတွင်ပါဝင်သော တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းကိုဝယ်ရန်မေ့လာသဖြင့် ထိုပစ္စည်းကို အစားထိုးနိုင်မည့်ပစ္စည်းကိုရှာကြကာ တစ်မိသားစုလုံး ကျေနပ်မှုရရန်အတွက် စီမံချက်ပြုတ်ကြရပြန်လေသည်။

ခြိုးခြံဆွေတာကာ ဈေးဝယ်ရခြင်း၏ခက်ခဲမှုကို သဘောပေါက်ရန်အတွက် တစ်နေ့တာ၏ပထမဆုံးဖြစ်သောနံနက်စာအတွက်လိုအပ်ချက်များကို လေ့လာကြည့်သင့်ပေသည်။ ဗမာလူမျိုးအများစုအတွက် အဓိကကျသောနံနက်စာမှာ ထမင်းကြော်ပင်ဖြစ်သည်။ ခါတိုင်းဆိုလျှင် ထမင်းထဲတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် အသားဟင်းသို့မဟုတ် ငါး၊ပုစွန်စသည့် ညကကျန်ရှိသောဟင်းများကို ရောနယ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကြက်ဥတစ်လုံးဖြစ်စေ၊ နှစ်လုံးဖြစ်စေ ဖောက်ပြီးရောနယ်တတ်ကြသည်။ ဝက်အူချောင်းကို ပါးပါးလှီးပြီးထည့်သည့်အခါလည်းရှိပေသည်။ ကြုံကြုံသည့်အခါ နံနက်ခင်းဝေလီဝေလင်းလှည့်လည်ရောင်းချနေသည့် ပဲပြုတ်ကိုပါ ရောထည့်တတ်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပစ္စည်းအမယ်စုံလင်စွာထည့်နိုင်ပါက လွန်စွာအရသာရှိလှသည့်ထမင်းကြော်ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ယခုအခါတွင် အိမ်အများစုမှထမင်းကြော်တို့မှာ အင်္ဂါမစုံလင်ကြသဖြင့် မြန်သွက်ခြင်းမရှိကြတော့ပေ။ ယမန်နေ့ညက ကျန်ရှိသောဟင်းများကိုလည်း မျှော်လင့်၍မရနိုင်ကြတော့ပေ။ ကြက်သားဟင်း၊ ကြက်ဥနှင့် ဝက်အူချောင်းတို့မှာလည်း သူငွေများသာစားနိုင်သည့် ဇိမ်ခံပစ္စည်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားခဲ့ကြပေပြီ။ တစ်ချိန်က ဈေးအပေါဆုံးဖြစ်သောပဲပြုတ်များ၏ဈေးနှုန်းတွေသည်လည်း အမြင့်သို့ခုန်တက်သွားခဲ့ကြတော့သည်။

လွန်ခဲ့သော(၆)နှစ်ခန့်က ကြက်သားဈေးနှုန်းသည် တစ်ပိဿာလျှင် (၁၀၀)ကျပ်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ယခုဆိုလျှင် တစ်ပိဿာ(၄၀၀)ကျပ်သို့ တက်လာခဲ့သည်။(၁၅၀)ကျပ်နှုန်းသာရှိခဲ့သောဆိတ်သားဈေးနှုန်းမှာလည်း(၄၀၀)ကျပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဝက်သားဈေးနှုန်းမှာ(၇၀)ကျပ်နှုန်းမှာ (၂၈၀)ကျပ်အထိ တက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၀တစ်စိုက်က တစ်ပိဿာလျှင် (၄၀)သာပေးခဲ့ရသော ပုစွန်ဆိတ်မှာလည်း (၁၀၀)ဖြစ်လာသကဲ့သို့ အလယ်အလတ်စားပုစွန်ကျော့များ၏ဈေးနှုန်းမှာ (၁၀၀)မှ(၂၀၀)ကျော်အထိ ခုန်တက်သွားခဲ့လေတော့သည်။ပုစွန်ထုပ်ကြီးများ၏ဈေးနှုန်းမှာလည်း (၁၀၀၀)ကျော်သွားခဲ့သောကြောင့် အထက်တန်းစားလူမလိုင်များမှလွဲလျှင် သာမန်ပြည်သူများ၏ ထမင်းပွဲတွင် ပုစွန်ထုပ်ဆီပြန်ဟင်းမှာလည်းကွယ်ပျောက်သွားခဲ့ရတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ ကုန်ဈေးနှုန်းများက ခေါင်ခိုက်နေသောအခြေအနေအောက်တွင် ထမင်းပွဲတစ်ပွဲ၌ မိသားစုအားလုံးကျေနပ်သည့်အထိအသားဟင်းကိုလုံလုံလောက်လောက်ကျွေးနိုင်ရန်မှာ လွန်စွာခဲယဉ်းလှပေသည်။ သို့ဖြစ်ပါက နံနက်စာထမင်းကြော်နှင့်ရောစားရန်အတွက် အသားဟင်းကျန်ဆိုသည်မှာ လုံးဝမျှော်လင့်၍မရနိုင်ကောင်းသောအရာဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။ ကြက်ဥထည့်ကြော်ရန်မှာလည်း ယခုအချိန်တွင် မလွယ်ကူလှပေ။ ၁၉၉၀ခုနှစ်မတိုင်မီက တစ်လုံးလျှင် တစ်ကျပ်သာပေးခဲ့ရသော ကြက်ဥ၏ဈေးနှုန်းမှာ ရှစ်ကျပ်အထိတက်လာခဲ့ပေပြီ။ ထမင်းကြော်ထဲတွင် ပါးပါးလှီးထည့်လိုက်ရုံဖြင့် အရသာပိုမိုထူးကဲလာစေနိုင်သော အာဟာရဓာတ်ပြည့်ဝစေသော ဝက်အူချောင်း၏ဈေးနှုန်းမှာလည်း တစ်ပိဿာလျှင် (၄၅၀)ဝန်းကျင်ဖြစ်နေပြီမို့ သူငွေများ ဇိမ်ခံစားသောပစ္စည်းများဘဝသို့ရောက်ရှိသွားခဲ့ပြီဖြစ်လေသည်။ (၁၉၉၀ မတိုင်မီက ဝက်အူချောင်း၏ဈေးနှုန်းမှာ ၂၅၀ ကျပ်ခန့်သာ ရှိခဲ့သည်) ဗမာလူမျိုးများအနေဖြင့် အသား

ဈေးငါးဈေးကခေါင်ခိုက်နေသည့်အတွက် သူတို့စားသော နံနက်စာထမင်းကြော်ထဲတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို သာ အားပြုပြီးရောနှောကာ စားသုံးနေရရှာလေတော့သည်။ သို့ပါသော်လည်း ဟင်းရွက်ဟင်းသီး၏ဈေးနှုန်းသည် အသားငါးလောက်မများသည့်တိုင် ယခင်ထက် အဆပေါင်းများစွာတက်နေပြန်သဖြင့် ဆန္ဒရှိသလောက် ရောမစားနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြပြန်သည်။

ထမင်းကြော်ကဲ့သို့ နံနက်ပိုင်းတွင်သာမက ကြိုက်သည့်အချိန်တွင် ဗမာလူမျိုးများ ခုံခုံမင်မင်စားသောက်လေ့ရှိသော အစားအစာတစ်မျိုးမှာ မုန့်ဟင်းခါးပင် ဖြစ်လေသည်။ ဟင်းခပ်အမွှေးအကြိုင်များကို လှိုင်လှိုင်ခတ်ထားသည့် ငါးဟင်းရည်ထဲတွင် ဆန်ဖြင့်ကြိတ်ညှစ်ထားသည့် မုန့်ဖတ်မျှင်မျှင်လေးကို ထည့်စားရသော ဗမာလူမျိုးများ၏ အသည်းကျော်ဟုပင်တင်စားနိုင်သော မုန့်တစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်လူမျိုးများ၏ ဗူယာဘေ့စ်၊ ဂျပန်လူမျိုးများ၏လားမင် အစရှိသည့် ရိုးရာခေါက်ဆွဲများကဲ့သို့ပင်လူကြိုက်များလှပေသည်။ မုန့်ဟင်းခါးထဲတွင်မူ ဗူးသီးကြော်၊ ကြက်သွန်ကြော်၊ ပဲကပ်ကြော် စသည့် ဟင်းရွက်ဟင်းသီးကြော်များ၊ ငါးဖယ်ဆုပ်များ၊ အိုးဘဲဥပြုတ်များ၊ ကြက်ဥပြုတ်များ၊ နံနံပင်၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ ငရုတ်သီးမှုန့်၊ ကြက်သွန်ဖြူဆီချက်စသည် စသည်ဖြင့်မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာများနှင့်ရောနှောစားသုံးကြသည်။ ကြိုက်နှစ်သက်သူများကမူ တစ်နေ့လုံးကြိုက်သည့်အချိန်တွင် ထည့်စားကာ ထိုနေ့အတွက် ထမင်းလွတ်ကြရလေသည်။ ၁၉၉၀ခုနှစ်မတိုင်မီက အကြော်နှင့်မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲသည် သုံးကျပ်မျှသာ ပေးခဲ့ရသော်လည်း ယခုအခါ အကြော်မပါ အလွတ်တစ်ပွဲသည်ပင်လျှင် (၁၅)ကျပ်သို့ ထောင်တက်လာခဲ့တော့သည်။ ဈေးကြီးကြီးသာ ပေးစားနေရသော်လည်း မုန့်ဟင်းခါးမှာ ယခင်ကကဲ့သို့ စားမကောင်းတော့ပေ။ ယခင်က တစ်စည်းလျှင်ပြား(၅၀)သာ ပေးရသောနံနံပင်သည်လည်း ငါးကျပ်ဖြစ်သွားခဲ့ပေပြီ။ ငါးဖယ်ခြစ်၊ ဘဲဥ၊ ကြက်ဥတို့၏ဈေးနှုန်းများမှာလည်း ပြောစရာပင်မလိုလောက်အောင် တက်လာခဲ့ကြတော့သည်။ ထို့ကြောင့် လူအများစုကြီးမှာ မုန့်ဟင်းခါး၏ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မုန့်ဟင်းခါးစစ်စစ်ကို မမြင်ဖူး၊ မကြားဖူးကြတော့ပေ။

ယခင်ကကော ယခုအချိန်တွင်ပါ ဗမာလူမျိုးတို့ ခုံမင်စွာစားသုံးလာခဲ့ကြသော နံနက်စာများဖြစ်ကြသည့် ထမင်းကြော်နှင့် မုန့်ဟင်းခါးတို့သည် အရသာပေါ့ပျက်လာကြပြန်မှတ် အာဟာရဓာတ်များလည်း ချို့ယွင်းလာခဲ့ကြတော့သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာခဲ့ခြင်းမှာ အသားငါး ပဲ အစရှိသည့် ပရိုတင်းဓာတ်ကြွယ်ဝသောအာဟာရများ၏ဈေးနှုန်းတ မြင့်တက်လာခြင်းသက်သက်ကြောင့်သာ မဟုတ်ပေ။ ထမင်းကြော်နှင့် မုန့်ဟင်းခါးတွင် ယခင်က လှိုင်လှိုင်ထည့်သုံးနေနိုင်ခဲ့ကြသော သဘာဝပဲဆီစစ်စစ်နေရာတွင် စားအုန်းဆီအညံ့စားများကို ထည့်သုံးလာကြခြင်းကလည်း အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အရသာကို ပြည့်ပြည့်ဝဝထည့်သွင်းမစားနိုင်ကြတော့သောကြောင့် ယခင်ကငါးပြုတ်ရန်နေရာတွင် ဓာတုဗေဒဓာတ်ဆေးများနှင့် စီမံပြုလုပ်သော အချို့မှုန့်များကိုနင်းထည့်လာကြတော့သည်။ ဗမာလူမျိုးများ၏နံနက်စာသည် အရသာထူးကဲရုံမျှမက ကျန်းမာရေးကိုလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခဲ့သည်မှန်သော်လည်း ယခုနံနက်စာများသည် သူတို့အတွက် တင်းတိမ်ရောင်ရဲခြင်းကိုမရရှိရုံမျှမက သူတို့၏ကျန်းမာရေးများကိုပင် တစ်စထက်တစ်စ ဖျက်ဆီးလာနေကြပေတော့သည်။

သို့တိုင်အောင်မည်မျှပင် အရသာညံ့ဖျင်းသည်ဆိုစေဦး၊ ထိုမုန့်ဟင်းခါးနှင့် ထမင်းကြော်တို့ကို ပုံမှန်စားသုံးနေကြရခြင်းသည်ပင်လျှင် လွန်စွာကောင်းသည့်ဟု ဆိုရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဗမာပြည်တွင် ဆန်ပြုတ်လေး၊ ထမင်းရည်လေးတို့သာ သောက်နေကြသူများက ပေါများလျက်ရှိနေလေသည်။ အချို့ဆိုလျှင် နံနက်စာကိုပင်လျှင် စားနိုင်ဘဲ အလုပ်ဆင်းရဲကြသူများ၊ ကောင်းတတ်နေကြသူများသည် အများပြား ရှိနေကြပေတော့သည်။

အောင်ဆန်းစုကြည်

Editorial

သွေးနဲ့သန့်မှ သွေးမဲ့သမ္မတ

ရခိုင်အရေးကိစ္စ(ဩဂုတ် ၂၅)လွန်လာပြီးတဲ့အခိုက်မှာ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအခြေအနေတွေ အများကြီးပြောင်းလဲလာပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်ပနိုင်ငံတွေရဲ့သဘောထားနဲ့ အမြင်တွေဟာ ထိုးနှက်မှုဖြူရဲ့အသွင်သဏ္ဌာန်တွေကို ဖော်ဆောင်လာပါတယ်။ ယနေ့ထက်ထိ မပြီးပြတ်သေးတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုရဲ့ပုံရိပ်များနဲ့ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုအချို့နဲ့ ကြားမှာ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်ခု လူးလွန်လှုပ်ရှားနေရတာဟာ ခက်ခဲလှပါတယ်။

ရသေ့တောင်၊ မြောက်ဦးက ယခုလတ်တလောဖြစ်စဉ်များဟာ နှလုံးသားကြီးမားရင့်ကျက်နေဖို့ တစ်ခုတည်းသာမက၊ မြန်မာ့လူ့ဘောင်သမိုင်းနဲ့ နိုင်ငံရေးဗေဒ ကျွမ်းကျင်နဲ့စပ်ရင့်ကျက်မှုကလည်း အထူးအရေးပါပါတယ်။ မိမိတို့လိုအပ်တဲ့ မိမိတို့ပြောချင်တဲ့ အကြောင်းအရာ၊ သဘောထား၊ ဆန္ဒတွေကို စနစ်တကျဖော်ထုတ်ဖို့ အခြားသောအခွင့်အလမ်းပေါင်းများစွာရှိနေပါသေးတယ်။

♦ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ ♦

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်က စတင်ပြီးမော်တော်ယာဉ်တင်သွင်းခွင့် ဆိုင်ရာမူဝါဒပြောင်းလဲချမှတ်ခဲ့ရာ မော်တော်ယာဉ်စီးရေ တစ်ဟုန်ထိုးလျှင် မြန်မာ တိုးတက်မှုများပြားလာခဲ့ပြီး ယာဉ်တိုက်မှုဒဏ်ရာရရှိမှုနဲ့သေဆုံးမှုတွေ လိုက်ပြီးတိုးတက်မြင့်မားလာပါတယ်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ ယာဉ်တိုက်မှု(၁၃၉၁၂)၊ ဒဏ်ရာရ(၂၃၃၇၈)ဦး၊ သေဆုံး(၃၇၂)ဦးရှိပြီး ၂၀၁၄ခုနှစ်မှာ ယာဉ်တိုက်မှု(၁၄၉၉၇)၊ ဒဏ်ရာရ(၂၄၉၃၂)ဦး၊ သေဆုံး(၄၃၁၃)ဦး၊ ၂၀၁၅ခုနှစ်မှာ ယာဉ်တိုက်မှု(၁၅၈၅၉)၊ ဒဏ်ရာရ(၂၆၆၃၀)ဦး၊ သေဆုံး(၄၃၇၅)ဦး၊ ၂၀၁၆ခုနှစ်မှာ ယာဉ်တိုက်မှု(၁၇၃၈၄)၊ ဒဏ်ရာရ(၂၇၇၆၃) ဦး၊ သေဆုံး(၄၈၈၇)ဦးရှိပြီး ၂၀၁၇၊ ဩဂုတ်လအထိ ယာဉ်တိုက်မှု(၁၂၂၅၀)၊ ဒဏ်ရာရ(၁၉၈၁၇)ဦး၊ သေဆုံး(၃၇၅၆)ဦးရှိနေပါတယ်။

စုစုပေါင်း(၃၂၂)မိုင်(၆)မာလှည့်တဲ့ ရန်ကုန်-နေပြည်တော်-မန္တလေး အမြန်လမ်းမကြီးကို ၂၀၀၅ခုနှစ်ကစပြီး စတင်ဖောက်လုပ်ကာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ(၂၉)ရက်မှာ အသုံးပြုလာနိုင်ပြီးတဲ့နောက် အချိန်နဲ့ငွေကြေး သက်သာစွာ ခရီးသည်တွေသက်သောင့်သက်သာသွားနိုင်လို့ အကန့်မရှိလှသလို ယာဉ်မတော်တဆမှုတွေလည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့၊ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ်များလာပါတယ်။

(၅)ဦး၊ ဒဏ်ရာရ(၁၈၆)ဦးသာရှိရာမှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ ယာဉ်မတော်တဆမှု (၂၅၉)၊ သေဆုံးသူ (၁၁၃)ဦး၊ ဒဏ်ရာရသူ(၆၂၂)ဦး၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှာ ယာဉ်မတော်တဆမှု(၄၁၂)၊ သေဆုံးသူ(၁၅၇)ဦး၊ ဒဏ်ရာရသူ (၇၆၆)ဦး၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ ယာဉ်မတော်တဆမှု(၄၅၇)၊ သေဆုံးသူ(၁၂၄)ဦး၊ ဒဏ်ရာရသူ(၁၀၃၃)ဦး၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှာ ယာဉ်မတော်တဆမှု(၇၄၄)၊ သေဆုံးသူ(၁၆၇)ဦး၊ ဒဏ်ရာရသူ(၁၃၀၀)ဦးအထိ များပြားခဲ့သည်။

ယာဉ်မောင်းသူ တွေအနေနဲ့အရက်၊ ဘီယာ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးစိတ်ကြွ ဆေးသုံးပြီးမောင်း နှင်ခြင်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း ပြောဆိုခြင်းမရှိစေရေးအတွက်

စီမံချက်ချမှတ်ပြီးပူးပေါင်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ ပညာပေးခြင်း၊ စစ်ဆေးကြပ်မတ်အရေးယူခြင်းတွေကို စဉ်ဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ခရီးစဉ်ထွက်ခွာမယ့်ခရီးသည် ပို့ဆောင်ရေးယာဉ်တွေကို စစ်ဆေးလျက်ရှိရာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီ လမှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ဧပြီလ အထိ ယာဉ်ပေါင်း (၁၄၂, ၄၁၆)စီးစစ်ဆေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဦးကျော်မျိုးက ဆိုတယ်။

ယာဉ်မတော်တဆမှုတွေမှာ အိမ်စီးကားတွေအဆင်မပြေမောင်းနှင်မှု၊ မတော်တဆယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းမလိုက်နာမှုတွေကြောင့်ဖြစ်ပွားတာများဆုံးဖြစ်တယ်။

အမြန်လမ်းမ မတော်တဆအဖြစ်ဆုံးမှာကိုယ်ပိုင်ယာဉ်၊ ဒုတိယလိုက်ထရပ်၊ တတိယစီးနင်းခွင့်မပြုတဲ့ ဆိုင်ကယ်တွေဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ယာဉ်မတော်တဆမှုတွေမှာ အိမ်စီးကားတွေအဆင်မပြေမောင်းနှင်မှု၊ မတော်တဆယာဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းမလိုက်နာမှုတွေကြောင့်ဖြစ်ပွားတာများဆုံးဖြစ်တယ်။

လူရဲ့ပေါ့ဆမှုမှ ကာကွယ်ဖို့ အဝေးပြေးလမ်းမောင်းရင် အရက်သောက်ထားခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးစိတ်ကြွဆေး သောက်သုံးထားခြင်း ရှိ၊ မရှိ၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်စစ်ဆေးခြင်း၊ အရက်မူးနှုန်းတိုင်းတာခြင်း၊ ယာဉ်ကြိုခိုင်းမှု ရှိ၊ မရှိ၊ တစ်နာရီသတ်မှတ်ကာလအတွင်း မောင်းနှင်မှု ရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးပြီး မသက်သာရင် ယာဉ်ရပ်နားထားခြင်း၊ ယာဉ်မောင်းလမ်းမောင်းခြင်း၊ ယာဉ်ကြိုခိုင်းမှုပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်းတွေ လုပ်ဆောင်သင့်တယ်။

လမ်းအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေဖို့ ယာဉ်တမ်းမှောက်ပြီးတိုင်း၊ လမ်းပိုင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရပါတယ်။ ယာဉ်မတော်တဆမှုတိုင်းမှာ လမ်းကြိုခိုင်းမှု ထိခိုက်စေနိုင်တယ်။ လမ်းပိုင်းလိုအပ်ချက်များလာတာတွေရင် ပြင်ဆင်သင့်တယ်။ သတိပေးဆိုင်းဘုတ် ပြုပြင်ရေးသားရမယ်။ တံတားတွေမှာ ဆိုလာစနစ်သုံး “ည”မီးအလင်းရောင်ရှိရမယ်။ အမြန်လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်

ကျောက်မီးတိုင်တွေနဲ့ မီးလင်းစေသင့်တယ်။ လမ်းပိုင်းများ ကွန်ကရစ်ပေါ်က ကတ္တရာထပ်ပြီးလွှာတင်သင့်တယ်။ တိရစ္ဆာန်လွှတ်ကျောင်းတာ၊ ဆိုင်ကယ်စီးတာတွေ ဒဏ်ရိုက်သင့်တယ်။ ယာဉ်အို၊ ယာဉ်ဟောင်း အောက်ပိုင်းမကြိုခိုင်ရင် မမောင်းစေသင့်ပါဘူး။ ယာဉ်ကြိုခိုင်မှုကို နေ့စဉ်၊ နှစ်စဉ်စစ်ဆေးပေးရမယ်။

ယာဉ်ပိုင်အနေနဲ့ အချက်ပြမီး၊ ဘရိတ်မီးစနစ်ကောင်း၊ မကောင်း၊ ဘီးနှင့်တာယာရဲ့ ပန်းအခြေအနေဘရိတ်၊ ကလပ်အခြေအနေ၊ မော်တော်ယာဉ်အောက်ပိုင်းအခြေအနေ စစ်ဆေးပေးသင့်သလို တန်ဖိုး၊ ဝန်ပိုသယ်

ဆောင်ခြင်းခွင့်မပြုသင့်ပါဘူး။ အရေးယူရပါတယ်။ ယာဉ်မောင်းအပါအဝင်၊ စီးနင်းသူအားလုံး ခါးပတ်ပတ်ထားရမယ်။ ယာဉ်နဲ့ ယာဉ်မောင်းဟာလုံလောက်တဲ့နားနေမှုရှိရမယ်။ ယာဉ်ရပ်နားစခန်းမှာ လူရော၊ ယာဉ်ပါ နာရီဝက်မဖြစ်မနေနားပေးသင့်တယ်။

ယာဉ်မတော်တဆမှုကို ပညာပေးကာလ၊ ပြင်ဆင်ချိန်ကာလ၊ အရေးယူ အပြစ်ပေးခြင်းကာလတို့နဲ့ ချဉ်းကပ်ရမယ်။ 5-E ဖြစ်တဲ့ (၁)ယာဉ်စည်းကမ်း၊

လမ်းစည်းကမ်းပညာပေးခြင်း (Education)၊ (၂)စက်မှုပိုင်းစစ်ဆေးခြင်း (Engine)၊ (၃)ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်ခြင်း(Enviroment)၊ (၄)အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု(Emergency Medical Care)၊ (၅)ပြည်သူတွေ ဆူပေးဒဏ်ပေးစနစ်(Enforcement)တို့ပါဝင်တယ်။

ပညာပေးခြင်း(Education)မှာ ယာဉ်မောင်းများ လမ်းဖြတ်ကူးသူများဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးယာဉ်၊ နွားလှည်းကျောင်းသားများပါဝင်ပါတယ်။ စက်မှုပိုင်း(Engine)မှာ လမ်းဖောက်တံတားဆောက်တဲ့အခါ အင်ဂျင်နီယာအမြင်နဲ့ဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါတယ်။ စီစီတီဗီ(CCTV)နဲ့မှတ်တမ်းတင်ထားရမယ်။ ယာဉ်အို၊ ယာဉ်ဟောင်း မမောင်းသင့်ပါဘူး။ ပြင်ဆင်ဖို့အစားထိုးသင့်ပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု(Enviroment)များ မီးခိုးနံ့၊ ဆီနံ့အလွန်ထွက်တဲ့ ကားတွေ၊ နှစ်လွန်ကားတွေပုံမှန် လက်ခံအပ်နှံဖို့လိုအပ်တယ်။ အောက်ပိုင်းပျက်စီးနေတဲ့ ယာဉ်တွေ၊ မကောင်းတာတွေလည်း ပစ်ရမယ်။ အရေးပေါ်ကုသမှု(Emergency Medical Care)များများထားပေးမယ်။ အရေးပေါ်အချိန်မီအသက်ကယ်နိုင်ရမယ်။ ဆူပေးဒဏ်ပေးခြင်း(Enforcements)က မိအားပေး(Pressure) အရေးယူဖို့လိုပါတယ်။ ရေတိုမဟုတ် ရေရှည်ဖြစ်သင့်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ယာဉ်မတော်တဆမှုတွေကြောင့် နေ့စဉ်လူ(၁၄. ၈)ဦး အသက်ဆုံးရှုံးနေရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းထက်များနေတယ်။ ကုလသမဂ္ဂ ယာဉ်/လမ်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ စုဖောင်ဒေးရှင်း၊ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(WHO) တို့ရဲ့အကူအညီနဲ့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသလို ယာဉ်မတော်တဆမှုလျော့ပါးရေးစီမံချက်ချဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ အမြန်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်း လမ်းအပြင်၊ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးက လမ်းတွေမှာ ယာဉ်မတော်တဆမှု လျော့ချရေးစီမံချက်နဲ့ တစ်ပြေးညီဆောင်ရွက်သင့်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

♦ ဒေါက်တာလွင်သန့် ♦

THE SUN RAYS
အမှတ်(၀၉၀၃/ဘီ)၊ လမ်းမတော်ပလာဇာ၊ လမ်းမတော်လမ်း၊
လမ်းမတော်မြို့နယ် (ကမ္ဘောဇာဏ်အနီး)၊ More & More Gold and Jewellery ဆိုင်ဘေးလှေကားမှဝင်၍
ဓာတ်လှေကားဖြင့် ၉ လွှာသို့တက်ပါ။
ဖုန်း-၀၉-၂၅၄၀၁၂၂၂၊ ၀၉-၇၉၆၇၅၂၀၁၃၊
email.thesunraynews@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ: ဖြန့်ချိရေးဦးခင်အေး (၀၀၄၉၈)
ဥပဒေရေးရာအကြံပေး: ပုံနှိပ်ပြည်အေး - ပုံနှိပ်တိုက်တင်သန်းဦး
တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ: ဦးခင်ပြည်အေး(၀၀၈၉၂)
အရေးတော်ပုံတပ်သားမင်းဒင်: အမှတ် - ၂၆၃၊ YMCAဝင်း (၉)ရပ်ကွက်၊ ဗိုလ်တထောင်။
သူရိယနေဝန်းဂျာနယ်ပါဝါတ်ပုံများကို အင်တာနက်မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရူပဗေဒ အသင်း
ရူပဗေဒ ဘာသာရပ် ဖြန့်ဖြူးရေး တစ်ဦး

တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အတွက်

ရူပဗေဒစာစောင်

PHYSICS REVIEW

Chapter 1 to 13 (All Chapters)

$E=mc^2$
Theory of Everything
 $e^- + 1 = 0$

Physics

၁၀တန်း ရူပဗေဒစာစောင်ကို

ဝေဖန်ခြင်း

ကိုဌေး(နတ်လောကီ)

(ဝေဖန်ခြင်းသည် အပြစ်ရှာ ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားသဖြင့် အပြစ် ရှာရသည်)ဟု ဆရာကြီးဦးဖေ မောင်တင် လမ်းညွှန်စကားအတိုင်း ၂၀၁၈ နှစ်သစ်မှာထွက်လာသော တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းများအတွက် ရူပဗေဒစာ စောင်- PHYSICS REVIEW (1-13 All Chapters)ကို သုံးသပ်ပြပါမည်။ ၎င်းစာစောင်ကို မြန်မာနိုင်ငံရူပဗေဒအသင်းမှ ရူပဗေဒပြန့်ပွားရေးစာစဉ် အဖြစ်ထုတ်ဝေသည်။

(၁) အဖုံး၊ စာရွက်၊ စာသား၊ မင်ကျ၊ မင်န ကောင်းမွန်ခြား ပုံနှိပ် မှတ်တမ်းတွင် ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်၊ လမပါခြင်းသည် စီစဉ်သူတို့လိုအပ် ချက်ဖြစ်သည်။ ရှေ့အဖုံးတွင် ပါမောက္ခဆရာကြီး ဒေါက်တာတင်အောင် အမှာစာရေးသား၍ ပါမောက္ခဒေါက်တာချစ်ရွှေနှင့် ပါမောက္ခဒေါက်တာ ထွန်းခင်တို့ အမှတ်ပေးစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ရေးသားပြုစုထားပါသည်ဟု ကြော်ငြာထားရာ ရောင်းကောင်းရန်မျှဆွယ်သော ရည်ရွယ်ချက်ဟု စာသင် သက်နှစ် ၃၀အရသိပါသည်။ ယခင်ထုတ်ဝေခဲ့သော ရူပဂျာနယ်များတွင် ထိုသို့ အမှတ်ပေးစည်းမျဉ်းနှင့် အညီဆို သောစကားလုံးမသုံးပါ။ အမှတ်ပေး စည်းမျဉ်းဆိုသည်မှာတစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်မတူသလိုအတွက် ပုစ္ဆာများ တွင် တစ်နည်းနှင့်တစ်နည်းမတူသဖြင့် တစ်နှစ်ထဲမှာပင် စည်းမျဉ်းကွဲ လွဲချက်များ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယခု ဆရာကြီးနှစ်ဦး၏ တွက်နည်းနှင့်မတူလျှင် အမှတ် မရတော့ဘူးလား။ မဖြစ်သင့်ပါ။ ကျွန်တော်၏ အမှတ်ပေးစည်းမျဉ်း နှင့်ဆို လျှင်လည်း စာမျက်နှာ(၁၆၀) E-(8)စာမျက်နှာ ၁၆၀P-(27)နှင့် ၂၈ ပုစ္ဆာတို့ ကိုအမှတ်ပေး မည်မဟုတ်ပါ။

ဤတွင် ရူပဗေဒနှင့် အလွမ်းဝေးသူ ပညာရေးနယ်ပယ်မှမဟုတ် သူတို့ နားလည်စေချင်သည်မှာ ထိုစာအုပ်ထဲအတိုင်းတွက်လျှင်မှားသည် ဟုသိ စေလိုခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ရူပသင်ဆရာများကို ဆွေးနွေးပြပါမည်။ Text Book စာမျက်နှာ ၁၂၈ E-8 ပုစ္ဆာ A charge + 1.5 x 10⁻⁶C is 0.2 m away from another charge + 3 x 10⁻⁶C . Where is the electric field in their vicinity equal to zero ? ပုစ္ဆာအရ E1 နှင့် E2 ရှာရမည်။ E=0 ဖြစ်၍ E1=E2 ဖြစ်ရမည်။ သို့ဖြစ်၍ E1 နှင့် E2 ရှာပြီး E1=E2 (∴ E = 0 at P)ဟု အကျိုးဖြစ် လာခြင်းသည် အကြောင်းကြောင့် (သို့မဟုတ်) Given E=0, E1=E2 ဟု အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ရသည်ဟု ဖော်ပြမှန်သည်။

သို့သော် ယခုစာအုပ်တွင် E-8 , P-27, P-28 တို့ကို တွက်ထားရာ၌ E1နှင့် E2 ရှာပြီး အကျိုးအကြောင်း (သို့မဟုတ်)အကြောင်းအကျိုး ဖော်ပြ ခြင်းမပြုဘဲ E1=E2 ဟုရေးထားရာ အကြောင်းပြချက်ခိုင်လုံမှုမရှိ၍ ထိုနေရာ မှစ၍ အမှတ်ပေး၍မရပါ။ ထို့ကြောင့် ရူပဗေဒစာစောင်၏ အမှတ်ပေးစည်း မျဉ်းနှင့်အညီဆိုလျှင် ပညာရေးဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးများဖြစ်နေကြ၍ ငါတို့စနစ် သာမှန်သည်ဟု ပညာရှင်မဆန်စွာ အာဏာရှင်ဟန်ဖြင့် သုံးထားခြင်းဖြစ် ပါသည်။ ထပ်ပြောပါမည်။ ထိုသုံးပုဒ်ကို စာမျက်နှာ(၁၆၀- ၁၆၁)အရတွက် လျှင် လုံးဝလွဲပါသည်။ ယခု Text Book စာမျက်နှာ 128 E-8 ကို တွက်ထားရာ တွင် Since E at P=0, E1=E2 ဟု လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၃-၄ ရန်ကုန်ရူပဂျာနယ် စာမျက်နှာ ၁၅၀ မှ P-11တွင် For E=0, E1=E2 ဟု E=0 ဖြစ်သောအကြောင်း ကြောင့် E1=E2 ဟူသော အကျိုးဖြစ်ရကြောင်း ရေးထားရာ ယခုစာစောင်ပါ အကြောင်း ပြချက်မပါသော တွက်နည်းသည် လုံးဝမှန်ပါ။

(၂) ပါမောက္ခဆရာကြီး ဒေါက်တာတင်အောင်က အမှာစာဟု ခေါင်း စဉ်မတပ်ဘဲ(ကြိုဆိုဂုဏ်ပြုပါသည်) ဟုရေးပြီး အမှာရေးသူနှစ်ဦးမှာ ပါမော က္ခဒေါက်တာထွန်းခင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရူပဗေဒအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်မောင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ မျက်နှာဖုံးကြော်ငြာနှင့် မကိုက်ညီမှုဖြစ်ပါသည်။ ထပ်မံကွဲလွဲသည်မှာ မျက်နှာဖုံးတွင် ဆရာကြီးနှစ်ဦးသာရေးသည်ဆိုပြီး ဥက္ကဋ္ဌအမှာတွင် (စိတ်အားတက်ကြွစွာပေးကြသော ဆရာကြီးပါမောက္ခ ဒေါက်တာချစ်ရွှေ၊ ပါမောက္ခများဖြစ်သည့် ဒေါက်တာခင်မောင်ထွန်း၊ ဒေါက် တာတင်လွင်၊ ဒေါက်တာခင်မာကြူ၊ ဒေါက်တာခင်မာအုန်း၊ ဒေါက်တာမိုးဥမ္မာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလှတိုးနှင့် ဆရာဦးတင်မောင်မြင့်တို့ပါပြီး ဆရာ ဒေါက်တာထွန်းခင်ပင် ကျေးဇူးတင်သည့်အထဲပါပါ။ ထို့ကြောင့် ဤရူပ

စာစောင်သည် နာမည်ကြီး Weight ကြီးသူ သုံးဦးအမည်ကို မျက်နှာဖုံး မှာ ကြော်ငြာ၍ရောင်းကောင်းရန် အစွဲထုတ်သောစာအုပ်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

(၃) ထို့အပြင် ပါမောက္ခဒေါက်တာထွန်းခင်အမှာတွင် စာအုပ်ကြော်ငြာ အဖြစ် ပုံနှိပ်သိသဖြင့် (တက္ကသိုလ် ဝင်တန်းဖြေဆိုကြမည့် ကျောင်းသား/သူ များအတွက် များစွာအထောက်အကူပြုမည့်စာအုပ်)ဟု အာမခံထားရာ ၂၀၀၈ မတ်လစာမေးပွဲအတွက် ဆောင်ထားတိုက်ကြောင်း တိုက်တွန်းသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။ ၁၀တန်း မေးခွန်းအတွက် မှား/မှန် ရှေး၊ ကွက်လပ် ဖြည့် မေးခွန်းတို့ကိုပါ ထည့်ပေးထားရာ ပြီးပြည့်စုံသည့် ခန့်မှန်းတစ်ကြိမ်စာ အုပ်ဆိုလျှင်မှန်ပါသည်။ သို့သော် (ရူပဗေဒဗိုလ်ချုပ် ဆရာ/မများ လက်ကိုင်ထားအသုံးပြုရမည့် စာအုပ်)ဟု ဆိုခြင်းကမူ စာသင်သက် အနှစ် (၃၀)အရ ဤစာစောင်သည် ပြင်ပသင်ရိုးကုန်စာအုပ်တစ်အုပ် လောက်မျှပင် မကောင်းဟု ပွင့်လင်းစွာဆိုပါမည်။

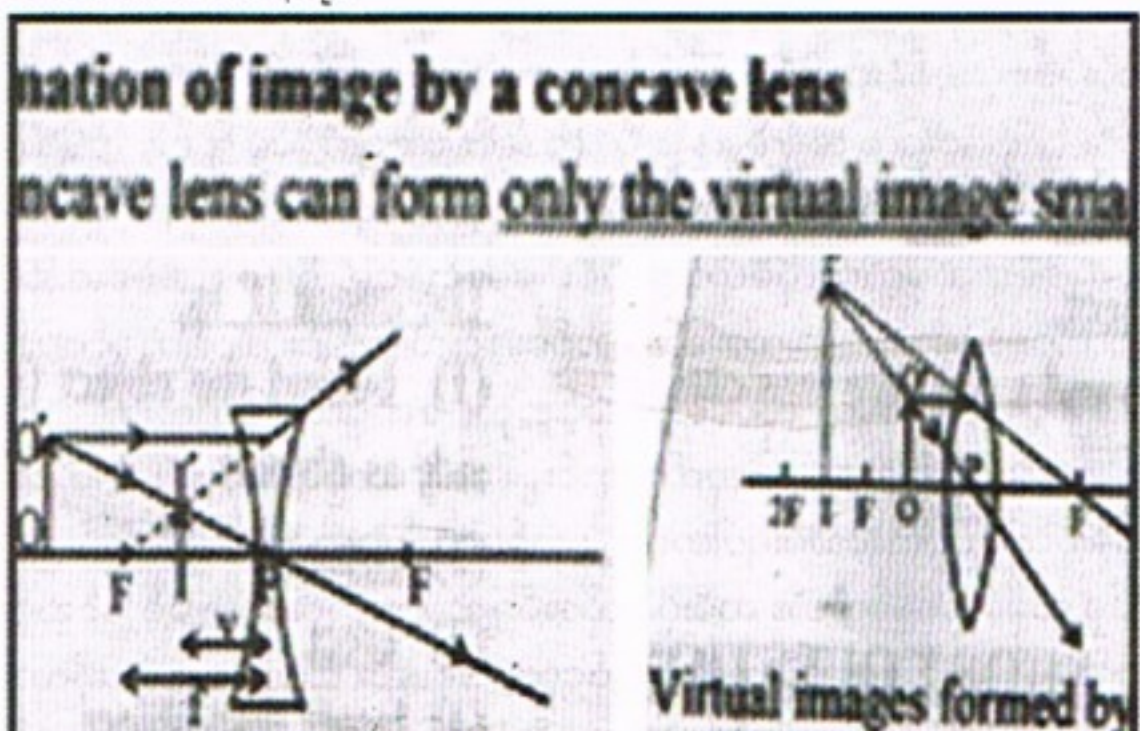
(၄) ယခုစာစောင်မှာ ၎င်းတို့ထုတ်သော စာသင်သားကို Text Book ကိုပင် မြန်မာလိုဘာသာပြန် ထားခြင်းဖြစ်ရာ အခန်းတစ်ခန်းချင်းအတွက် ထူးခြားလေးနက်သည့်ပညာများကို ရူပသင်ဆရာများအတွက်မပါရှိပါ။ ပြင်ပသင်ရိုးကုန်စာအုပ် (ဥပမာ-SS ခင်မောင်အေး စီစဉ်သည့် ပညာချွန် စာအုပ်)လောက်မျှပင်မကောင်းပါ။ ပညာချွန်စာအုပ်သည် ယခုရူပဗေဒ စာစောင်ထက် ဈေးသက်သာပြီး လေ့လာသူအတွက် အကျိုးရှိသော စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့တိုင် ၂၀၀၁ သင်ရိုးစာအုပ် အခန်း (၇)မှ No.22 ကိုပညာချွန် နှင့်အခြားသင်ရိုးကုန် စာအုပ်များတွက်ထားသည်မှာ

မမှန်ပါ။ ထို့ပြင်ပ စာအုပ်များမမှန်သလို ၂၀၀၇ ရခိုင်တွင်မေးသော ထို No. 22 ကို ရူပပါမောက္ခများ ဒေါက်တာများတွက်ရာတွင်လည်းမမှန်ပါ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း (ပညာချွန်စာအုပ်) တွက်နည်းအတိုင်း တွက်ထားရာ ဒေါက်တာထွန်းခင် ရှင်းပြမှု အခြားရူပဒေါက်တာများ M.Sc. ရူပများကဲ့သို့ပင် မှားနေသည်ကို သိရှိရပါသည်။ ထိုအခန်း (၇) Optical Instrument အခန်းကို ၁၉၇၃မှ ၂၀၀၇ အထိသင်လာပြီး တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခတို့ကိုယ်တိုင် ကျူရှင်သင်ရာတွင် စမ်းတဝါးဝါးဖြစ်နေ၍ ၂၀၀၈ တွင် တစ်ခန်း လုံးဖြုတ်ပယ်လိုက်ရာရူပဗေဒမှာယခုကဲ့သို့ အခန်း(၁၃)အထိ သာသင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

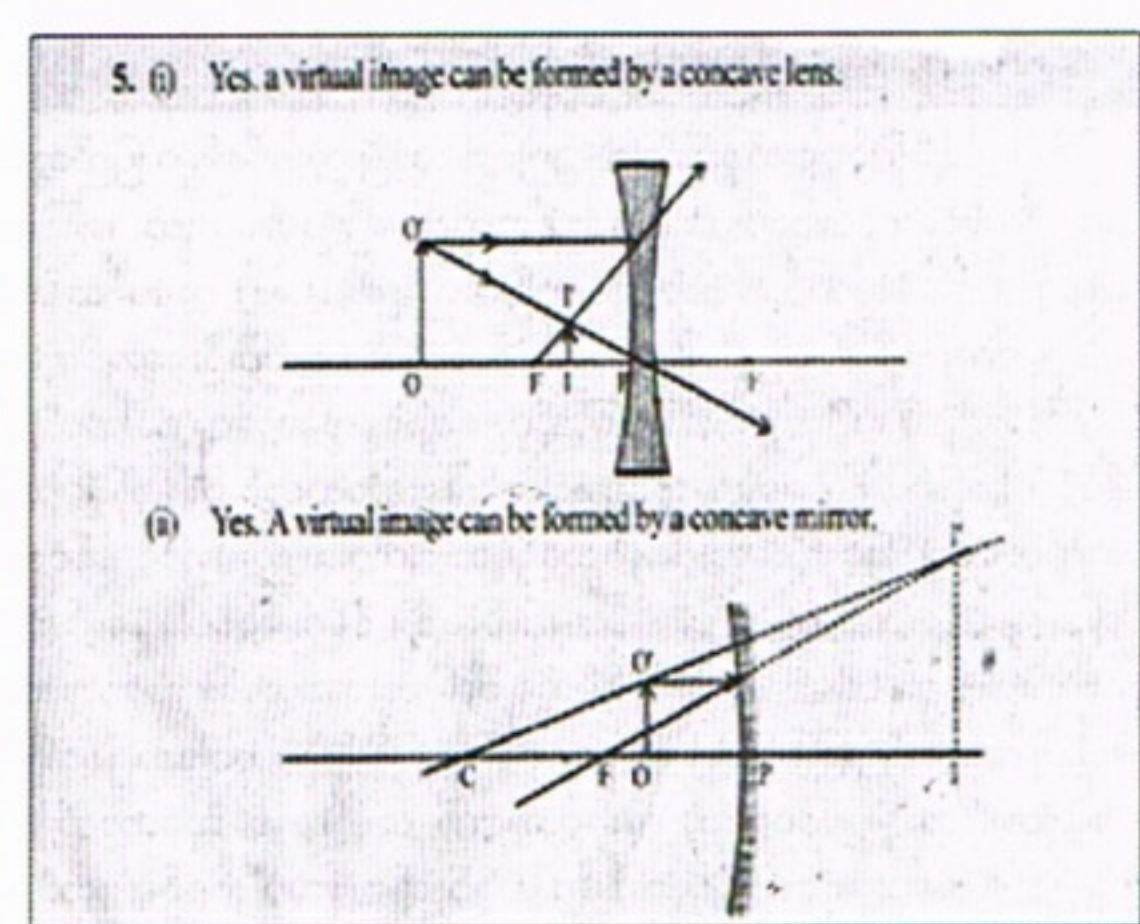
(၅) ပညာရပ်ဆိုင်ရာဂျာနယ်များသည် ၁၉၉၆မှ ၂၀၀၃ အတွင်းဖော်ပြ ခြင်းထုတ်ကြသည်။ မတ်လစာမေး ပွဲ တစ်ကြိမ် Spot ခန့်မှန်းစာအုပ်များ ယခင်ကပြင်ပမှသာထွက်ရာ ၁၉၉၇ မှစ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဂျာနယ် မှန်သမျှသည် Spot စာအုပ်များဖြစ်လာသည်။ နမူနာပြုရလျှင် မြန်မာစာ ဂျာနယ်ဆိုလျှင် စာစီစာကုံး၌ ဦးအောင်အောင်မြင် မြင်နေသော စာစီစာကုံး သည် သေချာပေါက်ပါရာ ကျွန်တော်လိုလူပါးလူ လည်က ဂျာနယ်မှမေးခွန်း ကိုအောက်၍ ကွက်တိဖြစ်သောအခါ နာမည်ကျော်ဆရာဖြစ်ရသည်။ ယခု ၂၀၁၈ ရူပစာစောင်တွင် တစ်ကြိမ်ခန့်မှန်း နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတွင်ပါသော Additional Exerciseသည် စာမေးပွဲအတွက် လေ့လာသင့် သောပုစ္ဆာများ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာဂျာနယ်များသည် ပညာရပ်တိုးပွားဖို့ဖြစ်ရာ ၁၀တန်းအတွက် သီးသန့်စာမဖြစ်သင့်ပါ။

(၆) ဤရူပဗေဒစာစောင်သည် ဆရာကြီးဒေါက်တာထွန်းခင်ပြောသလို ဆရာနှင့်ကျောင်းသားလက်ကိုင်ထား အသုံးပြုသင့်သည့် အကောင်းဆုံး စာအုပ်မဟုတ်သည်ကို လွဲမှားစွာဆွဲထားသော Rays Diagram နှစ်ပုံကိုကြည့် ၍ ပြောနိုင်ပါသည်။ ကြည့်ပါ။ ရူပနှင့် ပညာရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်လျှင် မည်သည့်နေရာ၌ လွဲနေသည်ကို သိမည်မဟုတ်ပါ။ ပြင်ပမေးခွန်းအဖြေစုံများ မှ ရူပဒေါက်တာ M.Sc. များသည် Rays Diagram ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ပျက် ပန်းပျက်မှားယွင်းသည်များကိုလည်း အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

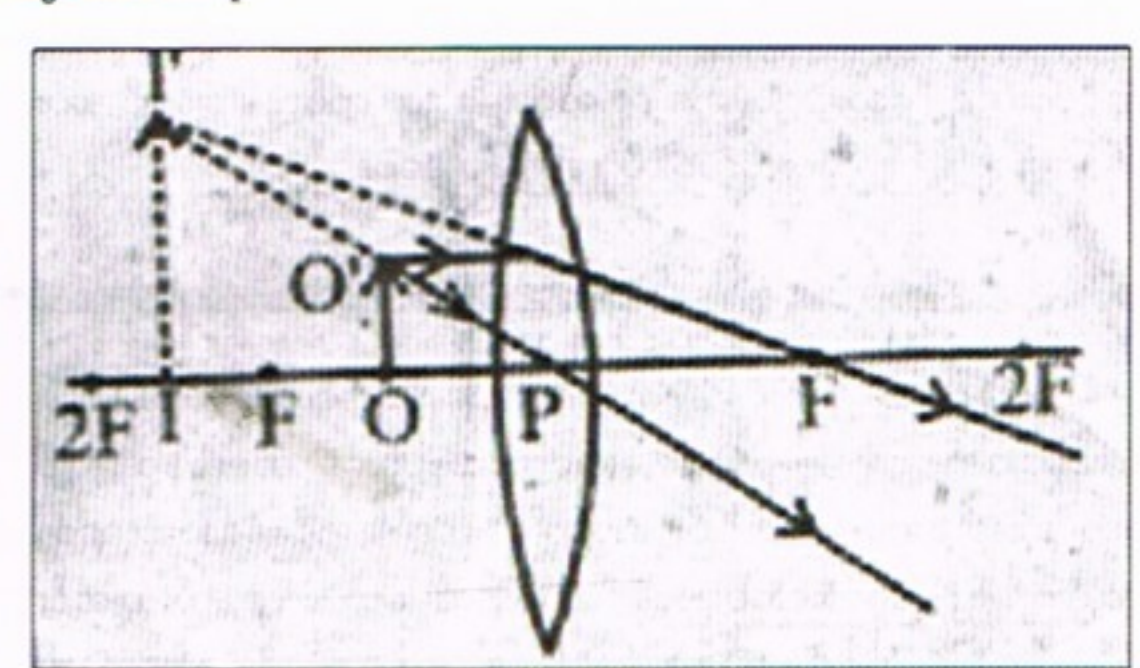
(A) ၂၀၁၈ ရူပဗေဒစာစောင် စာမျက်နှာ(၁၁၀)နှင့် (၁၁၆)ရှိ လွဲမှား သော အလင်းတန်းပုံ။

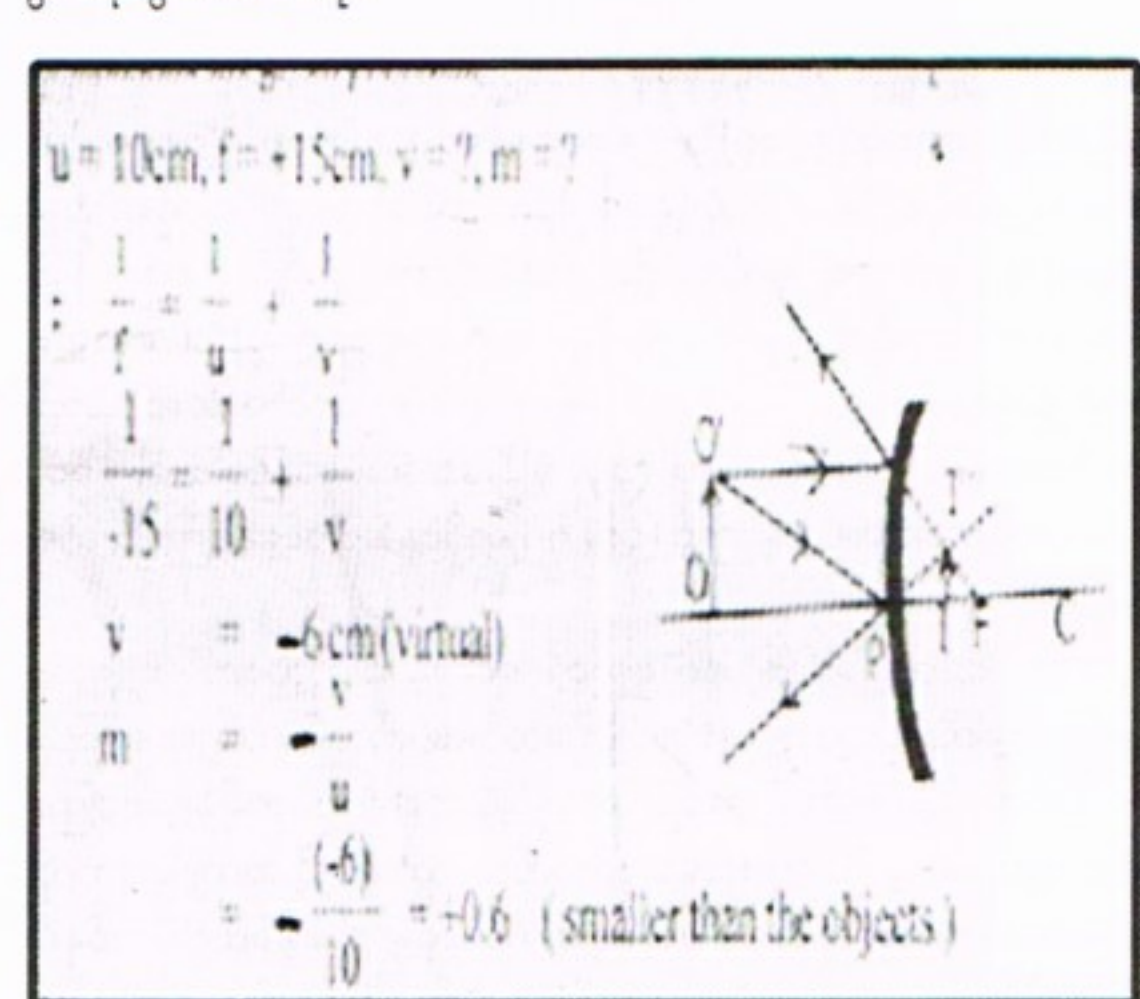
(B) ၂၀၀၂ ခု ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမြန်မာနိုင်ငံစာစစ်အဖွဲ့ အဖြေစုံ စာအုပ် စာမျက်နှာ(၂၆၆)မှ ရှင်းပြသနယ်မေးခွန်း အဖြေလွဲမှားသောပုံ။

(C) ၂၀၀၄ မကွေးမေးခွန်း f=10 cm, v= - 5 cm အတွက် လွဲမှားစွာ ဆွဲထားသောပုံ။

(D) ၂၀၀၄ စစ်ကိုင်းမေးခွန်း ပုစ္ဆာနှင့် အလင်းတန်းပုံ ရှင်းလင်း ချက်တွင် ရူပဒေါက်တာဘွဲ့ရဆရာ ၏ ရှင်းလင်းချက်အမှားနှင့် လွဲမှား စွာရေးဆွဲထားသောပုံ။

An object is placed 10cm from convex mirror of focal length 15cm. Find the image position and magnification. Illustrate the given problem. (၀၄ စစ်ကိုင်း)

(ပုစ္ဆာနှင့်တွဲလျက်ပုံ OO' ထား ရမယ့်နေရာကို u နဲ့ f နှိုင်းယှဉ်ကြည့် ရင်ရမယ်။ OO' ဟာ f အကွာအဝေး ခဲ့ (၃)ပုံ (၂)ပုံ အကွာအဝေးအတိုင်း မှန်ရေမှထားရမယ်။ ပေါ်တဲ့ II' ကလည်း OO' ခဲ့ (၆)ပုံ (၁)ပုံ ပဲရှိ ရမယ်) ပုံဆွဲရာတွင် ရှင်းလင်းချက်ထည့်လိုက်မှ ရူပဒေါက်တာ အလင်း ပုံမဆွဲ တတ်ကြောင်းထင်ရှားသွားပါ သည်။ ပုစ္ဆာမှ -6/-10 = + 3/5 = 0.6 ဖြစ်ရာ ပုံရိပ်သည် ဝတ္ထု၏ (၅)ပုံ (၃)ပုံသာ ရှိရာ ရှင်းထားချက်တွင် (၆)ပုံ (၁)ပုံ ဆိုသည်မှာ ရှင်းချက်အလွဲနှင့် OO' နှင့် f အထားအသိုမှလည် ၎င်းရှင်း ပြသလိုမဟုတ်ပါ။

ဆိုလိုရင်းမှာ ရူပ M.Sc နှင့် Ph.D တို့သည် အလင်းတန်းပုံများကို ကျွမ်းကျင်စွာဆွဲတတ်သည်မှာ ယခု ၂၀၁၈မှမဟုတ် ၂၀၀၂ကတည်းက ဖြစ်ပါသည်။ ယခင် ၂၀၀၂မတိုင်ခင် ရူပဂျာနယ်များတွင် အမှားအယွင်း မရှိပါ။ ဖော်ပြထားသော ပုံများမလွဲပါ။ (မှန်သည်ဟု ငြင်းဆိုရပါက သူရိယ နေဝန်းမှပင် တုံ့ပြန်ရန်နှင့် အများပြည်သူများရှေ့တွင် ရှင်းပြနိုင်ပါကြောင်း နှင့်စိန်ခေါ်သည်ကို လိုက်ပုံသည်ဆိုလျှင် ဖုန်း-၀၉၂၅၆၃ ၂၈၄၀၀သို့ သွယ်နိုင်ပါသည်။)

(၇) ထို့အပြင် ယခုရူပစာစောင်တွင် အချို့အင်္ဂလိပ်လိုရေးသားမှုများ မှားယွင်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ နမူနာအဖြစ် စာမျက်နှာ(၁၁၀)မှ ပုံနှင့်စာ တွင် ဖော်ပြထားသော A concave lens can form only the virtual image smaller than object. စာကြောင်းသည် သဒ္ဒါမှန်ပါ။ ရူပသဘောအရမှန် သည်။ သို့သော် ဒေါက်တာများ ရေးသည့်စာဖြစ်၍မမှားသင့်ပါ။

ဒေါက်တာများ ဘာသာပြန်မှုအလွဲများကိုလည်း တွေ့ရပါသေးသည်။ စာမျက်နှာ(၁၃၇)မှ Uniform electric field ကို ညီညာသောလျှပ်စစ် စက်ကွင်းဟု ပြန်ဆိုထားသည်မှာ ရူပသဘောအရလည်း မှားယွင်းပါ သည်။ ၁၉၇၃ ဆရာကြီးဒေါက်တာ မောင်မောင်ခ၊ ဦးစံသာအောင်တို့ ပြန်ဆိုပုံမှာ

စာမျက်နှာ (၂၀) သို့

www.free4readers.com

ကုန်လွန်ခဲ့သော ၂၀၁၇ ခုနှစ်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးကြိုးပမ်းမှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ပါက တိုးတက်မှုများ အထိုက်အလျောက်ရှိသကဲ့သို့ ဆုတ်ယုတ်မှုများလည်းရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှစ်ဟုအစိုးရက သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း တိုက်ပွဲများဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းက ဆန့်ကျင်ဘက်ရလဒ်များဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ အစိုးရက ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရေးအတွက် အထူး ဝီရိယစိုက်ထုတ်လုပ်ဆောင် နေသော်လည်း တပ်မတော်ကစစ်ဆင်ရေး များ ယာယီမျှပင် ရပ်ဆိုင်းမှုမရှိသောကြောင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူ လူထုက ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ယုံကြည်မှုကျဆင်းလာနေသည်။ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားအများစုက ပုထုဇင်လူ သားများပီပီအစိုးရသစ် အပေါ် အား မလို အားမရဖြစ်ကြသော်လည်း၊ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရသည် အာဏာ အပြည့်အဝ မရှိသည်ကို ပြည်သူလူထုကသိရှိနေ ကြ၍ ငြိမ်းထန်သော ပြစ်တင်ဝေ ဖန်မှုမျိုးကိုမူ ရှောင်ကြဉ်ကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် NLD အစိုးရသည် အစိုးရ တာဝန် အုပ်ချုပ်မှုအာဏာကိုလွှဲ ပြောင်းရယူခဲ့ သည်မှာ နှစ်နှစ်တာမျှရှိပြီဖြစ်သော် လည်း ရာနှုန်းပြည့် အာဏာပိုင်မ ဟုတ်ကြောင်းပြည်သူလူထုက သိ နေကြသည်။ စစ်အစိုးရ ရေးဆွဲခဲ့ သည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်း ပုံအခြေ ခံဥပဒေ၏ ဒီမိုကရေစီနည်း မကျမှု ကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ၏ လေးပုံတစ်ပုံကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်များအား ခွဲဝေပေး ထားရသည့်အချက်ကို နိုင်ငံသူနိုင်ငံ သားအများစုကသိနေသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရအဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား အတွင်း၌ ပါဝင်နေသည့် အရာထမ်း အမှုထမ်း အများစုသည် စနစ် ဟောင်းဖြင့် အသားကျနေခဲ့သူများ ဖြစ်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့် ပွင့် လင်းမြင်သာစွာ တာဝန်ခံမှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိသူကလွန်နည်းသည်။

ယင်းသို့သောအနေအထားများကြောင့် အစိုးရကငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြည်သူလူထု၏ စီးပွားရေးဘဝ အတွက် ကြိုးပမ်းသမျှ သံသယရသွန်ဖြစ်နေရ သည်။ အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည် ဖော်ရာ၌ အရာထမ်းအမှုထမ်းများကနိုးနိုးသားသား ကြိုးကြိုးစားစား လက်တွဲပါဝင်ကြ ဖို့လိုသည်။ လက်ရှိအရာထမ်းအမှုထမ်းအများစုသည် အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် NLD အစိုးရ၏ “ပြောင်းလဲချိန်တန်ပြီ” ဆိုသည့် နှိုးဆော်ချက်ကိုပင် မသိချင် ယောင်ဆောင်နေကြသည်။ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်ကရှေးယခင်ကရှိခဲ့သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုမရှိခြင်းအစရှိသော စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် လုပ်ဟန်အဟောင်း များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် တိုက်တွန်းနေသော်လည်း၊ ယခုအထိ ထိုစိတ်နေ စိတ်ထား (Mind Set) ကိုမစွန့်လွှတ်ကြသူများနေသေးသည်။ အထူး သဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကြိုးပမ်းမှု ဖြစ်စဉ်တွင် မူဝါဒချမှတ်သူခေါင်းဆောင်များ နှင့် အောက်အဆင့်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်သူ တာဝန်ခံ အရာရှိများ အကြား (Mind Set) ပြဿနာကြောင့် နားလည်မှု လွဲမှားမှုများဖြစ်ပေါ်နေ သည်။ အကျိုးဆက်မှာ ဇန်နဝါရီလနောက်ဆုံးပတ်တွင်ကျင်းပရန် လျာထား ခဲ့သည့် တတိယအကြိမ် ၂၁ ရာစုပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံကိုဖေဖော်ဝါရီလ သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည်ဟု ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် ဦးအောင်စိုးက ဇန်နဝါရီ ၂၁ ရက်နေ့ကပြောကြောင်း RFA သတင်းက ဆိုသည်။

ယခင်က ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံတတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ဇန်နဝါရီလ နောက်ဆုံးသီတင်းပတ် တွင်ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း NCA လက်မှတ်ထိုးထားသော EAOs အဖွဲ့ရှစ်ဖွဲ့ကရွှေ့ဆိုင်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည့် တိုင်းရင်း သားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ထားသည့် ၂၁ ရာစုပင်လုံညီ လာခံအကြို လူထုတွေ့ဆုံပွဲများနှင့်လူမျိုးအလိုက် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခံရသောကြောင့် အဆိုပါကိစ္စများကိုဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလိုသ ဖြင့် ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ တတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးကိုရွှေ့ဆိုင်းပေး ရန် EAOs အဖွဲ့ ရှစ်ဖွဲ့ကတောင်းဆိုခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။ ၂၁ ရာစုပင်လုံ ညီလာခံအစည်းအဝေးများကို နှစ်စဉ်နှစ်ကြိမ်ကျကျင်းပရန် သဘော တူထားခဲ့ပြီး၊ ပထမအကြိမ် အကြိမ်အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင် ဘာလတွင်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် မေလတွင်လည်းကောင်း ကျင်းပခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဤအတောအတွင်း JMC၏ဆောင်ရွက်မှုသည် စံနမူနာပြုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်သော ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အမှန်တကယ်အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ် ကြောင်းနှင့် JMC လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူလူထုကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိရန်လိုကြောင်း JMC- U ဥက္ကဋ္ဌဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာပြည့်က ဇန်နဝါရီ ၁၇ ရက်နေ့နံနက်၉နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေလီလမ်းရှိအမျိုးသား ပြန်လည် သင့်မြတ်ရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန(NRPC) ရန်ကုန်ရုံး၌ ကျင်းပသော

ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲစောင့်ကြည့် ရေးကော်မတီ (JMC-U) ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက်အစည်းအဝေးတွင်ပြောကြား ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးတွင် JMC-U ဥက္ကဋ္ဌဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးရာပြည့်က အမှာစကားပြောကြားရာတွင် “တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA)ကိုငြိမ်းချမ်းရေးမဟာဗျူဟာအဖြစ် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ NCA ကိုအခြေခံ၍ ရည်မှန်းချက်ချမှတ်ဆောင်ရွက် ရာတွင် ရည်မှန်းချက်နှင့် ရည်မှန်းချက်သို့သွားရာလမ်းကြောင်းတူညီရန်

ကြောင်းသိရသည်။ ထို့ပြင် ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်နေ့ကရန်ကုန်မြို့၊ အမျိုးသားပြန်လည်သင့် မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဗဟိုဌာန (NRPC) တွင် ပြုလုပ်သည့် JMC-U အစည်းအဝေး၌ အပစ်ရပ်နယ်မြေသတ်မှတ်ရေး၊ တပ်နေရာ ပြန်လည်ချ ထားရေးအပါအဝင် NCAပါ သဘောတူညီချက်အချို့ဆောင်ရွက်ရန် တပ်မ တော်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင်အဖွဲ့နှစ်ဖက်စလုံးတွင် အခက်အခဲများ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်ဟု ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင် ရာပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ (JMC-U) အတွင်းရေးမှူး(၁)ဒေါက်တာ ရွှေခေါင်းရဲက သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲ တွင် ပြောကြောင်း ၇ ရက်နေ့စဉ်သ တင်းအရသိရသည်။ NCA သဘော တူစာချုပ်အခန်း(၃)တွင် ပါဝင် သည့် အပစ်ရပ်နယ်မြေသတ်မှတ် ရေး၊ ထိန်းချုပ်နယ်မြေသတ်မှတ် ရေး၊ တပ်နေရာ ပြန်လည်ချထားရေး၊ ဆက်သွယ်သည့် နည်းလမ်းသတ် မှတ်ရေးနှင့် အရပ်သားကာကွယ် ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များသည် နှစ် ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများကညှိနှိုင်း သတ်မှတ်ရမည့်ကိစ္စရပ်များဖြစ် ကြောင်းနှင့် JMC က နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်း ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကမကထလုပ်ပေး နိုင်သည်ဟုသာပါရှိကြောင်း ဒေါက် တာရွှေခေါင်းရဲကပြောကြားခဲ့သည်။ နယ်မြေပိုင်းခြားသတ်မှတ်မှုကဲ့ သို့ NCA စာချုပ်ပါ ကိစ္စရပ်များအ သေအချာမသတ် မှတ်နိုင်သေးသ ဖြင့် နှစ်ဖက်အငြင်းပွားမှုများရှိနေ ကြောင်း၊ အဆိုပါကိစ္စရပ်များအ ကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်နှင့် ယုံ ကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်ရန် နှစ် ဖက်နယ်မြေတပ်များတွေ့ဆုံနိုင် ရေးကို စွဲ ကို ဆောင် ရွက် နေကြ ကြောင်းဒေါက်တာရွှေခေါင်းရဲက ပြော သည်။

“နှစ်ဖက်တပ်များတွေကြားမှာ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲတွေလုပ်ပြီး ဖြည်းဖြည်းချင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ဖက်အပြန်အလှန်ထားရှိသောတတိယဖက်များကိုစောင့်ထိန်းကြမည့် သမိုင်းရှည်ကြာ ဖြစ်ပွားခဲ့သောစစ်ရေးပဋိပက္ခများအဆုံးသတ်နိုင်မည်

ဇင်လင်း

လိုအပ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ်ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အခက်အခဲမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ JMCအနေဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး၊ ပစ်ခတ်တိုက် ခိုက်မှုရပ်စဲရေးခိုင်မာရေး၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစသည့်ရည်မှန်း ချက် များဖြင့်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် JMC ကချ မှတ်ထားသည့်သဘောတူညီချက်များ၊ ကတိကဝတ်များသည် အသက်သွေး ကြောဖြစ်ကြောင်း၊ နှစ်ဖက်သဘောတူသတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များအတိုင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားကြရန်နှင့် JMC ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ကောင်းမွန်သည့်စံနမူနာပြု ဖြစ်သောငြိမ်း ချမ်းရေးအတွက် အမှန်တကယ်အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပဋိပက္ခ ဖြေရှင်းရာတွင်အဓိက ကျသည့်ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ JMC-U များတွင်လုပ်ငန်း များ စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် JMC-Uများ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ကြောင်း“ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ သည်ဟု JMC၏ facebook စာမျက်နှာတွင်ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဆက်လက်၍ JMC-U ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ (၁) ဗိုလ်ချုပ်စောအိုင်းဇော်မိုး (KNU)က “မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်မှာ နှစ်ခြောက်ဆယ်ကျော် ခုနှစ်ဆယ်နီးပါးရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားပြည် သူအားလုံးက လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခချုပ်ငြိမ်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို အမှန်တကယ်လိုလားနေကြောင်း၊ ဆယ်စုနှစ်ခြောက် စုကျော်မှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် NCA စာချုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှေ့ခရီး အတွက် တစ်ခုတည်းသော ငြိမ်းချမ်းရေးမျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်ဖြစ် ကြောင်း၊ NCA စာချုပ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရသည်မှာ ထင်သလောက် မလွယ်ကူကြောင်း၊ လက်နက်ကိုင်နှစ်ဘက် အကြားသံသယနှင့် စိုးရိမ်စိတ် များရှိနေသေးကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ သံသယနှင့် စိုးရိမ်စိတ်များတိုးပွားစေနိုင် သည့် အပြောအဆိုအပြုအမူများကို နှစ်ဖက်လုံးကအထူးသတိထားရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ NCA သက်တမ်းသည်လည်း နှစ်နှစ်ကျော်လာပြီဖြစ်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တန်းတူညီမျှမှု၊ အပြန်အလှန် လေးစား မှုရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ မျှော်လင့်ချက်များ မပျက် စီးအောင် ထိန်းသိမ်းရန် လက်နက်ကိုင် နှစ်ဖက်လုံးတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများအောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေး NCA ပါ စစ်ဘက် ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို နှစ်ဖက်လက်နက်ကိုင်တပ်များက ဖောက်ဖျက်မှုရှိ-မရှိစောင့်ကြည့်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဖောက်ဖျက်ပါကစစ်အ တည်ပြု အရေးယူဖြေရှင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ JMC တွင် အရပ်သားကိုယ်စား လှယ်များထပ်မံအားဖြည့်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ မည်သို့သောစံနမူနာမျိုး ရှိသည်ဖြစ်စေ စိတ်ရင်းစေတနာမှန်ဖြင့် မေတ္တာတရားရှေ့ထားကာ စိတ်ရှည် သည်းခံစွာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ ငြိမ်း ချမ်းရေးဆန္ဒ၊ မျှော်လင့်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေးအတွက် ဆက် လက် ဆောင်ရွက်သွားရန် တိုက်တွန်းပါကြောင်း၊” စသဖြင့် ပြောကြားသွား

တာကြောင့်ဆိုတော့ ဒီ ကျွန်တော်တို့ NCA ထဲမှာရော၊ Bilateral ထဲမှာ ရောဒီလိုကိစ္စတွေက သတ်သတ်မှတ်မှတ်မရှိတော့ အချိန်ယူပြီးလုပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်”ဟုဒေါက်တာရွှေခေါင်းရဲကပြောကြောင်း ၇ ရက်နေ့စဉ် သတင်း စာမျက်နှာ (၂၀) သို့

အိမ်သေ

ရာဇသစ် (mgy)

ဥပဒေအကဲ ဟုတ်လား
သူတို့ဘာကြောင့် သေရတာလဲ ...

သူတစ်ပါး သတ်လို့သေရတာ
သူတို့ဘာကြောင့် သတ်ကြတာလဲ ...

သေနတ်နဲ့ အပစ်ခံရလို့သေတာ
အစိမ်းသေတဲ့ ဟုတ်လား ...

ဓားနဲ့ အထိုးခံရလို့သေတာ
အစိမ်းသေတဲ့ဟုတ်လား ...

တုတ်နဲ့ အရိုက်ခံရလို့သေတာ
အစိမ်းသေတဲ့ ဟုတ်လား ...

အစိမ်းရောင် စာအုပ်ကြီးက
တုတ်၊ ဓား၊ သေနတ်ကိုင်တွေအတွက်
အချိန် နေရာမရွေး သုံးခွင့်ရတဲ့
လူသတ်ခွင့် ပါမစ်တစ်စောင်လား ...

အမှန်တရားရဲ့ ဘက်တော်သားတွေ
ဥပဒေရဲ့ အပြင်ဘက်မှာ
အစိမ်းရောင် စာအုပ်ကြီးကြောင့်
အစိမ်းသေ သေနေကြရပြီ ...

အစိမ်းရောင်စာအုပ်ကြီး ရှိနေသရွေ့တော့
အစိမ်းသေတွေ သေနေကြဦးမှာပဲ ...

ရာဇသစ် (mgy)

www.free4readers.com

လူထုခေါင်းဆောင်သောလူထုအစိုးရလက်ထက်တွင် အဓိကထား၍
မြေရှင်းနေရသည့်ပြဿနာအား ပြုပြင်ဆင်နွှဲ ရခိုင်ပြည်နယ်အနှံ့အပြားကိုပင်
လက်ညှိုးထိုး၍ပြရပေလိမ့်မည်။ လူထုအစိုးရ၏လက်ထက်တွင် ရခိုင်ပြည်
နယ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သောပြဿနာများမှာအတိအကျအောင်တောင်းတောင်းချည်း
သာဖြစ်ပါ၏။ မကြာသေးသောကာလဖြစ်ပွားခဲ့သောဘင်္ဂါလီများ၏ အကြမ်း
ဖက်မှုက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအထိပေါက်ရောက်သွားခဲ့ပြီး၊ နိုင်ငံတကာ၏တစ်
ဖက်သတ်ဖိအားပေးမှုများအား ယနေ့အထိမြေရှင်း၍ မပြီးနိုင်သေးပါ။ နိုင်ငံ
တကာ၏ လေးစားယုံကြည်မှုကို အထူးရရှိထားသည့် လူထုခေါင်း
ဆောင်ပင်လျှင် အမျိုးမျိုးသောထိုး
နှက်ချက်များအား ခံစားခဲ့ရပေပြီ။
သို့သော်လည်း ထိုအချင်းအရာများ
ကို ယနေ့အချိန်တွင်တော့ တည်ငြိမ်
စွာဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်စေ လည်းပြုလာ
ပေပြီ။ သည်ကြားထဲအဖျက်အမှောင်
ထလုပ်နေသည့်က AAဟူသောရခိုင်
လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဖက်အဖွဲ့
ဖြစ်၏။ အရေးအကြောင်းရှိလျှင်သာ
အတွင်းခံဘောင်းဘီအတွင်းတွင်
ခေါင်းလျှံ၍ ပုန်းခိုရေငုံနှုတ်ပိတ်နေ
ကြသောသူများက၊ တပ်မတော်နှင့်
တော့ မကြာခဏထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်
တိုက်ခိုက်နေပါ၏။

ဘင်္ဂါလီများ၏အကြမ်းဖက်မှုပြ
ဿနာနှင့်ပတ်သက်၍ တပ်မတော်
ကနယ်မြေရှင်းလင်းရေးကိစ္စများ
ဆောင်ရွက်နေစဉ်ကာလကလည်း
ထိုအယုတ်တမာလက်နက်ကိုင်အ
ကြမ်းဖက်အဖွဲ့က အလျဉ်းသင့်သလို
တပ်မတော်အားဝင်ရောက်၍ တိုက်
ခိုက်ခဲ့ဖူးပါသေးသည်။ ကိုယ့်ပြည်
နယ် ကိုယ်ဒေသခံများအကြမ်းဖက်ခံ
နေရခြင်းအား မျက်စိကောနားပါပိတ်
ပြီး လက်နက်ကြီးတွေကို ကာ
ယောင်ဝါးဝါးဖြင့်သွေးကြောင်နေ
သော သူများက၊ နယ်မြေရှင်းလင်း
ရေးလုပ်နေသောတပ်မတော်သား
များအားအကြောင်းမဲ့ဝင်ရောက်
တိုက်ခိုက်ရန်ဝန်ခံလေးစွာပြုမူခဲ့
သည့် ထိုလက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်
အဖွဲ့အစည်း၏ ယုတ်မာကောက်
ကျစ်မှုက ဩဇာ ရလောက်ပါပေသည်။
မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်လွန်းသည့်
ဟုပင် ရွဲ့၍သာဆိုချင်ပါတော့သည်။ အဖြူ အမည်း မသဲကွဲဘဲဥဏ္ဍာ
ကင်းမဲ့က အံ့ဩ၍မကုန်နိုင်ဖွယ်ပင်။ တကယ့်တိုင်းဖျက်ပြည်ဖျက်လူ
ယုတ်မာ လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသာဖြစ်ပေ၏။
ဤသည်ကိုပင် ထောက်ခံအားပေးသူများ ဒုနှင့်ဒေးရှိနေသေးသည်ကတော့
ဆိုးရွားလွန်းသည့်ဖြစ်တည်မှုတစ်ခုဟုသာဆိုရပေလိမ့်မည်။ အမိနိုင်ငံနှင့်လူ
မျိုး အတွက်တစ်ကွက်ကလေးမျှကောင်းကျိုးမဖြစ်ထွန်းစေဘဲ၊ မလိုလားအပ်
သောဆိုးကျိုးများစွာကိုသာ ဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် လက္ခဏာတစ်ခုသာဖြစ်
ပါတော့သည်။

စင်စစ် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင်ဖြစ်ပွားနေသည့်ပြဿနာပေါင်းတစ်
သိန်းခြောက်သောင်းက ထိုမျှနှင့် မပြီးသေးဘဲ၊ ၁၆. ၁. ၂၀၁၈ရက်နေ့က
လည်း မြောက်ဦးမြို့နယ်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် လူထုအကြား ရုန်းရင်း
ဆန်ခတ်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ရသော၊ သေဆုံးခဲ့ရသောသူများ
လည်းရှိခဲ့ပေသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ . . . ရသေ့တောင်မြို့၊ မေယုသွီးလူမှုကူညီ
ရေးအသင်းမှဦးဆောင်၍ စာပေဟောပြောပွဲအခမ်းအနားကျင်းပပြု လုပ်
ခဲ့ရာအမ်းမြို့နယ်ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာအေးမောင်
ဆိုသူနှင့်စာရေးဆရာဆိုသူ ဝေဟင်အောင်တို့ပါဝင်ဟောပြောခဲ့ကြသည်။
အဆိုပါစာပေဟောပြောပွဲဟု အမည်တပ်ထားသောဟောပြောပွဲ တွင်
ဝေဟင်အောင်(ခ)အောင်ကျော်ဝင်းက ရခိုင်ပြည်နယ်အချုပ်အခြာအာဏာ
ကျဆုံးသွားရသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၃၃နှစ်ရှိပြီ။ လူမျိုးဆက်ဝါးဆက်ခန့်က
င်းကွာခဲ့ရကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးတွင် လက်ဝါးဖြန့်၍ တောင်း၍မရသောကြောင့်
လက်ညှိုးကွေးပြီးတောင်းသည့်အဖွဲ့ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊
ယခု အချိန်တွင် ထွန်းမြတ်နိုင်ဦးဆောင်သော AAတပ်မတော်သည်လည်း
ရခိုင်နိုင်ငံတော်နှင့်အချုပ်အခြာ ပြန်လည်ရရှိရေး၊ ဗမာ့ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်
မြောက်ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိကြောင်း၊ ရသေ့တောင်
မြို့နယ်သူမြို့နယ်သားအားလုံးအနေဖြင့်လည်း ဗမာ့ကျွန်အဖြစ်မှလွတ်
မြောက်ရန် အားလုံးတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း။

“ယခုအချိန်သည် နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်နေသည့်ကာလဖြစ်၍
မိမိတို့အတွက်အခွင့်အရေးသာ နေသောအချိန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာ့ကျွန်ဘဝ
မှလွတ်မြောက်နိုင်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် တော်လှန်တိုက်ခိုက်
ရန်အချိန်ကောင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အားလုံးပါဝင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း”အစရှိ
သဖြင့် အကျယ်တဝင့်ဟောပြောခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဒေါက်တာအေးမောင်ဆို
သူကလည်း “ဗမာများအနေဖြင့်ရခိုင်လူမျိုးများ ကို ဗမာ့ကျွန်အဖြစ်လောက်
သာထားရှိပြီး၊ တန်းတူအခွင့်အရေးမပေးကြောင်း၊ အချုပ်အခြာအာဏာ

ရရှိရန် နည်းလမ်းနှစ်ခုသာရှိကြောင်း၊ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးဖြင့်
ဆောင်ရွက်နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များရှိကြောင်း၊ မိမိမှာနောက် တစ်နည်းဖြစ်သော
လူထုတော်လှန်နိုင်ရေးနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ ကြောင်း၊ လက်ရှိနိုင်ငံရေး
အားနည်းချက်ကိုအခွင့်ကောင်းယူ၍ ပန်းတိုင်ခေါက်အောင်ဆောင်ရွက်
သွားကြရန် တိုက်တွန်းလိုကြောင်း၊ နောက်နှစ် များစွာရောက်တိုင်းမှာ အ
ချုပ်အခြာအာဏာပြန်လည်ရယူလိုပိတ်မွေးရန်၊ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်
ရေးနှင့် လူထုတော်လှန် နိုင်ငံရေးအားလုံး၏ပန်းတိုင် သည် အချုပ်အခြာအာဏာ

သွေးခွဲတိုင်းသွေးကွဲနေသမျှတော့

စင်စစ်စစ်

ခက်ဆစ်လင်း(ပြည်)

စင်စစ်တွင် ဗမာသည်လည်း သခင်မဟုတ်
သလို၊ ရခိုင်အပါအဝင်မည်သည့်တိုင်းရင်းသား
များကမူလည်း ကျွန်မဟုတ်ရပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအ
တွင်းတွင် မှီတင်းနေထိုင်နေထိုင်ကြသော
တန်းတူအခွင့်အရေး ရှိသည့် တစ်သွေးတည်း
တစ်သားတည်းဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားညီအစ်
ကိုမောင်နှမများသာဖြစ်ပါပေသည်။ ဤသည်ကို
လူမျိုးရေးမှိုင်းတိုက်ခိုက်ခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

ကို ပြန်လည်ရယူ နိုင်ရေးသာဖြစ်ကြောင်း၊ လူထုကိုစည်းရုံးခြင်း၊ လက်နက်
ကိုင်တော်လှန်ခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်ပြီး အာဏာရယူရန်နည်းမျိုးစုံဖြင့် အမျိုးသား
လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲပြီး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်သို့သွားနေခြင်း
ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုလူဟောပြောပွဲများကျင်းပခြင်း ဖြင့် တစ်မျိုးသားလုံးသား
ရှိသည့်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို သိရှိပြီး အမျိုး သားရေးတစ်ရပ်အဖြစ်
ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း”ဟူ၍ဟောပြောခဲ့သည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် မြောက်ဦးမြို့နယ် နန်းတော်ရာကုန်းတွင်ပြုလုပ်မည့်
ဟောပြောပွဲ၌ဆင်အိုးကြီးကျောင်း တိုက်ဆရာတော်နှင့် ဒေါက်တာအေး
မောင်တို့ဟောပြောမည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က
ဇန်နဝါရီ၅ရက်နေ့ ရက်စွဲဖြင့်ဟောပြောပွဲပြု လုပ်မည်နေရာ၊ အဆောက်
အအုံတို့ကိုစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသူ၏ ခွင့်ပြု ချက်ရယူဆောင်ရွက်စေရန်၊ လိုက်နာ
ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ဥပဒေနှင့်အညီအရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အ
ကြောင်းကြားခဲ့ပြီး ရှေးဟောင်းသုတေသနနှင့်အမျိုးသားပြတိုက်ဦးစီးဌာန
(မြောက်ဦးဌာနခွဲ)မှလည်း ဇန်နဝါရီ၅ရက်နေ့ ရက်စွဲပါစာဖြင့်အခမ်းအနား
ကျင်းပမည့်နေရာသည် ရှေးယခင်မြောက်ဦးဘုရင်နန်းတော် ဖြစ်ခြင်းနှင့်
အမျိုးသားအမွေအနှစ်ဖြစ်သဖြင့် နန်းတော်ရာကုန်းတွင်သက်ဆိုင်ရာဌာန
များ၏ ခွင့်ပြုရရှိခြင်းမရှိဘဲကျင်းပနေမှုအား ခွင့်မပြုနိုင်ပါကြောင်းနှင့် အ
ခမ်းအနားမပြုလုပ်ရန် ညှိနှိုင်းမေတ္တာရပ်ခံကြောင်း အခမ်းအနားကျင်း
ပရေးကော်မတီသို့ ကြိုတင်အကြောင်းကြားခဲ့သည်ဖြစ်၏။ ဇန်နဝါရီ ၁၆ရက်

ဟောပြောပြုလုပ်မည့်အချိန် ညနေ ၆ နာရီခွဲခန့်တွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်
ရေးမှူးဦးစီးဌာနမှ ဟောပြောခြင်းအားခွင့်မပြု ကြောင်းတားမြစ်ခဲ့ရာ၊ ဟော
ပြောပွဲကျင်းပရေးအဖွဲ့မှအခမ်းအနားတွင် ထွန်းညှိထားသော မီးအားဖြတ်
တောက်ပစ်ခဲ့သဖြင့် ဟောပြောပွဲလာရောက်သူပရိသတ် ၄၀၀ဦးခန့်က စ
တင်စုဝေးအော်ဟစ်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ရတော့သည်။

ဤမှတစ်ဆင့် လူအင်အား၄၀၀မှ ၅၀၀၀ခန့်အထိများပြားလာခဲ့ပြီး၊
ည ၈ နာရီခန့်တွင်နန်းတော်ရာကုန်းမှ ရန်ကုန် စစ်တွေလမ်းအတိုင်း“ရ
ခိုင်ပြည်နယ်လွတ်မြောက်ရေး ဒို့အ
ရေး”ဟုစုဝေးကာ အော်ဟစ်ကြွေး
ကြော်၍ ခရိုင်ရုံးတည်ရှိရာသို့လမ်း
လျှောက်ဆူ ပူဆန္ဒပြမှုပြုလုပ်ရာ ည
၉ နာရီကျော်တွင် လူအင်အား
၁၀၀၀၀ခန့် အထိစုဝေးလာမိပါတော့
သည်။ထိုအခါခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊
ခရိုင်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးနှင့် ခရိုင်ဥပဒေ
အရာရှိတို့က လူစုခွဲရန် Hand
speaker များဖြင့် ၁၅ ကြိမ်ခန့် သတိ
ပေးတားမြစ်ခဲ့သော်လည်း၊ ဆူပူ
ဆန္ဒပြသူများက ခရိုင်အုပ်ချုပ် ရေး
မှူးရုံးခြံဝင်းတံခါးအားရိုက်ခွဲပြီး ဖျက်
ဆီးပစ်ခဲ့ပြီး၊ ခရိုင်ရုံးအတွင်းသို့ဝင်
ရောက်ခဲ့လေသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့အချို့
ဆီမှ သေနတ်များကိုလုယူရန်ကြိုး
စားခဲ့၏။ လေးစွ၊ အုတ်ခဲကျိုးများဖြင့်
လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ပစ်
ပေါက်ရန်ပြုခဲ့၏။ ခရိုင်ရုံးနိုင်ငံ
တော်အလံတိုင်တွင် အသင့်ပါလာ
သည့်ရခိုင်ပြည်နယ်အလံကိုလွှင့်ထူ
ခဲ့သည်။ ခရိုင်ရုံးအတွင်းမှမော်တော်
ကားလေးစီးနှင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်
ငါးစီးတို့အပါအဝင် အကာအရံများ၊
ခုံများ၊ မီးချောင်းများအားလုံးကို
ရိုက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ
တွင်လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များက တုတ်
/ဒိုင်းများ ဖြင့်လူစုခွဲသော် လည်းမ
ရဘဲ၊ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့မှူးထံမှ လက်
နက်များကိုပါ လုယူရန် ကြိုးစားခဲ့ပြီး
အကြမ်းဖက်မှုပြင်းထန် လာသည့်အ
တွက်၊ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ ဝင်များသည်
လူစုလူဝေးအတွင်းသို့ တီ ၅၆နှင့်
ဘီအေ ၉၄သေနတ်တို့ဖြင့် ၁၀ချက်
ခန့်ပစ်ခတ်ရှင်းလင်းခဲ့ရ တော့သည်။
ထိုဖြစ်စဉ်အတွင်း အမျိုးသားခုနစ်ဦး

သေဆုံးခဲ့ရပြီး၊၁၂ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာ များရရှိခဲ့သလို၊ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀ဦး ခန့်
လည်းထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြသည်။

ရသေ့တောင်မြစ်စဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာရေးဆရာဆိုသူ ဝေဟင်အောင်
အား တရားဥပဒေနှင့်အညီ အမှုဖွင့်ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ဒေါက်တာအေးမောင်
ဆိုသူကိုလည်း တရားဥပဒေနှင့်အညီဆက်လက်အမှုဖွင့် ဆောင်ရွက်နေပြီ
ဖြစ်ပါ၏။ အထက်ပါဖြစ်စဉ်အား သုံးသပ်ကြည့်မိသည့်အခါ လူတစ်စု၏
အမျိုးသားရေး မှိုင်းတိုက်သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ခြင်းမှအစပြုခဲ့ခြင်းသာဖြစ်
ကြောင်း သိသာထင်ရှားနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဒေါက်တာအေးမောင်နှင့် စာရေး
ဆရာဝေဟင်အောင်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် မဟုတ်မတရား သွေးထိုး
လှုံ့ဆော် မှုများကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအခါ ဒေသခံလူထုသည် အမျိုး
သားရေး မှိုင်းမိသွားပြီး၊ ဉာဏ်နည်းစွာဖြင့်ဆူပူအကြမ်းဖက်သူပုန်ထကြပါ
တော့သည်။ ဒေါက်တာအေးမောင်နှင့်ဝေဟင်အောင်ဆိုသူများမှာ နိုင်ငံ
ရေးဆူပူအောင်ကြံဆောင်ခဲ့ကြခြင်းသာဖြစ်ပြီး၊ ဒေသခံလူထုတချို့အမျိုးသား
ရေးမှိုင်းမိသွားကြခြင်းသာဖြစ်ပါတော့သည်။ စင်စစ်တွင် ဗမာသည်လည်း
သခင်မဟုတ်သလို၊ ရခိုင်အပါအဝင်မည်သည့်တိုင်းရင်းသား များကမူလည်း
ကျွန်မဟုတ်ရပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအ တွင်းတွင် မှီတင်းနေထိုင်နေထိုင်ကြသော
တန်းတူအခွင့်အရေး ရှိသည့် တစ်သွေးတည်းတစ်သားတည်းဖြစ်သော တိုင်း
ရင်းသားညီအစ်ကိုမောင်နှမများသာဖြစ်ပါပေသည်။ ဤသည်ကို လူမျိုးရေး
မှိုင်းတိုက်ခိုက်ခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ စာရေးချုပ်ကြည့်လိုက်သည်အခါ ပြည်
သူတချို့သေဆုံးခဲ့ပြီး၊ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရရှိသူများရှိခဲ့သလို အရပ်ဆုံး
အကျဉ်းတန်လွန်းသော အဓိကရုဏ်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်ခဲ့ရပါတော့သည်။
ဤကဲ့သို့ ဤမျှနှင့်ပြီးလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်။ တာဝန်ရှိသူများကလည်း
တရားခံများ အားဖမ်းဆီးအရေး ယူနေပါပြီ။ ဤနေရာတွင် အမိနိုင်ငံအတွင်း
မှ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံအား အထူးသတိပေးလိုသည်မှာ အခြေအမြစ်မရှိ
သောလူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးမှိုင်းတိုက်မှုများအတွင်းတွင် မှိုင်းမမိကြစေရန်
အတွက် အထူးသတိပြု ရှောင် ရှားစေလိုခြင်းသာဖြစ်ပေသည်။ တစ်နည်း
အားဖြင့် အာဏာရှင်များ၏သွေးခွဲခြင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် သွေးမကွဲမကြပါစေ
နှင့်ဟုသာ မေတ္တာရပ်ခံလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သွေးခွဲသမျှအား အမြင် ကျဉ်း
စွာဖြင့် သွေးကွဲနေကြပြီး မည်ဆိုလျှင်တော့ တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုမောင်
နှမများချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ ဖြင့် မှီတင်းနေထိုင်ရာ အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏
အောင်မြင်တိုးတက်မှုများသည်လည်း ဆက်လက်၍ဝေဝါးနေပေ လိမ့်ဦး
မည်သာဖြစ်ပါတော့သည်။

မကြာခင်သမ္မတကြီးဦးထင်ကျော် ဦးဆောင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ကြီးရဲ့ သက်တမ်းကန့်သတ် တင်းတင်းပြည့်ပြည့်တော့မယ်။ ရက်အတိအကျ ဆိုရင် လာမယ့်မတ်လ(၃၁)ရက်ဆို နှစ်နှစ်တင်းတင်းပြည့်မယ်။ ဟိုဘက်မှာ သုံးနှစ်ကျန်ဦးမယ်။ ၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲတာလက ခြောက်လလောက်ဖယ် ထားရင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အလုပ်လုပ်ဖို့က နှစ်နှစ်ခွဲကျန်သေးတယ်။ ဒီကာ လအတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံရလဒ် National Accord တွေ့ခဲ့အခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်ဖို့ပါပဲ။ ဒီဘက်နှစ်နှစ် တာ အုပ်ချုပ်တာအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အတွေ့အကြုံတွေလည်းရပါပြီ။ ရခိုင်ကိစ္စဝင်လာတာ ဒေါ်စုရဲ့အရည် အသွေးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရ တဲ့ပွဲပါပဲ။

ကိုယ့် နိုင်ငံ သားတွေမနာ အောင်၊ လုံခြုံရေးဘက်တာဝန်ခံတွေ အပေါ် တာဝန်မကျအောင် တာ ဝန်ယူ စောင့်ရှောက်မှုတွေကြောင့် သူရဲရှိတဲ့ဘွဲ့ထူးတွေတောင် အသိမ်း ခံရတယ်။ သူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့လဲလှယ် ပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ အဖွဲ့အစည်းအား လုံးကို ကြီးစားပြီးကာကွယ်ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဟောင်း မစ္စတာကီဖီအာနန်ရဲ့ UN မှာတင်ပြမှုအရ မြန်မာပြည်မှာ အစိုးရနဲ့ ရပ် အုပ် ချုပ် နေတာ နိုင်ငံတကာကသိသွားပါပြီ။ ကာ ကွယ်ရေးနဲ့လုံခြုံရေးက အစိုးရတစ် ရပ်၊ စီးပွားရေးနဲ့လူမှုရေးက အစိုးရ တစ်ရပ်ကိုင်တွယ်နေတာ သိကုန် ကြပါပြီ။ ဒါကြောင့်လည်း NLD အစိုးရမနစ်နာအောင် Sanction ချမှတ်ဖို့ စဉ်းစားလာတာပေါ့။ ဘင်္ဂါ လီနဲ့ တိုင်းရင်းသားသူပုန်တွေအပေါ် ရက်စက်စွာပြုမူတဲ့ အင် အားစုအ ပေါ် ပိတ်ဆို့ရေးဆိုတဲ့ စကားရပ်ကို ပြောင်းလဲသုံးနှုန်းခဲ့တာတွေ နေရတယ်။ ဒါဟာ UNနဲ့ US သဘောထား ပေါ့။ OIC နဲ့ UK ကတော့ ကျား ကျားမီးယပ်ဆိုပြီး လုပ်နေတုန်းပါပဲ။

အစိုးရဆိုတာ စစ်တပ်ကိုပါ လက်တွဲ

တပ်မတော်ရဲ့ဖခင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ သူထူထောင်ခဲ့ တဲ့စစ်တပ်ကို “ဗမာ့တပ်မတော်”လို့ပဲ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းစစ်တပ်ကို နိုင်ငံရေးဆွဲထည့်တော့ ပြည်သူနဲ့သဘောကွဲသေးတယ်။ သခင်နု လက်ထက်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထူထောင်ခဲ့တဲ့ တပ်မတော်ကြီးနဲ့ပဲ နိုင်ငံထူထောင်ခဲ့တယ်။ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဦးဗဆွေ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းတို့နဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံမဖြစ်အောင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့ တယ်။ ဒီဇာတ်လမ်းတွေလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အသိဆုံးပါ။ အခု အခြေခံဥပဒေကို ဘာကြောင့်ဆွဲ ထားရတယ်၊ ဘယ်အချိန်မှာ ပြင်ရမယ်ဆို တာ ဒေါ်စုခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုသားတွေရဲ့ အလိုဆန္ဒ ကိုချိန် ဆန့်ကျင်သော အချိန်ကြာနေတာပါ။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်လည်း သမ္မတသက် တမ်းနှစ်ဆက် အချိန်ခံဝန်ကြာရင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအဖြစ် ရည်မှန်း ချက်ရှိပုံရပါတယ်။ ဖက်ဒရယ်တော့ဖက်ဒရယ်ပါ။ သူတို့အကြိုက် ဖက်ဒ ရယ်ဖြစ်လေမလား။ ဒါပေမယ့် ဒုတိယသက်တမ်းမဆက်နိုင်တော့ ဒေါ်စု တို့ NLD က ညီလာခံဆက်လုပ် လို့ အခြေခံဥပဒေပြင်ဖို့ စိုင်းပြင်းရမယ်။ ညီလာခံကညှိနှိုင်းနေကြတာ ကြာမယ်။ National Accordsရလဒ်တွေ ရရင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဖို့ဆိုတာ ခြောက်လမကြာပါ။

အရင်လွှတ်တော်ကလည်းပြင်ခဲ့သေးတယ်

သူရဦးရွှေမန်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဘဝက အခြေခံဥပဒေ ကိုပြင်ဖို့ကြိုးစားသေးတယ်။ အရေး ကြီးတဲ့ပုဒ်မတွေပါ။ ဒါပေမယ့် ငါးနှစ် တောင်သုံး မကြည့်ရသေးတဲ့ အခြေခံဥပဒေကို အရေးကြီးပြဌာန်းထား တာတွေ ပြင်ဆင်လို့မရခဲ့ပါ။ သမ္မတသည် “စစ်ရေးအမြင်”ရှိရမယ်ဆိုတာကို “ကာကွယ်ရေးအမြင်ရှိရမယ်”ဆိုတာ တစ်ခုတော့ပြင်လို့ရတယ်။ ပြည်လုံး ကျွတ်ထောက်ခံပုံလုပ်ဖို့ ကျန်သေးတယ်။ ဒါဟာလည်း ခေတ်မီတဲ့ အယူအ ဆပါ။ စစ်အင်အားကြီးတဲ့ အမေရိကန်၊ ရုရှား၊ တရုတ်၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ် စတဲ့နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ အကြီးအကဲတွေလည်း စစ်ရေးအမြင်ရှိလျှင် လုံလောက် ပါပြီ။ စစ်ရာထူးကြီးကြီးရှိခဲ့ဖူးမလိမ့်ဘူး။ “ကာကွယ်ရေးအမြင်” ဆိုတာ “စစ်ရေးအမြင်”ထက် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း နိုင်ငံရေးသမားအများစုက ကာကွယ်ရေးအမြင် တွေ့ရှိတတ်ပါတယ်။ နိုင်ငံငယ်တွေမှာတော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တွေ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် အခြေခံဥပဒေအရ ပြဌာန်းထားတာရှိတယ်။ သူ့အထက်ကအရပ်သားသမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရင် ပြီးနိုင်ပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းဖူးမှ သမ္မတဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့အမြင်တွေ ဖယ်ရှားလာ ကြပါပြီ။ ယိုးဒယားလို အကြိမ်(၂၀)အာဏာသိမ်းဖူးတဲ့နိုင်ငံမျိုး ကျတော့ တစ်မျိုးစဉ်းစားကြတာပေါ့။

သမ္မတနဲ့ကာချုပ်ပူးတွဲလျက်
သမ္မတကြီးဦးသိန်းစိန်လက်ထက်က ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို အခမ်း အနားတွေနဲ့ ခန့်အပ်အချို့ကိုပါ ခေါ်သွားတတ်တယ်။ စိန်ယာ၊ ဂျူနီယာစစ်မှု ထမ်းတွေလည်းဖြစ်တော့ တွေးပုံခေါ်ပုံခြင်းကလည်း တူမှာပါ။ ကာချုပ် ကလေးစားစွာ သမ္မတကို ဆက်ဆံပေးမယ့် အခြေခံဥပဒေပြဌာန်း သည့်အတိုင်း ကာကွယ်ရေးအသုံး စရိတ်၊ စစ်ဆင်ရေးကိစ္စ၊ စစ်ပစ္စည်း

ဝယ်ယူမှုတွေကသီးခြား ဆောင်ရွက်ကြ တာပါ။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတ ဖြစ်ချိန်တန်ပါပြီ

မိုးမြင့်ဝင်း(နုဗျားပဉ္စာ)

စစ်ဆင်ရေးများကို သမ္မတကပါ ဝင်စွက်ဖက်တာမျိုးမရှိပါ။

အခုလည်းတရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကို ယုံကြည်စိတ်ဖြာထန်သူ နိုင်ငံ တော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က တည်ရှိ ဆဲ (မပြင်ရသေးတဲ့)အခြေခံဥပဒေကို လေးစားခဲ့တယ်။ အခြေခံဥပဒေပြဌာန်း ချက်တွေကို လိုက်နာနေတာဟာ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တချို့တောင် ဘယ်လို နားလည်ရမှန်းမသိပါ။ အတိုင်ပင်ခံ ရာထူးဟာလည်း အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၇အရ ဖြစ်တည်လာလို့ အတိုက် အခံတွေက လိုက်နာကြတာပါ။ ကက်

ဘီနက်ဝင်နိုင်ခြားရေးဝန်ကြီးအ တော်များများဟာ တချို့နိုင်ငံတွေမှာ သမ္မတနှင့်ဝန်ကြီးချုပ်လောက် လုပ်ပိုင်ခွင့်လည်း ရှိနေပါတယ်။

သမ္မတကြီးဦးထင်ကျော်က ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌပါ။ ငွေစာရင်းသုံးစွဲမှုတွေကို တာဝန်ယူကြီးကြပ်ရပါတယ်။ နိုင်ငံတ ကာနည်းသည့်များကို နိုင်ငံကိုယ်စားပြုဗည့်ခံရတယ်။ ဆွေးနွေးရတယ်။ ဌာန အားလုံးရဲ့ ငွေစာရင်းအချုပ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရတာ တာဝန်ကြီးပါ တယ်။ စာနယ်ဇင်းတွေမှာ သမ္မတကြီး ဓာတ်ပုံတွေ ခဏခဏမပါလို့ သမ္မတ ကြီးအလုပ်မရှိဘူးထင်နေတာ။ တကယ်တော့ တစ်နိုင်ငံလုံးကိစ္စတွေ တာဝန် ယူဆောင်ရွက်နေရတာပါ။ သို့သော် အသက်အရွယ်နဲ့မမျှအောင် တာဝန် ယူရတယ်။

သမ္မတအထက်ကမရှိမည်

NLDပါတီရွေးကောက်ပွဲဝင်ခါနီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အခြေခံ ဥပဒေအရ သမ္မတမဖြစ်နိုင်လို့ ပြောပေးမယ့် သမ္မတအထက်ကအလုပ် လုပ်သွားမယ်လို့ ဒေါ်စုကဆိုလိုက်တော့ လူထုကြီးကတစ်ခဲနက်မဲပေး ခဲ့ပါ တယ်။ ဒေါ်စုသမ္မတဖြစ်ရေးကို လူထုကMandateလုပ်ခဲ့တာပါ။ လူထု ထောက်ခံမှုရှိပြီးသားပါ။ အစိုးရဖွဲ့ခါနီးအခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၉(စ)ကိုပြင်ဖို့ သူ့အမတ်တွေကစိတ်ကူးကြပါတယ်။ ဥပဒေကို ရိုသေတဲ့ဒေါ်စုကမလုပ်ခဲ့ပါ။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း အာဏာသက်ဆက်ရအောင် ၄၇-အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၆ ကို ပြင်သလိုပေါ့။ လုပ်လို့ရတယ်။ မလုပ်ဘဲပုဒ်မ(၂၁၇)သာပြင်လိုက်တယ်။ နိုင်ငံတော်၏အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ တရားဝင်ရာထူးဖြစ်လို့ နိုင်ငံတ ကာက ဒေါ်စုကို ကော်လောနီခင်း ပြီးကြိုဆိုခဲ့ကြတာ သမ္မတကြီးတစ်ဦးလို့ပါပဲ။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပိုများသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် President သမ္မတ လို့ခေါ်ရတာ လောက် စကားလုံးက အာမခံချင်ဘူးပေါ့။ သမ္မတတော့သမ္မတပါပဲ။

ရခိုင်ဘင်္ဂါလီကိစ္စဖြစ်တော့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တို့ဟာ သမ္မတကြီးဦးထင်ကျော်နဲ့ ဒေါ်စုထံအမြန်သတင်းပို့ပြီး တိုင်ပင် တယ်။ နိုင်ငံတကာကိစ္စဖြစ်နေလို့ မှားလို့မဖြစ်ဘူး။ သမ္မတကြီးနဲ့ကာချုပ် တို့ရဲ့ လမ်းညွှန်ချက်နဲ့အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ ဒါတောင် OIC, UN, US, UKတို့က အထွန်တက်ကြသေးတယ်။ ဒေါ်စုကလည်း သူ့နိုင်ငံက အဖွဲ့အ စည်းအားလုံးကို တာဝန်ခံခဲ့တယ်။

ဒီလိုကိစ္စကြီးအတွက် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီမ ခေါ်ခဲ့လို့ အပြစ်တင်ကြသေးတယ်။ ကာကွယ်ရေးကောင်စီအစည်း အဝေး ဆိုတာ လျှို့ဝှက်ရတဲ့ကိစ္စပါ။ တရားဝင်မဖော်ပြပေးမယ့် Stake holdersတွေ လိုအပ်သလို ခေါင်းချင်းဆိုင်ကြမှာပါ။ ပြည်တွင်းစစ်ထက်မြင့်တဲ့ Issueပါ။ လိုအပ်သလို အရပ်ဘက်စစ်ဘက် ဆွေးနွေးကြမှာပါ။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သမ္မတဖြစ်ရေး

ဒေါ်စုဟာ သမ္မတကိုယ်စား ပြည်ပကိစ္စတွေကိုလည်း တာဝန်ယူပါတယ်။ တာဝန်လည်းခံခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်သူ့ကိုပဲ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ၅၉(စ)ကို ပြင်ဆင်လို့ သမ္မတတင်မြှောက်ဖို့အချိန် ကျရောက်ပါပြီ။ သမ္မတကြီးဦးထင် ကျော် ကျန်းမာရေးအရ တာဝန်မယူနိုင်ရင်ပါ။ သမ္မတကြီးကျန်းမာနေသရွေ့ သူ့အလုပ်သူလုပ်ပါစေ။ ဒေါ်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံကြီးကို လုပ်နေရသေး တယ်။ ဒါကလည်း Heavy Dutyကြီးပါ။ ပုဒ်မ၅၉(စ)

ကိုလွှတ်တော်မှာ အဆင်သင့်ပြင်ဆင် ထားဖို့ပါ။ဒါက သမိုင်းရဲ့လိုအပ်ချက် ဖြစ်နေလို့ပါ။ အရင်လူတွေ ဒေါ်စုကိုလက် မခံနိုင်သေးတဲ့သက်တမ်း။ နှစ်နှစ်တာ ဒေါ်စုရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေကို ချိန်ထိုး ကြည့်ပြန်ရင် ပုဒ်မ ၅၉(စ)ကိုပြင်ဆင်ဖို့အ ချိန်တန်ပါပြီ။ အစိုးရသက်တမ်းနှစ်နှစ်တင်း တင်းပြည့်ပြီးတဲ့ ဧပြီလလွှတ်တော်အတွင်း မှာ ဒီပုဒ်မကိုပြင်ဆင်နိုင်လျှင် ပြည်ထောင်စု စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အမှတ်တရ ဖြစ်ပါမယ်။ ဒေါ်စုကိုယ်တိုင်က သမ္မတရာထူးကို မက်မော သူမဟုတ်။ အခုအတိုင်းလည်း နိုင်ငံတော်ရဲ့ဒီမိုကရေစီအခြေ ခံအုတ်မြစ်တွေ ချမှတ် နိုင်တာပဲလို့ ပြောလို့မရပါ။ အခုလည်း သမ္မတရဲ့ တာဝန်အချို့ကို ထမ်းနေရ တာပဲ။ သူမရဲ့ပြည်ပဆွေမျိုး များနဲ့ သေခန်းပြတ်သလိုဖြစ်နေပါပြီ။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ဆက် စပ်နေတယ်

တတိယအကြိမ်ညီလာခံကို ဆိုင်းငံ့ထားပါ ဦးလို့ NCA လက်မှတ် ထိုးတဲ့အဖွဲ့တစ်ခုကပြော လိုက်ပါပြီ။ ရှမ်းဒေသ အမျိုးသားအဆင့် ဆွေး နွေးပွဲ လင်းခေးမှာလုပ် မှာကိုလည်း မသေချာသ လိုဖြစ်နေတယ်။ အကြံဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ NCA လက်မှတ် မထိုး ရသေးတဲ့ SSPP/SSAပါနေလို့ တပ်ကရော၊ အစိုးရကပါ ပိတ်ပင်နေတဲ့ အတွက်ဖြစ်ပုံ ရပါတယ်။ တတိယအကြိမ်ညီလာခံကို ရက်သတ်မှတ်ပြီး ဇွတ်လုပ်ရင် NCA လက်မှတ်ထိုးတဲ့ ရှစ်ဖွဲ့တောင်မတက်ရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ခုဦးရယ်တို့ UNFC လေးဖွဲ့လည်း လက်မှတ်ထိုးမှာကို နောက်ဆုတ်သွားနိုင် တယ်။ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ဖို့ လိုနေသေးတယ်။

ALPတို့ ရခိုင်မှာ လူမျိုးအလိုက် လုပ်လို့မရသေးဘူး။ မြောက်ပိုင်းခုနစ် ဖွဲ့က NCA အပြင်ဘက်က ဆွေးနွေး မယ်ဆိုနေတယ်။ စေ့စပ်လို့မရသေးဘူး။ ဒေါ်စုသမ္မတဖြစ်မှ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ ပိုမိုလေးစားပြီး ညီလာခံဖုတ် မှုတွေ ပြေပျောက်နိုင်ဖွယ်ရှိတယ်။ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်တဲ့ကာလမှာ ဒေါ်စု ကိုတောင် တိုင်းရင်းသားတွေ မယုံကြည်သလိုဖြစ်နေတယ်။ ဒေါ်စုစစ်တပ် ဘက်ပါသွားပြီလားလို့ ယူဆကြတယ်။ ဒေါ်စုစစ်တပ်အလိုကျ ကိစ္စ တိုင်းကို မလုပ်ပါဘူးဆိုတာ တစ်ခုထဲသောထွက်ပေါက်က သမ္မတအဖြစ်တင်မြှောက် ဖို့ပါပဲ။ ဒီတစ်ခုဟာ ဒေါ်စု တစ်ဦးတည်းအတွက်သာ ဖြေလျှော့မှုဖြစ်ရပါမယ်။ ဒီလိုလုပ်ပေးတဲ့ကာလမှာ အခြေခံဥပဒေအရ ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကို တပ်မတော်က သီးခြားကိုင်ထားတဲ့ ကာလဖြစ်လို့အမျိုးသမီးတစ်ဦးဟာ သမ္မတတာဝန်ကိုလည်း အဆင်ပြေစွာ ကိုင်တွယ်သွားနိုင်တယ်။

မိုးမြင့်ဝင်း(နုဗျားပဉ္စာ)

“နောက်ထပ်ငါးနှစ်ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရန်”ဟူသော စကားနှင့်ပတ်သက်၍ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ပြောလာပါသည်။

သူ။ ။ ဖတ်ခရယ်ဒီမိုကရေစီခန့်ခွဲသန့်ခိုင်းမာရန်အတွက် နောက်ထပ်ငါးနှစ်ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ရန် လိုအပ်တယ်လို့ မထင်ဘူးလား။

ကျွန်တော်။ ။ ဖတ်ခရယ်ဒီမိုကရေစီခန့်ခွဲသန့်ခိုင်းမာရန်လိုအပ်တာကို ကျွန်တော်သာမကအားလုံးက လက်ခံပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် သည်လိုရှင်သန်ခိုင်းမာဖို့ကို လုပ်ဖို့သည် နိုင်ငံတော်၏ပထမအရေးကြီးဆုံးမဟုတ် ဘူးဆိုတာကို ပြောခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရတစ်ရပ်သည် အဓိကအရေးကြီးဆုံးက တိုင်းပြည်သားများ စား၊ ဝတ်၊ နေရေးကောင်းမွန်ရေးထက် အရေးကြီးတာ ဘာမှမရှိပါဘူး။ လူ့ဘဝမှာ အသက်ရှင်နေကြတာဟာ စား၊ ဝတ်၊ နေရေး ကြောင့်ပါပဲ။ ရေသောက်မြစ်ပါ။ ကျန်သောကိစ္စရပ်များထဲမှာ ပင်စည်နှင့် တူတာက တိုင်းပြည်စီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျန်သောကိစ္စရပ်များဟာ အကိုင်အခက်အခဲများဖြစ်ပါတယ်။ အသီးအပွင့်ကတော့ တိုင်းပြည်လုပ်သားယာ ရေး (တစ်နည်းနာမည်ကောင်းရရေး)ပဲဖြစ်ပါသည်။ ဒီသဘောကို နားလည်ရင် အပင်တစ်ပင်မှာ ရေသောက်မြစ်ထက်အရေးကြီးတာဘာမျှမရှိဘူးလို့ လက်ခံနိုင်ရင် စားဝတ်နေရေးပြည့်စုံကောင်းမွန်လာအောင် လုပ်ခြင်းသည်တစ်နိပါတီ အရေးကြီးဆုံးပထမဖြစ်ပါတယ်။

သူ။ ။ သည်လိုအရေးကြီးတာကို လုပ်ဖို့အစိုးရတစ်ရပ်သည် လုပ်ဆောင်ခွင့်အာဏာရှိမှ ဖြစ်တာမို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်(အာဏာ)ထပ်ရဖို့ပြောတာမှန်တယ် မဟုတ်ပါလား။

သာခွင့်ရ မရကို‘စံ’ထားကြစမြဲပဲ။ ဆိုပါစို့။ လွန်ခဲ့တဲ့၁၀နှစ်လောက်ကနေခဲ့တဲ့ အခြေအနေထက် ဆိုးလာတယ်ဆိုရင် ခေတ်ကောင်းလို့ဘယ်သူကဆိုမလဲ။ ထိုထက်အနည်းငယ်တစ်ဆင့်တက်လာလျှင်သာ မဆိုးပေဘူးလို့ လက်ခံကြတာပါ။ “လူပွဲတွေက သူငွေဖြစ်မယ့်ကိန်း”ဆိုတာ “နဂါးနီသီချင်း”နှင့်“ဘိုးဘိုးအောင်”သီချင်းထဲမှာပဲ ရှိတယ်ဆိုတာ အားလုံးသိပြီးသားပါ။

သူ။ ။ အခုကော လွန်ခဲ့တဲ့ငါးနှစ် ၁၀နှစ်ထက် ကောင်းမလာဘူးလား။ ကျွန်တော်တော့ ခေတ်မီတိုးတက် လာတယ်ထင်တာပဲ။ အခုဆိုတိုက်တာ အဆောက်အဦတွေ၊ ကားတွေ၊ နည်းပညာတွေဆိုပါစို့ “လစာ”ကအစ တိုးတက်မလာဘူးလား။

ကျွန်တော်။ ။ သည်ကိစ္စကို ကျွန်တော်ပြောတာထက် “သတင်းစာများသည် သမိုင်းကိုပြောနေကြသည်”ဆိုတာမို့ အချိန်နည်းနည်းလေးပေးနိုင်လျှင် သတင်းစာတွေကို ငါးနှစ်၁၀နှစ်စာလောက်(အနည်းဆုံးလွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်လောက်) နှင့်ပြန်ချိန်ထိုးဖတ်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်နှစ်က အိမ်မက်ဟာ အခုလန့်နိုးနေပါပြီ။ ပြည်သူတွေဟာ ဆင်းရဲတာထက် ဆင်းရဲမွဲတေဆိုတဲ့ အဆင့်မရောက်အောင် မနည်းရှုံးကန်နေကြရတာ “စာနယ်ဇင်း”သက်သေပါပဲ။

သူ။ ။ အခုဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများသည် အခုရေတွင်းတူးအခုရေကြည်သောက်မဖြစ်နိုင်တာမို့ ကာလအကန့်တစ်ခုအထိတော့ စောင့်ကြရမယ်။ နားလည်မှုပေးကြရမယ်မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော်။ ။ ပြည်သူတွေဟာ ခံနိုင်စွမ်းအားရှိတာ အားလုံးအသိပါ။ နားလည်ပေးနိုင်တာ အားလုံးအသိပါ။ သို့သော် ပြောရမည်ဆိုလျှင် မြေလွတ်နည်းနည်းလေးရှိတာမို့ လပိုင်းအတွင်း သီးပွင့်လာမယ့် အပင်မျိုး

(ကန်စွန်း၊ ချဉ်ပေါင်၊ ရုံးပတီ၊ ပန်းစသည်)စိုက်မလား။ နှစ်ကြာရှည်မှအကျိုးခံစားရမယ့် (နှစ်ရှည်ခံပင်ကြီးတွေ) စိုက်မလား။ စဉ်းစားကြည့်လျှင် အဖြေထွက်ပါတယ်။ ထို့အပြင်စားဖို့ မရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ငွေစအနည်းငယ်ကို အစားအသောက်ဝယ်မလား၊ အဝတ်ဝယ်မလား၊ အဖြေထွက်ပါတယ်။ အခုအထက်ကဆိုတဲ့ ငါးနှစ်ကိစ္စက အားမနာတမ်း ပြောရလျှင် ပြည်သူ့အတွက် ထက် မိမိပါတီအာဏာတည်မြဲရေးဆိုတဲ့ ဘက်တွေကို မျက်နှာမူနေတာမို့ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြန်ဖတ်ကြည့် လျှင်သိနိုင်ပါတယ်။ ယခုဆောင်ရွက်နေသော “ငွေအများကြီးသွန်သုံးနေသောကိစ္စများ”နှင့် နိုင်ငံတကာမှာပြောနေတဲ့ “လူ့အခွင့်အရေး”ဆိုတဲ့ အသုံးလှတဲ့စကားလုံးကို ရဖို့တွေဟာ အဓိကမဟုတ်ပေဘူး။ မိမိနိုင်ငံတွင် မိမိနိုင်ငံသားအကျိုးသည်သာ ပထမမဟုတ်တောင် ဦးစားပေးအဆင့်ပဲဖြစ်သင့်ပါတယ်။ နိုင်ငံတိုင်းဟာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်နေကြတာချည်းပါပဲ။

သူ။ ။ ဘယ်အစိုးရမဆို တိုင်းပြည်ကောင်းအောင် လုပ်ကြစမြဲပါပဲ။

အထူးသဖြင့် ပြည်သူကတင်မြှောက်တဲ့ ဒီမိုကရေစီအစိုးရများဟာ ပြည်သူကိုမျက်နှာမူကြတာမို့လား။

ကျွန်တော်။ ။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရများဟာ ပြည်သူကတင်တာမို့ ပြည်သူကို မျက်နှာမူရာမှာ တိုင်းပြည်အကျိုးအတွက် လုပ်တာထက် ပြည်သူအများထက် ပြည်သူတစ်စုအကျိုးကို ကြည့်တတ်တာများပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်ခုချင်း လျှောက်ပြောနေတာထက် “သတင်းစာ”ကိုပဲဖတ်ကြည့်လျှင် “ပြည်သူ့အသံ” “ပြည်သူ့ဆန္ဒ”တွေကို ကြားရမှာပါ။

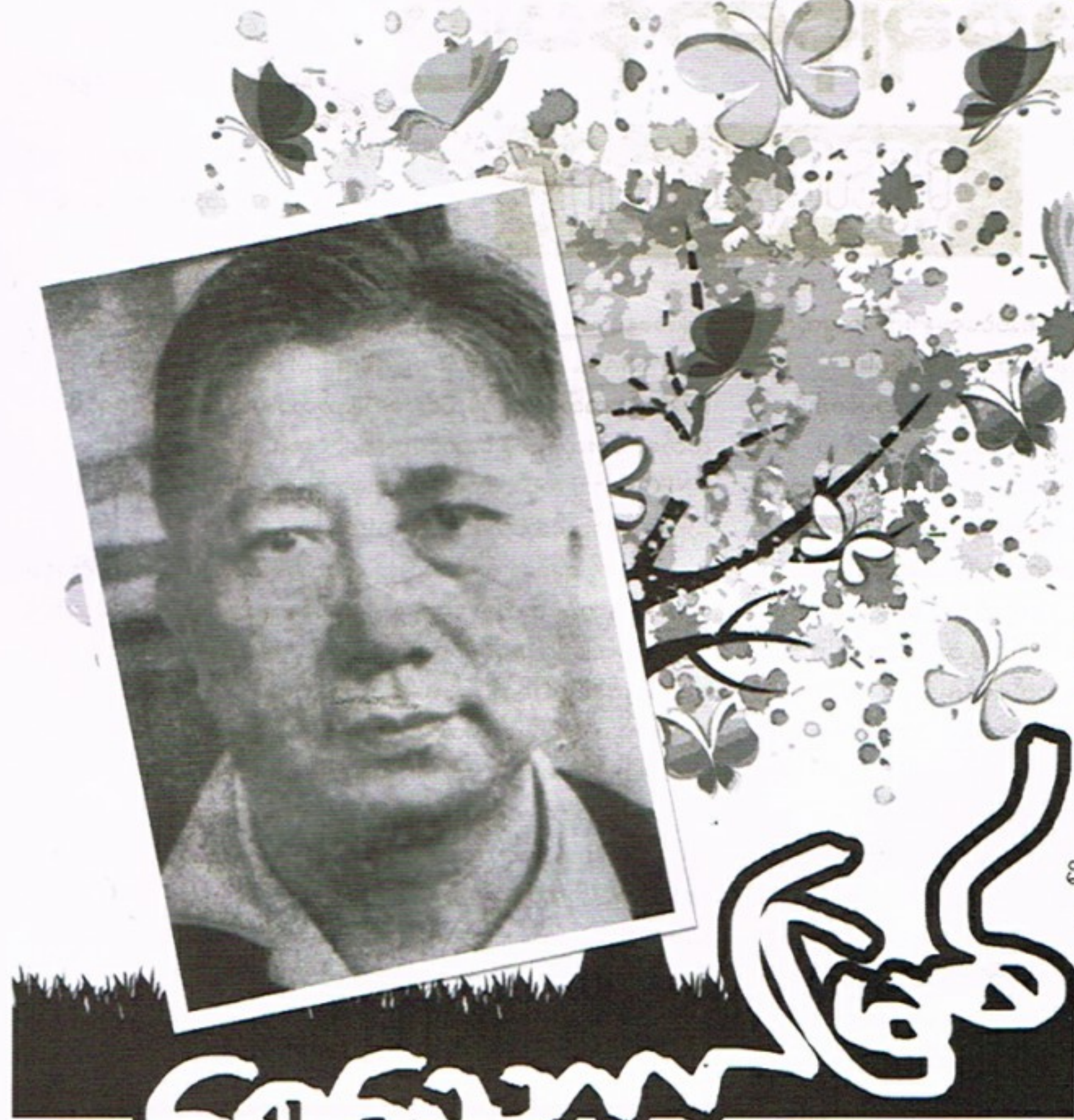
သူ။ ။ သတင်းစာဆိုတာ ပြန်ကြားရေးထုတ်သတင်းစာလား၊ ပုဂ္ဂလိကသတင်းစာလား၊ ပုဂ္ဂလိကသတင်းစာများက အစိုးရကို စက္ကူကိစ္စ၊ မိတာကိစ္စတွေကြောင့် သိပ်ကြိုက်မယ်မထင်ဘူး။ နောက်ပြီးကြော်ငြာကိစ္စလည်း အစာမကျော့ထင်တယ်။ အထူးသဖြင့်က အစိုးရအဘော်သတင်းစာရှိသင့် မရှိသင့်ပါပဲ။

ကျွန်တော်။ ။ သည်ကိစ္စက အလွယ်ကိုအခက်ဖြစ်အောင် ရှုမြင်နေတာပါ။ “ငါပြောသလိုလုပ်၊ ငါလုပ်သလို မလုပ်နဲ့ Do as I say, not as I make ဆိုတဲ့ စကားရှိပါတယ်။

သူ။ ။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ငါးနှစ်သက်တမ်းမကုန်မီ အောင်မြင်တာတွေစောင့်ကြည့်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ကြစေချင်တယ်။ ပြောကြစေချင်တယ်။

ကျွန်တော်။ ။ ကြည့်သောသူမြင်လာမှာပါ။ မြန်မာစကားပုံရှိပါတယ်။ “ကြာကြာဝါးမှ ခါးမှန်းသိ”တို့ “ကြာကြာဝါးမှသွား အစိုးကြည့်ရှောင်”တို့ဆိုတာဟာ ပြည်သူ့ရောအစိုးရအတွက် ကာလတစ်ခုမှထွက်လာမယ့် အဖြေပါ။ အဓိကကတော့ အစိုးရအဖွဲ့ထဲက ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ပြည်သူဘဝတုန်းကထားခဲ့တဲ့ စိတ်ထားကို အုပ်ချုပ်သူဘဝမှာ ပြန်မြင်ချင်(မမြင်ယောင်ဆောင်လျှင်တော့)အဖြေထွက်ပြီးသားဖြစ်မှာပါပဲ။ အစိုးရသက်တမ်းဆိုတာ ငါးနှစ်၊ ၁၀နှစ်ပါပဲ။ အလွန်ဆုံး၁၅နှစ်ပေါ့။ လူ့ဘဝက အသက်အတိုဆုံးတောင် ၆၀လောက်ရှိနိုင် ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ဘဝမှာ “လိပ်ပြာသန့်ဖို့”လိုပါတယ်ဗျာ။

◆ဦးစန်းမြင့်(မဟာဝိဇ္ဇာ)◆

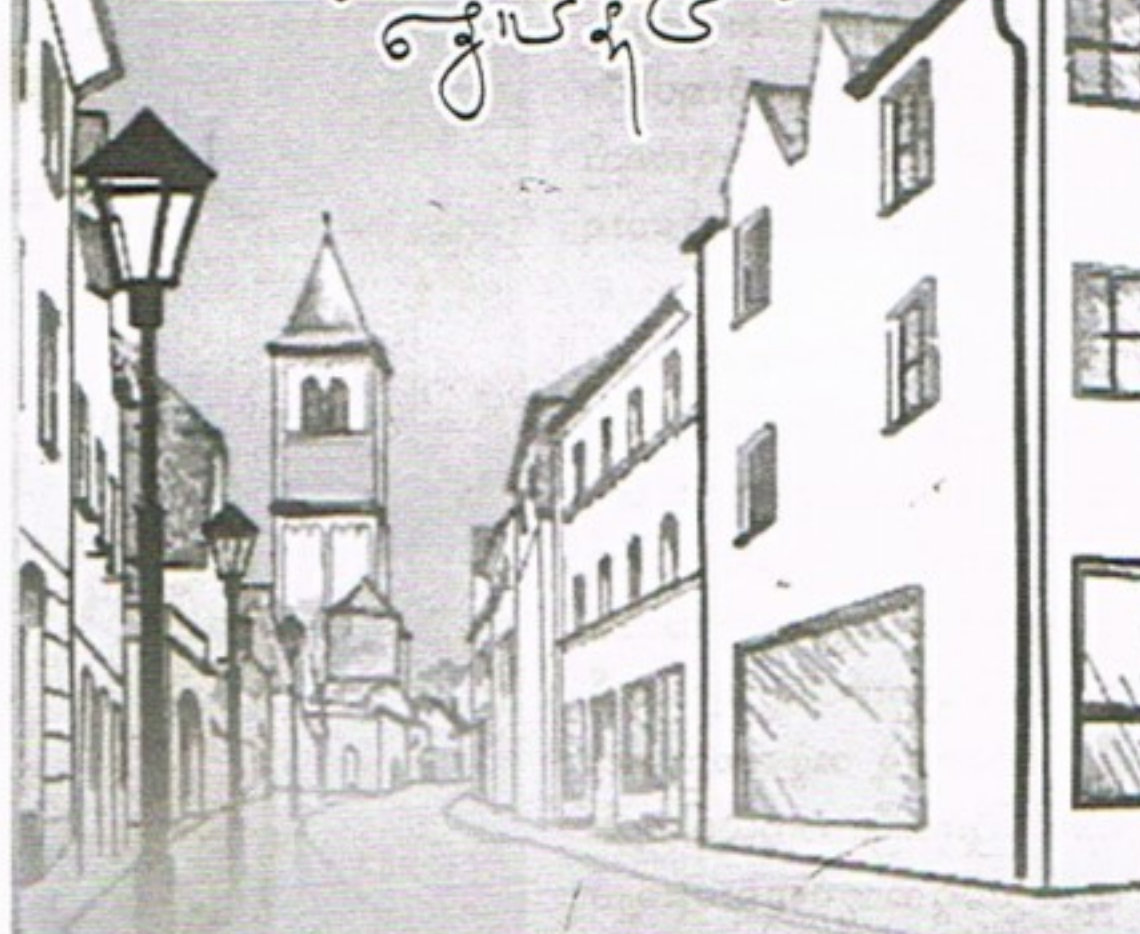
ရေသောက်

ကျွန်တော်။ ။ အစိုးရတစ်ရပ်ရပ်ရဲ့ စီမံကိန်းဟာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆက်ရှိမှ လုပ်နိုင်မယ်ဆိုတာ မှန်သင့်သလောက်မှန်ပေမယ့် လုံးဝဥသံအကြွင်းမဲ့ (absolute thuth)မဟုတ်ဘူး။ ငါလုပ်မှဖြစ်မယ်လို့ထင်ရင်တော့ ခံယူချက်က စလွဲပြီ။ ငါလုပ်နိုင်သလောက် ငါတာဝန်ခံတုန်းလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ပဲဖြစ်သင့်တယ်။ စီမံကိန်းတိုင်းဟာ နှစ်တို နှစ်ရှည်ရှိတာမို့ နှစ်တိုစီမံကိန်းကို လက်ရှိအာဏာရသူက အပြီးအပြတ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပေမယ့် နှစ်ရှည်လုပ်ရမည့်ကိစ္စများကို နောင်ဆက်ခံသူများက ဆက်လက်အကောင်အထည် ဖော်ရရမိလိမ့်မည်။ ပါတီမတူသည့်တိုင် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအကျိုးရှိတာကို ပယ်ဖျက်ကြရမိမိပါဘူး။ ပယ်ဖျက်ခဲ့လျှင်လည်း လွယ်လွယ်နှင့်မရဘဲ အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှာ ပင် သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေရှိလာတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ငါးနှစ်ဆိုတဲ့သက်တမ်းတိုမှာ ပြည်သူတွေဘယ်လောက် ချောင်ချီလာသလဲ၊ သက်သာလာသလဲ၊ ပြေလည်လာသလဲ၊ ပြည်သူတွေ အဆင့်ဘယ်လောက် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တက်လာသလဲဆိုတာဟာ အဓိကပဲ။ စား၊ ဝတ်၊ နေရေးသည်အသက်ရှင်ရေးဖြစ်တာမို့ လူသားမက သက်ရှိလောကမှာပင်(တိရစ္ဆာန်သည်ပင်/အပင်သည်ပင်)အသက်ရှင်ဖို့ထက် အရေးကြီးတာဘာမျှမရှိဘူး။ ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာထက်တက်မက်စွဲလမ်းဖို့ကောင်းတာ ဘာမျှမရှိပေဘူး။ (အာရုံတစ်ခုခန့် တပ်မက်ခြင်းဖြစ်နေသော ဘဝ၌တပ်မက်ခြင်း)

သူ။ ။ စား၊ ဝတ်၊ နေရေးကို ပြေလည်အောင် အချိန်တိုအတွင်း လုပ်နိုင်တဲ့အစိုးရဆိုတာရှားပါတယ်။ မဟုတ်လား။ တတ်နိုင်သလောက် မြင့်နိုင်သလောက်ပဲ စွမ်းကြတာမို့ လူအားလုံးချမ်းသာဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ပေဘူး။

ကျွန်တော်။ ။ စား၊ ဝတ်၊ နေရေးလုံးဝပြေလည်ဖို့ ဘယ်ပြည်သူကမျှ မမျှော်လင့်ပါဘူး။ မိမိတို့လက်ရှိနေခဲ့တဲ့ ၁၀နှစ် ၁၅နှစ်ကာလနှိုင်းယှဉ်ပြီး (အချို့က ခေတ်တစ်ခေတ် အနှစ် ၂၀ကာလလောက်နှင့်)ချိန်ထိုးပြီး သက်

ဘိုးလမ်းမှာ

- တို့ခရီးလမ်း ပန်းကုံးတွေ အများကြီးရခဲ့သလောက် ကြမ်းတုံးတွေ ခါးခါးသီးသီးရခဲ့ရတယ်။
- စိုန်ခေါ်သံကလည်း တိမ်မိယံအထိ ကြိုးရှုပ် အမယ်ဘုတ်ရဲ့သူခြည်ခင် ပင်ပေါက်တွေ တောထတယ်။
- ကြည့်စမ်းဟေ့... ရွှေ့လိုက်တဲ့အကွက် ဂွက်လိုက်တဲ့ပဲ ဝဲလိုက်တဲ့စွန် တံတားအလွန် တစ်ဘူတာမှာ ဗလချာအူပေါက် ဘယ်ခြောက်ပြီးညာလမ်းတယ်။
- ကြားလား ဗမာကျွန် ဆိုပါလား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဆိုပါလား လူထုဗဟိုပြုနိုင်ရေးဆိုပါလား အကွန်းတပ်ထားတဲ့ ကုန်းဘောင်ခေတ်ဆီ လေယာဉ်ပျံစီးပြီးသွားတယ် ဂေါ်ဖ်ရိုက်တယ်ဖာလူဒါသောက်တယ် ခေတ်မှားကြီးကို အဆိုတင်သွင်းတယ် မှားလာမယ့်ခေတ်ကိုမျှားကြည့်တယ် ဟာလည်းညက် ကြက်လည်းပန်း လက်မည်းကြီးရဲ့အလိုအရ လမ်းဟောင်းကြီးကိုမျက်စပစ်တယ်။
- ဟေ့... အဲဒီကြမ်းတုံးကြီးကိုဖယ်...။
- ကြည့်စမ်းဟေ့... နေ့သစ်တွေကိုယ်ဝန်ဆောင် အလင်းရောင်တွေ စာမေးပွဲအောင်ပေမယ့် အမှောင်တွေကို တဝတပြသောက်ကျုံး ရောင်နီဦးဆိုတာကလည်း ညမူးမူးလို့ကောင်းတုန်း။
- ဟေ့... မင်းတို့ ငါတို့အကြောင်းသိစေရမယ် ထမင်းကောင်းကောင်းစားထား (လာပြန်ပြီ) ဘာထင်သလဲဆိုတဲ့ သာဒင်တို့ခေတ်ကစကား ဗိုလ်အောင်ဒင်ကြီးတောင် ပြောလိုက်သေးသလား ငါတို့နားတွေတော့ ကိုလိုနီခေတ်ဆီ ပြန်သွားလိုက်ရတာ မနည်းပြန်ခေါ်ထားရတယ် ကွယ်... လိန်ဖည်ဖည်တီးပါမောင်ရယ် လှုပ်လို့ရတယ်... လှုပ်လို့ရတယ် (လက်မည်းကြီးတွေ) လက်သီးကိုရွှေချပြန်တယ်။
- ဟေ့... အဲဒီ ကြမ်းတုံးကြီးကိုလည်းဖယ်...။
- ကွယ်... တို့ခရီးလမ်း ကြမ်းတုံးတွေ များလှချည်လားကွယ် ဖယ်... နေရတာက ပြီးမပြီးနိုင် (မှန်းစမ်း...) ခရီးမိုင်ကဘယ်လောက်မှ ရောက်သေးတာမဟုတ်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ မတ်လဆန်းပိုင်းသည် ဆောင်းလင်းမမည်။ နွေလည်း မပီသသေးသော အခါသမယဖြစ်ပါသည်။ နေရာဒေသက ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသရှိ ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းရှေ့တန်းစခန်းဖြစ်သည်။ ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းကို ဒေသခံရှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေက လွိုင်ဆမ်လုံဟု ခေါ်ကြ၏။ လွိုင်ဆမ်လုံတောင်ကြောသည် တောင်မြောက်အတိုင်း သွယ် တန်းလာသော လွိုင်လန်း တောင်တန်းကြီး ခေါ်အဆက်ဖြစ်သည်။ ထိုလွိုင် ဆမ်လုံခေါ် ပွိုင့်၆၀၄၁ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် ခလရ(၂)မှ ဗိုလ်ကြီးသိန်း ထွန်းတင်ဦးစီးသော အင်အား၆၀ကျော်ရှိတပ်ခွဲ(၂)က အခြေပြုထားသည်။

ရည်ရွယ်ချက် စာ ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ နယ်မြေစိုးမိုးရေးနှင့် ရန်သူဗဟု များ သံလွင်မြစ်ကိုဖြတ်၍ သံလွင် အနောက် ခြမ်းဒေသသို့ ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်လာပါက ဆီးကြိုတိုက် ထုတ်ရေးဖြစ်၏။ ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းကား အခိုင်အမာတည်ဆောက် ထားသော မဆုတ်တမ်းခံစစ်စခန်း ဖြစ်လေသည်။

ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကြောပေါ် တွင် တောင်ကုန်းနှစ်ကုန်းရှိပြီး မြောက်ဘက်တောင်ကုန်းသည် တပ်ခွဲမှူး ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင် ဦးစီးခဲ့ရုံးတစ်ခု အခြေပြုထား၏။ တောင်ဘက်ကုန်းတွင် တပ်ခွဲ အရာ ခံဗိုလ်ဦးစီးတစ်ဦးက အခြေပြုထား သည်။မြောက်ဘက်ကုန်းနှင့် တောင် ဘက်ကုန်းသည် ကိုက် ၁၀၀၀ကျော် ခန့်သာလှမ်းသည်။ ဗိုလ်ခင်မောင် အေးဦးစီးသော တပ်စု(၁)ကား လွိုင် ဆမ်ရွာနှင့် ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းအကြား နယ်မြေစိုးမိုးရေး လှုပ်ရှားတပ်စု ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်အဖို့ သူတပ်ခွဲတာ ဝန်ယူရသော ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းသည် နယ်မြေဒေသ အရ အစွန်အဖျားကျသောစခန်းမို့ ရန်သူဗဟုများ သံလွင်အနောက် ခြမ်းကို ထိုးဖောက်လာပါက သူစခန်းကိုသာ ငွေဦးဆုံးတိုက်ခိုက်လာနိုင်သည် ဟု မျှော်တွေးထားလေသည်။ ခိုင်လုံသောသတင်းအရလည်း ရန်သူဗဟုများ သည် သံလွင်မြစ်အနောက် ခြမ်းတွင် တိုက်ကွက်ဖော်ရန် သူတို့၏ ဗဟိုဌာန ချုပ် မိုင်းမောတွင်စုဖွဲ့နေကြသည်ဟု သတင်းရထား၏။ ထို့ကြောင့် တပ်ခွဲ မှူးဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် စခန်းလုံခြုံရေးနှင့် ခိုင်မာရေးကို အထူး စိန်ခံရလေတော့သည်။

သခင်ဗသိန်းတင်ဦးဆောင်သော ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အဝေး ရောက်ဗဟိုကော်မတီသည် ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ဗမာအရှေ့မြောက်စစ်ဒေသဌာ နချုပ်အား မိုင်းမောတွင် ပထမဆုံး ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရှမ်းပြည်နယ် သံလွင်မြစ်အရှေ့ခြမ်းဒေသအား သိမ်းပိုက်ကာ ကွန်မြူနစ် ပါတီ လွတ်မြောက်နယ်မြေအဖြစ်ကြေညာ၍ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ယုံကြည်မှုရရှိဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ စစ်ရေးအကူအ ညီများရယူ၍ တပ်မတော်မှ တပ်ခွဲတစ်ခွဲ တပ်စွဲထားသော မိုးကုန်းစခန်းအား ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြင့် သူတို့ ၏ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုကိုစတင်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှစတင် ၍ ကွမ်းလုံ ရက် ၄၀ တိုက်ပွဲ၊ ချွေးချွေပန်ကောက်တိုက်ပွဲ၊ နောင်လိုင်ပီမန်တိုက် ပွဲ စသည့်နယ်မြေသိမ်းတိုက်ပွဲကြီးများ ဆင်နွှဲ ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင် ခဲ့ချေ။ နောင်တော်ပါတီ တရုတ်ကြီးက လိုလေသေးမရှိအောင် ကူညီခဲ့သော် လည်း တိုက်ပွဲများ မအောင်မြင်သောအခါ ဗမာအပေါ် ဘဝင်မကျဖြစ်လာ သည်။ ထိုအခါ ဗမာအပေါ် အဖို့ နောင်တော်ပါတီကြီး ဘဝင်မကျစေရေးအောင် မြင်မှုတစ်ခုခုလုပ်ပြမှု ဖြစ်ပေတော့မည်။ ဒီတွင် သံလွင်မြစ်အနောက်ခြမ်းရှိ အစွန်အဖျားကျပြီး ချက်ချင်းစစ်ကူပေးရန်ခက်ခဲသော ပွိုင့် ၆၀၄၁ တပ်စ ခန်းအား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာ ဗဟိုသည် သံလွင် အနောက်ခြမ်းရှိ လွိုင်ဆမ်လုံတောင်ကြော ပွိုင့် ၆၀၄၁ တပ်စခန်းအား တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် တပ်မဟာ(၈)နှင့် တပ်မဟာ(၁၂) အား မိုင်းမောတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ တပ်မဟာ(၈)အား ဖုံကြားဖူးနှင့် ရန် ကျုံ့ဝေက ဦးဆောင်ပြီး တပ်မဟာ(၁၂)ကိုတော့ လင်ချန်နှင့် ကျောက်ညီ လိုင်တို့က ဦးဆောင်ကြ သည်။

ဗမာတပ်မဟာ(၈)နှင့် တပ်မဟာ(၁၂)တွင် စုစုပေါင်းအင်အား ၅၀၀ ကျော်ခန့်ရှိပြီး ရှမ်း၊ လွယ်လ၊ ကိုးကန်၊ 'ဝ' စသည့် တိုင်းရင်းသားလူငယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်၏။ မိုင်းမောတွင် စုဖွဲ့ပြီးသော တပ်မဟာနှစ်ခုစလုံးသည် ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် နမ့်မချောင်းအတိုင်း စုန်ဆင်းလာခဲ့ကြ သည်။ ထို့နောက် သံလွင်မြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းနံဘေးရှိ မိုင်းနောင်ရွာနှင့် စက်မားရွာတွင် သံလွင်မြစ်အား ဖြတ်ကူးရန် ဝါးဖောင်များနှင့် တိုက်ပွဲတွင် ဒဏ်ရာရသူနာများ ထမ်းထုတ်ရန် ထမ်းစင်များ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် မတ်လ ၆ ရက်နေ့ ဝေလီဝေလင်းအချိန်မှ စ၍ သံလွင်မြစ်အရှေ့ ဘက်ကမ်းရှိ စက်မားရွာမှ သံလွင်မြစ်အနောက်ဘက်ကမ်းရှိ သာစိုင်းလန် ရွာသို့ ဝါးဖောင်များဖြင့် တစ်နေကုန်ဖြတ်ကူးလာခဲ့ကြသည်။ ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းမှူး ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်လည်း မိမိ၏ အထောက်အကူအညီများ များမတစ်ဆင့် အင်အား ၅၀၀ကျော်ရှိ ဗမာတပ်မဟာ(၈)နှင့် တပ်မဟာ(၁၂) တို့သည် သာစိုင်းလန်ကူးတို့ဆိပ်မှ သံလွင်မြစ်အားဖြတ်ကူး၍ လွိုင်ဆမ်ရွာသို့

ရောက်လာကြပြီဆိုသည်ကို သတင်းရထားပြီး ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် ဗိုလ်ခင်မောင်အေး ဦးစီးသော လှုပ်ရှားတပ်စု အား ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းသို့ ပြန်လည်ပေးပိုင်းရန် ခေါ်ယူလိုက်၏။ ထို့နောက် ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် ဗိုလ်ခင်မောင်အေး ဦးစီးတပ်စိတ်တစ်စိတ်အား ပွိုင့် ၆၀၄၁ နှင့် ကိုက်တစ်ထောင်ခန့်ဝေးသော ပွိုင့် ၅၀၅၈ တောင်ကုန်းသို့ ကင်းပုန်းဝပ်ရန် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ အကြောင်းမှာ ရန်သူဗဟုများသည် ထိုတောင်ကုန်းပေါ်သို့ သူတို့လက်နက်ကြီးများတင်ကာ ပစ်ကူယူ ၍ မတိုက်ခိုက်နိုင်ရန် ဖြစ်လေသည်။

ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင် မျှော်မှန်းထား သည့်အတိုင်းပင် အင်အား ၇၀ကျော်ရှိ ဗမာ ဗဟုလက်နက် ကြီးအဖွဲ့သည် ဗိုလ်ခင်မောင်အေး တပ်စိတ် ကင်းပုန်းဝပ်နေသော ပွိုင့် ၅၀၅၈ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ မတ်လ ၆ ရက်နေ့ည ၈ နာရီအချိန် တက်လာကြရာ ဗိုလ်ခင်မောင် အေး ဦးစီးကင်းပုန်းတပ်စိတ်က အနီးကပ် စတင်ပစ်ခတ်ပြီး တိုက်ပွဲစဖြစ်တော့၏။ ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းတိုက်ပွဲသည် သည်တိုက် ပွဲက စတင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗမာဗဟုလက် နက်ကြီးအဖွဲ့သည် အင်အား ခုနစ်ယောက် သာရှိသော ကင်းပုန်းတပ်စိတ်၏ အင်အားကို

ဗိုလ်မှူးသီဟသူရသိန်းထွန်းတင်

ခန့်မှန်း၍ရသွားပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာဗဟုလက်နက်ကြီး အဖွဲ့သည် ကင်းပုန်း တပ်စိတ်အား အကြိမ်ကြိမ်ကျားထိုး၍ တိုက်ခိုက်လာ သည်။ ဗမာဗဟုလက်နက်ကြီး အဖွဲ့သည် သည်တောင် ကုန်းကို သိမ်းပိုက်နိုင်မှ မိမိတို့ချေမှုန်းရေးအဖွဲ့ကို ထိထိရောက်ရောက် ပစ်ကူပေးနိုင်မည်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် သည်ကုန်းကို မသိမ်း၍မဖြစ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဗမာဗ လက်နက်ကြီးအဖွဲ့သည် ကင်းပုန်းတပ်စိတ်အား ရှေ့မျက် နှာစာနှင့် နောက်ကျောကပါ ဝိုင်းပတ်၍ တိုက်ခိုက်လာသဖြင့် ကင်းပုန်းတပ် စိတ်အဖွဲ့သည် ပွိုင့် ၆၀၄၁ ပင်မစခန်းသို့ ဆုတ်ခွာပေးလိုက်ရသည်။ ကင်းပုန်းတပ်စိတ်သည် မဆုတ်၍မဖြစ်တော့။ အကာအကွယ်မဲ့သော တောင်ကုန်းအား မိမိတို့ထက် ဆယ်ဆခန့်များပြားသော ရန်သူတွေက ဝိုင်း ဝန်းတိုက်ခိုက်လာပြီဖြစ်သည်။ ကင်းပုန်းတပ်စိတ် ထိုသို့ ဆုတ်ခွာလာစဉ် လမ်းခုလတ်တွင် ဗမာအင်အား ၂၀ ခန့်နှင့် တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး တပ်စု(၁)တပ်စုမှူး ဗိုလ်ခင်မောင်အေး ကျဆုံးသွားခဲ့၏။ ဗမာဗဟုလက်နက်ကြီး အဖွဲ့သည် ပွိုင့် ၅၀၅၈ တောင်ကုန်းအား သိမ်းပိုက်ပြီး အခြေကုပ်ယူပြီးနောက် မြေပြင်ချေမှုန်းရေးအဖွဲ့သည် တောင်ကြောအတိုင်း ချဉ်းကပ်လာ ကာ ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းအား ရင်ဆိုင်ထားလိုက်ကြသည်။

မတ်လ ၇ ရက်နေ့ရောက်ပြီ။ စခန်းပတ်လည်ရှိ ကတုတ်ကျင်းများတွင် ဖြန့်ခွဲ၍ နေရာယူထားကြသော ရဲဘော်များသည် ညတုန်းကအတိုင်း အနေအထားမပျက်နေရာယူထားကြသည်။ သို့သော် တောင်ကြော၏ ဆင်ခြေလျှောတွေကနေ ရင်ဆိုင်ထားကြသော ဗမာဗတွေမှာ ငြိမ်သက်နေ ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် ရန်သူတို့၏ တပ်ဖြန့်မှု အခြေအနေကို သိလိုသဖြင့် စိတ်ချရသော တပ်စိတ်တစ်စိတ်အား ထောက် ကင်းအဖြစ် နားလိန်ရွာဘက်သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ အိမ်ခြေ ၂၀ခန့်ရှိသော နားလိန်ရွာလေးသည် ပွိုင့်၆၀၄၁စခန်း၏ အရှေ့တောင်ဘက် တောင်ခြေတွင် ရှိပြီး ကိုက် ၁၅၀၀ခန့်ဝေးသည်။ ထောက်ကင်းတပ်စိတ် နားလိန်ရွာသို့ ရောက်သောအခါ ထိုရွာထဲတွင် ကြိုတင်နေရာယူထားသော ဗမာအင်အား ၄၀ ခန့်နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး ထောက်ကင်း တပ်စိတ်သည် အင်အားမမျှသဖြင့် ပင်မစခန်းသို့ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာခဲ့ရသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ရဲဘော်တစ်ယောက် ကျဆုံးခဲ့၏။ ထို့နောက် ဗမာအင်အား ၁၅၀ ကျော်သည် တစ်လက်စတည်း ပွိုင့် ၆၀၄၁ မြောက်ဘက် စခန်းကုန်းနှင့် တောင်ဘက်စခန်းကုန်းကြားဝင်လာပြီး ပွိုင့် ၅၀၅၈ တောင်ကုန်းမှ လက်နက်ကြီးပစ်ကူ ယူ၍ တစ်ပြိုင်တည်း တိုက် ခိုက်လာတော့သည်။ သို့သော် တပ်မတော်သားများ၏ ခုခံမှုပြင်းထန်လွန်း သဖြင့် အလောင်းတချို့ဆွဲ၍ နားလိန်ရွာအထိ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွား ကြသည်။ ဗမာဗများသည် အပြီးတိုင် ဆုတ်ခွာသွားခြင်းတော့မဟုတ်။ နောက်တစ်ချိန်တိုက်ရန် ပြင်ဆင်နေကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဗိုလ်ကြီး သိန်းထွန်းတင်သည် တန့်ယန်းရှိ အခြေစိုက် စစ်ဗျူဟာမှူးဆီသို့

တိုက်ပွဲအခြေအနေတင်ပြ သည်။ ထို့နောက် စခန်းတစ်ပတ်လည်လုံး ဆက်သွယ်ရေးမြောင်း အတိုင်းကူး၍ ရဲဘော်များအား တစ်ဦးချင်းလိုက်လံ အားပေးလေသည်။

မတ်လ ၈ ရက်နေ့။ ခါးတိုင်းလိုပင် မြူတွေက တောင်ခါးပန်းတွေမှာ ခပ်ပါးပါးဝေနေသည်။ အင်အား ၆၀ ရှိခဲ့သော ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်၏ တပ်ခွဲ(၂)တွင် အရာရှိတစ်ယောက်နှင့် ရဲဘော်နှစ်ယောက်ကျဆုံးသွားသဖြင့် ၅၇ ယောက်သာကျန်တော့၏။ နံနက်ပိုင်း နေရောင်ခြည်သည် ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ဖြာကျ မလာသေး။ ဗမာဗလက်နက်ကြီးအဖွဲ့သည် ပွိုင့် ၅၀၅၈ တောင်ကုန်းပေါ်မှ ၈၈၂ မမ၊ ၆၀ မမ၊ ၅၇ မမ နောက်ပွင့်၊ ပွိုင့်ဖိုက် စသည့်လက်နက်ကြီးတွေဖြင့် မြောက်ဘက်စခန်းကုန်းနှင့် တောင်ဘက် စခန်းကုန်းအား ပိုက်စိပ်တိုက် ပစ်ခတ်လာကြသည်။ ထိုသို့ ပစ်ခတ်ကြပြီး မရေးမနောင်းတွင် ဗမာအင်အား ၁၀၀ ခန့်သည် အင်အား ၂၀ ရှိ တပ်စု တစ်စု နေရာယူထားသော တောင်ဘက်စခန်းကုန်းအား တောင်ဘက်ဆင် ခြေလျှောအတိုင်း ချဉ်းကပ်၍ အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်လာကြသည်။ သို့သော် တပ်မတော်သားများ၏ ပစ်ခတ်မှုကိုမခံနိုင်ကြဘဲ ဖရိုဖရဲနှင့် ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွားခဲ့ကြ၏။ ထို့နောက် ဗမာဗသည် မြေပြင်တိုက်စစ်ကို မဆင်နွှဲကြတော့ဘဲ အဝေးမှ လက်နက် ကြီးဖြင့် ကြိုကြား ကြိုကြားပစ်ခတ်၍ ဆက်လက်ရင်ဆိုင်ထားကြသည်။ မတ်လ ၉ ရက်နေ့ ဝေလီဝေလင်းအချိန်တွင် အင်အား ၃၀၀ ခန့်ရှိသော ဗမာဗများသည် လက်နက်ကြီးပစ်ကူယူ၍ မြောက်ဘက်စခန်းကုန်းနှင့် တောင်ဘက် စခန်းကုန်းအား အင်အားအလုံးအ ရင်းနှင့် တစ်ပြိုင်တည်း တိုက်ခိုက်လာ ကြပြန်သည်။ ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင် သည် မိမိတို့ အင်အားထက် ရန်သူဗဟု

အင်အားက အဆမတန်ကြီးမားနေ သဖြင့် အထက်စစ်ဗျူဟာသို့ အကြောင်းကြား၍ တပ်မတော် လေတပ်မှ လေကြောင်းပစ်ကူယူကာ အလုံးအရင်းနှင့်တက်လာကြသော ဗမာဗများအား တိုက်ထုတ်ခဲ့ရ လေသည်။

မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ နှင့် ၁၁ ရက် နေ့မှာတော့ ရန်သူဗဟုများသည် တပ်မ တော်သားများ အနေအစားပျက်အောင် လက်နက်ကြီးများဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်း၊ လက်နက်ကြီးနေရာများ ရွှေ့ပြောင်း ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့များ ပြန်လည် စုဖွဲ့ခြင်း များ ပြုလုပ်ကြလေသည်။ ဗမာဗတို့၏ ရွှေ့ပြောင်းလှုပ်ရှားမှုများကို ပွိုင့် ၆၀၄၁ စခန်းပေါ်မှ မည်းမည်း လှုပ်လှုပ် နှင့် လှမ်းမြင်နေရသည်။ ပြန်လည်စု ဖွဲ့ပြင်ဆင်ပြီးသော ဗမာဗများသည် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ မိုးလင်းသည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လက်နက်ကြီးပစ် ကူယူ၍ အလုံးအရင်းနှင့် တိုက်လာ ကြပြန်သည်။ ဗမာဗများသည် ခြံ

မိမိ ၆၀၄၁

ကေ(တောင်တန်းပြာ)

စည်းရုံး အခြေအထိ တက်လာကြပြီး ခြံစည်းရုံးတိုက်များအား ကြိုးကွင်းစွပ်၍ ဆွဲလှဲကာ စခန်းထဲအထိ ဖောက်ဝင်လာကြသည်။ ဗမာဗများ သည် ကတုတ် ကျင်းနှုတ်ခမ်းနားအထိပင် အသေခံ၍တက်လာကြသော်လည်း အကျအဆုံး များလှသဖြင့် အလောင်းများဆွဲကာ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွားကြသည်။ သို့သော် သူတို့နောက်က တပ်မှူးများက သေနတ်ထောက်၍ အတင်းပြန် တက်ခိုင်းသဖြင့် ကျားထိုး၍ တက်လာကြပြန်သည်။ ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ် ကျားထိုး၍ တက်လာကြသော ဗမာဗများအား ကိုယ်တိုင် ၂ လက် မော်တာ ဖြင့် ပစ်ခတ်ချေမှုန်းနေသော ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် မျက်လုံးတစ်ဖက် လက်နက်ကြီးစထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရသွားခဲ့၏။ သို့သော် ဒဏ်ရာအား ပုဆိုး စဖြင့် ပတ်တီးလုပ်၍စည်းပြီး ဘာမှမဖြစ်သလို ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် တောင်ဘက်စခန်းကုန်းမှ စခန်းမှူး ဒုအရာခံဗိုလ် ကျဆုံးသွား သဖြင့် ကျန်တပ်စိတ်များ ဖောက်ထွက်၍ ပင်မမြောက်စခန်းကုန်းသို့ ဆုတ် ခွာလာကြစဉ် တောင်ဘက်စခန်းကုန်းပေါ်သို့ ဗမာဗများ တက်ရောက်နေရာ ယူထားကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် လေကြောင်းပစ်ကူ ယူခဲ့ရပြန်သည်။ ဗမာဗများသည် အလောင်းပင် မဆွဲနိုင်ဘဲ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွားကြ၏။ စခန်း၏အပြင်စည်းရုံး အစပ်များတွင် ဗမာဗအလောင်း ၁၀၀ ခန့် မြင်မ ကောင်းအောင် ပြန့်ကျဲလျက်ကျန်ခဲ့သည်။

ရန်သူဗဟုများသည် တောင်ဘက်စခန်းကုန်းအား သိမ်းပိုက်၍ အခြေကုပ်ယူထားကြပြီးဖြစ်သည်။ ပင်မမြောက်ဘက်စခန်းကုန်းတစ်ခု တည်းသာကျန်သဖြင့် ဗမာဗတို့အဖို့ စစ်မျက်နှာပြန်ခွဲ စရာမလိုဘဲ တစ်စု တစ်စည်းတည်းတိုက်၍ရပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့ ညနေ ပိုင်းတွင် ရောင်လိုင်ရွာနှင့် ရောင်ခရောရွာများဘက်မှ အင်အား၃၀၀ ကျော် ခန့်ရှိမည့် ဗမာဗစစ်ကူများသည် ကုန်တင်မြင်းများပေါ် လက်နက်ကြီးနှင့် ခဲယမ်းများတင်ဆောင်၍ မည်းမည်း မည်းမည်းနှင့် ဝင်လာကြသည်ကို စခန်းပေါ်မှ အတိုင်းသားလှမ်းမြင်ကြရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဗမာဗလက် နက်ကြီးအဖွဲ့မှ လှမ်းပစ်လိုက်သော ၅၇ မမ ခွင်းကျည်တစ်လုံးက ဆက် သွယ်ရေး စက်ကောင်းကင်ကြီးကို ထိမှန်သွားသဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးကောင်း ကင်ကြီးတစ်ခုလုံး ပျက်စီးသွားခဲ့ရာ ထိုအချိန်မှစ၍ ဗိုလ်ကြီး သိန်းထွန်းတင် သည် အထက်စစ်ဗျူဟာမှူးနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်တောက်သွား ခဲ့လေ သည်။ ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် တပ်ခွဲအား လိုက်လံစစ်ဆေးရာ...

ဒေသခံပြည်သူ ခုနစ်ဦးသေဆုံးခဲ့ပြီး အများအပြားဒဏ်ရာရရှိခဲ့သော မြောက်ဦးဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရဲတပ်ဖွဲ့ကနိဒဏ်ရာတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နှင့်ညီညွတ်မှုရှိမရှိ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများစတင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ရခိုင် ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူးရဲမှူးကြီး အောင်မြတ်မိုးက ၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီ ၂၁ တွင်ပြော ကြားလိုက်သည်။ မြောက်ဦးတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဆန္ဒပြမှုအကြမ်းဖက်မှုတွင် လူအများသေဆုံးဒဏ်ရာရမှုဖြစ်စဉ်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့သည် လိုသည့်ထက်ပို၍ အင်အားအလွန်အကျွံသုံးစွဲခဲ့သည် ဟူသောစွပ်စွဲမှုများနှင့်ဆိုင်ဆိုင်နေရသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်နှင့်တစ်ဆက်တည်းစဉ်းစားမိသည်မှာ ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော် လက်အောက်တွင် ရှိသင့်၊ မရှိသင့်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏တည်ဆဲ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော်၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ရောက်နေပါသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန ၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာနနှင့်အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးဦးစီးဌာန (စစစ)တို့သည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်အောက်ခံဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို ရွေးကောက်ခံ အစိုးရမှ ခန့်ထားခွင့်ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ တပ်မတော်ကကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှ တိုက်ရိုက်ခန့်ထားသည့် တပ်မတော် အရာရှိ ဝန်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရဲတပ်ဖွဲ့၊ အကျဉ်းဦးစီးဌာန ၊ စသုံး လုံး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးစသော ဌာနများသည် ပြည်သူလူထုက ရွေး ချယ်တင်မြှောက်လိုက်သော အစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုမှသီးခြားကင်းလွတ်သလို ဖြစ်နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရေးပါအရာရောက်သော ဌာနများမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိပါသည်။ တိုင်းပြည်ကို တကယ်အုပ်ချုပ်နေသည်မှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ကွက် နှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် တိုင်းပြည်ကို အခြေခံအဆင့်တွင် တကယ်တမ်းအုပ်ချုပ်နေသူများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အထက်ကမှ မြို့နယ် နှင့်ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများရှိပါသည်။ ထို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအားလုံးကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက အုပ်ချုပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်ကိုတကယ်အုပ်ချုပ်သူမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဖြစ်ပြီး၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးကိုအလုပ်ခန့် သူမှာ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတ သည် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးကို တာဝန်များ၊ အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက် များပေးနိုင်သော်လည်း တကယ်တမ်းမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် တပ်မတော်က ခန့်ထားသော လူဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတကစိတ်ကြိုက်ခန့်ထား သော လူယုံတော်မဟုတ်ပါ။ ထို အချက်သည် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အနည်းငယ် ကသိကအောက်နိုင် ရှိသောမက၊ ကမောက်ကမပင်နိုင် လှပါသည်။

နိုင်ငံတိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်ကာ ကွယ်ရေးအတွက် တပ်မတော်နှင့် ပြည်တွင်းတရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ရှိ ကြပါသည်။ အလွယ်ပြောရလျှင် နိုင်ငံတိုင်းတွင် စစ်တပ်နှင့် ရဲတို့ရှိကြပါသည်။ ထိုအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖြစ်၍ တူညီသောသောလည်း လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် အနှစ်သာရမှာ မတူညီဘဲကွဲပြားပါသည်။ တပ်မတော်၏ သဘောသဘာဝမှာ ရန်သူကို အမြဲပြတ်ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့၏သဘောသဘာဝမှာ တိုင်းသူပြည်သားများကိုကူညီရန်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ အတော်ကို ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင်တော့ ထိုမတူညီသော လုပ်ငန်းသဘာဝနှစ်ခုကို ကွဲပြားပြားဖြစ်အောင် ခွဲခြားထား ကြပါသည်။ တပ်မတော်ကိုကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလက်အောက်တွင်ထားပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး လက်အောက်တွင်ထားပါသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ရောအများအားဖြင့် အရပ်သားဝန်ကြီး များဖြစ်ပါသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့သည်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးလက်အောက်တွင်ရှိသော်လည်း တကယ်တမ်းတွင် ကိုယ်မြို့မှရဲတပ်ဖွဲ့ကိုမြို့တော်ဝန်ကအုပ်ချုပ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာမြို့တစ်မြို့၌ ရဲတပ်ဖွဲ့၏အကြီးအကဲသည် ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် တက်လာသော မြို့တော်ဝန်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုမြို့တော်ဝန်၏အကြီးအကဲသည် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး(မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များ)ဖြစ် ပါသည်။ မြို့တော်ဝန်များသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ ကို အမိန့်ပေးအုပ်ချုပ်နိုင်သော ပါဝါ ရှိပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးနှင့်ဆိုင်သော ရဲလုပ်ငန်းများကိုတော့ FBI ခေါ် ပြည်ထောင်စုရဲတပ်ဖွဲ့က ကိုင်တွယ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ မြို့တော်ဝန်များ မှာ စည်ပင်သာယာ အမှိုက်ကူးသော အလုပ်လောက်သာ တာဝန်ရှိသလိုဖြစ် နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တော့ ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော်လက်အောက်သို့ ရောက်နေသဖြင့် ရဲလုပ်ငန်းများအားလုံးသည် ရဲအချင်းချင်းသာ အထက်မှ အောက်သို့ အမိန့်ပေးခိုင်းစေကြပါသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် မှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ရဲချုပ်၊ ရဲချုပ်မှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၄ ခုရှိတိုင်းရဲမှူး၊ ပြည်နယ်ရဲမှူးကြီးများ၊ ထိုမှတစ်ဖန် ခရိုင်ရဲမှူးများ၊ မြို့နယ် ရဲမှူးများ၊ ထိုမှစခန်းမှူး၊ နယ်ထိန်းစသဖြင့် အဆင့်ဆင့်အမိန့်ပေးတာကိုပဲ နာခံ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အရပ်သား၏ထိန်းချုပ်မှုအင်မတန်နည်းပါသည်။ သမ္မတ၊ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်၊ ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး

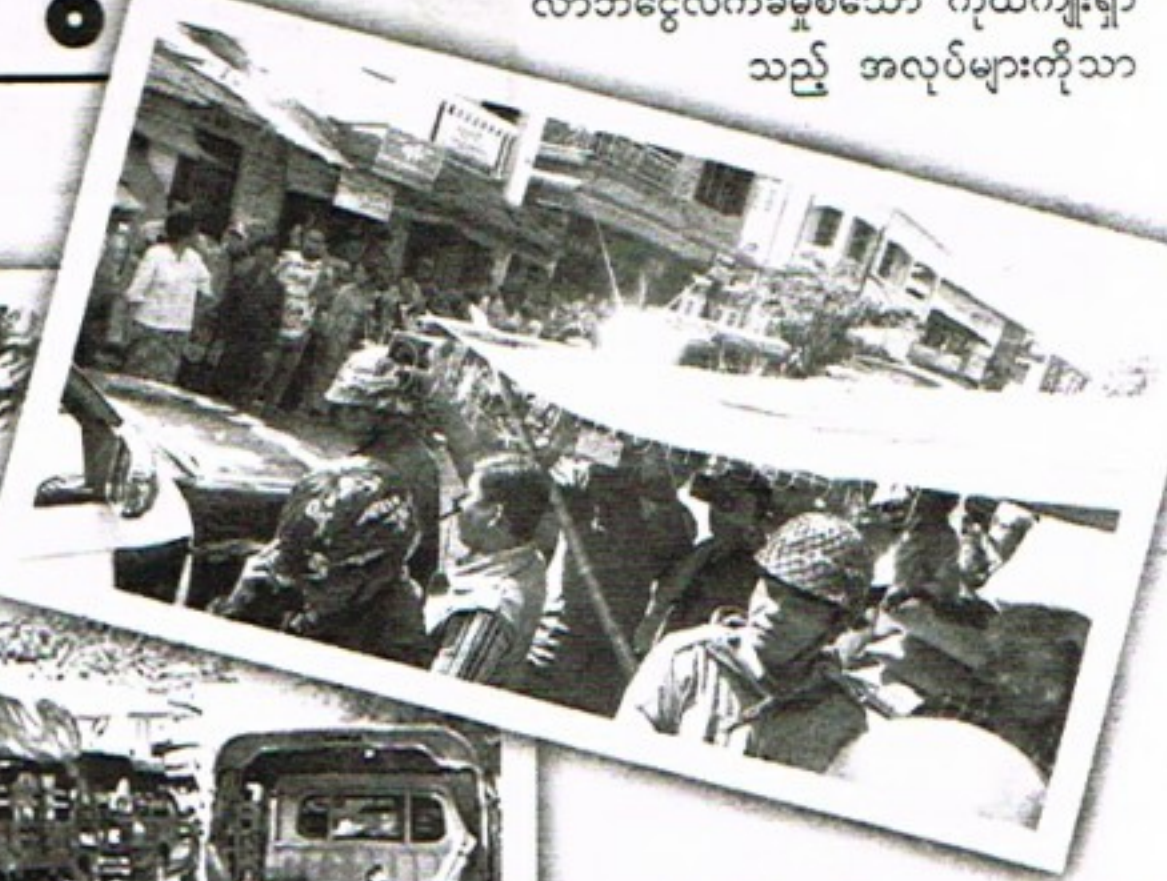
မှူး စသည့်တို့သည် ရဲတပ်ဖွဲ့ကိုတိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်ရသည်ထက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ နယ်စပ်ရေးရာနှင့် လုံခြုံရေးဝန်ကြီးမှတစ်ဆင့်သာ ရဲတပ်ဖွဲ့ကို ဆက်သွယ်ရသည်ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင် ရွေးကောက်ခံအရပ်သားအစိုးရသည် တပ်မတော်အပေါ်ဩဇာမရှိသလို၊ ရဲတပ်ဖွဲ့အပေါ်၌ပင် အာဏာအပြည့်မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ပြောကြစတမ်းဆိုလျှင် အဖွဲ့လေး ဖွဲ့ကိုအဓိကထားပြောရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့များမှာ (၁) အထွေထွေအုပ်ချုပ် ရေး၊ (၂) ရဲတပ်ဖွဲ့၊ (၃) တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့၊ (၄) အကျဉ်းထောင်စနစ်ဟူ၍ဖြစ် သည်။ ဤလေးဖွဲ့တွင် ၁၊ ၂၊ ၄ ဟူသော အဖွဲ့သုံးဖွဲ့မှာ တပ်မတော်မှခန့်ထား သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးလက်အောက်ခံအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ နံပါတ်(၃)တရား စီရင်ရေးတွင် တရားသူကြီးချုပ် လက်အောက်ခံဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးချုပ် မှာလည်း ယခင်အစိုးရ ဦးသိန်းစိန်လက်ထက်က ခန့်ထားသော တရားသူကြီး ချုပ်သာ အခြေခံဥပဒေအရ ဆက်လက်အာဏာရှိနေပါသည်။ ထိုအခါ သေ သေချာချာကြည့်လျှင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ရွေးကောက်ခံ အစိုးရလက်အောက်တွင် တိုက်ရိုက်အာဏာအပြည့်ရှိသောအဖွဲ့အစည်းလုံးဝ မရှိကြောင်း သိလာရပေလိမ့်မည်။ အချို့က ဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိသော ကိစ္စအပေါ် အားမလိုအားမရဖြစ်ကြသည်။ အချို့က ဆန္ဒပြကြသည်။ ဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှုများထူပြောခြင်းအတွက် ဆန္ဒပြတာကောင်းပါသည်။ ထောက်ခံပါ သည်။ သို့သော် ထိုကိစ္စများကို ဘယ်သူက တာဝန်ယူကိုင်တွယ်ထားသည်ဆို ခြင်းကိုတော့ ဆန္ဒပြသူတို့သိသင့်ပေသည်။ အစိုးရသစ်လက်ထက်တွင် ရာဇဝတ်

အင်္ဂလိပ်မကျဖြင့် အကြည့်ရဆိုးလှသည်။ ဖော့ဦးထုပ်ဆောင်းကာ၊ ကာကီ ရောင်ဘောင်းဘီတို့နှင့် နံပါတ်တုတ်ကိုင်ထားသော လူကြီးမြင်သည်နှင့် လူဆိုး များဟုပြောမပြုလဲ လူတွေက သဘောပေါက်ကြသည်။ မြန်မာပြည်အနှံ့မှ ဘုရားများတွင် ကောသလအိပ်မက် ၁၆ ချက်ကို ပန်းချီဆရာပေါ်ပုံများဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်းအား ကျွန်တော်ကြည့်ဖူးရာ လူဆိုးနေရာတွင် သရုပ်ဖော်ရမည့် လူတော်တော်များများကို ပန်းချီဆရာက ကိုလိုနီခေတ်ပုလိပ်ယူနီဖောင်းပုံဖြင့် ရေးဆွဲထားတာ သတိပြုမိလေသည်။ ၁၉၆၄ တွင် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့အမည်ဖြင့် သီးသန့်ဌာနတစ်ခုပြည်ထောင်စုဌာနလက်အောက်တွင် ထားရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ အောက်တိုဘာ ၁ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ဟု အမည်ပြောင်းလိုက်သည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရာဇဝတ်မှုများမကြုံစဖူးအောင် ကြောက်ခံ မန်းလိလိ တိုးပွားလာနေပါသည်။ တရားဥပဒေအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ယုံ ကြည်ကိုးစားမှုလည်း ကျဆင်းနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်ပတ်သက် ၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကြိုးစားလုပ်ဆောင်စေလိုပါသည်။ နံပါတ်တစ်အနေ နဲ့ တပ်မတော်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ရောနှောနေခြင်းကို သီးခြားစီခွဲထုတ်သင့်ပါသည်။ တပ်မတော်၏လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့၏လုပ်ငန်းသဘာဝမတူညီသဖြင့် ရဲတပ်ဖွဲ့က တပ်မတော်၏လက်အောက်ခံလိုလိုဖြစ်နေခြင်းမှ သီးသန့်စီမံ ဖြစ်စေလိုပါသည်။ တပ်မတော်အရာရှိများကို ရာထူးတစ်ဆင့်မြှင့်ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းကိုလည်း ရပ်တန့်စေလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တပ်မတော်သား များသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များထက် အရာရာတွင် သာလွန်သည်ဟူသော သဘော ကို တရားဝင်ဖွင့်မပြောသော်လည်း ထိုသဘောမျိုးခံယူချက်မျိုးကသာ လွှမ်းမိုး နေရာ ထိုအယူအဆကိုပြောင်းလဲစေလိုပါသည်။ တပ်မတော်သည်လည်း ကောင်း၊ ရဲတပ်ဖွဲ့သည်လည်းကောင်း နိုင်ငံအတွက် အလုပ်လုပ်နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသာဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်အဖွဲ့က မည်သည့်အဖွဲ့ထက် သာလွန်သည် မြင့်မြတ်သည်ဟူ၍ မရှိစေချင်ပါ။ ရဲတပ်မတော်က အုပ်ချုပ် ခြင်းမှာလည်း မမှန်ကန်နိုင်ပါ။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ယုံကြည် ကိုးစားမှုမရနိုင်သလို ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏လွတ်လပ်စွာ တာဝန်ထမ်း ဆောင်လို စိတ်ကိုလည်းလျော့ပါးစေပါသည်။ မိမိအထက်တွင် တပ်မတော်ရှိနေသည်ဟူသော အယူအဆကြောင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ သည် မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုကိုပျောက်ဆုံးစေပါသည်။ ထိုအခါ အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီနိုင်သော အခွင့်အရေးရှာမှု၊ လာဘ်ငွေလက်ခံမှုစသော ကိုယ်ကျိုးရှာ သည့် အလုပ်များကိုသာ

ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော်လက်အောက်တွင် ရှိသင့်၊ မရှိသင့်

□ သရဝင်(ပြည်) □

နိုင်ငံတိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်ကာ ကွယ်ရေးအတွက် တပ်မတော်နှင့် ပြည်တွင်းတရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ရှိ ကြပါသည်။ အလွယ်ပြောရလျှင် နိုင်ငံတိုင်းတွင် စစ်တပ်နှင့် ရဲတို့ရှိကြပါသည်။ ထိုအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖြစ်၍ တူညီသောသောလည်း လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် အနှစ်သာရမှာ မတူညီဘဲကွဲပြားပါသည်။ တပ်မတော်၏ သဘောသဘာဝမှာ ရန်သူကို အမြဲပြတ်ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့၏သဘောသဘာဝမှာ တိုင်းသူပြည်သားများကိုကူညီရန်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ အတော်ကို ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင်တော့ ထိုမတူညီသော လုပ်ငန်းသဘာဝနှစ်ခုကို ကွဲပြားပြားဖြစ်အောင် ခွဲခြားထား ကြပါသည်။ တပ်မတော်ကိုကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလက်အောက်တွင်ထားပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး လက်အောက်တွင်ထားပါသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ရောအများအားဖြင့် အရပ်သားဝန်ကြီး များဖြစ်ပါသည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့သည်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးလက်အောက်တွင်ရှိသော်လည်း တကယ်တမ်းတွင် ကိုယ်မြို့မှရဲတပ်ဖွဲ့ကိုမြို့တော်ဝန်ကအုပ်ချုပ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာမြို့တစ်မြို့၌ ရဲတပ်ဖွဲ့၏အကြီးအကဲသည် ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် တက်လာသော မြို့တော်ဝန်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုမြို့တော်ဝန်၏အကြီးအကဲသည် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး(မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များ)ဖြစ် ပါသည်။ မြို့တော်ဝန်များသည် ရဲတပ်ဖွဲ့ ကို အမိန့်ပေးအုပ်ချုပ်နိုင်သော ပါဝါ ရှိပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးနှင့်ဆိုင်သော ရဲလုပ်ငန်းများကိုတော့ FBI ခေါ် ပြည်ထောင်စုရဲတပ်ဖွဲ့က ကိုင်တွယ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ မြို့တော်ဝန်များ မှာ စည်ပင်သာယာ အမှိုက်ကူးသော အလုပ်လောက်သာ တာဝန်ရှိသလိုဖြစ် နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တော့ ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော်လက်အောက်သို့ ရောက်နေသဖြင့် ရဲလုပ်ငန်းများအားလုံးသည် ရဲအချင်းချင်းသာ အထက်မှ အောက်သို့ အမိန့်ပေးခိုင်းစေကြပါသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် မှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ရဲချုပ်၊ ရဲချုပ်မှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၄ ခုရှိတိုင်းရဲမှူး၊ ပြည်နယ်ရဲမှူးကြီးများ၊ ထိုမှတစ်ဖန် ခရိုင်ရဲမှူးများ၊ မြို့နယ် ရဲမှူးများ၊ ထိုမှစခန်းမှူး၊ နယ်ထိန်းစသဖြင့် အဆင့်ဆင့်အမိန့်ပေးတာကိုပဲ နာခံ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အရပ်သား၏ထိန်းချုပ်မှုအင်မတန်နည်းပါသည်။ သမ္မတ၊ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်၊ ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး

မှုများဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဗလုံးဗထွေးနှင့်ဝါးချ၍တော့မရပေ။ ဥပဒေစိုးမိုး ရေးသည်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနနှင့် တရားသူကြီးချုပ်က တာဝန်ယူထားသော ကိစ္စဖြစ်ရာ ထိုဌာနများကို တာဝန်ယူကိုင်တွယ်ရသူများမှာသာ တိုက်ရိုက်တာ ဝန်ရှိပေသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်သည် နိုင်ငံ၏လွတ်လပ်ရေးနှင့် အတူပေါက်ဖွားလာ ခဲ့သော တပ်မတော်ဟု ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ဒါဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ သည် မည်သို့ပေါ်ပေါက်လာသနည်း။ ကိုလိုနီစနစ်နှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော်ရနိုင်ပါ၏။ မြန်မာဘုရင်များလက်ထက်က ရဲတပ်ဖွဲ့ ဟူ၍ သီးသန့်မရှိပေ။ ဘုရင့်ရဲမကများဟူ၍သာရှိ၏။ ကိုလိုနီခေတ်ကျမှသာ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှတို့မြန်မာနိုင်ငံကို စတင်အုပ်ချုပ်စဉ် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ပုလိပ်အဖွဲ့ (India Imperial Police) ကို ခေါ်ယူအသုံးပြုခဲ့သည် မှာ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကို သီးခြားစီခွဲရေးဖြစ်သွားသော ၁၉၃၇ ခုနှစ်အထိ ဖြစ်သည်။ နောက်တော့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီးခြားရဲအဖွဲ့ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စတင်ပေါ်ပေါက်လာရာတွင် ပုလိပ်အဖွဲ့ဆိုသောအမည်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာ ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ POLICE ကို ပုလိပ်ဟုတိုက်ရိုက်အသံလွှယ် လိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ ပုလိပ်ရောဂါ PLAGUE ဟူသောစကားနှင့် အသံထွက်တူ နေသဖြင့် မကောင်းသောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းဆောင်နေပါသည်။ ထိုခေတ်က ပုလိပ်အဖွဲ့မှာလည်း ပြည်သူလူထုကိုကူညီစောင့်ရှောက်ဖို့ထက် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်များ၏အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သောအလုပ် များနှင့် တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးသမားများကို ရက်စက်စွာဖမ်းဆီးနှိမ်နင်း သောအလုပ်ကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူမေတ္တာ ရှိသော အဖွဲ့ဖြစ်မလာဘဲ အမိကြက်ချင်းအိုးမည်းသုတ်ခွပ်ခိုင်းသော ပြည်သူ့ ချည်ဖတ်အဖွဲ့ကြီးဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ နောက်မှသာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ ပုလိပ်ဆိုသောအမည်မှာ ဆိုးရွားသဖြင့် ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဟုအမည်ပြောင်းခဲ့ လေသည်။ ယခင်ကိုလိုနီခေတ်က ပုလိပ်ယူနီဖောင်းကိုလည်း ယခုခေတ် ရဲ ယူနီဖောင်းဖြင့် အစားထိုးခဲ့သည်။ ယခင်ပုလိပ်ယူနီဖောင်းမှာ မြန်မာမက

အာရုံစိုက်လာပါတော့မည်။ ပင်စင် မယူခင် ရသမျှယူ၊ စုနိုင်သမျှစုဟု သော သဘောကိုသာ ခံယူချက်အ ဖြစ်လုပ်ဆောင်ကြတော့မည်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ လာဘ်စားမှု များမှာ ထူးဆန်းသည်ဟုပင် လူတွေ က မထင်ကြတော့သည်အထိ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်သဘောပင်ဖြစ်လာနေပေပြီ။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးတွင် တာဝန်ရှိသူတို့က ဥပဒေကိုချိုးဖောက်မှုများတွေမြင်နေရ ပါသည်။ အလွယ်ဆုံးပြောရလျှင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဆိုင်ကယ်မစီးရဟု သတ်မှတ် ထားသော်လည်း ရဲများမှာ ဆိုင်ကယ်မီးနေတာနေရာအနှံ့ဖြစ်ပါသည်။ ရဲက နှစ်လုံးထိထိုးသည်။ ခဲမီးမက နှစ်လုံးထိရောင်းသောအဖြစ်များမှာလည်း မထူး ဆန်းတော့ပါ။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို မူးယစ်ဆေးဝါးအမှုဖြင့် ဖမ်းဆီးရာတွင် လက်ထဲမှ ငွေသုံးသိန်းကျပ်သိန်းဆည်းရမိခဲ့သော်လည်း ရှာဖွေ ပုံစံတွင် ထိုငွေသုံးသိန်းအကြောင်း တစ်စွန်းတစ်စမမပါလာတော့ပါ။ အာမခံ ပေးရာတွင် လည်းကောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးမှုများတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးထား၊ မထား ဆီးစစ်ရာတွင် လည်းကောင်း ဥပဒေဘက်တော်သားများနက်ရှိုင်းစွာပါဝင်၍ လာဘ်ငွေယူပြီး မမှန်မကန်လုပ်နေမှုများရှိပါသည်။ ထိုအဖြစ်ကြောင့် မူးယစ် ဆေးဝါး သုံးစွဲသော်လည်း ဆီးအဖြေအောင်၍ထောင်မှလွတ်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေး မသုံးသော်လည်း ဆီးအဖြေကျရှုံး၍ ထောင်ကျရခြင်းများရှိနေပါသည်။ ရဲဌာန တွင် အောက်မှအထက်သို့ အဆင့်ဆင့် လစဉ်ဂရုကြေး ပေးနေရသည်ဟု ကော လာဟာလများထွက်ပေါ်နေရာ ထိုစနစ်ဆိုးကိုတိုက်ဖျက်ဖို့အဖြေရှာသင့်ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှာ မနိုင်ဝန်ကို ထမ်းနေရပါသည်။ လူဆိုးသွားဖမ်းသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ဓားဖြင့်ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အသက်သေသည်အထိ ပြန်လည်ခုခံခြင်းများဖြစ်ပွားခြင်းမှာ ဤအချက်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ရေးအတွက် ဘတ်ဂျက်ကောင်း ကောင်းပေးသလို၊ ရဲတပ်ဖွဲ့အတွက်လည်း လုံလောက်သော ဘတ်ဂျက်များချ ထားပေးသင့်သည်။ နည်းပါးသော လူအင်အားဖြင့် နာရီပေါင်းများစွာတာဝန် ထမ်းဆောင်နေရပါသည်။ ခေတ်မီကင်းလှည့်ယာဉ်များလည်းမရှိပါ။ လက်ထိပ်၊ ခေတ်မီသေနတ်၊ ဝေါ်ကီတော်ကီ စသည့်ခေတ်မီကိရိယာများလည်း ဘာမှမရှိ ပါ။ အများအားဖြင့် ကိုယ့်စရိတ်ကိုယ်စိုက်၍ သုံးနေရသည်ဟု သိရပါသည်။

There is no calling more noble, no profession more vital and no service more important than teaching. (Anonymous) (သင်ကြားပြည့်စုံကရုဏာရှင်အလုပ်ထက် ပိုအရေးကြီးသော ထောက်ပံ့မှု၊ ပိုအခရာပစာနကျသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် ပိုမိုမြင့်မြတ်သော အသက်မွေးပညာအလုပ်ဟူ၍ မရှိပါလေတော့။) လွန်စွာစဉ်းစားထိုက်သည့် အဆိုစကားစုစုံပါသည်။ အကြွင်းမဲ့မှန်ကန်သောအဆိုဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်ပါ၏။ သင်ကြားပေးသည်ကို Teach(တီချ်)၊ သင်ကြားပေးသူကို Teacher(တီချာ)၊ သင်ကြားပေးမှုကို Teaching(တီချင်း) ဟုအသီးသီးရှိလာရာမှ ဖော်ပြပါအဆိုစကားစုပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်နိုင်လေသည်။ သင်ကြားမှုဆိုင်ရာထိုစကားများကို အညွှန်းပြုနေသော မြန်မာဝေါဟာရများမှာ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ တပည့်၊ တပည့်မ စသည်တို့ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က ဆရာဟူသောအသုံးအနှုန်းမှာ ကျွန်တော်တို့ချစ်ရသော၊ ကြောက်ရသော၊ လေးစားရသော၊ ရိုသေရသောဆရာ၊ ဆရာမတို့ကိုသာ အညွှန်းပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်ကတပည့်တို့သည် တပည့်ဝတ်နှင့် ညီညွတ်ပြည့်စုံခဲ့ကြသည့်နည်းတူ ဆရာ၊ ဆရာမတို့မှာလည်း ဆရာဝတ်နှင့် ညီညွတ်ပြည့်စုံရုံမျှမက (အယူမရှိ၊ အပေးချည်းသက်သက်ဖြင့်) လျှံ၍ပင်နေပါ၏။ ထိုကာလများတွင် ပညာလူအဖွဲ့အစည်းသည် ကျင့်ဝတ်ဦးဆောင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ခဲ့ကြကာ ပညာဆီမီးရောင် တို့ထိန်ထိန်ညှိုးပြောင်ရွန်းအေးမြခြင်းအတိဖြစ်ခဲ့ကြပါ၏။ လူအဖွဲ့အစည်း၏ လူမှုစီးပွားဘဝတို့မှာလည်း ရိုးရှင်းတည်ကြည်ခဲ့ကြပါသည်။ ဘဝမျိုးစုံ၊ အသက်မွေးမှုမျိုးစုံရှိခဲ့ကြသည်တွင်မှ ဆရာဆရာမတို့၏ဘဝများကား အလိုရမ္မာနည်းစွာ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ရပ်တည်ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း အထက်ပါအဆိုစကားစုလေးသည် မဖောက်မပြန် အကြွင်းမဲ့ပင် မှန်ကန်ခဲ့ရဖူးပါသည်။

ဪ... မရှိကြတော့ပြီဖြစ်သော ငယ်ဆရာ ဆရာမတို့ကို မျှော်ရည်မှန်းကာ လက်အုပ်ချီမျိုးလွမ်း မျိုးထွေထွေဝေလိုက်ရပါလေတော့၏။ နှစ်ပေါင်း(၅၀)ကျော်အတွင်း လူတန်းစားအလွှာအသီးသီးသို့ သံတူကြောင်းကွဲဆရာ အသီးသီးတို့ ဟိုသည်အနံ့ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြပါ၏။ သို့သော်... ဆရာဟူသောလေးစားမြတ်နိုးဖွယ်စကားလေးနှစ်လုံးတည်းသက်သက်တော့မဟုတ်ခဲ့ပါချေ။ အဖော်အသင်းတို့၏ ဝိသေသပြုခြင်းခံထားရသော ဆရာအဖြစ်နှင့်သာ။ “ကားဆရာ၊ ဝပ်ရှော့ဆရာ၊ မြင်းလည်းဆရာ၊ ဆိုက်ကားဆရာ၊ ဆံသဆရာ၊ မိတ်ကပ်ဆရာ၊ ဖက်ရှင်ဆရာ၊ ဒီဇိုင်းဆရာ၊ ဓာတ်ပုံဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ ပန်းပုဆရာ၊ ကာတွန်းဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ ဇာတ်ဆရာ၊ ဆိုင်းဆရာ၊ ဆေးဆရာ၊ ဗေဒဆရာ၊ ဓာတ်ဆရာ၊ နတ်ဆရာစသည်ဖြင့်။ ထိုသို့အုတ်ရောရော ကျောက်ရောရောဖြစ်လာခဲ့သည်တွင် မူလ“ဆရာ”ခေါ်လည်း ထီးတည်းကြီးနေ၍မရတော့။ “ကျောင်းဆရာ” “တက္ကသိုလ်ဆရာ” စသည်ဖြင့်ဝိသေသတင် အသွင်ကူးပြောင်းခဲ့ရပါလေတော့သည်။ မေတ္တာရှင်၊ ကရုဏာရှင်၊ ကျင့်ဝတ်စောင့် စည်းရုံးကိုယ်စားပြုဝေါဟာရအဖြစ်မှ အလုပ်အကိုင်ပြဝေါဟာရအဖြစ်သို့ အလိုအလျောက် ရွာန်လျှောသွားရပါတော့သည်။ ထိုမှနောက်တွင်တော့ ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးသည် “ဆီဂီလသတို့သား”ကို တစ်စ တစ်စ မေ့လျော့ထားခဲ့ကြလေတော့သည်။ သူ့ကိုမေ့ခြင်းသည် သူ့အားဘုရားရှင်ဆုံးမဟောကြားခဲ့သော (ဘဝဖြစ်တည်နေစဉ်ခိုက်)ကျရာ ဘဝအလိုက်ဖြည့်ကျင့်စောင့်စည်းရမည့် ကျင့်ဝတ်ဓမ္မဝတ္တရားများကို မေ့ပစ်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါလေတော့၏။ ဤသို့ဖြင့် အများလူတို့သည် အလုပ်ဖြစ်ရေးအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုသာအရေးကြီး လျက်ကိုယ်ကျင့်တည်ကြည်မှုကား သီးခြားကိစ္စတစ်ရပ်အဖြစ် ဖွဲ့ကြည့်ထားခဲ့ရာမှ ယနေ့သော် ကိုယ်ကျင့်ကိစ္စကို စကားထဲတွင်ပင် ထည့်မပြောကြတော့ပေ။

ယနေ့တွေ့လာရသောပညာရှင်အချို့ကဆိုလျှင် လူတို့၏ကျင့်ဝတ်ပိုင်းထက် ထိုလူတို့ဖန်တီးဖော်ထုတ်လိုက် သည့်အရာကသာပစာနကျကြောင်း တရားဝင်ထုတ်ဖော်၍ပင်နေကြပေပြီ။ ကျွန်တော်အလွန်လေးစားရသော ဒဿနပညာရှင်စာရေးဆရာတစ်ဦးရှိပါသည်။ သူကဤသို့ပြောပါသည်။ “စိတ်ရင်းကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်းဆိုတာ အနုပညာဖန်တီးမှုနဲ့မဆိုင်၊ အနုပညာဖန်တီးသူရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝနဲ့ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နေတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့သူရဲ့ ဆက်ဆံရေးကြားမှာသာ လိုအပ်တဲ့ လိုအပ်မယ်လိုလက်ခံထားရတဲ့ အပြုအမူ၊ အမူအကျင့်သာဖြစ်တယ်။ အနုပညာဖန်တီးသူရဲ့ ဖန်တီးအားထုတ်မှုမှာ သူ့အားထုတ်မှု(ရာန်ဝင်စားမှု)နဲ့ ဖန်တီးနိုင်မှုအစွမ်း အစကသာ အခရာဖြစ်တယ်” “ဥပမာ ပန်းချီကားတစ်ကားရဲ့လက်ရာမြောက်မှု၊ မမြောက်မှုကို တန်ဖိုးဖြတ်ကြည့်ရာမှာ အဲဒီပန်းချီကားကို ပန်းချီဆရာကြီးက အရက်မူးနေတုန်းဆွဲတာလား။ မယားငယ်အိမ်ကအပြန်မှာ ဆွဲတာလား စတဲ့စိတ်ချက်တွေနဲ့ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်။ အဲဒီပန်းချီကားကို သူ့ရဲ့ရိုရင်းစွဲအနေအထား(ဂုဏ်ရည်)အရသာ တန်ဖိုးဖြတ်ရမယ်”ဟူပါ၏။ မည်မျှရှင်းလင်း၍ မည်မျှမှန်လှသည်စကားများပါနည်း။ စောဒကတက်ရန် မည်သည့်ရှုထောင့်ကမျှ ခြွင်းချက်ရှာမရသည့် ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းလှသော အမှန်တရားပါပေ။ ထိုအမှန်တရားကို ကျွန်တော်အလွန်ကြိုက်ပါသည်။ စာရှုသူလည်း ကျွန်တော်နှင့်ထပ်တူဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါ၏။ သို့သော် ထိုအမှန်တရား၏အကျိုးဆက်တွင်မူ ပြောစရာရှိလာပါ၏။

Disciplineကို ကျွန်တော်တို့အားလုံးက “စည်းကမ်း”ဟု အလွယ်တကူ

သိထားကြပါသည်။ သို့သော် အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ “ပညာရပ်”ဟူ၍လည်း အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပြန်ရာစဉ်းစားစရာရှိလာပါ၏။ စည်းကမ်းဟူသည်မူ “ကျင့်ဝတ်”ဟူသောဆင့်ပွားအနက်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ပညာရပ်ဟူသည်မူ “ကျွမ်းကျင်မှု”ဟူသောကွယ်ဝှက်အနက် ပေါ်လာပါတော့သည်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး စည်းကမ်းရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရာမှ ကျင့်ဝတ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု နှစ်ရပ်ကွဲမတူဘဲအလေးသာခဲ့ကြပေ၏။ သို့ဖြစ်၍ကျင့်ဝတ်တို့မှန်ပြုရုံမိုင်း အစိုးဆန်ကုန်ကြသည်မှာ မည်သည့်အချိန်ကစခဲ့ကြမှန်းပင်မသိနိုင်ကြတော့ပါပေ။ ပညာမဲ့သူတို့က ကျင့်ဝတ်ကိုရှောင်ဖယ် ကျွမ်းကျင်မှုကို အလေးထားလျက် တိတိဆီတိဖောက်ပြန်ရှင်သန်ဖြစ်တည်လာခဲ့ကြသည်မှာ အတိတေကတည်းကဖြစ်ပါသည်။ ပညာရှိသူတို့ကမူ ယနေ့ခေတ်မှသာ ပွင့်လင်းစွာဖွင့်ဟကုန်ကြပါ၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားကျင့်ဝတ်ဟူသည် လူမှုဆက်ဆံရေးအတွက်သာ သီးသန့်ဖြစ်၍ လိုချင်လည်းလိုမည်။ လိုချင်မှလည်း လိုမည်။

ကျွမ်းကျင်မှုသည်သာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအရာ။ လူလိုသူလို ဘဝတစ်ခုတည်း ဆောက်နိုင်ရန် ပညာရပ်၊ နည်းလမ်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုစသည်တို့ကား မရှိမဖြစ် သောအနှစ်အသာရတို့ပင်တည်းဟု ဒဿနဆရာ၏စကားတို့က ရည်ညွှန်းခဲ့လေပြီ။ သူမို့ရဲတင်းပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ အချို့သူတို့မှာကား ထိုအယူအဆကို လူသိမခံဘဲ တိတိဆီတိကြိတ်၍ ကျင့်သုံးကာဘဝကို ဟန်ဟန် ပန်ပန်ဖြစ်တည်ပြနေကြပါလေ၏။ ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြကြရမည့် ကျင့်ဝတ်တို့ကား ပုဆိုးတို့နှင့်အတူ ကျွတ်ကျခဲ့ကြလေကုန်ပြီ။

ယနေ့ကာလတွင် “ဆရာ”ဟူသော အနှစ်သာရဂုဏ်ရည်ပျက်

ပိုမိုမြင့်မြတ်ကြပါသေးရဲ့ဟာ

သုဉ်းလျက် အသွင်အပြင်တို့ပါ ကွယ်ပလုနီးဖြစ်လာခဲ့ပေပြီ။ ပညာတို့သည်လည်း ထိုနည်းနှင့်နှင့်ပင်။ ကထိကတစ်ယောက်နှင့်ဆုံဖူးပါ၏။ ဝိဇ္ဇာပထမနှစ်သင်ရိုး (အနောက်ကမ္ဘာတွင်ပဉ္စမတန်းသင်ရိုး)ဖြစ်သည့် What is Logic? မှုနှင့် ကျူရှင်ဈေးကွက်ဖွင့် ကြီးပွားနေသဖြင့်သည်။ ထိုကထိကက Knowledge without common sense counts for little ဆိုသည်ကို ကျောင်းသားများအား ဘာသာ ပြန်ပြနေပုံမှာ “သာမန်အသိမပါဘဲအသိပညာဟာ နည်းနည်းပဲ ရေတွက်လို့ရ တယ်”ဟု ပါ၏။ သူ့ခမျာ “ရိုးရိုးရှင်းရှင်းသိသောအမြင်မပါရှိသည့် ပညာသည် အနည်းငယ်သာတန်ဖိုးရှိသည်”ဟူ၍မသိရှာပါပေတကား။ ထိုကထိကကဲ့သို့သော “ငြိမ်း”များ(မြန်မာပြည်တစ်ဝန်းရှိတက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံတွင်) မည်မျှများပြားနေမည်ကို (စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှုမရှိ၍)မသိနိုင်ကြပေ။ လုပ်သက်ဖြင့်ရာထူးပေး။ အောင်လက်မှတ်ဖြင့်ရာထူးပေး။ ဆယ်တန်းအောင်မှတ်သုံးရာဝန်းကျင်မျှဖြင့် နွားထီးငါးကျပ်၊ နွားမငါးကျပ်စေးဖြတ်ကာ ပါမောက္ခဖြစ်လာသူများ ပါချုပ်ဖြစ်လာသူများ၊ ညွှန်ချုပ်ဖြစ်လာသူများသေသည့်သူတွေသေ ကုန်ကြပေပြီ။ ပါရဂူဒေါက်တာဘွဲ့ရ စီနီယာပါမောက္ခမမတစ်ယောက်ဆိုလျှင် Philosophy of Religion ဘာသာရပ်တွင်ပါရှိ သောSense of Supremacyကို ဘာသာမပြန်တတ်ချွေးပုံနေရှာ၏။ သူ့ခမျာ “သွေးကြီးမှု၊ သွေးနားထင်ရောက်မှု၊ ဘဝင်လေဟပ်မှု၊ မာနကြီးတစ်ခွဲသား”စသည်ဝေါဟာရများနှင့် ဖလှယ်ရမည်ကိုမသိရှာ။ အရပ်ကူပါလူဝိုင်းပါလည်း လုပ်၍မဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်ကိုသာဟိုလိုလိုသည်လိုလိုလုပ်ကာ အဖြေထုတ်ခိုင်းရှာ၏။ သနားတော့ သနားစရာပါ။ ကျွန်တော်ကမူ (ပိုက်ဆံမတတ်နိုင်၍) ပါရဂူဘွဲ့မရသည့် ဆရာအကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်ပါ၏။ ပညာရေးတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ကထိကများ၊ ပါမောက္ခများသည်ကား ပန်းချီဆရာတစ်ယောက်မျှပင် အရည်အချင်းအစွမ်း အစမရှိသူ လူလိမ်လူညာများအဖြစ် (ကျောင်းသားလည်းနာ၊ တိုင်းပြည်လည်းနာ)ရက်ဖွယ်ရာသာဖြစ် တော့သည်။ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းအရမူ နိုင်ငံနှင့်အဝန်း သူမသာ၊ ကိုယ်မသာသောကသောကစားစား၊ ဝါးဝါးမျိုမျို ဂုဏ်ဂုဏ်ဘိုးဘိုး၊ အုန်းအုန်းထနေကြသည်မို့ ထူး၍မဆိုသာပါချေတော့။

၂၀၁၁မှ ၂၀၁၅ထိ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်အားလုံးရှိ ဆရာ၊ ဆရာမများပြုစုကြသောစာတမ်းများတွင် အကောင်းဆုံး၊ အထူးချွန်ဆုံး သုတေသနစာတမ်းပေါင်း(၁၀၇)စောင်နှင့်အကောင်းဆုံး၊ အထူးချွန်ဆုံးပါရဂူဘွဲ့ကျမ်းပေါင်း(၃၁)စောင်ထွက်ပေါ် ဆုချီးမြှင့်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းရှိပါ၏။ ထိုသို့ရွေး

ဆောင်နိုင်သဖြင့်ဟုဆိုကာ သမ္မတဦးသိန်းစိန်က ပညာရေးဝန်ကြီးဒေါက်တာခင်စန်းရီနှင့်အဖွဲ့ဝင်ခြောက်ဦးအား ၂၀၁၆အတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏စွမ်းဆောင်ရည်ဆုပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သည်ကိုလည်း အားလုံးအသိပင်။ သို့သော်ငြား ထိုငါးနှစ်အတွင်း မြန်မာ့ပညာရေးကြီးဆည်မရအောင် နိမ့်ကျသွားခဲ့သည်ကို အမျိုးသားပညာရေးမဟာဗျူဟာစီမံကိန်း(၂၀၁၆-၂၀၂၁)က သက်သေထူနေပါ၏။ ပန်းချီကားတစ်ချပ်၊ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၊ သီချင်းတစ်ပုဒ်၊ ရုပ်ရှင်တစ်ကားစသည့် အကောင်းစားအနုပညာလက်ရာပြောင်မြောက်မှုများနှင့် ပြည်နိုင်ငံတစ်ခုရှိ ပြည်သူတို့၏ လူမှုစီးပွားဘဝကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်၍မရပါ။ ထိုအရာများမှာ ပင်ကိုတန်ဖိုး(Intrinsic Value) ရှိသည်ကားမှန်ပါ၏။ ထိုတန်ဖိုးထက် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည့် ယနေ့လိုကာလမျိုးတွင် အသုံးချတန်ဖိုး (Instrumental Value) ရှိသောအရာများ ပို၍လိုအပ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှုပညာ၊ စာရင်းအင်းပညာ၊ ဥပဒေ ပညာ၊ ပထဝီဇီဝဓာတုပညာ၊ ဖွံ့ဖြိုးနည်းပညာ၊ နျူကလီးယားစွမ်းအင်ပညာ၊ ရောဂါရှာဖွေရေးပညာ၊ ရောဂါ ကုသရေးပညာမှစကာနောက်ဆုံးအပ်ကလေး၊ ဘရိတ်စားလေးလုပ်သည့်ပညာနှင့် ကောက်ပဲသီးနှံဆန်ရေစပါး စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာပါမကျန် အရေးတကြီးလိုအပ်နေသည်ကို မည်သူမျှမသိဟန်ဆောင်နေ၍မရပါ။ ကျွန်တော်တို့လက်ဝယ်တွင် ထိုတန်ဖိုးများ ရိုးတိုးရိပ်တိတ်မျှပင် ရှိပါ၏လား။ မည်သည့်နယ်ပယ်တွင်မဆို ဟန်ပြ၊ သံသယများနှင့်သာ လုံးထွေးဖြတ်သန်းလာခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ပေါင်း(၃၀)မျှရှိခဲ့ပါပြီ။ ယနေ့နှင့်နက်ဖြန်လည်း ဤသို့ဖြစ်နေရန်မသင့်တော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့ယနေ့ပင် စာရင်းချကြည့်၍ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ရွှေပြည်ကြီးတွင် မင်းသား၊ မင်းသမီး ပေါသည်။ မော်ဒယ်လ်ယောက်ျား၊ မိန်းမပေါသည်။ သီချင်းသည်ပေါသည်။ ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာပေါသည်။ ငြိမ်းဆရာ၊ ဖြန့်ဆရာမများပေါသည်။ ထိုသူတို့မွေးထုတ်လိုက်သော ဘွဲ့ရစာမတတ်များပေါသည်။ အိမ်ဖော်နှင့်ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများပေါသည်။ လေလွင့်လူငယ်ပေါသည်။ မုဒိမ်းကောင်များပေါသည်။ ခိုးဆိုး လူနှိုက်များပေါသည်။ လူမဲ့လူဆင်းရဲများပေါသည်။ သူတောင်းစားများပေါသည်။ ကျူးသူများပေါသည်။ ကော်ဝယ်တယ်ဒန်ဝယ်တယ်ပေါသည်။ လူမှောင်ခို၊ သစ်မှောင်ခိုပေါသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးပေါသည်။ ငွေမည်းများပေါသည်။ အဂတိလိုက်စားသူပေါသည်။ ပေါလိုက်သည့်အရာများနှင့်အတူ ရှားလိုက်သည့်အရာများလည်းရှိသေးသည်။ စစ်တိုက်မည့်သူများသည်။ လူဆိုးဖမ်းမည့်သူများသည်။ စာတတ်ပေတတ်ရှားသည်။ ပညာရှင်ရှားသည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်သူများသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများသည်။ ကိုယ်ကျိုးစွန့်အနစ်နာခံသူများသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသမားရှားသည်။ တင်စားပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့ဆီဝယ်ရသောကန်ဖြစ်နှင့်တကွ ပင်စည်ပင်မရှားလျက် အခက်အလက်တို့ကသာဝေဆာနေပေ၏။ အရိုးကိုအရွက်ဖုံးနေ၏။ သင့်မသင့်ချင့်တွက်ကြည့်ကြစေချင်ပါသည်။

ယနေ့ကာလကျွန်တော်တို့ဆီဝယ် ကျင့်ဝတ်နှင့်ကျွမ်းကျင်မှု(နှစ်မျိုးစလုံး)ကိုလွှမ်းချုပ်ထားသော Discipline ပျောက်ဆုံးနေပြီဟုဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့လွန်သည်မထင်ကြစေလိုပါ။ အကြောင်းမှာ ကျင့်ဝတ်များလည်း ပျက်၊ ကျွမ်းကျင်မှုများလည်းပျက်၊ မည်သည့်ဘက်ကိုမျှမလှည့်သာသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေခဲ့ကြပြီမဟုတ်လား။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အမျိုးသားစည်းကမ်းအစ စာသင်ကျောင်းက “ဟူသော ဆောင်ပုဒ်မှာမူ လူရယ်စရာဖြစ်ခဲ့ပါချေပြီ။ သင်ကြားပြည့်စုံကရုဏာရှင်တို့ စည်းဖောက်ခဲ့ကြလေသောကြောင့် နိုင်ငံတော်နှင့်နိုင်ငံသားများစွာ ကျင့်ဝတ်နှင့်ကျွမ်းကျင်မှုတို့ပျောက်ဆုံး နိမ့်ပါး၊ ပျက်ပြားကုန်ကြရသည်ဟုသာ ဆိုချင်ပါတော့၏။ အခြေခံပညာဖြစ်စေ၊ အဆင့်မြင့်ပညာဖြစ်စေ ဆရာတို့ကျင့်ဝတ်ပျက်ကာ ကိုယ့်တပည့်ကိုယ်အေးစားပြတိုက်နေကြသည့်အဖြစ်က လူငယ်များကို အတုခိုးများစေ၏။ စိတ်ထားများစေ၏။ ကျောင်းတိုင်းတွင်ချိတ်ထားသော “စိတ်ဓာတ်၊ စည်းကမ်း၊ ပညာ”ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ရိုက်ချိုးနေသည်ဖြစ်၏။ ဆရာတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုသည်လည်း အခြားသောအလုပ်များထက်ပို၍ မြင့်မြတ်သည်မည်မည်နိုင်တော့၊ ကျွန်တော်တို့တွေသည်အတိုင်းသာ ဆက်သွားနေကြဦးမှာပါလားခင်ဗျာ။

◆ ကိုမာကျော ◆

ဂျင်နရယ်လစ်ဆီမို အောင်ဆန်း (Generalissimo Aung San) ဦးစီးချုပ်ကြီးများအောင်ဆန်း။ အဲဒီလို ခေါ်ခွင့်ကိုအားရပါးရကြီး ခေါ်ခွင့်ရခဲ့တာ ဒါ ဒုတိယအကြိမ်ပေါ့။ နှစ်ပေါင်း(၇၆)ကြာမှ ဒီရာထူး၊ ဒီအဆင့်အတန်းကို မင်းဒင်အားရပါးရကြီးခေါ်ခွင့်ရခဲ့တာ အလွန်အမင်းဂုဏ်ယူပါတယ်။ မင်းဒင် လိုပဲ ဒီရာထူးဒီအဆင့်အတန်းနဲ့တွဲပြီး တိုင်းပြည်ကြီးတစ်ပြည်လုံးက ခေါ်ခွင့်ရဖို့ ခေါ်ကြည့်ကြဖို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ၊ မြန်မာပြည်မှာဒီရာထူး၊ ဒီအဆင့်အတန်းနဲ့လိုက်လျောညီထွေရှိလို့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်၊ သခင်ခေါင်းဆောင်၊ ဘီအိုင်အေခေါင်းဆောင်၊ လွတ်လပ်ရေးနဲ့တပ်မတော်ရေး ခေါင်းကိုင်ဖခင်ကြီးဆိုရင် ဦးအောင်ဆန်းပင်ဖြစ်တယ်။ သခင်အောင်ဆန်းပင် ဖြစ်တယ်။ ဦးလှိုင်ကြီး၊ ဦးအောင်ဆန်းပင် ပထမဦးဆုံး သမိုင်းဝင်အများ ကပေးတဲ့ရာထူး၊ အဆင့်အတန်းပင်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဒီကနေ့မှ သိခွင့်ရလည်း ဒီကနေ့ကပဲစ၊ ခေါ်ချင်တယ်။ ကဲ အဲဒီ ၁၉၄၂၊ ဖေဖော်ဝါရီ(၂၀)ရက်နေ့ လောက်က ရန်ကုန်မှာခေတ်အစားဆုံးရာထူး၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ထဲမှာ ရေပန်း အစားဆုံးရာထူး၊ ဘီအိုင်အေထဲမှာ ဘယ်သူမဆိုအလိုချင်ဆုံးရာထူးဖြစ်တယ်။ ကဲ ဦးလှိုင်ကြီး(ငြိမ်း) မောင်မောင်ခင်ဗျာ ဦးလှိုင်ကြီး(ငြိမ်း)ကြီးရဲ့စာအုပ်၊ စာ မျက်နှာ(၅၃)ကို လွန်ပြလို့ကပါရစေ။ အစိုးရအဖွဲ့၊ မရှိ ထင်ရှားသည့်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များလည်းမရှိတဲ့အချိန်မှာ လူသိများသည့်နိုင်ငံရေးသမားများ မှာလည်း မြေအောက်အဖွဲ့များနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ရာ ဗမာ ပြည်၏ပထမဆုံးသော လွတ်လပ်သည့်အစိုးရ အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းတော့မည်ဟု ၎င်းတို့ စိတ်ကူးယဉ်နေကြခြင်းမှာလည်း သဘာဝကျပါပေသည်။ ဦးလှိုင်ကြီးအောင်ဆန်း ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိလာသောအခါ အဆိုပါနိုင်ငံရေးသမားများ လွန်စွာစိတ်ပျက် သွားကြပြီး ဂျပန်တို့၏ယုံကြည် စိတ်ချမှန်နှင့် ကျေးဇူးတင်မှုရရှိစေရန် ရေလှာ မြောင်းပေးပြုလုပ်သည့်အနေဖြင့် မည်သည့်အခွင့်အရေးမှမကောင်းခဲ့ဘဲ ဦးလှိုင်ကြီးထောက်ခံခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းကိစ္စမှာ ကြီးမားခက်ခဲလှသည့် စိန်ခေါ် မှုတစ်ခုဖြစ်ရာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်များထဲမှ အချို့သူများထံမှပင် “ဘယ်သူ တစ်ရက်လောက်ဘုရင်ဖြစ်ချင်သလဲဟေ့” ဟူသည့် စကားသံမျိုးထွက်လာခဲ့ပါ သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းပြည်ကိုစိမ့်ခန့်အုပ်ချုပ်ရာတွင်လည်း ဘီအိုင်အေကိုအ ခြေခံသော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်ရန်တောင်းဆိုခဲ့ ပါသည်။

မင်းဒင်လည်း The Founding of an Army ဆိုသော တရုတ်စကား တစ်ကားထဲမှ နန်ချောင်မြို့သိမ်းခေါင်းဆောင် ချူအင်လိုင်နှင့်သူပုန် တပ် မတော်မှ ပြည်သူ့တပ်မတော်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖို့ရန် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် ကောင်းရှိထားပြီးသားဖြစ်သော မော်စီတုန်းနှင့်တွေ့ဆုံပေးလိုက်ချင်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်ကောင်းကောင်းဆောင်သည့် ပြည်သူ့တပ်မတော်ယနေ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏နိုင်ငံတော်အဆင့်ထိပ်တန်း တပ်မတော်ဖြစ် အောင် နိုင်ငံရေးကင်းမဲ့မှု၊ နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်ကင်းမဲ့မှု တစ်စုံတစ်ရာ မရှိ ရလေအောင် လျှောက်လှမ်းလာသော ယနေ့အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတပ်မတော် တစ်ခုကိုသတိရမိပါသည်။ ချူအင်လိုင် သည်လည်းကောင်း၊ မော်စီတုန်းသည် လည်းကောင်းမရှိတော့ပါ။ သို့သော် ယနေ့တရုတ်ပြည်ပေါ်မှ ကြယ်နီသည် ကြယ်နီပင်ဖြစ်ပြီး တရုတ်ပြည်လည်း ပါတီမှထိန်းညှိကွပ်ကဲပေးသော နိုင်ငံ ရေးအတွေးအခေါ်လက်နက်တပ်ဆင် ပေးထားသည့် နိုင်ငံတပ်မတော်အဖြစ်မြင်နေရပြန်ပါသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဘီအိုင်အေခေတ်ကြီးတွင် လိုအပ်နေသော တပ်မတော်၏အရည်အသွေးနှင့် အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်တိုးချဲ့ဖို့ရာလည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးကို ရယူရန် အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မော်စီတုန်းကဲ့သို့ပင် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်နှင့် သူ့တပ်မတော်ကို မကင်းလွတ်သွားစေရန် ပုံပြင်ထိန်းကျောင်းရင်းက နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်(သို့မဟုတ်)နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ခုရရှိရန် သေကောင်းပေါင်း လဲကြီးစာခဲ့ရုံမှာ ဂျင်နရယ်လစ်ဆီမိုအောင်ဆန်းမှတစ်ပါးအခြားမရှိ။ ဘယ်သူ တစ်ရက်လောက် ဘုရင်ဖြစ်ချင်သလဲဟေ့ဟေ့ အိပ်မက်လိုက်ကောက်နေရသော သူများအကြား ဒီအဆင့်အတန်း၊ ဒီရာထူးကို မလွမ်းဘယ်သူရှိပါ့မလဲ။ ဒါပေ မယ့် မင်းဒင်တို့ ဦးလှိုင်အောင်ဆန်းဟာ ရာထူး(လူကြီး)မလုပ်ခဲ့ဘူးဘူး။ ဂျင်န ရယ်လစ်ဆီမိုမကလို့ ဂျင်နရယ်အမေလစ်ဆီမိုရဲ့အဘိုးဆိုတဲ့ ရာထူးမျိုးကိုလည်း မပြောင်းလဲပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ အဲဒီဘီအိုင်အေမှာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတပ်မှူး အဖြစ်နဲ့ပဲ ဆက်လက်ရှိနေရန်ကို ရွေးချယ်လိုက်ပြီး အဲဒီကာလတိုကလေးတုန်း ဆီက နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်တွေအားလုံးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့တယ်ခင်ဗျ။ အဲဒီအ ချိန်က အရာအားလုံးအပေါ် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အာဏာရှိသော ဦးလှိုင်ကြီးမှူးချုပ် (Generalissimo)ဟူသော စကားလုံးခေတ်စားနေချိန်ပါ။ ဘာကြောင့် ဒီရာထူးကို(ဝါ)အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်စိုးမူ(ဝါ)အကြွင်းမဲ့ အာဏာ ဟူသည့် အောင်နိုင်သူ ဂျပန်တို့အပေါ်တွင်သာ မူတည်နေတယ်ဆိုတာကို သိ၊ တတ်ပါ။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အမျိုးသားရေးခေါင်းဆောင်ဆိုတာ နေသူရိန်ညီ လာခံကြီးကျမှ ယူလည်းနောက်မကျဘူးဆိုတာကို သိခဲ့တယ်။ သူ့မှာ စစ်ဘက် ဆိုင်ရာအဆောင်အယောင်ဆိုလို့ အမေရိကန်ကြည်းတပ်သုံး မှန်ဘီလူးတစ် လက်၊ ကတ်ထုပြားကို ဖိသွင်းပုံဖော်ပြုလုပ်ထားသည့် အမေရိကန်စတိုင်နေကာ ဦးထုပ်တစ်လုံး၊ ဂျပန်စားရှည်တစ်လက်နဲ့ တစ်ထည်တည်းသောစစ်ဘောင်းဘီနဲ့ ရေမချိုးတဲ့ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကြီးပေါ့။ သူ့ရင်ဘတ်ထဲမှာ ခင်ဗျားတို့ကို ကျွန် တော်တို့ကို ဇန်နဝါရီရက်စွဲတစ်ခုပေးဖို့ပဲသိတယ်။ သူ့ဦးနှောက်ထဲမှာ တိုင်း ပြည်ကိုနိုင်ငံကို ပြုပြည်စံသောတပ်မတော်တစ်ရပ်နဲ့ ပြန်လည်နုပျိုးသစ်လွင် သော နိုင်ငံတော်တစ်ခုပဲရှိတယ်။ သူ့စစ်ဘောင်းဘီတစ်ထည်ဟာ မော်ဆရာ လိုပဲ နေ့စဉ်အရောင်အသွေးပြောင်းနေတယ်။ လဲစရာမှမရှိပဲ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်ဆီသွားတာ ဆူလေးနဲ့ညားခဲ့ရတဲ့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်သမိုင်း ဟာ ဘာကြောင့်ဆိုတာပြန်တေးကြည့်ရင် ယခင်ယခင်ကတည်းက နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်ပြည့်ဝထက်မြက်တဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ (တန်ရှောင်လွှမ်း) ကလေးကို အထင်ကိုမကြီးခဲ့တာ။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကို စိတ်မဝင်စား

ပေးနိုင်တာအမှန်ပဲမဟုတ်လား။ ဘီအိုင်အေနဲ့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်သမိုင်းမှာ တရုတ်နဲ့ဆိုင်တဲ့သမိုင်းဝင်အကူအညီဟာ ဒီတန်ရှောင်လွှမ်းဆိုတဲ့ နာမည်လေး တစ်ခုပဲ အဖတ်ဆယ်လို့ရတယ်။ ခုတော့ အရည်ကော၊ အဖတ်ကော၊ အလုံး လိုက်၊ အကောင်လိုက်တွယ်နေတာ အင်္ဂလိပ်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနဲ့ ပြီ တိသျှဘုရင်မကြီးတို့ စားခဲ့ဖူးတဲ့ အရသာထက်ကိုကောင်း။ မိနာ မိကီကန်းနဲ့ ဖရင်ဂီ၊ ဒတ်ချ်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီတို့ထက်တောင်ကောင်းလျှာ ပေါ်မှာ လည်နေတဲ့ လျှာလည်လည် မြစ် ဆုံ၊ လျှာလည်လည်ကျောက်ဖြူ၊ လျှာ လည်လည် လက်ပံတောင်း၊ လျှာလည် လည် တကောင်းတို့နဲ့ မိုးခိုသားစားရတဲ့ ခေတ်ကထက် OBOR ခါးပတ်ကြီးကြီးနဲ့ တစ်ရပ်ပြီးတစ်ရပ် ချည်လာတာ မြန်မာပြည် ကငွေခါးပတ်ကြီးပတ်ပြီး ထမင်းဝတ် နေတာကိုက လွန်ကြည့်လို့ ကောင်း။ ကဲ ဒီထက် ကောင်းတာ ဘာရှိလဲ ပြောပါ။ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်တွေကို စွန့်လိုက်၊ တပ်မ တော် ရာထူးကြီး တွေကိုစွန့်လိုက်နဲ့

ကြိုးစင်ပေါ်ကရောဝတီ

ငါးမိနစ်နှင့်ဝါကျတို့များ

အရေးတော်ပုံတပ်သားမင်းဒင်

စွန့်ပြီးစားခဲ့သူကြီး၊ တိုင်းပြည်နဲ့ တပ်မတော်ကို အမှန်တကယ်မြတ် နိုးသူကြီးအကြောင်းက ဘယ် တော့မှ ရေးလို့မဝ၊ ပြောလို့မဝ။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေ့ခေတ်ကတော့ အချိန်ရရင်ငါးမိနစ်၊ အချိန်မရရင် ဝါကျတို တစ်ကြောင်းတည်းနဲ့ပြီး တယ်။ မယ့်ဘူးလား။ ဒါပေ မယ့် နွေရက်တွေကို လည်း ကြုံဆုံရဦး မယ်မဟုတ်လား။ မိုး ဝသန်ရဲ့မိနစ်နဲ့တွေ့ကလည်း

အက်ဒမန်ပီ တောက်တွေပွင့်ဦးမှာပဲမဟုတ်လား။ ခုလား။ ခုမှဇန်နဝါရီနဲ့မှူး နေ့ကို ပြန်ခေါ်နေရဆဲမဟုတ်လား။ ဇန်နဝါရီမှူးနေ့တွေ မှူးနေ့တွေ မှူးနေ့ အမြောက်အမြားကို ဒီနေ့ခေတ်ကြီးရဲ့ လှေကားထစ်တွေအဖြစ်နဲ့ ထုဆစ်ပေး နေတဲ့ ကျောက်ဆစ်သမားမင်းဒင်။ ဒီကျောက်ထက်အကွာရာတွင်စေမယ့် ကျောက်ဖြူသားလှေကားထစ်တွေပေါ်မှာ တစ်လှမ်းချင်း တစ်လှမ်းချင်း မှန်မှန်ကြီးလှမ်းတက်လာပါလို့ အနာဂတ်ကိုအော်ခေါ်နေတာ အနာ ဂတ်ရယ် မင်းရင်ဘတ်ထဲကို ဘယ်ပန်းပွင့်မှ မြေမချနိုင်ဘူးလား။ အနား ည့်ဆုံး ပန်းပွင့်တစ်ပွင့်ရဲ့ အဘိဓမ္မာမှာမော်စီတုန်း၊ ချူအင်လိုင်၊ ဂျင်န ရယ်လစ်ဆီမိုအောင်ဆန်း၊ ဦးလှိုင်ကြီး(ငြိမ်း) မောင်မောင်တို့ကို ဖွင့်ဟ စေခဲ့တာ ငါ ဇန်နဝါရီပါပဲ။ ငါမင်းဒင်ပါပဲ။

၁၉၄၂ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတုန်းဆီကဆိုရင် ဦးလှိုင်ခင်ဗျာ ဘန်ကောက် ဘူ တာရုံမှာပဲရှိသေးတယ်။ သူ့ဘီအိုင်အေတပ်တွေနဲ့သူနဲ့ ဗမာပြည်ထဲကို ဝင်မယ့် အချိန်၊ ဒါပေမယ့်သခင်ခေါင်းထိုးဝင်လိုက်တဲ့ ဗမာပြည်ဟာ သူ့ကိုလွတ် လပ်ရေးကြိုးပမ်းခါ တပ်မတော်ထူထောင်ခေတ်ပြီး ပေးလိုက်တာ သမီးဒေါ် အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုပါပဲ။ ခုအချိန်ကတော့ သူမတစ်ယောက်တည်း ပဲ၊ သူမ ဖေဖေ ဂျင်နရယ်လစ်ဆီမို အောင်ဆန်းလိုပါပဲ။ ဘယ်

တော့မှ ဦးမညွတ်၊ ဘယ်တော့မှ ဒူးမထောက်၊ ဘယ်တော့မှမကြောက်မလန့်။ ဒါနဲ့ကြောက် လန့်သွားတဲ့ ဇာတ်လမ်းတိုလေးတစ်ခုအ ကြောင်းကို နိဂုံးချုပ်ခါနီးမှာပြောရအောင်။ ဦးအောင်ဆန်းစစ်သားဘဝကို ဦးမောင် မောင်၏စစ်သားဘဝနဲ့ အကဲဖြတ်တာတွေ အဲဒီခေတ်ကို စစ်သားဘဝနဲ့မြင်ခဲ့တာ တွေဟာ နောင်တစ်ချိန်မှာ အဲဒီ ဦးလှိုင်အောင်ဆန်းရဲ့ပထမ ဆုံး ကိုယ်ရေးအရာရှိကလေး ကို ထိခိုက်လာနိုင်တဲ့ အချိန် တစ်ခုရှိပါတယ်။ ငါးမိနစ်ပါ ပဲ။ ဦးလှိုင်ကြီးနေဝင်းကို မတွေ့ခင်၊ မပြောခင်က တည်းက စုစည်းထားတဲ့ ဦးလှိုင်ကြီးအောင်ဆန်း၊ အပြောခံ ရတဲ့ဦးလှိုင်ကြီးနေဝင်းရော၊ အခန်းထဲက တပ်မှူးများ အား လုံးကောဟာ စကားအဆုံးမှာ အ နည်းဆုံးတော့ ကြက်သီးဖြန့်ဖြန့်ထကာ ငါးမိနစ်လောက်ပဲကြာမယ်ထင်တယ်။ စကား အဆုံးမှာ အနည်းဆုံးတော့ ကြောက်သွေးတိုး လာတာ ငါးမိနစ်လောက်ပဲကြာမယ်ထင်ပါတယ်။

အဲဒီလိုပြောလိုက်တဲ့ ဦးလှိုင်ကြီး(ငြိမ်း)မောင်မောင်ရဲ့ ဝါကျတိုများဟာ အဲဒီစာအုပ်၊ ကြည်ဝင်းစိန်ရဲ့ကျွန်တော် နဲ့ဦးလှိုင်ကြီးများထဲမှာ အပြည့်အစုံပါပေမယ့် မင်းဒင်အလွတ် မရတော့။ မင်းဒင်မှာစာအုပ်မရှိတော့။ ငါးမိနစ်နဲ့ဝါကျတို များက သမိုင်းမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ကတ္တီပါလမ်းခွဲတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကတ္တီပါလမ်းခွဲထဲက တစ်ယောက်သော သူရဲ့မိတ္တီလာမြို့ ဖေဖော်ဝါရီ (၁၉)၊ ၁၉၄၉ခုနှစ်နှင့် ရှေ့ တန်းစစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ်ကို တပ်မဟာရုံးတွင် ဖွင့်လှစ် လိုက်တဲ့ ဇာပဝါကနဲ့လန့်ကာပါးနောက်မှာ မြောက်ပိုင်း တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူး ဒုတိယဦးလှိုင်ကြီးခင်ဗျာ ချောင်း ကောက်ချောင်းတံတားတိုက်ပွဲအလွန်မှာ ကေအင်ဒီအို တွေလက်ထဲပါသွားတယ်။ ဦးလှိုင်ဆိုင်း (British Kachin Levies တပ်မှူးဟောင်း၊ အင်္ဂလိပ်တပ်မှူးချုပ် ဖြစ်သော BGM တံဆိပ်နှစ်ထပ်ကွမ်း ပိုင်ရှင်၊ ဗမာ့တပ်မ တော် ကချင်တပ်ရင်း(၁)မှာ အမှုထမ်းခဲ့တဲ့ တပ်ခွဲ(၃) တပ်ခွဲမှူး ဟောင်း)ရဲ့လက်ထဲကို ၁၉၄၉၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၀)ရက်နေ့မှာ မိတ္တီလာအင်္ဂလိပ်ရပါတယ်။ ပြီးမှ UBA ဒါကိုတာ လေယာဉ်နှစ်စီးနဲ့အတူ “မြောက် ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်သို့ တိုင်းမှူးမေမြို့သို့ ပြန်လာမည်။ မေမြို့အနီးခနား လေယာဉ်ကွင်း၌တပ်မှူးနှင့်အရာ ရရှိများလာရောက်ကြဆိုပါ။” ကဲ ဝါယာလက်နဲ့လှမ်း ပြီး လိမ်လိုက်တဲ့နော်ဆိုင်းဟာ တစ်ကယ်တမ်းကျ တော့ မေမြို့လည်းမရ၊ တိုင်းမှူးလည်းမရ၊ ခွဲတမ်း အရထင်ပါတယ်။ ဆိုင်းစုမှသည်မန်တိုင်း ဆီသို့ထဲကို ခေါင်းတစ် လုံးလုံးနှစ်ချလိုက်ကြည့်။ ဘယ်သူရှိသလဲ။

ဘယ်သူတွေတွေ့သလဲ။ ဦးလှိုင်ကြီးထံကလစ်ရဲ့ စပစ်ဖိုင်းယားတိုက် လေယာဉ်တစ်စီးတည်းလား။ သေသေချာချာပဲ။ ဆိုင်းစုကို သေသေ ချာချာပဲ။ ခွဲတမ်းမရတော့တဲ့အခါ အဲဒီခေတ်က နန်းခမ်းမြို့ ရွှေလီကြီး တံတားပေါ်မှာ ဦးလှိုင်ကြီးနော်ဆိုင်းခင်ဗျာ “ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းသို့ ခင်ဗျားတို့ဝင်မလာကြပါနဲ့။” PNDF ကိုယ်စားလှယ်ပြောဆိုခံရတယ်။ ခွဲတမ်းမရှိတဲ့ ဦးလှိုင်ကြီးနော်ဆိုင်းဟာ အမေရိကန်ဆရာဝန် Dr.ဆီးဂ ရေလံနဲ့ သူနာပြုဆရာမတချို့ပဲရပါတယ်။ အဲဒီမှာ မေမြို့ဟာ ပြင်ဦး လွင်ဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ မေမြို့ဟာ မေမြို့မိုးသီချင်းဖြစ်ခဲ့တာပဲ။ မင်းဒင်ပြော ခဲ့နေခဲ့ပါတယ်။ သမိုင်းက အချိန် ကြာမှပြင်လို့ ရတယ်ဆိုတာဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးဗေဒက နောက်ထပ်ငါးနှစ်လောက်ထပ်သင်ကြရင် ဘယ်သူမှ ထပ်ပြီး မအတော့ ဘူးထင်တာပဲ လူကြီးမင်းများခင်ဗျာ။

◆ အရေးတော်ပုံတပ်သားမင်းဒင် ◆

ခုတလော ကျွန်တော့်ပင်မလုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုအရ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ပတ်သက်သောစာတစ်ပုဒ်ရေးဖို့ ပြင်ဆင်နေရတယ်။ ကချင်အချက်အလက် များရရှိဖို့ စာအုပ်တွေဖတ်ရတယ်။ ဆယ်အုပ်ထက်မနည်းရှိလိမ့်မယ်။ အချို့ အချက်အလက်ကို သမိုင်းသုတေသီလူပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ တယ်လီဖုန်းနံမေးတန် မေးယူရတယ်။ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်ကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် အခုမှဆမား ကြီး၏နိုင်ငံရေးအခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုဆွဲဆောင်ပါသည်။

စင်စစ် ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်သည် ကချင်ဟိုင်းရင်းသားတို့၏ ခေါင်းဆောင်သမားက မြန်မာနိုင်ငံရေးသမိုင်း၏ အရေးအပါဆုံး ဇာတ်ဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ခြင်းက ထူးခြားသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ ခြင်းကို ပိုပြီးပေါ်လွင်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုတွင် ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်၏သမိုင်းဝင်စကား ကို ဦးစွာကောက်နုတ်တင်ပြချင်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားမျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေး မှာ ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“ဒီစင်္ကြာကောင်ဆယ်အုပ်ချုပ်ရေး နိုင်ငံရေးအတွက် မလွတ်လပ်ရေးတောင်း ဆိုရန် ဗြိတိန်ပြည်သို့ ကချင်ကိုယ်စားလှယ် ကို လုံးဝစေလွှတ်နိုင်မည်မဟုတ်။ ခင်ဗျားတို့စေလွှတ်ရန် ရွေးချယ် ထားသော မစ္စတာခွန်နောင်မှာ ကချင်လွတ်လပ်ရေးတောင်းမည့် သူမဟုတ်။ မင်းကြီး စတင်ဆင်မင်လွတ် လပ်ရေးတောင်းဆို ရန်သာဖြစ်တယ်။ ဗြိတိသျှတို့က ကျွန်ုပ်တို့အား ခွဲခြမ်းအုပ်ချုပ်နိုင်ရန် အတွက် ကောင်ဆယ်မင်ဘာများကို ရွေးကောက် ခန့်ထားခြင်းမှာ ကျွန်ုပ် တို့၏ကြီးပွားရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေး ကိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ထားခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့နယ်မှ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော သတ္တုပစ္စည်းများကို ခိုးစားနိုင်ရန်သက်သက်ဖြစ်တယ်။ အကယ် ချ်ဗြိတိသျှတို့က ကျွန်ုပ်တို့အားသနားခဲ့ သည်ရှိသော် လွတ်လပ်သည့်ကချင်လူ မျိုးများပါ ဝင်သောလွတ်လပ်သည့် ဗမာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရန် သာဖြစ်တယ်။”

၎င်းသည် ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင် ၏သမိုင်းအတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော စကားဖြစ်ခဲ့ခြင်း၏ အတောက်ပြောင်ဆုံးသော သံစဉ်များဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ် က နိုင်ငံသမိုင်းနောက်ခံအခင်းအကျင်းကို ပြန်ကြည့်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး ကြိုးစားနေသည့်အချိန်အခါဖြစ် သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားတို့ ဒေသအသီးသီးသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်ကို အများအသိဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကချင်ပြည်နယ်သို့မရောက်မီ ၁၉၄၆ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီက ဘုရင်ခံအောင် မန်စမစ်သည် ကချင်အမျိုးသားတို့၏ဒေသဖြစ်ကြီးနားသို့ ရောက်ခဲ့ပြီး စက္ကူဖြူစိမ့်နီအရ မြန်မာနိုင်ငံထဲမပါဝင်ဘဲ တသီးတခြား နေလိုက နေနိုင်ကြောင်းနှင့် တောင်တန်းဒေသနှင့်ပြည်မသွေးခွဲလှုံဆော်မှုများ ပြောကြားခဲ့သော်လည်း ကချင်တိုင်းရင်းသားအများစုက နားမယောင်ခဲ့ဘဲ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုကိုသာလိုလားခဲ့ကြကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင် ဆန်းသိထားခဲ့သည်။ သိသည့်အလျောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကလည်း အစစအရာရာကို ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့်ယှဉ်ကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်ကလည်း ၁၀-၈-၄၇နေ့ညီညွတ်သော ဘိလပ် မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးသို့ ကချင်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက် စေလွှတ်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားမျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးပွဲတွင် ယခုစာ အစဉ် ကိုးကားညွှန်းဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ဆမားကြီး၏ပြောဆိုမှုကို ကချင်ကိုယ်စားလှယ် ဝါဘောင်ဒူးဝါးဇော်ရစ်နှင့် ဂျင်ဘောင် ဒူးဝါးဇော်နောင်တို့က ထောက်ခံကြသည်။ ဤသို့နှင့်အတိုက်အခံ ဘက်မှ ငါးယောက်၊ တောင်းဆိုမှုဘက်က နှစ်ယောက်ဖြင့် လွတ်လပ်ရေးတောင်း ဆိုမှုဘက်ကနှစ်ယောက်က အနိုင်ရသွားခဲ့သည်။ ထိုပြင်ဆမားဒူးဝါးကြီးသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုအောင်မြင်သည်အထိ ကြိုး ပမ်းခဲ့သော ကချင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်သည်။ တစ်ခါဗိုလ် ချုပ်တို့လုပ်ကြံခံရပြီးနောက် မပြီးပြတ်သေးသော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ပြည်နယ်များခွဲထွက်ရေးဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းအား တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် ကချင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်အနေနှင့် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ၌ “ကျွန်တော်သည်နေ့ ကချင်လွတ် တော်တွင် အစီရင်ခံလိုသည့်အကြောင်းမှာ နယ်ချဲ့များရောက်ရှိပြီးနောက် နယ်ချဲ့များ၏သွေးခွဲစနစ်နှင့် ဗမာပြည်ကိုသွေးစုပ်နေသည့် အချိန်ကစပြီး ကွဲကွာလာခဲ့ကြတဲ့ ကချင်အမျိုးသားများမှာ ဗမာများနှင့်တကွ ဗမာတိုင်းရင်း သားအားလုံးတို့နှင့် မဟာပြည်မကြီးပူးပေါင်း၍ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများကို အခြားဗမာတိုင်းရင်းသားများနည်းတူ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ယနေ့ ဤအချိန်တွင် အပြီးတိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးနေသည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာတိုင်းရင်း သားလူနည်းစုတိုင်း၏မိဘလူမျိုးများပင်သော်လည်းကောင်း ကောင်းစွာသိရှိခြင်း

ကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ ဗမာပြည်မနှင့်ခွဲထွက်နေခြင်းဖြင့် ဘာမှအကျိုးထူး ပေါ်ပေါက်ခံစားနိုင်မည်အကြောင်းမရှိခြင်းကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ သည်လိုအ ကြောင်းတွေကို ယုံကြည်သည့်အတွက် ခွဲထွက်ရေးကို မလိုချင်သဖြင့် ထိုခွဲထွက် ရေးမှာ ကချင်လူမျိုးများအဖို့ မသက်ဆိုင်ဘူးဆိုပြီး ကျွန်တော်တို့ကချင်အမျိုး သားများက လုပ်လိုက်ပါတယ်”ဟုပြောကြားခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဆမားကြီး၏ ဤသို့သောရဲရဲတောက်မိန့်ခွန်းများကို သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရေး၌ ဆမားကြီး၏ အခန်းကဏ္ဍမည်မျှအရေးပါခဲ့သည်ကို ထောက် ရှုဆင်ခြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက “ပြည်ထောင်စုကြီး ချောက်ထဲသို့ကျဖို့ လက်နှစ်လုံးလောက်အ လိုမှာ ဆမားကြီးဝင်ကယ်လို့ ဒီနေ့အထိ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့နိုင်ခဲ့တယ်။ သူ့ကို

ချောက်ထဲသို့ကျဖို့ လက်နှစ်လုံးလောက်အ လိုမှာ ဆမားကြီးဝင်ကယ်လို့ ဒီနေ့အထိ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့နိုင်ခဲ့တယ်။ သူ့ကို

သမားသမ္မတများကို စာရေးသူချစ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရေးထဲက သမိုင်းဝင်ကချင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ကြီး (သို့မဟုတ်) ပင်လုံစာချုပ်တွင်ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုအုတ်မြစ်ချသူ(သို့မဟုတ်) ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံရေးပုံရိပ်အတွက် အများဆုံး ဆေးခြယ်ပေးနေသည့် စံပြပုဂ္ဂိုလ်ကျော်(သို့မဟုတ်)

ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင် (၁၉၁၄-၁၉၇၁) ခေါ် လင်း ထွန်း

ငါတို့ကျေးဇူးမမေ့သင့်ဘူး”ဟု ဆမားဒူး ဝါးဆင်ဝါနောင်ကို ချီးကျူးစကားပြောခဲ့ သည်လည်း မြန်မာ့သမိုင်းမှတ်တမ်းမှာ အခိုင်အမာရှိခဲ့သည်။

ဆမားကြီး၏ နိုင်ငံရေး၊ ပြည်ထောင်စုအရေးနှင့်ဖွဲ့စည်းထားသည့်ဘဝကို လေ့လာကြည့်ပါမည်။ ၁၉၁၄ခု နှစ်ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၂)ရက်နေ့တွင် မြစ်ကြီး နားခရိုင်ဆမားရွာ(Thama)တွင် ကချင်ဒူးဝါးကြီးဝှမ်းဆိုင်လီနှင့် ဒုဂျန်မိရာထု တို့ကမွေးဖွားသည်။ မွေးချင်းသုံးယောက်အနက် ဒုတိယဖြစ်သည်။ မြန်မာ အမည်မှာ ဦးကျော်ဦးဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ် က မိုးကောင်းမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် မြန်မာစာပေနှင့် ဗုဒ္ဓကျမ်း ဂန်များကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဆမား နယ်၏ထောင် ချုပ်ဒူးဝါးအဖြစ် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။ သို့ သော် ၎င်း၏အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ဝါဒကို ဆန့်ကျင်သော အပြုအမူကြောင့် ၎င်းရာ ထူးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၃၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မြန်မာ၊ ရှမ်း၊ ကချင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များပါဝင်သည့် ပြည်သူ့စီးပွားရေးနှင့် ယဉ် ကျေးမှုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့(ပ၊ ယ၊ က၊ မ)ကိုဖွဲ့စည်းကာ နိုင်ငံရေးလှုပ် ရွားမှုကိုစတင်ခဲ့သည်။ ဆမားဒူးဝါးသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များက ကချင် တောင်တန်းဒေသ၌ တိုင်းရင်းသားများကို သွေးခွဲ၍လာရောက်အုပ်ချုပ်ခြင်းကို လုံးဝဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့လက်အောက်ခံဘဝမှ ကချင်အမျိုးသား များအား လွတ်မြောက်စေရန် နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲစတင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် ကချင်အမျိုးသားများ ဖက်ဆစ်တို့ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် ကာမိုင်းတွင် ဂျပန်တောင်တန်းဝန်ထောက်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်မဟာမိတ်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်ကိုပြန်လည် သိမ်းပိုက်ချိန်၌ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ၎င်းအားဖမ်းဆီး၍ တောင်ကြီးမြို့တွင် ချုပ်နှောင်ထားသည်။ သို့သော်ဂျပန်စစ်တပ်အား အကူအညီပေးခြင်းမဟုတ် ကြောင်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရက စုံစမ်းသိရှိသဖြင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဆင်းမလားစိမ့်နီဆောင်ရွက် ရာ၌ ၎င်းသည်ခေတ်မမီသော အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်၍ လုံးဝမလိုလားကြောင်း၊ ဗမာပြည်မကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ရေး(သို့မဟုတ်)လွတ်လပ်ရေးကိုသာလို လားကြောင်း အတိုက်အခံပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ် ၁၉၄၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာ လ(၂၈) ရက်နေ့၌ ကချင်ပြည်နယ်သို့ရောက်လာသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကချင် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး မြန်မာပြည်မနှင့် အတူတကွ

လက်တွဲ၍ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေးရလိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ(၃)ရက်မှ(၁၂)ရက်နေ့အထိ ရှမ်းပြည်နယ် ပင်လုံမြို့၌ကျင်းပသော ဒုတိယပင်လုံညီလာခံအစည်းအဝေးသို့ ကချင်အမျိုး သားကိုယ်စားလှယ်များကိုခေါင်းဆောင်ပြီး တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဤ တွင် တောင်တန်းဒေသများအားလုံး မြန်မာပြည်မနှင့်အတူတကွ တစ်ပြိုင် တည်းလွတ်လပ်ရေးယူရန် ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်များဖွဲ့စည်းရန် ပြည်ထောင် စုဖွဲ့စည်းရန်ဟူသော အဆိုသုံးခုကို ကချင်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အဆိုအဖြစ်တင်သွင်းခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို ဘုံသဘောတူညီချက် အဖြစ် ရယူပြီးပင်လုံစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ထိုပင်လုံ စာချုပ်အရ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်သည် ၁၉၄၇ခုနှစ် မတ်လ(၁)ရက်နေ့ မှစ၍ ဘုရင်ခံ၏ဒုတိယအတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် တောင်တန်းဒေသတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ လိုအပ်ဆန္ဒ ကို စုံစမ်းရန် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ(၄)ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီး ပြည်ထောင်စုကြီးဖြစ်ပေါ်လာရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကချင် ပြည်နယ်အစိုးရကို ၁၀-၁-၁၉၄၈ခုနှစ်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်သည် ပထမဆုံးကချင်ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရပြီး ၁၉၅၃ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၂၈)ရက်နေ့အထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး မကြာမီတွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ နှင့် ကေအင်ဒီအို(Karen National Defence Organization)သူပုန်များ ပေါ် ပေါက်လာသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုအရှိန် ပြင်း ထန်လာခဲ့ပြီး ရန်ကုန်အစိုးရတစ်ခုတည်းသာ ကျန်တော့သည့်အခြေအနေတွင် ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဆမားကြီးသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အခြား ခေါင်းဆောင်များ၏ သွေးနှင့်လဲလှယ်ခဲ့သည့် လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပြည်ထောင် စုကြီးကို ငါတို့ကာကွယ်မည်။ ငါတို့ခံချရမည်။ သူပုန်လက်ထဲတော့ ငါတို့တိုင်း ပြည်မအပ်ဘူးဟု ကြွေးကြော်ကြမ်းဝါးခဲ့သည်။ ကြိမ်းသည်အတိုင်းရောင်စုံ “သူပုန်များကိုတော်လှန်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ခုနှစ်၊မေလ(၂)ရက်နေ့တွင် ကယ်ဆယ် ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးဝန်ကြီး အဖြစ်ခန့်ထားခြင်းခံရသည်။ ၎င်းရာထူး ကို ၁၉၅၈ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့အထိထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မြစ်ကြီးနား အနောက်မဲဆန္ဒနယ်မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရသည်။ ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်၌ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ ကိုပြည်လည်ဖွဲ့စည်းရာ ကချင်ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဒုတိယအကျော့ အနေ နှင့် ပြန်လည်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။ ၎င်းရာထူး၌ပင် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ရက်နေ့အထိထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံဆိုင်

ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင်သီဟိုဠ်နိုင်ငံ (ယခုသီရိလင်္ကာ)ဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း ခန့် အပ်ခြင်းခံရသည်။ ထိုရာထူးကို ၁၉၆၉ ခုနှစ်မေလအထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေးအရ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၈)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ကျန်ရစ်သည့် ရုပ်ကလာပ်ကို မြစ်ကြီးနားမြို့၊ နေအိမ်သို့သယ်ယူပြီးနေအိမ်အတွင်း၌ပင် ယာယီဂူ၌သုံးနှစ်ထားကာ ထို့နောက် ဇာတိအနောက်ဆမားသို့ ပြောင်းရွှေ့ သင်္ဂြိုဟ်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး လွတ်လပ်ရေး ပြည်ထောင်စုရေး နှင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကချင်တိုင်းရင်းသားဆမား ဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်သည် စံပြပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်က ဒီနေ့ မြန်မာနိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်အတွက် အဖိုးထိုက်တန်သော ပုံရိပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုစွမ်းရည်အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတအထိ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိခဲ့သည်။ ဆမားကြီး၏အတွေးအမြင်၊ အယူအဆများက သည်နေ့ခေတ်ထဲအထိ နုပျိုရှင် သန်နေဆဲဖြစ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ တကယ်တော့လည်း ကျွန် တော်တို့နိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံတို့ ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့်ကွဲပြားနေခဲ့ကြ သော်လည်း ပြည်ထောင်စုစိတ်ဟူသော တူညီသည့်စိတ်ဓာတ်များက မည်သို့မျှ ကွဲပြားခြင်းမရှိခဲ့ပါချေ။ ဆမားဒူးဝါးဆင်ဝါနောင်အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည့်သမိုင်းသက်သေများစွာရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကမ္ဘာ တစ်ခုလုံး ခေတ်သစ်နယ်ချဲ့ ယဉ်ကျေးမှုများအရ အတ္တနောမတိများဖြင့် အကွဲ ကွဲအပြားပြားဖြစ်နေသော သည်ဘက်ပိုင်းအချိန်အခါကာလများတွင် ကျွန်တော် တို့တိုင်းရင်းသားတို့သည်လည်း အချိန်နောက်အရောင်ပါက လွတ်လပ်ရေးရ ပြီးချိန်မှစ၍ သွေးကွဲခဲ့ရသည်လည်းရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ သမိုင်းသင် ခန်းစာများစွာ ရယူခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းချမှတ်ခဲ့သည့် “ပြည်ထောင်စု”ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှအပွန်းအဖုံးမဖြစ်နိုင်ပါ။ ကျွန်တော် တို့ သတိရှိရပါလိမ့်မည်။

ထိုသတိ၊ အသိတရားများကို ကချင်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ဆမားဒူး ဝါးဆင်ဝါနောင်အစရှိသော မျိုးချစ်၊ ပြည်ထောင်စုချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များက လမ်း ညွှန်ပြသခဲ့ခြင်းများအား အောက်မေ့ခြင်းဖြင့် ခိုင်မြဲနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်ကို နှောင်းလူကျွန်တော်တို့အမြဲမပြတ် ဖြည့်ဆည်းကာ အနာ ဂတ်မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ပြည်ထောင်စုသိက္ခာထပ်ခြင်းမျိုးဖြင့်လည်း ကြိုး စားရဦးမည်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်နားလည်ကြည့်ပါသည်။ အားလုံး ကိုခြံ၍ သတ္တုချကြည့်လျှင် ပြည်ထောင်စုစိတ်မှသည် ငြိမ်းချမ်းရေးစိတ်အထိ ဆမားကြီးတို့ ပြည်ပြည်ဝဝထားရှိခဲ့သည်ဟူသောအချက်က ဒီနေ့သမိုင်း အတွက် အရေးကြီးသည်ဟု သုံးသပ်ရန်ရှိပေလိမ့်မည်။ သမိုင်းဟူသည်က အဆက်အစပ်နှင့်ဖြစ်သည်။

ဆရာမြသန်းတင်က ဒီလိုမိန့်ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။
“ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့မပြောခင်
ကဗျာဆိုတာဘာလဲဆိုတာကို နည်းနည်းပြောချင်ပါ
တယ်။ ကဗျာဟာ ရင်ခုန်သံပါပဲ။

လူတိုင်းဟာရင်ခုန်ကြတယ်။ ရင်ခုန်တယ်ဆိုတာ
ချစ်တာ၊ မုန်းတာ၊ မနာလိုတာ၊ ပျော်တာ၊ ဝမ်းနည်းတာ
စတဲ့ခံစားချက်တွေ။ ဒီခံစားချက်တွေကို ဖော်ပြမှုတိုင်းဟာ
ကဗျာလို့ဆိုချင်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ ဝီလျံဟက်ခ်လစ်က Man is
a poetical animal.လူသည် ကဗျာသတ္တဝါဖြစ်သည်လို့
ပြောဖူးပါတယ်။ မောလျဲ့ရဲ့ မဟာဆန်ချင်သူပြဇာတ်မှာ
ဇာတ်လိုက်ဦးရွှေနေ့သင်းဟာ စကားပြေတွေကို တစ်သက်
လုံးပြောလာပေမယ့် စကားပြေမှန်းမသိသလို ကျွန်တော်
တို့တတွေဟာလည်း ကဗျာနိဿရည်းအတိုင်း တစ်သက်
လုံးနေလာကြပြီး ကဗျာမှန်းမသိဘဲ ဖြစ်နေကြတယ်လို့
သူက ပြောပါတယ်။

ဒါကြောင့် သူက တူတူပုန်းတမ်းကစားနေတုန်း
ပုံပြောနေတုန်းမှာ ကလေးဟာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတယ်။
နွားကျောင်းသားဟာ သူ့ချစ်သူအတွက် ခရစ်ပန်းကုံး
ကလေးတွေ ကုံးပေးနေတုန်းမှာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွား
တယ်။ လယ်သမားဟာ လယ်ထွန်ရာကရပ်ပြီး သက်တုံ
ကြီးကိုငေးကြည့်နေတုန်းမှာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတယ်။
အလုပ်သင်စာရေးဟာ မြို့တော်ဝန်ရဲ့ပန်းအလှပြပွဲကို
ကြည့်နေတုန်းမှာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတယ်။ ကပ်စေး
နဲ့တုံ သူဌေးဟာ သူ့ရွှေစက်ပွတ်သပ်နေတုန်းမှာ ကဗျာ
ဆရာဖြစ်သွားတယ်။ နန်းတွင်းသားဟာ သူ့အထက်က
မှူးမတ်ကြီးရဲ့အပြုံးပေါ်မှာ မျှော်လင့်ချက်တစ်ခုကို တည်
ဆောက်နေတုန်းမှာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတယ်။ တော
တွင်းသားလူရိုင်းဟာ သူ့ကိုးကွယ်တဲ့နတ်ရုပ်ကို သွေးနဲ့
အရောင်ခြယ်နေတုန်းမှာ ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတယ်။ မင်း
ဆိုးဟာ သူ့ကိုသူနတ်ဘုရားလို့ထင်နေတုန်းမှာ ကဗျာ
ဆရာဖြစ်သွားတယ်လို့ ဟက်ခ်လစ်က ပြောခဲ့ပါတယ်။

သူဆိုလိုချင်တာက လူတိုင်းမှာခံစားချက်တွေ၊
စိတ်ကူးတွေ၊ မျှော်လင့်ချက်တွေ၊ အားငယ်ချက်တွေရှိကြ
ပါတယ်။ ဒီခံစားချက်တွေကို ဖော်ပြတိုင်းဟာ ကဗျာလို့
ပြောပါတယ်။ တစ်လုံးတည်းနဲ့ချုပ်ပြောရရင် ရင်ခုန်သံ
ကိုဖော်ပြမှုတိုင်းဟာကဗျာပဲပေါ့။

အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ဒီအ
ခါမှာ ခံစားမှုကိုပေးတယ်။ ခံစားမှုဝေဒနာကနေ စိတ်ကူး
ကိုနှိုးပေးတယ်။ အဲဒီအခါမှာ နရီတို့၊ အသံတို့နဲ့ အဲဒီ
အကြောင်းတွေကို ဖွဲ့တယ်။ ဒီမှာကဗျာဖြစ်လာတယ်။

ဒီတော့ ကဗျာကောင်းဆိုတာဘာလဲ။

ကိုယ်မြင်ရတဲ့ အကြောင်းအရာပေါ်မှာ ကိုယ်က
အာရုံခံစားမှု ဘယ်လောက်ပြင်းထန်သလဲ၊ တုံ့ပြန်မှုဘယ်
လောက်ပြင်းထန်သလဲ၊ ရင်ဘယ်လောက်ခုန်သလဲဆိုတဲ့
အချက်ပေါ်မှာ ကဗျာကောင်း မကောင်းဟာ တည်မီနေ
တယ်။ ကိုယ်က အာရုံခံစားမှုပြင်းထန်ရင် ရင်ခုန်သံပြင်း
ထန်ရင်၊ တုံ့ပြန်မှုပြင်းထန်ရင် ကဗျာကောင်းဖြစ်မှာပဲ။
ကဗျာပဒေသတို့ ဘာတို့က နောက်မှလိုက်လာရတာပါ။
ရင်ခုန်သံမြန်နေတဲ့အချိန်မှာ ရေးလိုက်တဲ့ ကဗျာဟာ
ကဗျာကောင်းလို့ပဲ ပြောချင်တယ်။

နတ်တော်လဟာ စာရေးဆရာတွေ ကဗျာဆရာ
တွေနဲ့ ပြည်သူလူထု ရင်းရင်းနှီးနှီးတွေ ဆုံကြတဲ့လပါ။
စာဆိုတော်တွေကို ဂုဏ်ပြုတဲ့လပါ။

စာပေဟောပြောပွဲ၊ ဆွေးနွေးပွဲတွေကို နိုင်ငံအနှံ့ခြံနဲ့
ခြံနဲ့သံသံ ကျင်းပကြတဲ့လပါ။

“အလိမ္မာစာမှာရှိ”တဲ့။

လိမ္မာယဉ်ကျေးတဲ့လူတွေ စုရုံးပြီး လိမ္မာယဉ်ကျေး
တဲ့စကားတွေ ပြောကြ၊ ဟောကြ၊ ဆွေးနွေးဖလှယ်ကြတဲ့
လပါ။

နှင်းဖွဲ့ကျ၊ အေးမြမြမှာ လရိပ်လှိုင်း ကွင်းပြင်ထဲမှာ
လွတ်လွတ်လပ်လပ် စာပေဟောပြောပွဲတွေ သွားရောက်
နားထောင်ရတာ ပီတိသုခကဏ္ဍတာတန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့
အမြိုက်အရသာပါ။ တစ်ခါက စာပေဟောပြောပွဲတစ်ခု
အကြောင်းပြန်လည်ဖောက်သည်ချေဝမျှပေးချင်ပါတယ်။
နားထောင်ကြည့်ရအောင်လားခင်ဗျာ။

မျက်စိနဲ့ကြား၊ စိတ်နဲ့မြင်ကြည့်နိုင်တယ်ဆိုတာယုံ
တယ်မဟုတ်လား။

“အဲဒီတော့ ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကာလအတွင်း
မှာပဲ ခုနပြောသလိုပေါ့၊ ဟိုကတောင်း၊ ဒီကတောင်း၊
ကျွန်တော်တို့နယ်တွေနယ်တွေနယ်တွေကလည်း တောင်း
ကြတယ်။ အဲဒီလိုတောင်းကြတော့ ရေးမိတဲ့ကဗျာလေး
တစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော်တင်ပြပါမယ်။

အဲဒါတော့ကောင်းတာ ဆိုးတာအသာထားပေါ့လေ။
ကျွန်တော်လည်း တတ်နိုင်တဲ့နည်းနဲ့ပါဝင်တာပေါ့။ ကိုယ်
တတ်နိုင်တဲ့ကိုယ်ကလောင်ကလေးနဲ့၊ ကဗျာလေးနဲ့ ပါဝင်
တာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ကဒီကဗျာလေးတွေပဲ ဖွဲ့တတ်
သကဲ့။ ဒီသေနတ်တွေဘာတွေဆိုတာလည်း ကျွန်တော်
တို့နဲ့သိပ်မပတ်သတ်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခါမှ မကိုင်ဖူး
ဘူး။ သေနတ်သံကြားတာနဲ့လန့်ချင်နေတယ်။ အဲဒီလိုဆို
တော့ကဗျာလက်နက်ကိုပဲ ကျွန်တော်တို့တတ်နိုင်သမျှ ကိုင်
စွဲရတာပေါ့။ အဲဒီတော့ကျွန်တော်ရွတ်ပြပါမယ်။ ကျွန်တော်
ရွတ်ပြချင်တဲ့ကဗျာလေးကတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ရေး
တဲ့ကဗျာလေးတွေလည်းရွတ်ချင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆို
တော့ ဒါအခွင့်အရေးရတုန်း တင်ပြရတာပေါ့။

မတ်လတုန်းက နွေဦးကာလမှာ အရေးတော်ပုံဖြစ်
တော့ “နွေဦးအရေးတော်ပုံ” ဆိုတဲ့ ကဗျာလေးရေးထား
ပါတယ်။ ဘယ်ထဲမှာမှမပါပါဘူး။

“နွေဦးအရေးတော်ပုံ”

နိုးထလာသော နွေဦး
ပုရစ်ဖူးသစ်များ တန်းစီလျက်
သရဖီ ဝင်းဝင်း
အင်ကြင်းနီနီ
ပန်းမျိုးစုံ စီရီရီတို့
သိက္ခာဆင်း မြအဆင်းနှင့်
နွေညီလာ ခင်းကျင်းလေပြီ။
ရိုးတံတွေ အပြိုင်းပြိုင်း
သစ်ကိုင်းတွေခြောက်သယောင်း
ရွက်ဟောင်းတွေကြွေကျ
ဖရိုဖရဲ မလှမပနဲ့
နွေအလှ အထီးအကျန်
အကျည်းတန် ရာသီပေလော။
နွေမှာရုန်းရင်းဆန်ခတ်
တရစ်ပင် မရပ်မနား
အသစ်နဲ့အဟောင်းတိုက်ပွဲများ။
ရွက်သစ်တွေဖူးပုံလို
လူးလွန်းနိုးကြားလာလေသလော။
အော်သံအရိုင်း
မုန်တိုင်းသံမစဲ
နွေပြတင်းမှန်ရှိကဲ့သို့
သံသံရုတ်ရုတ်
အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်
ဘယ်သူ့ ဘက်ကပါလိမ့်။
တခဲနက်အသံ
ဟိန်းဟိန်းညံ့လာပြီ။
နွေဦးငှက်နဲ့အိပ်စက်ပျော်မွေ့နေသူတို့
ထလော့၊ တီးမှုတ်ကြတော့။
ရွက်ကြွေများသန့်ရှင်းပြီ။
ဟင်းလင်းပြင် ကြည်လင်ပြီ။
နိုးထခြင်းနှင့်အတူ
ဇမ္ဗူကျွန်းလုံး အတုန်
ခရာသံပုံ မှတ်ကြကုန်လော့။

အဲဒါကျွန်တော်တို့ မတ်လတုန်းက ရေးခဲ့တဲ့ကဗျာ။
အဲဒီတော့ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တကွသိလိမ့်မှာ နေ
တုန်းကဆိုတော့ ဒီပရိသတ်ထဲမှာ ကြားရတဲ့အသံက
ဥဩသံတို့၊ ချိုးကူသံတို့ ဒါတွေပဲကြားရတယ်။ အဲနောက်
တော့ထူးခြားတဲ့အသံတွေပါထပ်ကြားရတယ်။ ဥဩသံတွေ
ထက်ပိုပြီးတော့ တန်ဖိုးရှိတဲ့အသံတွေပါကြားရတယ်။

.....
နောက်ပိုင်း ရောက်တဲ့အခါကျတော့ စက်တင်ဘာ
ရောက်တဲ့အခါကျတော့ မိုးတွေကလည်း မှန်မြိုင်းလာ။
မှန်တိုင်းတွေဘာတွေကလည်းကျလာ။ ချောင်းရေတွေ
ဘာတွေကြီး၊ ငလျင်တွေဘာတွေလှုပ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်နေ။
အဲဒီအချိန်ရောက်လာတော့ရေးမိတဲ့ ကဗျာလေးကိုလည်း
ကျွန်တော်တင်ပြချင်ပါတယ်။

ဟိုစိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းထိခိုက်တာပေါ့လေ။ဘာပဲ
ပြောပြောဝမ်းနည်းစရာတွေလည်း ဝမ်းနည်းစရာ၊ အား
တက်စရာတွေလည်း အားတက်စရာ၊ အဲဒီလိုဟာမျိုးတွေ
လည်း ရေးမိတာပေါ့။

“အိမ်လည်ကြူးတဲ့သား”

ကာရန်ချို့မြဲ၊ သွေးစွန်းနေတယ်။
တယောကြိုးလည်း၊ တီးတိုးငိုကြွေးတယ်။
ဂစ်တာတလက်၊ အုတ်ခုံထက်မှာ
အသက်မရှိရှာတော့ဘူး။
အမေအိမ်နား၊ ဒီညများမှာ
စစ်သားဖိနပ်၊ တခွပ်ခွပ်နဲ့

ရပ်လို့စောင့်နေတယ်။
အိမ်လည်ကြူးတဲ့သား
မိုးစက်တွေကြားမှာ
ငှက်ဖျား မိနေရောသလား။
အမေနားမှာ
“သား”ခေါ်သံများ
တိုးတိုးကြားလျှင်
နားကိုလှည့်စား
ဒီညများ
ဘယ်သွားနေလဲ လူလေးရယ်။
သားတို့ကျောင်းက
ခွပ်ခေါင်းလံကလေး
ရေမြောင်းဘေးမှာ
သွေးတွေစွန်းလျက်
ညနေဘက်က ရပ်ကွက်ထဲက လူတွေတွေ့ခဲ့သတဲ့။
အမေသား
စကားတိုးတိုး ပြောလှည့်ပါ။
အဲဒီကဗျာလေးပါ။ အဲဒါကိုတော့ ခုမဂ္ဂဇင်းလေး
တွေပို့တော့ ပို့ကြည့်တယ်။
တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ ကျွန်တော့်အာရုံထဲမှာ၊ နား
ထဲမှာ၊ အသံတွေ၊ ရုပ်ပုံတွေမြင်နေရတယ်။ တစ်ခါ တည်း
ပေါ့လေ။ ဒီအလံတွေလွှင့်ထူပြီးတော့ကို ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့
ကြွေးကြော်ကြတဲ့အသံတွေဟာ နားထဲမှာ ကြားယောင်
နေတယ်။ အဲလိုကြားယောင်လာတဲ့အခါကျတော့ ဒီလို
ကဗျာမျိုးရေးပါတယ်။
တံခါးဖွင့်ပါ၊ တောင်းဆိုလာကြ
ရောမ လူထုကြီးပါတကား။
အလံတွေကို၊ ရွှေကတိုင်လျက်
အသံပြိုင်ဟစ်အော်၊ ကြွေးကြော်သံတွေနဲ့
စာလုံးတွေတလာ၊ ပိုတော့တွေနဲ့
ရင်ဘတ်မှာချိတ်၊ တက်ကြွစိတ်ကြောင့်
တံဆိပ်အမျိုးမျိုး၊ ရင်ထိုးတွေနဲ့
ခေါင်းစည်းအနီ၊ လည်စည်းနီပြင်
လက်မောင်းမှာချည်၊ ပတီနီနဲ့။
လူ့သမိုင်းမှာ၊ တုန့်ခိုးမရ
တက်ကြွမျက်နှာ
ညီညာလက်ချိတ်
ရဲဘော်စိတ်တွေနဲ့။
ဘုရားသွားကျောင်းတက်
အေးချမ်းလက်ဖြင့်
ပြုံးမျက်နှာပေး

တော့လည်း အားငယ်သလိုလို ဘာလို့လို့နဲ့ ရောတိရော
ယောင်ဖြစ်ပြီးတော့ ခံစားမှုအထွေထွေဖြစ်ပေါ်နေတဲ့
အခါမှာ ဒါမျိုးလည်းရေးမိပါတယ်။

မိုးမသောက်တဲ့နှစ်များ (၁)

မနိုးတစ်ဝက်၊ နိုးတစ်ဝက်နဲ့
အိပ်မက်မက်နေတဲ့ကာလ။
လျှောက်ချင်လှပေမယ့်
ဘယ်လမ်းကလျှောက်ရမှန်းမသိ။
မသိတစ်ဝက် သိတစ်ဝက်နဲ့
နေရက်တွေပါး
ဗိုက်ခေါက်သား၊ ကုပ်သားတွေတက်
အသက်အရွယ်သာကြီးလာရော
ဘယ်ခရီးမှမပေါက်ရတဲ့ကာလ။
ကာလဆိုတဲ့ယူနော
ဘူတာစဉ် ရထားဖြတ်သလို
အမှတ်မဲ့ဖြတ်နေခဲ့ပြီ။

(၂)

ကမ်းခြေတစ်လျှောက်
ပန်းအကြွေတွေကောက်ရင်း
စမ်းရေသောက်ရတာလည်း မရှိမဟုတ်။
ဒါပေမယ့် မရှိတစ်ဘဝ
ရှိခဏမျှသာ
ကျေးတောကငါ
ငေးမောပြီးမြို့တက်လာ
တိုရက်တွေဟာ
ရာဇာမဟုတ်တော့။
ဇာတာအစုတ်နဲ့
ဝါစာကမာလုပ်ပြီး
ဇရာတောအုပ်ထဲဝင်ရပြီ။
မဖြောင့်မတန်း
အမှောင်လမ်းတွေကလည်း
ငြောင့်တန်းလန်း
ဆူးတန်းလန်းတွေနဲ့
ဖြတ်သန်းသူတွေ
ခုကွတွေပင်လယ်ဝေစေခဲ့ပြီ။
ဘဝအိပ်မက်
လျှပ်တစ်ပြက်
နတ်သက်မဟုတ်ပါဘူးကွယ်။

ကမ္ဘာတည်မယ်

□ မြမျိုးဆက်

နှလုံးအေးသည့်
မှန်းဆေးမပါ
တို့မြန်မာ၏
မူရာပြောင်းလဲ
အံ့ဖွယ်သရုပ်ပင်။
တစ်ခဲနက်ဟိန်း၊ မိုးသို့ခြိမ်းလျက်
စိမ်းလန်းတောတောင်၊ မီးကြီးလောင်သို့
သန်းခေါင်ညများ၊ တုန်လှုပ်သွားပြီ
တံခါးဖွင့်ပါ၊ ဖွင့်ပေးပါ။ . . . တဲ့
မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး ဆန္ဒတွေ၊ အဲဒီနားထဲမှာ
တံခါးဖွင့်ပါဆိုတဲ့ အသံကိုပဲ ကြားယောင်ပြီးတော့နေ
တယ်။ မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံးရဲ့ဆန္ဒပါပဲ။ တစ်မျိုးသား
လုံးရဲ့ အေးချမ်းတဲ့မျက်နှာလေးတွေ၊ မြန်မာပြည်သူတစ်
ရပ်လုံးက ပြုံးပန်းလေးတွေဆင်နေတဲ့ . . . ဟုတ်လား။
အမြဲရွှင်လန်းပြီးတော့ကို အေးချမ်းနေတဲ့ မျက်နှာလေး
တွေကနေ ပြောင်းလဲသွားပြီးတော့ တက်ကြွတဲ့-ဟုတ်
လား။ လိုလားထက်သန်တဲ့ မျက်နှာတွေ ပြောင်းလဲသွား
ပြီးတော့ကိုတောင်းဆိုနေတာ။ အဲဒီဥစ္စာကြားယောင်နေ
တဲ့ အသံတွေ၊ ရုပ်တွေနဲ့ ကဗျာတွေရေးမိပါတယ်။
ရေးမိတာကတော့ အများကြီးပါပဲ။ တစ်ခါတစ်ခါကျ

(၃)

ငယ်ငယ်တုန်းက လိနင်နဲ့တွေ့တယ်။
ကြီးလာတော့ လင်ကွန်းနဲ့တွေ့ချင်တယ်။
ချောက်ကမ္ဘာမှာ၊ ကြောက်အားပိုစရာ
အမှောင်ရိပ်ကြီးဟာ
ဒယ်ဒယ်ထိုးကျနေတယ်။
မင်းလည်းအမှောင်ထဲ
ငါလည်း အမှောင်ထဲမှာ
ယောင်ဆွဲဆွဲ
ချော်လဲသူလဲ
ပက်လက်လန်သူလန်
ရက်စက်ထန်သူထန်
အမှန်တွေ အမှားဖြစ်လိုဖြစ်
အချို့တွေအခါဖြစ်လိုဖြစ်နဲ့

ငါတို့ ဖွဲ့ဖက်တယ်။
အရှက်ကို အရေခွာပြီး
တစ်နေရာမှာ ချိတ်ထားလိုက်တယ်။
(အရှက်ကို အရေခွာတဲ့နောက်တော့ မြင်တဲ့အတိုင်း
ပါပဲ။ မြင်တဲ့ကြားတဲ့အတိုင်းပါပဲနော်။)

ခင်မင်တဲ့အဆင့် မရောက်ခဲ့။
လှေမှောက်မလား
ရေကြောက်သလား
သေမလောက် စိတ်ဒဏ်ရာ
အနာတွေနဲ့ ချည်းပါပဲ။
သက်ပြင်း ဟင်းခနဲချ

တမ်းတမိတဲ့ အတိတ်ဟာ
အရိပ်လို ခွာသွားခဲ့ပြီ။
အတိတ် ရေးရေးဟာ
တဆိတ် ဝေးဝေးခဲ့ပြီလေ။

(၇)

အနာဂတ် လူ့ဘောင်ဟာ
အခုလိုပဲ မှောင်နေဦးမလား။
ယောင်တောင်တောင်ဖြစ်ရတဲ့
အမှောင်ခေတ်သက်တမ်း
မျက်ကန်း ဆင်စမ်းသလို
ထင်မှန်းကြည့်နေကြတယ်။
အလှဆုံးလက်ရာ

အသာဆုံး တေး
အမွှေးဆုံး ပန်းတွေနဲ့
စိတ်ကူးလမ်း ဖွင့်ကြတယ်။
အိပ်မက်နဲ့ဖြစ်ရပ်
သဟဇာတ ဖြစ်ကောင်းပါရဲ့။
ညတခြား နေ့တခြား
တကယ်လို့ ကွဲပြားခဲ့ရင်
အမှားကြီးမူက
ခါးသီးမှုဖြစ်နိုင်တယ်။
ဒါပေမယ့်
အိပ်မက်မပါတဲ့ညဆိုတာ
ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါ့မလဲကွယ်။

(၈)

ဗုဒ္ဓရှင်တော်ရဲ့ နောက်ဆုံးစကား
မင်းလည်း ကြားမိမှာပါပဲ။

“အပ္ပမာ ဒေန သမ္မာ ဒေထ”

မမေ့မလျော့ မပေါ့သော သတိနှင့်
ပြည့်စုံကြကုန်လော့...တဲ့။

အရာရာကို သတိသမ္ပဇ်
ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ပြီး၍
အနုလုံ ပဋိလုံ သုံးသပ်
သတိပြတ်လို့ မဖြစ်ပေဘူး။
သတိမလစ်မှ
အရှိအဖြစ်ကို မြင်နိုင်ပေမယ်။

(၉)

ပန်းတွေက ဝေပါလျက်
လမ်းတွေက မခွေစေနဲ့။
မှုန်ပြေပြေ ဆည်းဆာညှာ
အကျည်းတန် ကန်လန်ကာချပါလို့
မိုးသောက်ထ ရောင်နီအလာ
အောင်စည်သံသာ ကြိုရအောင်
နုပျိုတဲ့ ခွန်အားတွေနဲ့
တရားသစ် တွေးလော့။
အမှား အညစ် ဆေးလော့။
ဓားအသစ် သွေးလော့။
အဲဒါ “မိုးသောက်တဲ့နှစ်များ”ကဗျာပါ။

ခုတော့ စာသင်စရာကျောင်းကလည်းမရှိ။ ကျွန်
တော်တို့စာသင်စရာ ကျောင်းကလည်း မရှိ။ မဂ္ဂဇင်းတွေ
တော့ ရှိတော့ရှိတယ်။ မဂ္ဂဇင်းတွေကလည်း ဆုတ်ထား
တဲ့စာမျက်နှာတွေဖြစ်နေတော့ကာ ကိုယ့်ဘာသာ ဗလာ
စာအုပ်ထဲမှာပဲ ကဗျာတကုပ်ကုပ်ရေးပြီးတော့ နေရတော့
မှာပဲ။ နောင်တစ်ချိန်တော့ ကျွန်တော်တို့အထင်ပေါ့လေ။
ဒါ ကျွန်တော်တို့မျှော်လင့်ချက်။ သိပ်တော့ကြာမယ်မထင်
ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဒါတွေ အားလုံးသော လူတွေရဲ့ ကိုယ့်
စွမ်းပကားတွေ၊ ခံစားမှုတွေ ပွင့်လင်းလာတဲ့ ခေတ်ရောက်
တော့မယ်။ ရောက်ဖို့ရာအတွက် ဟုတ်လား... ရဲဘော်
တို့၊ မိတ်ဆွေတို့ ဒီခေတ်ကို လှုပ်လှုပ်ရွားရွားနဲ့ ကြိုးစား

နေကြတာကို လုပ်နေကြတာကို ဂုဏ်လည်းယူပါတယ်။
ကျေးဇူးလည်းအလွန်တင်တယ်။ ချီးလည်း ချီးမွမ်းမိပါ
တယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ နောင်တစ်ခေတ်ကို မျှော်
မှန်းပြီးတော့ လူငယ်တွေနဲ့တကွ လူငယ်တွေဦးဆောင်
လာတဲ့ အနာဂတ်ခေတ်သစ်ကို မျှော်မှန်းရင်း ကျွန်တော်တို့
ကဗျာလမ်းတွေနဲ့ ကြိုပါ့မယ်လို့ ပြောရင်းနဲ့ချုပ်ပါရစေ။

ကဗျာဆရာကြီးတင်မိုးဟောပြောခဲ့တာပါ။
ခေါင်းစဉ်က “အမေ့သား စကားတိုတိုပြောလှည့်ပါ”
ဟောပြောခဲ့တဲ့နေ့က (၉-၁၂-၁၉၈၈) ၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်၊
စာဆိုတော်နေ့ နတ်တော်လဆန်း(၁)ရက်နေ့ပါ။
နေရာက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစည်း
အဝေးခန်းမ။

လူထုကြားမှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ်စာပေဟောပြော
ခွင့် မတရားပိတ်ပင်ခံထားရတဲ့ အချိန်ကာလမှာပေါ့။
၁၉၉၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်အထိ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့
မတရားဖမ်းဆီးထောင်သွင်းကျဉ်းချထားခြင်းခံခဲ့ရပါ
တယ်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ(၁၁)ရက်နေ့မှာ မတတ်သာ
လို့ နိုင်ငံခြားကို တိမ်းရှောင်ထွက်သွားခဲ့ရာက ၂၀၀၇ ခု
နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၂)ရက်နေ့ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ လော့စ်
အိန်ဂျလိစ်မြို့မှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

ဇန်နဝါရီ(၂၃)ရက်၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် နေ့စွဲနဲ့ စာရေး
ဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာက ခုလိုမှာတမ်းစကားမိန့်
ကြားခဲ့ပါတယ်။

“သူဆုံးတယ်ကြားလိုက်တော့ နှမြောလိုက်တာ။
သူလိုလူ နှစ်ယောက်မရှိဘူး။ တို့ခေတ်မှာဇော်ဂျီ၊ မင်း
သုဝဏ္ဏရှိတယ်။

ကဗျာဆိုတာ တစ်ယောက်တစ်မျိုးကောင်းကြတာပဲ။
မောင်တင်မိုးကတော့ ငါ့စိတ်ထဲ သူ့ကဗျာတွေက
အိတ်တယ်၊ ထိတ်တယ်၊ မိတ်တယ်။

ပိုပြီးတော့ ဗမာဆန်တယ်လို့ ခံစားရတယ်။
အခု အမေက ဘာမှမရေးနိုင်တော့ဘူး။

ကြီးပြီး အသုံးမကျတဲ့လူ(အဘွားကြီး)က သေရမှာ
၇၃ နှစ်ရှိတဲ့မောင်တင်မိုး ဆုံးသွားရှာသတဲ့။

သူ့ကို မနေလို့သေရရင် ကိုယ့်နိုင်ငံမှာပဲ သေစေချင်
တယ်။ နောက်ဆုံးမြင်ရ တွေ့ရ သင်္ဂြိုဟ်ရတာပေါ့။

တင်မိုးရေ သွားတော့နော်...။

ဘဝတွေရှိကြသေးတယ်ဆိုရင် နောင်ဘဝမှာ ဆုံကြ၊
တွေ့ကြသေးတာပေါ့နော်...။”

မင်းကိုနိုင်ကတော့-
“ဖလမ်းအိမ်သို့ အလွမ်းစာ”

မန်းတက္ကသိုလ်သင်ပုန်းမှာ
ဆရာရေးပြရင်း

“ပြောက်”ခနဲ ထက်ပိုင်းကျိုးတဲ့ မြေဖြူခဲဟာ
ဆရာကိုယ်တိုင်ဖြစ်ခဲ့ပြီ

သေချာပါပြီ
ဇာတိအညာ ကန်မြို့ရွာကို

ဆရာဝိညာဉ်ပြန်သွားပြီ။
“အမေကျောင်း”အတွက်

“မနီ”အတွက်
“ဖလမ်းအိမ်”တစ်လက်နဲ့ “ပိတောက်မှသရဖီ”

“ကန္တာရနှစ်များ”ဆီ
ဆရာပစ်ချတဲ့ သက်ပြင်းမောမှာ

မေတ္တာလေည်းပါနေတုန်း။
ဆရာ

ကျွန်တော်တို့မှာ
မဒမ်တူးဆော့ပြတိုက်လို

ဖယောင်းရုပ်တုလုပ်ပေးဖို့တော့ မတတ်နိုင်။
ဆရာထားခဲ့သမျှ

ကဗျာဝိညာဉ်မျိုးစေ့များစွာကို
လက်လှမ်းမီသမျှ နှလုံးသားတွေပေါ်

ကျွန်တော်တို့ ကြပ်ကပ်ပေးပါရစေ... လို့ ဂုဏ်ပြုအ
မှတ်တရစကားအလင်္ကာ ရင်နာစွာရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါး ကိုယ်နဲ့မကွာသိမ်းဆည်းထားခဲ့
တဲ့ မှတ်တမ်းစာကို လက်ဆင့်ကမ်းဂုဏ်ပြုမှုဝေလိုက်တာပါ။

မြန်မာပြည်ကိုချစ်ပါ။ ဒီမိုကရေစီသရဲကောင်းတွေကို
လေးစားမြတ်နိုးဂုဏ်ယူပါ။ လွတ်လပ်မှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်း ရေးကို

မြတ်နိုးပါ။ ထိန်းသိမ်းပါ။ မြန်မာဝိသ ညီညွတ်နိုင်ကြပါစေ။
စာညွှန်း ♦ ဖလမ်းအိမ်သို့အလွမ်းစာများ။

အင်တာနက်။
♦ “မြသန်းတင့် အင်တာဗျူး”

ဝင်ငြိမ်း ကြီးပွားရေးနှင့်တိုက် ၁၉၉၂ ခုမတ်လ။
♦ မြမိုးဆက် ♦

စနစ်မညီမမျှ၊ ခေတ်ဂီတတွေ
တီးမှုတ်နေရတယ်။
ဘဝသံစဉ်မညီ အလှဟန်သွင်မပီတော့လို့
ဟာမိုနီတွေ ပျက်ကုန်ရပြီလေ။

(၄)

တို့ဘဝတွေဟာ
လိမ်ညာထားတဲ့ အစီရင်ခံစာတွေဖြစ်တယ်။
“မှန်ပါဘုရား” အသံသွင်းထားတဲ့
မုသာဝါဒ သတင်းကြီးတွေဖြစ်တယ်။
ခေါက်ရိုးကျိုးတွန့်ကြွေနေတဲ့
အပေါ်ယံပင်နီတိုက်ပုံဖြစ်တယ်။
ထားရာနေ စေရာသွားတဲ့
လူကြီးမင်းများရဲ့ ဓာတ်ဗူးဖြစ်တယ်။
ကြည်နူးစရာ အသက်မရှိတဲ့
ပကတိရှိဘော့တစ်စက်ရုပ်
ခေါင်းညိတ်စက်ရုပ်မျှသာဖြစ်တယ်။
ဒီထက်ဘာကမှမပိုခဲ့ပါ။
ဒီအခါမှာ
တို့ဟာ ကဗျာမဟုတ်။
တို့ဟာ လူမဟုတ်။
တို့ဟာ အသက်မဟုတ်။
တကယ့် စက္ကူစုတ်

(၅)

တို့ဟာ ပညာကို မကိုးကွယ်
အာဏာကို ကိုးကွယ်တယ်။
အတတ်ကို မကိုးကွယ်
သေနတ်ကို ကိုးကွယ်တယ်။
အဂတိတရား လေးပါး
ပယ်ရှားရမယ့် အချက်ကို

ဒီလိုနဲ့ ပိတောက်တွေလည်း
အသက်မပါဘဲ
အခါခါ ပွင့်ခဲ့ပြီ။
လမ်းလည်း
ခပ်ပျင်းပျင်းနဲ့
မလင်းချင် လင်းချင် လင်းခဲ့တာ
ညများစွာ ရှိခဲ့ပါပြီ။
တို့အသက်များကို
မုသာဝါဒနဲ့ လဲစားနေခဲ့တာ
ဇရာ ယွင်းဖောက်
မရဏတွင်းတောင် ပေါက်ခဲ့ပြီမို့
မိုးမသောက်တဲ့ နှစ်များလို့
ကမ္ဘာလုံးတိုးရမလားမသိ။

(၆)

ချောင်းရေယဉ်ကြောမှာ
လောင်းလှေလေး မှောသလိုပါပဲ။
ဟောတစင်း ဟောတစ်စင်းနဲ့
မှောခြင်းကြီး မှောခဲ့ပြီ။
အုန်းညိုရိပ် လွမ်းစရာ
ကျွန်းသာယာကိုလည်း မတွေ့
ချမ်းမြ ဖြေစရာ
ပန်းအလှ ဝေဒါကို
မြင်ရုံသာ မြင်လိုက်ရ

စာမျက်နှာ (၁၄) မှ အဆက်... ရဲတပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော် လက်အောက်တွင်ရှိသင့်မရှိသင့်... သရဝင်(ပြည်)

အများအားဖြင့် ကိုယ့်စားရိတ်ကိုယ်စိုက်၍ သုံးနေရသည်ဟုဆိုရပါသည်။ နေထိုင်ရသောလှိုင်းခန်းများမှာလည်း အချို့နေအိမ်များမှာ ကျွန်းကျော်တံ အိမ်လေးများသဖွယ် အလွန်စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းဖွယ် လူနေမှုဘဝများဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေကြောင့်စီးပွားရေးသမားများအောက်တွင် ဒူးထောက် သွားရသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များရှိလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ပြည်မြို့၊ ရွှေမြို့မဂါတ်ခေါ် အမှတ်(၁)ရဲစခန်းတွင် လှိုင်းခန်းများမှာ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကတည်းက ဆောက်ထားခဲ့သော အဆောက်အအုံအဟောင်းများဖြစ်ပြီး ရေပတ်လည် ဝိုင်းရံနေပါသည်။ မိုးရွာလျှင်ရေခဲမြုပ်နေပါသည်။ အမိုးအုတ်ကြပ်များမှာ နှစ်ပရိသေ့ကြာညောင်းမှုကြောင့် ပေါက်ပြဲကာပလပ်စတစ်စများနှင့်ကာထားရပါသည်။ မည်သို့မျှကြည့်၍မတင့်တယ်သော အခြေအနေတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ နေထိုင်နေရပါသည်။ နိုင်ငံခြားမှရဲစခန်းများတွင် စခန်းတွင် ရေချိုးချက် အချိုးရန် ရေပန်းနှင့်ရေချိုးခန်း၊ အဆာပြေသောက်ရန်ကော်ဖီအိုးကြီး၊ စားပွဲတိုင်းပေါ်တွင် ကွန်ပျူတာကိုယ်စီ၊ စမတ်ကျသောယူနိုဖောင်း၊ ခေတ်မီလက်နက်စသည်ဖြင့် အဆင်ပြေစွာထားပေးကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုသို့ ထောက်ပံ့မှုမရှိသဖြင့် ရဲများမှာ ကြည့်လိုက်လျှင် လူရောစိတ်ရော ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါးနိုးနိုးကျနေကြပါသည်။ အားကိုးချင်စရာမရှိပါ။

ထိုအခါ စွမ်းဆောင်ရည်ကျလာပါသည်။ အချို့အမှုများတွင် ရဲစခန်းသို့ အားကိုးတကြီးသွားရောက်တိုင်ကြားသော်လည်း ချက်ချင်းလက်ငင်း အရေးယူဆောင်ရွက်မှုမရှိဘဲ စိတ်မပါသလိုလို၊ အရေးမကြီးသလိုလို၊ ဝတ်ကျေဝတ်ကုန်လိုလိုစိတ်ဓာတ်များဖြင့်ဆောင်ရွက်နေတာတွေ့ရပါ လိမ့်မည်။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်တွင် သတင်းများပွလာမှု၊ ဖြန့်ချိခံ အိပ်ရာမှမျက်နှာကို ရေခဲရေဖြင့် ပက်ခံရ၍လန်နီးသလိုဖြစ်ကာ ပျာပျာသလဲဆောင် ရွက်ကြပါလိမ့်မည်။ အထက်မှမခိုင်းလျှင်မလုပ်တတ်တော့ပါ။ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုပျောက်ဆုံးနေကြပြီ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ကျွန်တော့်အမြင်အရပြောရလျှင် ရဲတပ်ဖွဲ့ကို တပ်မတော်လက်အောက်ခံအဖြစ်ထားလိုက်သောကြောင့် ရဲများသည် ကိုယ့်သဘောနှင့်ကိုယ်တာမှမလုပ်တတ်တော့ဘဲ အညွှန်တုံးသွား ခြင်းဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ အရာရာကို အထက်မှနှုတ်မိန့်များဖြင့် တောက်လျှောက်တစ်သက်လုံးညွှန်ကြားခံနေရရာ ဖမ်းဆီးလျှင်ဖမ်း၊ လွှတ်ဆွဲလျှင်လွှတ်၊ သွားဆွဲလျှင်သွား၊ နေဆွဲလျှင်နေစနစ်ဖြင့်သာ အသားကျနေကြပြီး ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ရဲဝတ္တရားဆောင်ရွက်မှုတို့၊ တီထွင်ကြံဆမှုတို့၊ ဥပဒေကိုကာကွယ်ဖို့ တို့ဆိုသည်မှာ ရဲသင်တန်းဆင်းကတည်းကပျောက်ဆုံးသွားကြဟန်ရှိပါသည်။

ယခုအခါ ငါးလောင်းပြိုင်လူသတ်မှုလည်းမပေါ်သေး၊ လေးလောင်းပြိုင် လူသတ်မှုလည်းမပေါ်သေး၊ ကချင်ပြည်နယ်မှ ဆရာမလေးနှစ်ယောက်

အသတ်ခံရသော နှစ်လောင်းပြိုင်လူသတ်မှုလည်းမပေါ်သေး၊ ပြည်မြို့နယ်ဒေ တံတားအောက်မှ ကောင်လေးတစ်ယောက် အသတ်ခံရသောအမှုလည်းမပေါ်သေး၊ တောင်သူဒေါ်ခင်ဝင်းအမှုလည်း ဟိုလိုလိုသည်လိုလိုဖြင့်ဇာတ်သိမ်းသွား၊ တရားခံအောင်ခင်းခိုင်းလည်း နေပြည်တော်ပရဆေးဥယျာဉ်တွင် ကိုယ်ပျောက်ဆေးစားသလို ပျောက်ကွယ်ရာမှယနေထက်တိုင် မဖမ်းနိုင်သေးအခြားသော မှုခင်းများစွာလည်း မဖော်နိုင်သောအမှုများရှိနေကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်လာပါ၏။ တပ်မတော်လက်အောက်တွင် ရောက်နေသောကြောင့် ရဲတပ်ဖွဲ့၏အရည်အချင်းအမှန် မှာလည်းငုတ်သလိုဖြစ်နေပါ၏။ အရည်အချင်းမှန်ကိုမသိရ။ ထိုအခါ ရာဇဝတ်မှုများအတွက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနနှင့် တပ်မတော်ပင်နာမည်ပျက်မည်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးသည် အရပ်သားဖြစ်ပြီး တပ်မတော်သည် အရပ်သားအစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိကြစမြဲဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်းတစ်နေ့တွင် ထိုစနစ် အတိုင်းဖြစ်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာသေးဘူးဟော၊ တပ်မတော်ကိုအရပ်သားအစိုးရထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ မပို့နိုင်သေးသည့်တိုင် ရဲတပ်ဖွဲ့ကိုတော့ အရပ်သားအစိုးရ၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ပြန်ပို့ဖို့အလေး အနက်တောင်းဆိုလိုပါ၏။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနကို အရပ်သားအစိုးရအုပ်ချုပ်မှုလက်အောက်သို့ ပို့ဆောင်စေလိုပါ၏။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနကိုရွေးကောက်ခံအရပ်သားအစိုးရလက်အောက် သို့ပြန်ပို့စေလိုပါ၏။ ထိုအခါရာဇဝတ်မှုများ၊ မှုခင်းများ၊ ဥပဒေစိုးမိုးမှုများအတွက် တပ်မတော် တွင်လည်း တာဝန်ကင်းသွားမည်ဖြစ်သလို အရပ်သားအစိုးရ၏တာဝန်ယူ ကိုင်တွယ်မှုမှာလည်းပို၍ ဒီမိုကရေစီဆန်လှစေမည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့၏စွမ်းဆောင်ရည်လည်း ပိုမိုမြင့်မားလာပေမည်။ တပ်မတော်အနေနှင့်လည်း မူလတာဝန်ဖြစ်သော နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးကိုပိုမို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ရဲတပ်ဖွဲ့ကိုအရပ်သားအစိုးရထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်မည်ဆိုလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၂ (ခ)အပိုဒ်ခွဲ(၂)ပါ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနနှင့်နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများအတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကိုရယူရမည်ဆိုသည့်ပြဌာန်းချက်ကိုတော့ ပြင်ဆင်ရပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်နိုင်ရန် ရွေးကောက်ခံလွှတ်တော်အမတ်များချည်းဆောင်ရွက်၍မရချေ။ တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏အခေါ်အမျှဖြစ်သော တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုရှိမှဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့အား ပြည်သူလူထုသို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ပါရန်လေးစားစွာမေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်ခင်ဗျာ။

♦သရဝင်(ပြည်)♦

စာမျက်နှာ(၆)မှအဆက်...၁၀တန်း ရူပဗေဒစာစောင်ကို... ကိုဌေး(နတ်မောက်)

(တသမတ် လျှပ်စစ်စက်ကွင်း) ဖြစ်ရာ ယခု ၂၁ရာစုရောက်မှ ပြောင်းလဲသွား ပြီလားမသိပါ။ Fleming's Left-hand Rule ကို ဆရာကြီးဦးစံသာ အောင်တို့က Fleming ၏ (လက်ဝဲလက် စည်းမျဉ်း)ဟု မြန်မာစကားလုံးလှလှ သုံးသော်လည်း ယခုဒေါက်တာတို့က (ဘယ်လက်စည်းမျဉ်း) ဟု KG ကလေးများ နားလည်အောင်ပြန်ထားရာ ချီးကျူးစရာဟုဆိုရပါမည်။ မြန်မာဘာသာပြန်မှုများနှင့် အခြားအဆင်မပြေသည်များကိုပြောရလျှင် စစ်တမ်းရှည်သွားပါမည်။

ချုပ်၍ဆိုရလျှင် ဆရာကြီးပါမောက္ခ ဒေါက်တာတင်အောင် ခင်ဗျာ (၁) ၁၉၈၆ ပညာတန်ဆောင်မှ ထုတ်ခဲ့သော ဆရာကြီး၏ အထက်တန်း ရူပဗေဒသည် ဆရာများအတွက် ပညာရသောစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ (၂) ၁၉၇၃ မှ ၁၉၉၄ အထိ ရန်ကုန်ရူပဗေဒကျမ်းများသည် ဆရာနှင့်တပည့်များအတွက် အားထားရသော စာအုပ်များဖြစ်ပါသည်။ (၃) ၁၉၉၆ မှ ၂၀၀၄အထိ ရန်ကုန်ရူပဗေဒကျမ်းများသည် (ဘော်ချက်)စာအုပ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ၂၀၁၈ ရူပဗေဒစာစောင်သည် (ဌေးဖန်၊ ခွင်ဖန်)စာအုပ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၁၉၉၇ မှ ၁၉၉၈ အထိ (ပါမုချ) များကုန်ထုတ်သော ခေတ်ကိုပြန်ရောက်လာပြီဖြစ်ရာ ၁၀တန်းအတွက် Spot တစ်ကြိမ်ခန့်မှန်း နိုင်ရန် ရန်ကုန်ပန်းဆိုးတန်း စာပေခန်းတော်မှ (၃၇၀၀/-)ကျပ် မတန်သော်လည်း ဝယ်ခဲ့ပါကြောင်းနှင့် ဤသို့ဝေဖန်လိုက်၍ လွန်တာရှိပါက ဝနာမိပါကြောင်း သူရိယနေဝန်းမှတစ်ဆင့် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ကိုဌေး (နတ်မောက်) ၀၉၂၅၆၃၂၈၄၀၀ ၂၀၁၈ ရူပဗေဒစာစောင်မျက်နှာဖုံးပုံသုံးနိုင်ရန်ပေးပို့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စာမျက်နှာ(၁၃)မှအဆက်...ပွိုင့် ၆၀၄၁....ကေ(တောင်တန်းပြာ)

ဒဏ်ရာရသူ များနေပြီး ကျည်ဆန်များလည်း ရဲဘော် တစ်ယောက်လျှင် ၁၀ တောင့်ကျော်သာကျန်တော့သည်။ ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်ကား သည်မျှလောက်နှင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်၍ မဖြစ်တော့သည့် အခြေအနေတွင် ခွာစစ်ဆင်ရန်ဆုံးဖြတ်၍ ထိုသူ ၈နာရီ အချိန်တွင် ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းမှ ဆုတ်ခွာခဲ့ကြလေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဗကပ များသည် ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ တက်ရောက်နေရာယူကြ၏။ သို့သော် စစ်ကူဝင်လာသော ခမရ(၁၀၄)မှ အမြောက်ပစ်ကူယူ၍ ပွိုင့် ၆၀၄၁ တောင်ကုန်းအား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာ ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ခဲ့လေသည်။ ထို ပွိုင့် ၆၀၄၁စခန်းရှစ်ရက် ကြာတိုက်ပွဲအားဦးဆောင်ခဲ့သော ဗိုလ်ကြီးသိန်းထွန်းတင်သည် စွမ်းရည်သတ္တိဆိုင်ရာ သီဟသူရဘွဲ့အား နိုင်ငံတော်မှ ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။

ကေ(တောင်တန်းပြာ)

စာမျက်နှာ (၈)မှအဆက် ... နှစ်ဖက်အပြန်အလှန်ထားရှိသော ကတိကဝတ်များကို စောင့်ထိန်းကြမှသာ....ဇင်လင်း

အရသိရသည်။ မြေပြင်တပ်မှူးများ တွေ့ဆုံနိုင်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းမူကြမ်းတစ်ခုကို ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာ ၁၇ ရက်ကစ၍ သုံးရက်ကြာ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် JMC-U အစည်း အဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း JMC-U ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူများကပြောသည်ဟုဆိုသည်။ နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်းပြီးစဉ်းစားရမည်ဖြစ်၍ ညှိနှိုင်းမှုရလဒ် အခြေအနေပေါ် အဓိကမူတည်သွားရမည်ဖြစ်သည်ဟု JMC-U တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးကြီးဝဏ္ဏအောင်က7Day Daily သို့ ပြောကြောင်းသိရသည်။ JMC ကိုတပ်မတော်နှင့် အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကြား ဖြစ်ပွားသည့် ပြဿနာများကိုညှိနှိုင်းဖြေရှင်းနိုင်ရန် NCA အရ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်၍၊ အစိုးရ၊ တပ်မတော်၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်နှင့် အရပ်သားကိုယ်စားလှယ်များ JMC တွင် ပါဝင်ကြောင်းသိရသည်။ NCA သဘောတူစာချုပ်တွင် အခြေခံအဖြစ် အချက်(၁၁)ချက် ချမှတ်ထားသည်။ Centre for Development and Ethnic Studies (CDES) က ထုတ်ဝေသည့် "ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းများအကြား ချုပ်ဆိုသော တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်နှင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးမှုဆိုင်ရာမူဘောင်" စာအုပ်၏ အခန်း (၁)အပိုဒ် (ခ)တွင် - "မြန်မာနိုင်ငံတွင် သမိုင်းရှည်ကြာ ဖြစ်ပွားခဲ့သောလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအဆုံးသတ်နိုင်ရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာရေး၊ နိုင်ငံရေး ပြဿနာကိုစစ်ရေးဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းမပြုဘဲ နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းမည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုသစ်တစ်ရပ်ထူထောင်ပြီး၊ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအဆုံးသတ်နိုင်ရန် တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးကိုဦးစွာ

ဆောင်ရွက်ရန်"ဟုဖော်ပြထားသည်။ လက်ငင်းအခြေအနေများကိုသုံးသပ်ပါက EAOs နယ်မြေဒေသအချို့တွင် တပ်မတော်ကစစ်ဆင်ရေးများ ဆက်လုပ်နေသည်။ NCA စာချုပ်အရ ဖော်ပြပါရှိသည့် နှစ်ဖက်အပြန်အလှန်ထားရှိသောကတိကဝတ်များကို စောင့်ထိန်းရန်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်း၊ တာဝန်ယူခြင်း၊ တာဝန်ခံခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန်ဆိုသော သဘောတူညီချက်ကို လျစ်လျူမပြုကြပုံလည်း အလွန်အရေးကြီးသည်။ အစိုးရက ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံ တတိယအစည်းအဝေးကို ၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီလဆန်းပိုင်းတွင် ကျင်းပမည်ဟုကြေညာပြီးကာမှ၊ ယခုဖေဖော်ဝါရီသို့ရက်ရွှေ့လိုက်ရသည်။အကြောင်းမှာ နှစ်ဖက်အပြန်အလှန်ထားရှိသောကတိကဝတ်များကို စောင့်ထိန်းရန်ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ကျင်းပတော့မည့် တတိယအကျော့ ၂၁ ရာစုပင်လုံညီလာခံမတိုင်မီနိုင်ငံရေး ပြဿနာကိုစစ်ရေးဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းမပြုဘဲ နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းသည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုသစ်တစ်ရပ်ကို ဦးစွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်လျှင် ငြိမ်းချမ်းရေးအလားအလာ ကောင်းမည်ထင်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲအစိုးရက ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ တပ်မတော်ကဆက်လက် ပစ်ခတ်နေပါကသံသယနှင့် စိုးရိမ်စိတ်များတိုးပွားနေဦးမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကိုပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုစသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် အကောင် အထည်ဖော်ရန်ဆိုသော သဘောတူညီချက်အတိုင်း ငြိမ်းချမ်းရေး ရွှေ့ပြည်တော်ဆီခရီးဆက်နိုင်ကြပါစေဟု တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဇင်လင်း

ပုဒ်

မေတ္တာ

သံဃာ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.184

WEEKLY NEWS JOURNAL

27th January 2018

စတင်သမ္မတရွေးကောက်ပွဲလေ့ကျင့်ခန်း

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အခွင့်အရေးများ

မြန်မာ

ကုန်းဘောင်နောက်ဆုံးမဟေသီ

ပုံတွင်လက်ဝဲဘက်အစွန်ဆုံးမှအုတ်ဂူမှာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏အုတ်ဂူဖြစ်ပြီး အလယ်မှအုတ်ဂူမှာ အမျိုးသား မြန်မာပြည်နောက်ဆုံးဘုရင်သီပေါမင်း၏မိဖုရားခေါင်ကြီးစုစုရားလတ်၏အုတ်ဂူတော်ဖြစ်သည်။ ဤအုတ်ဂူများသည် မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် အရေးကြီးသော အရာများကို ဖော်ပြနေသည်။

ကျွန်တော်သည် 'တောင်သမန်ရွှေအင်းက လေညင်းဆော်တော့'ဆိုသည့် မန္တလေးခေတ်ဆောင်းပါး ရှည်ကြီးကိုရေးရင်း စုစုရားလတ်၏(ဝါ)စုစုရားလတ်၏ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်အကျဉ်းကိုစုဆောင်းမိပြီးသားဖြစ် သွားသည်။ မန္တလေးခေတ်တွင်ရှိခဲ့သော အခြားသော သမိုင်းဝင်ဇာတ်ဆောင်များ၏ကိုယ်ရေးရာဇဝင်ကို စု ဆောင်းမိသော်လည်း စုစုရားလတ်၏ကိုယ်ရေးရာဇဝင် မှာ အတောက်ပဆုံး၊ ကျွန်တော့်အဖို့ စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်နေသည်။

မြန်မာရာဇဝင်တွင် စစ်ကိုင်းမင်းဟုထင်ရှားခဲ့ သည့် ဘကြီးတော်၏မိဖုရားခေါင်ကြီးမယ်နု(သိရိပရဝ မဟာရာဇိန္ဒာ ရတနာဒေဝီ)သည် စုစုရားလတ်၏ဘွား တော်ဖြစ်သည်။ ဘကြီးတော်နှင့် မယ်နုသမီးတော်မှာ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ အလယ်နန်းမတော်မိဖုရား ဖြစ်ပြီး သိရိပရဝရတီလောက မဟာရတနာဒေဝီဖြစ်ပြီး အ လယ်နန်းမတော်ဟု အသိများကြသည်။ ဆင်ဖြူမရှင်ဟု လည်း ခေါ်ကြသေးသည်။

အလယ်နန်းမတော်ဆင်ဖြူမရှင်၏ သားတော်၊ သမီးတော်စာရင်းတွင် သမီးတော်သိရိရတနာမင်္ဂလာ ဒေဝီ မိုင်းနောင်မြို့စား(စုစုရားကြီး) ညီမတော်ငယ်က လွန်တစ်ပါး၊ မောင်တော် ရန်အောင်မြင်မြို့စားသည် တစ်ပါး၊ နှမတော်သိရိသုဘတာ ရတနာဒေဝီ(စုစုရား လတ်) မြတောင်မြို့တိုစားသည် တစ်ပါး၊ မောင်တော် ဝန်ကျိတိုက်ကိုစားသည်တစ်ပါး၊ နှမတော် သိရိသုသိင်္ဂီ ရတနာဒေဝီ(စုစုရားလေး) ရမည်းသင်းမြို့စားသည် တစ်ပါးတို့ ဖြစ်ကြသည်။

စုစုရားလတ်သည် အသက်(၁၉)နှစ်တွင် ရတနာပုံမန္တလေးနေပြည်တော် ဒုတိယနန်းစံသီပေါ ဘုရင်၏မိဖုရားခေါင်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ အသက် (၂၂)နှစ်အရွယ်တွင် မဟေသီအဖြစ် ဘိသိက်ခံရသည်။ အသက်(၂၆)နှစ်အရွယ်တွင် နန်းကျပြီး သီပေါဘုရင်နှင့် အတူ ရတနာဂီရိသို့ အပို့ခံရသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ စည်းစိမ်ကို ခုနစ်နှစ်သာခံစားလိုက်ရသည်။ ရတနာဂီရိ တွင် နှစ်ပေါင်း(၃၃)နှစ်တိုင်တိုင် အကျယ်ချုပ်ဖြင့် နေခဲ့ရ သည်။ ၁၉၁၆ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၁၅)ရက်နေ့ သန်းခေါင် အချိန်တွင် သီပေါဘုရင် နတ်ရွာစံသည်။ စုစုရားလတ် သည် အသက်(၅၇)နှစ်အရွယ်တွင် မုဆိုးမဘဝသို့ရောက် ခဲ့သည်။

ရတနာဂီရိတွင်စံနေစဉ် လောကဓံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံရသည်။ ဝမ်းသာစရာတွေကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရ၍ ဝမ်း နည်းစရာတွေကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဝမ်းသာစရာမှာ သမီးတော်များမွေးဖွားခြင်းဖြစ်ပြီး ဝမ်းနည်းစရာမှာ ညီမ တော် စုစုရားကလေးနှင့် မောင်တော်သီပေါမင်းတို့ က တော်ကုန်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ စုစုရားလတ်တွင် သားတော် သမီးတော်ငါးပါးရှိခဲ့ရာ သားတော်နှင့်သမီးတော်နှစ်ပါး ကို မန္တလေးတွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ သားတော်မှာ ငယ်ငယ် ကတည်းက ကွယ်လွန်သွားခဲ့သဖြင့် ရတနာဂီရိသို့လိုက် ပါသည့်အခါတွင် သမီးတော်နှစ်ပါးသာ ပါသွားခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ ပထမသမီးတော်နှင့် ဒုတိယသမီးတော်တို့ ဖြစ်သည်။ တတိယသမီးတော်နှင့် စတုတ္ထသမီးတော်တို့ကို ရတနာဂီရိတွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။

ဝမ်းနည်းစရာမှာ ၁၉၁၂ခုနှစ်တွင် မိဖုရားတစ် ပါးဖြစ်သည့် ရမည်းသင်းစုစုရားကလေးကကုန်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် သီပေါမင်း ဆီးချိုရောဂါဖြင့် ကံကုန်ခဲ့ ပြန်သည်။

၁၉၁၉ခုနှစ် ဧပြီလ(၁၈)ရက်နေ့တွင် မိဖုရား ခေါင်ကြီးသည် သမီးတော်များနှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့ပြန် ရောက်လာခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရပြည်ထောင်စုနှင့် နိုင်ငံ ရေးဌာန၏ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ချာချီလမ်း(ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်း လမ်း) အမှတ် (၂၃) စံအိမ်တော်၌နေရသည်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရက တစ်လလျှင် ပင်စင်ရိက္ခာတော် ကျပ်(၄၀၀၀) ထောက်ပံ့သည်။ သမီးတော်နှစ်ပါးလက်ထပ်ပြီးသည့် နောက်တွင် မိဖုရားခေါင်ကြီး လစာမှာ (၂၅၀၀)သာ ရ တော့သည်။

မိဖုရားခေါင်ကြီးစုစုရားလတ် ရန်ကုန်တွင်စံ နေရသည့်အတောအတွင်းတွင် ပင်စင်လစာငွေက နည်း ပါးသည်။ အိမ်ကျဉ်းဝင်းကျဉ်းတွင် နေရသည်။ အစိုးရ နှင့်ဆက်ဆံရာတွင် တိုက်ရိုက်မဆက်ဆံရဘဲ ပုလိပ်နှင့် သာ ဆက်ဆံရသည်။ သီပေါမင်းနှင့်ညီမတော် ရမည်း သင်းစုစုရားလေး၏အလောင်းတော်တို့ကို ရန်ကုန်သို့ ယူဆောင်သင်္ဂြိုဟ်ခွင့်ကို အစိုးရက ငြင်းပယ်ထားသည်။ ဤအကြောင်းများကြောင့် မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် စိတ် လက်မကြည်မသာဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဤသို့ဖြစ်ပျက်နေ သည်ကို မြန်မာနိုင်ငံရေးနှင့်လူမှုရေးခေါင်းဆောင်များက လည်း များစွာမကျေနပ်ဖြစ်နေကြသည်။ ၁၉၂၅ခုနှစ်

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဂူမိဟန်

ဇွန်လ (၂၄၊ ၂၆)ရက်နေ့များတွင်ကျင်းပသော ဦးချစ်လှိုင် ကြီးမှူးသည့် သပိတ်မှောက် ဂျီစီဘီအေအသင်းကြီးက မကွေးမြို့တွင်ကျင်းပသော ယင်း၏ (၁၂)ကြိမ်မြောက်အ စည်းအဝေးတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်တောင်းဆို ခဲ့သည်။

'မိဖုရားခေါင်ကြီးရရှိသည့် လစာရိက္ခာတော် ငွေသည် မလုံလောက်သည့်အပြင် နေထိုင်ရပ်မှာလည်း ဂုဏ်ကျက်သရေနှင့်မကိုက်ညီသည့်အတွက် မြန်မာပြည်အ စိုးရက ထပ်မံစဉ်းစားပြုပြင်ပေးလိုက်သည့်အပြင် လစာ ငွေ (၅၀၀၀)ကျပ်ထက်မနည်း ပေးထိုက်ကြောင်းဖြင့် ဆုံး ဖြတ်ခဲ့သည်။'

ဦးဘသော်(မင်္ဂလာဂေဟာ)ရေးသော စုစုရားလတ်ရုပ်ပုံလွှာ

သူနှင့်မိဖုရားခေါင်ကြီးတွေ့ရပုံကို ဦးဘသော် (မင်္ဂလာဂေဟာ)က ဤသို့ရေးခဲ့သည်။

'တိုက်နန်းတော်ကြီးဆိုသည်မှာ နှစ်ထပ်တိုက် ခံငါးခန်းပတ်လည် နောက်ဖေးဆောင်ထပ်ဖြစ်ပါသည်။ တိုက်ခံအဆောက်အအုံကြီးမှာ ကုန်းမြေမြင့်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထားပြီး သစ်ပင်ပန်းမာန်တို့ဖြင့် ဝန်းရံထား သဖြင့် လွန်စွာမှပင် သာယာဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်း ကျင်ရှိခြံများမှာလည်း သစ်ပင်ပန်းပင်တို့စိုက်ပျိုးထား သောကြောင့် သာယာအေးချမ်းလှပါသည်။ များသော အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီးများ နေထိုင်ကြသည်ဟု သိ ရပါသည်။ ထိုနေ့ခိုက်တွင်ပင်တိုက်နန်းတော်၏အနောက် ဆောင်တွင် ရှင်သောင်းထွတ်တင် နန်းမရှင်မိဖုရားခေါင် ကြီးဟု တစ်ခါတုန်းက ဘုန်းမီးနေလတောက်ခဲ့သော မိဖု ရားကြီးကို စတင်တွေ့ရပါသည်။

'မိဖုရားခေါင်ကြီးမှာ အသက်(၆၂)နှစ်ခန့် ရှိ လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။' အရပ်အမောင်းခပ်ပြတ်ပြတ်၊ မျက်နှာတော်မှာ ဖြူဝင်းလှပတင့်တယ်နေသေးသော် လည်း လောကဓံ၏ရိုက်ပုတ်မှုဒဏ်ကိုခံထားရသဖြင့် အ နည်းငယ်ပို၍အိုမင်းရင့်ရော်နေသည်ဟု ထင်မိပါသည်။

စာရေးသူတို့ဝင်လျှင်ဝင်ချင်း သူ့အပါးတော် တွင် ရှေးမှပျက်စားနေကြသော ကုလားမြန်မာ မိန်းမ ယောက်ျားအချို့ကို တွေ့ရပါသည်။ သူတို့သည် စကား တစ်ခွန်းမျှမဆိုဘဲ ငြိမ်သက်၍နေကြပါသည်။ စာရေးသူ လည်း ထိုတိုက်ခန်းအတွင်းသို့ရောက်သည်နှင့် အများ၏

အကဲကြည့်ကာသုတို့လိုပင်နေရာယူစားပါတော့သည်။

'မိဖုရားခေါင်ကြီးမှာ နံနက်ဆွမ်းလောင်းရန် နှင့် မန္တလေးမှကြွလာသော အာဂန္တုရဟန်းအား ဆွမ်း ကပ်ရန်တို့အတွက် ကုလား၊ မြန်မာ စားဖိုသည်များနှင့် တိုင်ပင်ကာ ကိုယ်တော်တိုင်စီမံနေခြင်း ဖြစ်သည်။ မကြာ မီ စာရေးသူအတွက် ပေါင်မုန့်နှစ်ချပ်၊ ကြက်ဥကြော်တစ် လုံးနှင့် ကော်ဖီပန်းကန်ကို လူတစ်ယောက်က လာချပေး ပါသည်။ ကော်ဖီပန်းကန်မှာ အရပ်ဆိုင်သုံးကော်ဖီပန်း ကန်ထက် ပိုကြီးပါသည်။ စာရေးသူမှာ ကော်ဖီပန်းကန် ကိုကုန်အောင်မသောက်နိုင်ပါ။ ပေါင်မုန့်လည်း တစ်ချပ် သာ ကုန်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျန်နေသောပေါင်မုန့်တစ်ချပ်ကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသားသဘာဝအတိုင်းလာချပေးသော လူငယ်ကလေးကို မျက်စိမှိတ်ပြကာ လှမ်းပစ်ပေးလိုက်မိ ပါသည်။ 'ဟဲ့ပေါက်ကျော်' မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ဩဇာပြည့် လှသောအသံ ဖြစ်ပါသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် စာ ရေးသူ၏အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့သွားသဖြင့် ရာဇမာန်ဖြင့် လှမ်းဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မိဖုရားကြီး သည် စာရေးသူကို ဝိညာဓာနအားဖြင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း လိုက်သည်။

'နောက်ကို ဒီလိုမလုပ်နဲ့နော်' ထိုသို့ စာရေးသူအား အသံချီချီထားလျက် လှမ်း၍မိန့်လိုက်ပါသည်။ ပထမဆုံးအဆုံးအမလိုက်ရ သဖြင့် စာရေးသူ၏မျက်နှာမှာ ပူထူ၍သွားမိပါသည်။ ရှေး ရှေးကဆိုလျှင် မည်သို့မျှ ရာဇဒဏ်ခတ်လိမ့်မည်မသိ ဟူ၍လည်း တွေးလိုက်မိပါသည်။

***

'မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် စာပေ၊ ကဗျာတို့ကို လေးစားရာ၌လည်းကောင်း၊ ရတနာသုံးပါးကိုကြည်ညို ရာ၌လည်းကောင်းသူမတူအောင်စံထားထိုက်ပေသည်။'

'တပို့တွဲလသို့ရောက်သည့်အခါတွင် မိဖုရား ခေါင်ကြီးသည် စာရေးသူအား အပါးသို့ခေါ်ပါသည်'

'မောင် ဒီလိုတပို့တွဲလ ရောက်လာပြီဆိုရင် ဟိုအရင်က မဟာမုန့်ဘုရားကြီးမှာ ရွှေမာလဲ ထမနဲ့ပွဲ တော်ပြုလုပ်လေ့ရှိတယ်။ နောက်ပြီး ဘုရားသခင်ရဲ့ခြေ ထောက်တော်တင်ရန် ရည်စူးပြီး နံ့သာထင်းများနဲ့မီးလင်း ဖိုများ လှူဒါန်းလေ့ရှိတယ်'ဟု တမ်းတဟန်ဖြင့် မိန့်တော် မူရှာလေသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် စာရေးသူအား နာမည်ခေါ်လေ့မရှိဘဲ မောင်ဟုပင်တစ်လုံးတည်း ခေါ်

လေ့ရှိပါသည်။ မန္တလေးကိုလည်း ရွှေမြို့တော်ဟုသာ ခေါ် ဝေါ်သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် သီပေါမြို့ကိုလည်း သီပေါဟုမခေါ်ဘဲ မင်္ဂလာမြို့ဟု ခေါ်လေ့ရှိသည်။ အ ဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ့မောင်တော်မင်းတရားကြီးနှင့် အသံတူ နံတူဖြစ်နေသောကြောင့်ဟု သိရပါသည်။ တစ် ဖန် ဖိနပ်ကိုလည်း မည်သည့်အခါမျှ စီးလေ့မရှိပါ။ အ ဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူ့မောင်တော်ဘုရား၏နေနံ့ဖြစ် သောကြောင့်ဟု သိရပါသည်။

ယင်းမှာ ဦးဘသော်ရေးပြသော ရန်ကုန် ရောက် စုစုရားလတ်၏ရုပ်ပုံလွှာ ဖြစ်သည်။

ပျက်စီးနေသောအိမ်တို့ကြီးထဲမှ စုစုရားလတ်

မိဖုရားခေါင်ကြီးစုစုရားလတ်သည် ၁၂၈၀ခု၊ ကဆုန်လဆန်း (၉)ရက်(၁၉၁၈ခု၊ ဧပြီလ ၁၀ရက်နေ့) တွင် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီး ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်စာချိန်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့ ငြိုငြင်မည်ကိုစိုးရိမ်သဖြင့် မည်သူမျှ မိဖုရားခေါင်ကြီး စံအိမ်သို့ အဝင်အထွက်မလုပ်ရဲသလို ဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ လယ်တီ ပဏ္ဍိတဦးမောင်ကြီး စသည့်စာပေပညာရှင်များသည် မိဖု ရားခေါင်ကြီးဆီသို့ ဝင်ထွက်ကာ အခြေအနေကို စောင့် ကြည့်အကဲခတ်ကြသည်။ ဇေယျ စသည့်လူငယ်စာရေး ဆရာများကိုလည်း စံအိမ်တော်သို့ အဝင်အထွက်အလုပ် ခိုင်းသည်။

၁၉၂၅ခု ကံတော်ကုန်မည့်နှစ်သို့အရောက်၌ နန်းကျမဟေသီတစ်ပါးကို ထားပုံသည် သိမ်ငယ်လှသည် ဟုဆိုကာမြန်မာစာနယ်ဇင်းတို့က ကန့်ကွက်ရေးသားလာ ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တို့ကလည်း 'ဗြိတိသျှအစိုးရထံ အရေးဆိုကြသည်။

၁၉၂၅ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း တွင် လယ်တီပဏ္ဍိတဦးမောင်ကြီးက မိဖုရားခေါင်ကြီး စံ နေတော်မူသောအိမ်တော်မှာ တရုတ်ကတိတ်ခါးများပင် ကျိုးပျက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ပြတင်းပေါက်များမှာလည်း ကွဲနေကြောင်း၊ ခန်းဆီးများမှာလည်း ညစ်ပတ်စုတ်ပြတ် နေကြောင်း၊ လစာရိက္ခာတော်မှာလည်း သီပေါဘုရင်ရှိ စဉ်က လစာရိက္ခာတော်တစ်လတစ်သောင်းရရှိခဲ့သော် လည်း ယခုအချိန်တွင် (၂၅၀၀)ကျပ်မျှသာဖြစ်သဖြင့် လွန် စွာနည်းပါးနေကြောင်း၊ မဟေသီတစ်ပါး၏အိမ်တော်ကို

မိဖုရားလတ်၏နောက်ဆုံးပျက်နှာ

မြသန်းတင့်

အောင်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏နန်းအိမ်ကြည်၏အုတ်ဂူဖြစ်သည်။ ယာဘက်အစွန်ဆုံးမှ ထိပ်ဦးချွန်ဖြင့် အုတ်ဂူတော်မှာ သည်ရွှေတိဂုံစေတီတော်တောင်ဘက်မှစ၍ တောင်ဘက်သို့ တည်ရှိပါသည်။

အောင်ဗိုလ်ချုပ် ဂူစိမ့်

မိဖုရားကြီးစုဖုရားလတ် ဂူစိမ့်တော်

မည်ညွှတ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လစာနှင့်တကွ နေရာထိုင်ခင်းတို့ကို ဘုရင့်မဟေသီတစ်ပါး၏ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ညီညွတ်အောင် စီမံပေးစေလိုကြောင်းဖြင့် လက်မှတ်ထိုး၍ ခေါင်းကြီးရေးခဲ့သည်။ အခြားသောစာနယ်ဇင်းများကလည်း အလားတူရေးသားတောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် အကျိုးမထူးပါ။

ထိုသို့ ချို့ငဲ့စွာနေခဲ့ရပုံတို့ကို စာရေးဆရာကြီး ဇေယျနှင့် ဦးဘသော်(ဖြူ)တို့က အကျယ်ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ကံတော်ကုန်သည့်အကြောင်းကိုရေးရာတွင်မူ စာရေးဆရာကြီးဇေယျ၏ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကိုသာ တွေ့ရသေးသည်။

***

မိဖုရားခေါင်ကြီးစုဖုရားလတ်အား ကိုယ်တွေ့မြင်လိုက်ရသည့်အကြောင်းကို ဦးဘသော်(ဖြူ)နှင့်ဆရာကြီးဇေယျတို့က အသေးစိတ်ရေးခဲ့ကြသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီးသည် နတ်တော်လပြည့်ကျော်(၄)ရက်နေ့တွင် သက်တော်(၆၆)နှစ်ပြည့်မည်ဖြစ်သည့်အတွက် မွေးနေ့အလှူတော်အတွက် ပစ္စည်းများဝယ်ခြင်းထားစဉ် ၁၂၈၇ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၁၀)ရက်နေ့ ၁၉၂၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၂၄) ရက်နေ့ မနက်(၅)နာရီခန့်တွင် ကံတော်ကုန်သည်။

‘နောက်ဆုံးမြင်လိုက်ရသောမြန်မာမကုန်’ ဟု သောခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၁၉၄၇ခုနှစ် စာပဒေသာမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးမကုန်ခန့်နောက်ဆုံးခရီးကို ဆရာကြီးဇေယျ က ဤသို့ရေးသားခဲ့သည်။

မကုန်ဆောင်းမြန်မာ၏နောက်ဆုံးပျက်နှာ

‘နောက် အတန်ကြာသောအခါ ဆရာကြီးနှစ်ဦး(ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့်ဆရာကြီး လယ်တီ ပဏ္ဍိတဦးမောင်ကြီး)နှင့် သခင်ထိပ်တင်ကိုယ်တော်ကြီးတို့ ပေါ်လာ၍ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက . .

‘အသျှင်မိဖုရားခေါင်ကြီးဖုရားမရှိတော့ဘူးတဲ့ဟေ့၊ ကျီးနဲ့ပုတ်ပုတ်ပေါ့ကွာ၊ မင်းတို့လည်း ဝိုင်းကြကွဲကြဦးမဖြစ်မယ်၊ တိုက်ကိုစောစောပိတ်ပြီး အိမ်တော်ကိုလိုက်ခဲ့ကြ’ဟု မှာပြီးလျှင် ထွက်သွားကြလေ၏။

‘ညနေ (၆)နာရီလောက်တွင် ကျွန်တော်သည် တိုက်သားအချို့နှင့်အတူ ချာချီလမ်း(ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်း)အိမ်တော်သို့ သွားလေ၏။ အောက်ထပ်တွင် ထိပ်တင်ကိုယ်တော်ကြီးနှင့်တွေ့၍ ‘အပေါ်ထပ်သို့တက်ကြပါ’

ဟု ဆိုကာ ခေါ်သွားသဖြင့် အထက်ထပ်သို့သွားကြ၏။ အထက်ထပ်တွင် တစ်ယောက်မျှမရှိ။ ဓာတ်မီးထိန်ထိန်သာထွန်းထားလျက် ငြိမ်သက်ခြောက်ကပ်နေ၏။ ကျွန်တော်လည်း တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့်ကြည့်ရာ မြောက်ဘက်အခန်းကလေးထဲတွင် ခုတင်တစ်လုံးပေါ်၌ ပြင်ဆင်ထားသော အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီး၏အလောင်းတော်ကို မြင်မိလေ၏။ ခုတင်အနီးတွင်ကျွဲကျွဲထိုင်ကာ အလောင်းတော်ကို ယပ်ခပ်နေသောအမျိုးတော်ကြီးတစ်ယောက်မှတစ်ပါး တစ်ယောက်မျှမရှိ။ ငြိမ်သက်နေ၏။

‘ဤကား ရှေးမြန်မာနှင့် ခေတ်သစ်မြန်မာအဆက်ပြတ်နေသောနေရာ ဖြစ်၏။ ရှေးခေတ်နှင့်ခေတ်သစ်တို့ နောက်ဆုံးဆက်ကြသောအချိန်ဖြစ်၏။ ဤကား သရဖူဆောင်းသောနောက်ဆုံးမြန်မာမိဖုရား၏အလောင်း ဖြစ်၏။ မကုန်ဆောင်းမြန်မာ၏မျက်နှာကို နောက်ဆုံးမြင်ရခြင်းဖြစ်၏။

‘နောက်လာလတ္တံ့သောခေတ်များ၌ မြန်မာတို့သည် မည်သို့နေမည်မသိ။ ဤကဲ့သို့ မကုန်ဆောင်းမြန်မာမင်းမျိုးကို မြန်မာတို့ နောက်တစ်ကြိမ်တွေ့မတွေ့၊ ရပေတော့မည်ဟု ကျွန်တော်စိတ်၌ တွေးထင်နေမိလေ၏။’

‘ထိုအခိုက်တွင် ဘိုလိဝတ်ထားသောအဘိုးကြီးအမယ်ကြီးလင်မယားနှစ်ယောက်ရောက်လာကြ၍ အလောင်းအနီးသို့သွားပြီးလျှင် ဘိုမကြီးသည် အသက်မရှိတော့ပြီဖြစ်သောမျက်နှာတော်ကို သေချာစွာကြည့်လျက် တားမနိုင်ဆီးမရ တစ်ရှုစုံကြွေးလေ၏။ ဤကား အသျှင်မိဖုရားခေါင်ကြီးဖုရားသည် သက်တော်(၂၀)ကျော်အရွယ် မန္တလေးရွှေနန်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ရံရွှေတော်အပေါင်းနှင့်စံတော်မူစဉ်က အပါးတော်၌ အမြဲခယထမ်းရွက်ခဲ့သော နိုင်ငံခြားအမျိုးတော်ကြီး မစွက်မနွတ်နှင့် ၎င်း၏ခင်ပွန်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ခေတ်ဟောင်းက ၎င်းတို့ခယခဲ့ရသော အသျှင်မိဖုရားခေါင်ကြီးဖုရားကား သေပြီ။ ၎င်းတို့စိတ်၌ မည်သို့ရှိလေသနည်း။ ရှေးကအဖြစ်အပျက်များ တရေးရေးတထောင်ထောင်ပေါ် နေလိမ့်မည်ဟု တွေးမိ၏။’

‘အတန်ကြာလျှင်ပင် မနွတ်အဘိုးကြီးအမယ်ကြီးလင်မယား ဆင်းသွားကြလေ၏။ ဘယ်သူမျှမရှိ။ ငြိမ်မြတ်တိုး ပြန်၍ငြိမ်သက်နေ၏။ အလောင်းတော်အနီး၌ မတုန်မလှုပ်ခေါင်းကိုငုံလျက် ယပ်ခပ်နေသော အမျိုးတော်ကြီးတစ်ဦးသာ ရှိ၏။ ကျွန်တော်၏စိတ်တွင်အနီးကပ်သေချာစွာကြည့်လိုသောစိတ်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့်

ထိုင်ရာမှထ၍ အခန်းထဲဝင်သွား၏။ အပျိုတော်ကြီးကား ကျွန်တော်ကို မော်၍မကြည့်။ ယပ်ခပ်မြဲတိုင်းသာ ခတ်နေ၏။ ပထမခုတင်ခြေရင်းက ကြည့်၏။ အမြင်အားဖြင့် အမယ်တို့ကြီးတစ်ယောက်၏အလောင်းသာဖြစ်၏။ မထူးခြားလှချေ။ နောက် ခုတင်အလယ်လောက်ကိုသွား၍ မျက်နှာကို သေချာစွာကြည့်၏။ မျက်နှာတော်မှာ သေသည်ဟု မထင်ရ။ တည်ငြိမ်နေ၏။ အနည်းငယ်ပိန်၏။ သို့သော် အသားအရေခြောက်ကပ်တွန့်လိမ်ခြင်းမရှိ။ မြန်မာအထွတ်အထိပ် ရေခြေရှင်သီပေါမင်းမြတ်နှင့်အတူ ထီးဆောင်းဖက်၊ နန်းတက်ဖက် မိဖုရားခေါင်ကြီးအဖြစ်နှင့်နေစဉ်က မည်သို့ရှိလိမ့်မည်နည်း။ ဤနဖူးပြင်ကား ရှေးအခါက ရတနာကိုးပါးစီခြယ်သောမကိုင်းတော်ကို ဆောင်းခဲ့ဖူး၏။ ဤနှုတ်ခမ်းတော်မှ လူအပေါင်းကို ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကိုဖန်တီးနိုင်သောအမိန့်သံများ ထွက်ခဲ့ဖူး၏။ ဤမျက်စိတော်များက မြန်မာဦးစွန်းနိုင်ငံတော်ကြီး အသက်ထွက်ခါနီး အသက်ဖိုလှိုက်ဖိုလှိုက်နှင့်လူးလိမ့်နေသည်များကို မြင်ခဲ့ဖူး၏။ ဘုရားရှင်သော်မှပင်မတားနိုင်သော ကပြပြခြင်းဖြင့် ထီးဆောင်းမင်းအဖြစ်မှ ရွှေလျောခဲ့ရ၏။ တိုင်းတစ်ပါးသို့ ပါရ၏။ ယခုသေရပြီ။ ဤမျက်နှာကား လူတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသောအာဏာကို ဆောင်းခဲ့ဖူး၏။ နောက်ဆုံးသေသည့်တိုင်အောင် ထိုအာဏာ၏အရိပ်သည် မပျက်သေး။ မျက်နှာတော်ပေါ်၌ ထင်ရှားလျက်ရှိသေး၏။ အသက်စိမ့်ကိုလွှတ်၍ သေမင်းနောက်သို့ လိုက်ခါနီးတွင် စိတ်တော်၌ မည်သို့သော အကြောင်းအရာများ ပေါ်၍နေလိမ့်မည်နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ကား မသိနိုင်တော့ပေ။’

ဤတွင်ရွှေကား မြန်မာမကုန်ဆောင်း နောက်ဆုံးမိဖုရားခေါင်ကြီးကို ကျွန်တော် တွေ့မြင်လိုက်ရသမျှ ဖြစ်၏။’

ကုန်းဘောင်ထီးနန်းနောက်ဆုံးမဟေသီ၏ ဈာပန

မိဖုရားခေါင်ကြီးစုဖုရားလတ်၏မသားတော်အခမ်းအနားနှင့်ပတ်သက်၍ ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်မြန်မာလူထုတို့အကြားတွင် သဘောကွဲလွဲမှုပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

ပထမအချက်မှာ လူထုက မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကို မန္တလေးသို့ယူဆောင်ကာ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ဆင်ဖြူရှင်မိဖုရားကြီးနှစ်ပါးတို့၏အလောင်းတော်များနှင့်ယှဉ်တွဲမြှုပ်နှံရန် လိုလားသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက ထိုအချက်ကို လက်မခံ။

ဗုဒ္ဓကလာပ်ကို လက်မခံ။
ဗုဒ္ဓကလာပ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းမပြုရန် လူထုကလိုလားသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက ထိုသင်္ဂြိုဟ်သည့်ကိစ္စကိုဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင်ပြုလုပ်လိုသည်။
ယင်းအချက်နှစ်ချက်သည် မိဖုရားခေါင်ကြီး၏ဈာပနနှင့်ပတ်သက်၍ လူထုနှင့်အစိုးရကြားတွင်ရှိနေသော အဓိကကွဲလွဲချက်ကြီးနှစ်ချက်ဖြစ်သည်။

လူထုနှင့်အင်္ဂလိပ်အစိုးရကြား ဝင်ရောက်ဖျန်ဖြေသော ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး ဆာစောမောင်

ဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့၌ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီးဆာစောမောင်၏အပါးတော်မြဲအတွင်းဝန်ထံမှ အလောင်းတော်ကို သင်္ဂြိုဟ်သည့်အစီအစဉ်၊ အလောင်းတော်ပို့ဆောင်သည့်လမ်းကြောင်း စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကြေညာချက်တစ်စောင်ထုတ်ပြန်သည်။

ထိုနေ့မနက်တွင် ဒိုင်အာမီအုပ်ချုပ်ရေးဗုဒ္ဓကလာပ်အကြိမ်မြောက်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးရှိသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ဖြစ်သူ (၂၁)ဦး ဝံသာနုပါတီဝင် ဝတ်လုံဦးသိမ်းမောင်က အဆိုတစ်ရပ် တင်သည်။ ယင်းအဆိုမှာ ‘ဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင်ပင် မိဖုရားခေါင်ကြီးအလောင်းတော်ကို သင်္ဂြိုဟ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို ထပ်မံအဆိုတင်ရန်အရေးကြီးသဖြင့် ယခုဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်း အစည်းအဝေးပွဲကို ခေတ္တရပ်သိမ်းထားရန်’ဆိုသည့် အဆိုဖြစ်သည်။

ဦးသိမ်းမောင်၏အဆိုကို ဥပဒေပြုလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ဆာရောဘတ်ဂျိမ်းက ပယ်ချခဲ့သည်။

ဒီဇင်ဘာလ(၁၆)ရက်နေ့နံနက်တွင် မိဖုရားခေါင်ကြီး မသားတော်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရဆောင်ရွက်ချက်ကိုကန့်ကွက်သည့် မြို့လုံးကျွတ်အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အနိမ့်ယဘုရင်ခံချုပ်က ‘မြန်မာပြည်ဂါဗာနာနှင့်အမှုဆောင်အမတ်တို့၏စီမံချက်ကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုလိုကြောင်း’ဖြင့် အပါးတော်မြဲအတွင်းဝန်ထံမှ မသားတော်ကော်မတီသို့ကြေးနန်းတစ်စောင်ရောက်လာခဲ့သည်။

ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ နှစ်ဖက်အပြင်းအထန် ဖြစ်နေကြသည်တွင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး ဆာစောမောင်က ကြားဝင်ဖျန်ဖြေသော်လည်း နှစ်ဖက်စလုံးက လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်နေကြသည်။ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး၏စွက်ဖက်မှုသည်လည်း အချည်းနှီးသာဖြစ်သည်။

၁၉၂၅ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၆)ရက်နေ့တွင် မသားတော်ကော်မတီအစည်းအဝေးကို သူရိယသတင်းစာတိုက်တွင် ကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေးက အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

‘၁၉၂၅ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင် အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီး၏အလောင်းတော်ကို အိမ်တော်သို့ရွှေ့ပြောင်း၍ အုတ်ဂူသွင်းခြင်းကိစ္စကို အန္တိမအဆုံးစွန်သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဟု အသိအမှတ်မပြု၊ သမီးတော်များ၏အလိုတော်အတိုင်းလည်းကောင်း၊ ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက်မင်း၏အလိုတော်အတိုင်းလည်းကောင်း၊ ယခုအလောင်းတော်ကို ခေတ္တယာယီပြောင်းရွှေ့သွင်းထားခြင်းမျှသာဟု အသိအမှတ်ပြုကြောင်း’

‘မိဖုရားခေါင်ကြီး၏အလောင်းတော်ကို စံအိမ်တော်မှပြောင်းရွှေ့သွင်းမြှုပ်နှံခြင်းအခမ်းအနား၌ ပြည်သူပြည်သားတို့၏လိုအပ်ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍ အစိုးရတို့က စီမံခြင်းကို အလျင်းသဘောမတူသော်လည်း မြန်မာလူမျိုးတို့၏အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော အဂ္ဂမဟေသီဂုဏ်ကို အရိုအသေပြုခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူပြည်သားတို့က လိုက်နာလိုဆောင်ရွက်ကြရန် ဤကော်မတီက တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကိုကြည့်လျှင် မသားတော်ကော်မတီတွေ့ကြုံနေရသည့်အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်းကို တွေ့နိုင်သည်။ မသားတော်ကော်မတီသည် လူထု၏ဆန္ဒအတိုင်း ရုပ်ကလာပ်ကို မန္တလေးသို့ပို့ဆောင်၍ ခမည်းတော်နှင့်မယ်တော်တို့ သင်္ချိုင်းတော်အနီးတွင် မြှုပ်နှံရန်တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရက တောင်းဆိုချက်ကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြု၍ပယ်ချခဲ့ပြီး ဈာပနကို ဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင် ကန်တော်မင်ပန်းခြံ(ကန်တော်မင်လာပန်းခြံ)တွင် မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ မသားတော်ကော်မတီက အနိမ့်ယဘုရင်ခံချုပ်ထံရောက်အောင် တောင်းဆိုခဲ့သည့်တိုင် ဘုရင်ခံချုပ်က မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ၏ဆုံးဖြတ်သည့်ကိစ္စတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လိုခြင်းမရှိဟု ပယ်ချခဲ့သည်။

နောက်ကျောဖုံးတွင် ဆက်လက်ဖတ်ရှုပါရန်

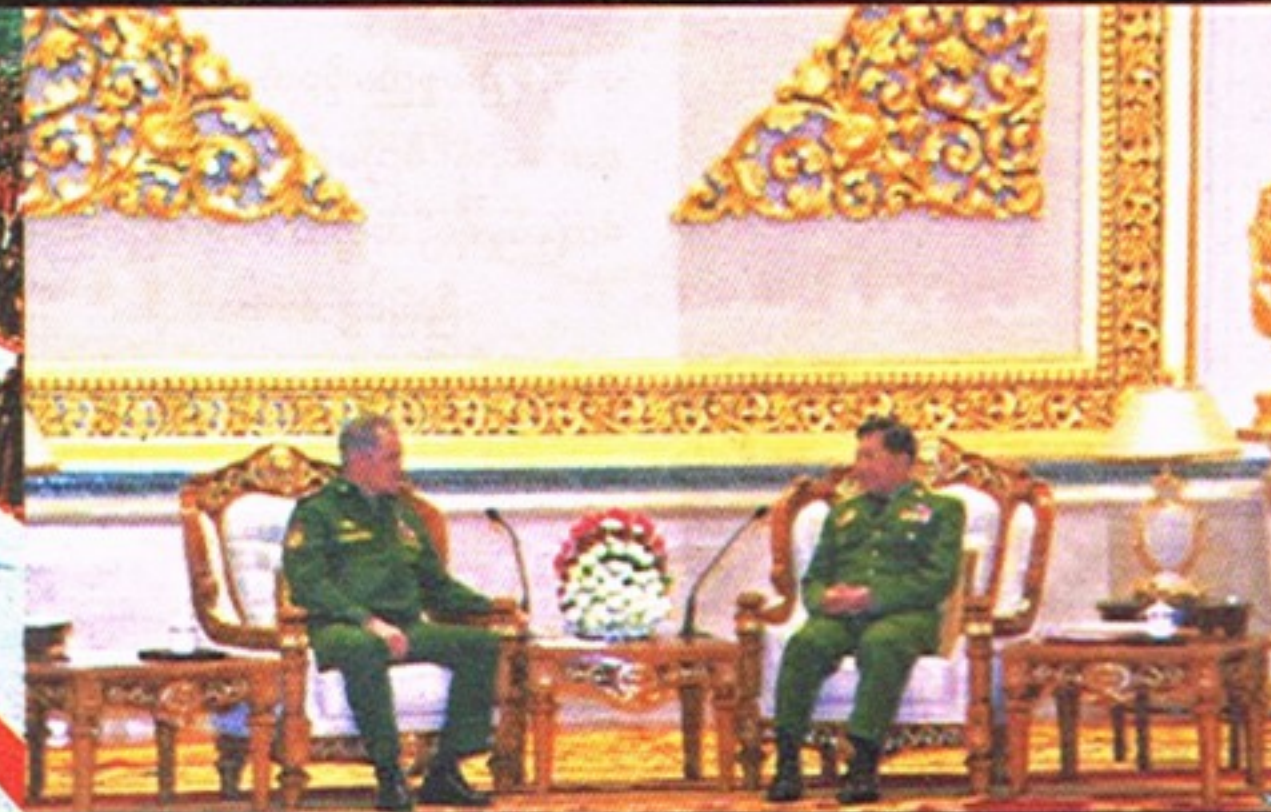
မုဒ္ဒာသနာတော်တည်တံ့မှုမြန်မာနိုင်ငံတော်အခွန်ရှည်မည်

မန္တလေးမြို့တွင် မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ သံဃာအပါး
(၂၀၀၀၀) ဆွမ်းဆန်မိန်းမောင်းပွဲ
ကျင်းပ ၂၁-၁-၂၀၁၈

ကူမိတ်ကို အိမ်မော်စေလွှတ်မှု ပိတ်ပင်ရန် စဉ်းစား
နေဟု မိလစ်ပိုင်သမ္မတ ဒူတာတေး ပြောကြား ၁၉-၁-၂၀၁၈

မိုက်ချပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်နှင့် ရုက္ခားကကွယ်
ရေးဝန်ကြီးစောဆွေအောင် - မြန်မာစစ်ဘက်မှူး
ပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတိုးမြှင့်ရန် သဘောတူ

ဥရောပသမဂ္ဂမှ နုတ်ထွက်မည် ဥပဒေကြမ်း
ဖြတ်နိုင်အောင် လွှတ်တော်အတည်ပြုလိုက်ပြီ ၂၀-၁-၂၀၁၈

မြောက်ဦးခြစ်ဝဉ်ကဲ့သို့ ထပ်မံခြစ်ဝဉ်
ရခိုင်ပြည်နယ်၌ လုံခြုံရေးတိုးမြှင့် ၂၁-၁-၂၀၁၈

နေပြည်တော်တွင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ် (၅၀၀)
ခန့်မှ ငလျင်ပြတ်ရွေ့ကြွေများတွေ့ရှိ ၂၁-၁-၂၀၁၈

မြောက်ဦးမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးဘိုဘိုမင်းချိုကို ရခိုင်
ပြည်နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ပြည်နယ်ရုံး
လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်ထား ၁၈-၁-၂၀၁၈

မိတ္ထီလာခရိုင်အတွင်း တိုင်းဒေသကြီးဘတ်လျက်
ဖြင့် ၅၀ (၄၀) ကျော် လျှပ်စစ်မီးသွယ်ပေးမည် ၁၈-၁-၂၀၁၈

ကျောက်ဖြူ - ရန်ကုန်ကားလမ်းတွင် လမ်းခေါ်
လျက်ရှိသည့် လမ်းကြိုတံစက်စိုက်ပျက် နှစ်စီး
ညအချိန်တွင် ပျက်ဆီးခံရ ၂၀-၁-၂၀၁၈

ရုဇွန်လေးလုံးပါတီ မန္တလေးတိုင်းစည်းရုံးရေး
ကော်မတီ မွဲစည်း ၂၁-၁-၂၀၁၈

ထိုင်းစစ်တပ် အုပ်ချုပ်နေမှုကို ဆန့်ကျင်သည့်
ဆန္ဒပြပွဲများ ဖြစ်ပွားပြီး ဆန္ဒပြသူ ဖျက်ဆီးခံရ
မမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရ ၂၀-၁-၂၀၁၈

မန္တလေးမြို့ရဲမှန်စောင်ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
ရွေးချယ်ပွဲကို ရပ်ကွက်နေပြည်သူ (၁၀၀) ကျော်
မနေ့ရပ်ကွက်တွင် ဆန္ဒပြတင်ကြား ၂၁-၁-၂၀၁၈

ဒီနေ့ ၂၀၁၈ ဆိုတာ (၂၁)ရာစုထဲဝင်လို့ ဒုတိယဆယ်စုနှစ်တောင် ပြည့်တော့မှာဖြစ်တယ်။ ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA လက်နက်ကိုင်တွေကတော့ ဘိုးတော်ဘုရားခေတ် ၁၇၈၄ (၁၈)ရာစုထဲမှာပဲ အိပ်မက်မက်နေတုန်းပဲခင်ဗျ။

ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ အပေါင်းအပါအစွန်းရောက်တွေဟာ 'ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေး' 'ရခိုင်ဘုရင်နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာကျဆုံးခြင်း ၂၃၃နှစ်မြောက်နေ့' 'ဗမာ့ကျွန်း' 'လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဖြင့် ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေး' ဆိုတဲ့စကားလုံးတွေနဲ့ ရခိုင်လူမျိုးတွေကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နေပါတယ်။

ဒေါက်တာအေးမောင်တို့ AAလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့က ထွန်းမြတ်နိုင်တို့၊ ညိုထွန်းအောင်တို့၊ခိုင်သူခေတ်ရခိုင်ပြည်ကို ချစ်ပါတယ်ဆိုတဲ့စိတ်ထားထက် ကျုပ်လည်းတစ်ပြားသားမျှ မလျော့တဲ့စိတ်ထားနဲ့ ရခိုင်ပြည်ကို ချစ်တယ်ခင်ဗျ။

ဒီနေ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗမာလူမျိုးဟာ (၆၇)ရာခိုင်နှုန်းရှိတယ်။ အဲဒီ ဗမာလူမျိုးတွေက ကျန်တိုင်းရင်းသားတွေကို ကျွန်ပြုနေတယ်လို့ ဒေါက်တာအေးမောင် စွပ်စွဲချက်ဟာ လုံးဝအခြေအမြစ်မရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ ပထမဆုံးသမ္မတဟာ ရှမ်းလူမျိုး စဝ်ရွှေသိုက်ပါ။ ဒုတိယမြောက်သမ္မတဟာ ကရင်လူမျိုး မန်းဝင်းမောင်ပါ။ ဒီနေ့ လူဦးရေအများဆုံးဆိုတဲ့ ဗမာလူမျိုးတွေကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရင် အများစုဟာ ဗမာလို့ ခံယူထားကြပေမယ့် မွန်-ဗမာ၊ ကရင်-ဗမာ၊ ရခိုင်-ဗမာ၊ ရှမ်း-ဗမာ သွေးနှောထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုသားတွေ အများဆုံးဖြစ်နေကြပါပြီ။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုဟာ ဧရာဝတီတိုင်း ဝါးခယ်မဇာတိပါ။ ဦးနုဟာလည်း ဝါးခယ်မဇာတိဖြစ်တဲ့အတွက် ကရင်သွေးပါနိုင်ပါတယ်။ ဗမာခေါင်းဆောင်လို့ ယူဆထားကြတဲ့ ဦးနုတောင် ကရင်-ဗမာဖြစ်ဖို့များပါတယ်။

ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ နတ်မောက်က အညာသား ဗမာလူမျိုး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်း မြောင်းမြသူ ကရင်ကပြား ဒေါ်ခင်ကြည်တို့က မွေးဖွားလာတဲ့ ကရင်-ဗမာသွေးနှောသူတစ်ဦးပါ။

ဒီကနေ့ သမ္မတကြီး ဦးထင်ကျော်ဟာလည်း မွန်-ဗမာပါ။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ဟာလည်း အညာက ဗမာလူမျိုးလို့ ပြောလို့မရဘဲ တနင်္သာရီတိုင်းသား ထားဝယ်လူမျိုးပါ။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ရဲ့နီး ဒေါ်ကြူကြူလှဟာ ရခိုင်လူမျိုးအစစ်ပါ။ တပ်မတော်ဒုတိယကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စိုးဝင်းဟာ ရှမ်း-ဗမာပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးအေးသာအောင်ဟာ ရခိုင်လူမျိုးပါ။ ပြည်ထောင်စုပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဖေမြင့်ဟာ ရခိုင်လူမျိုးပါ။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အားအကိုးရဆုံးဖြစ်ခဲ့တဲ့သူတွေထဲမှာ ဦးစောမရအောင်ဟာ ရခိုင်လူမျိုးပါ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနားမှာ အနီးကပ်အကြံပေးအဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့တဲ့ ဒေါက်တာတင်မာအောင်(ဦးစောမရအောင်၏သမီး)ဟာ ရခိုင်လူမျိုးပါ။

စစ်သည်အင်အား ငါးသိန်းဝန်းကျင်ရှိတဲ့ မြန်မာတပ်မတော်ထဲမှာ ရခိုင်လူမျိုးစစ်သားတွေ အများအပြား တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။ တပ်မတော်ထဲမှာ ရခိုင်လူမျိုးအရာရှိ ဗိုလ်ချုပ်တွေ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးတွေ၊ ဗိုလ်မှူးတွေ အများအပြားပါဝင်နေပါတယ်။

အနာဂတ်မြန်မာပြည်မှာလည်း အတိတ်နဲ့ ပစ္စုပ္ပန်လုပ် ရခိုင်လူမျိုး သမ္မတတွေ၊ ဝန်ကြီးချုပ်တွေ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ၊ ရခိုင်လူမျိုး တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာဦးမှာဆိုတာလည်း သေချာနေပါတယ်။

မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကယား၊ ကချင်စတဲ့ အဓိကတိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေထဲမှာ ဗမာနဲ့ ရခိုင်ဟာ ကျန်တိုင်းရင်းသားတွေထက်တောင် သွေးပိုနီးပါတယ်။ တကယ်တမ်းဆန်းစစ်ကြည့်ရင် ရခိုင်နဲ့ ဗမာဆိုတာ လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားနှစ်မျိုးလို့တောင် သတ်မှတ်ဖို့မလိုဘဲ လူမျိုးစုတစ်ခုတည်း တိုင်းရင်းသားတစ်ခုတည်းလို့ သတ်မှတ်လို့တောင် ရပါတယ်။ ရခိုင်တွေပြောတဲ့ စကားနဲ့ ဗမာစကားဟာ အားလုံးနီးပါး တူနေပါတယ်။ အသံဝဲသွားပုံ၊ ကွဲသွားတာရယ် အသံယိုင်သွားပုံ မတူတာတွေပဲ ရှိပါတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုအကြည့်ရင်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာတရားမှာပါ အားလုံးထပ်တူထပ်မျှ တူနေပါတယ်။ အသားအရောင်၊ မျက်နှာသွင်ပြင်၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာတွေမှာ ရခိုင်နဲ့ဗမာဟာ အားလုံးတူညီနေတဲ့အပြင် ခေါ်ဝေါ်တဲ့ အမည်နာမတွေလည်း အားလုံးနီးပါး တူညီနေပါတယ်။

ဒီနေ့ ဗမာကျွန်းလို့ စွပ်စွဲနေတဲ့ ဒေါက်တာအေးမောင်ရဲ့အမည်ဟာ ရခိုင်နာမည်သာဖြစ်တယ်လို့ ပြောလို့ရပါသလားခင်ဗျာ။ ဦးအေးမောင်ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ဗမာလူမျိုးတွေ ရိုက်သတ်လို့တောင် မကုန်နိုင်ဘူးခင်ဗျ။ AA လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ရဲ့ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ ထွန်းမြတ်နိုင်နာမည်ဟာ ရခိုင်နာမည်သာဖြစ်တယ်လို့ ပြောလို့ရပါသလား။ ထွန်းမြတ်နိုင်အမည်နဲ့ ဗမာတွေလည်း ရိုက်သတ်လို့ မကုန်ဘူးခင်ဗျ။ ယနေ့ ရခိုင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ရခိုင်လူမျိုး ဦးညီပုအမည်နဲ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ပထမဆုံးရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူ ဒါရိုက်တာ ဦးညီပုအမည်ဟာ ဘာကြောင့် လာတူနေသလဲခင်ဗျ။

လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်အမည်တွေဟာ အဲဒီမျိုးနွယ်စုရဲ့အကောင်းဆုံး သမိုင်းမှတ်တမ်းပဲဖြစ်တယ်။ ရခိုင်နာမည်တွေနဲ့ ဗမာနာမည်တွေ အားလုံးနီးပါး တူညီနေတာဟာ ရခိုင်-ဗမာဆိုတာ လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းပဲဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုသက်သေပြဖို့ အကောင်းဆုံးသမိုင်းမှတ်တမ်းပဲခင်ဗျ။

ရခိုင်-ဗမာတွေရဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ နာမည်တွေကိုကျော်ပြီး မြို့တွေဒေသတွေရွာတွေ မြစ်တွေနာမည်ကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ရခိုင်ပြည်နဲ့ ဗမာပြည်ဟာ အားလုံးနီးပါး တူနေပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ ရခိုင်ဘုရင်တွေနဲ့ ဗမာဘုရင်တွေဟာ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး စစ်ဖြစ်လိုက်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးယူလိုက်၊ သားတော်သမီးတော်တွေ လဲလှယ်ပြီး လက်ဆက်လိုက်နဲ့ သူတစ်ပြန်ကိုယ်တစ်ပြန် အနိုင်အရှုံးဖြစ်ခဲ့ကြတာဟာ ရှောင်လွှဲလို့မရခဲ့တဲ့ သမိုင်းဖြစ်ရဲ့ ပကတိစီးဆင်းခဲ့မှုတစ်ခုပါပဲ။

မြို့ပြလက်နက်နိုင်ငံတော်တွေအဖြစ် ထူထောင်ခဲ့ကြတဲ့ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ မွန်၊ ပျူ မောရှမ်းနိုင်ငံတော်တွေကြားမှာ သူတစ်ပြန်ကိုယ်တစ်ပြန် အနိုင်ယူခဲ့ကြသလို ရှုံးလို့ ရှုံးတဲ့သူက နိုင်တဲ့ဘုရင်အနောက်ပါသွားခဲ့ကြတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေဟာ ရခိုင်နဲ့ဗမာ ကြားမှာတင်မကပါဘူး။

ဘီစီ(၂၀၀)နဲ့ အေဒီ(၉၀၀)အကြား ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းအလယ်မှာ ဗိဿနိုးနဲ့ သရေခေတ္တရာ ယူနိုင်ငံတွေ ထွန်းကားခဲ့ပါတယ်။ အေဒီ(၅)ရာစုဝန်းကျင်မှာ သရေခေတ္တရာဘုရင် ခုတ္တပေါင်မင်းက ဗိဿနိုးပြည်ကို နိုင်တဲ့အခါ ဗိဿနိုးဘုရင်မပန်ထွာကို ဖမ်းဆီးပြီး သရေခေတ္တရာကို ခေါ်သွားပါတယ်။

အေဒီ(၁၁)ရာစုမှာ အနော်ရထာရဲ့ပုဂံစစ်တပ်က သထုံပြည်ကို နိုင်တဲ့အခါ သထုံဘုရင် မနုဟာနဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်တွေ အားလုံးသားမက ကျောက်ဆစ်ဗိသုကာရှင်တွေအားလုံးကို ပုဂံကို ခေါ်သွားခဲ့တယ်။

၁၅၈၁ မှာ ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာက ကုန်းပြီး သားတော်နန္ဒဘုရင်လက်ထက်မှာ ဟံသာဝတီပဲခူး(မွန်)ကို ရခိုင်ဘုရင် စစ်တပ်တွေရောက်လာပြီး တိုက်ခိုက်အနိုင်ရပြီး ဟံသာဝတီပဲခူးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပြီး ဟံသာဝတီက အဖိုးတန်အနုပညာတွေကို ရခိုင်ကို သယ်ယူသွားခဲ့ပါတယ်။

၁၇၅၂ မှာ ဗိုလ်ချုပ်ဒလဗန်းရဲ့ဟံသာဝတီ(မွန်)စစ်တပ် အင်းဝ(ဗမာ)ကိုနိုင်တဲ့အတွက် အင်းဝဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိနဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်အားလုံးကို ဟံသာဝတီပဲခူးကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားပါတယ်။

၁၇၈၄ ဘိုးတော်ဘုရားဗဒုံမင်း ရခိုင်ပြည်မြောက်ဦးသို့ စစ်ချီခြင်း

၁၇၈၄မှာ အမရပူရဘုရင် ဘိုးတော်ဘုရား (ဗဒုံမင်း)ဟာ ရခိုင်ပြည်ကို စစ်တပ်လွှတ်ပြီး တိုက်ခိုက်

မြောက်ဦးလေပုန်တို

ပါတယ်။ ဗဒုံမင်းရဲ့သားတော် ဦးဆောင်တဲ့ အမရပူရတပ်ဌာတာ ခေတ္တတီ(ရခိုင်)ကို သိမ်းနိုင်ခဲ့တယ်။

ဘိုးတော်ဘုရားသည် ခေတ္တတီပြည်ကြီးကို သိမ်းပိုက်ရန် အမရပူရမှ အင်အား(၃၀၀၀)ရှိသော တပ်တော်ဖြင့် ချီတက်စေသည်။

ခေတ္တတီပြည်ကို အုပ်စိုးနေသောမင်းမှာ မဟာသမ္မတမင်း (Maha Thamada ၁၇၈၂- ၁၇၈၅)ဖြစ်၏။ ဘိုးတော်ဘုရား၏ အမရပူရစစ်တပ် ချီတက်သော လမ်းကြောင်းမှာ စစ်ကိုင်းကို အရင်ချီတက်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ကျောက်တလုံးရွာတွင် နားကြ၏။ ထိုကမှ ပုဂံအနောက်ဘက်တန့်ကြည်ကျွန်းတွင် နားကြသည်။ တန့်ကြည်ကျွန်းမှ မင်းလှမင်းခေါင် ဦးဆောင်သော တပ်ပေါင်းစုသည် မင်းဘူးမှတစ်ဆင့် ဘားအိုင်ကြောင်းဖြင့် ရခိုင်သို့ အလျင် ချီတက်ရလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းသားမဟာဥပရာဇာဦးဆောင်သော တပ်ပေါင်းစုမှာမူ ပြည်မြို့သို့ ချီတက်၏။ ပြည်တွင် စခန်းနှစ်ရက်ချပြီးနောက် ပျူဟာအတိုင်း သံတွဲရမ်းဗြ၊ မာန်အောင်များကို ရအောင်တိုက်ရန် စစ်ပြင်တော့သည်။ ရခိုင်ဘုရင်လည်း ဘိုးတော်ဘုရား၏စစ်ချီတက်သော သတင်းကိုကြားသော် မြောက်ဦးမြို့ကို အခိုင်အမာဖြစ်အောင် လုပ်လေသည်။ မြို့ရိုးများပေါ်တွင် အမြောက်ကြီးများ တင်ပြီး ခုခံရန်ပြင်ဆင်၏။

အမရပူရအိမ်ရှေ့မင်းသား၏တပ်သည် ပြည်မြို့မှချီတက်ပြီး တောင်ကုတ်မြစ်ဆိပ်တွင် တခဏ တပ်ချလေ၏။ ဘားအိုင်ကြောင်းဖြင့် ချီတက်သော မင်းလှမင်းခေါင်နှင့် မင်းသား သတိုးမင်းစောတို့ တပ်သည် ရခိုင်ဘုရင်မှ လွတ်လိုက်သော ရခိုင်ဗိုလ်မှူးပေါလုံ၏ ရှေ့ပြေးတပ်နှင့်တွေ့ကာ စစ်ဖြစ်ကြလေသည်။

ရခိုင်ဗိုလ်မှူးသည် အင်အားအနည်းငယ်ဖြင့် စနည်းနာရန်သာ ထွက်လာခြင်း ဖြစ်သဖြင့် မထင်မှတ်ဘဲ အမရပူရတပ်ကြီးနှင့်တွေ့သဖြင့် အနည်းငယ်သာ တိုက်ပြီး တပ်ကိုဆုတ်ကာ မြောက်ဦးသို့ ဘုရင်ကို သတင်းပို့ရန် ဆုတ်လေ၏။ ထိုစဉ် အိမ်ရှေ့မင်းသား၏ တပ်များသည် သံတွဲမြို့ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နိုင်လေသည်။ သံတွဲကို

သိမ်းပြီးနောက် မင်းလှမင်းခေါင်တို့၏တပ်နှင့် ပူးပေါင်းပြီး တောင်ကုတ်၊ ရမ်းဗြဲကျွန်းတို့ကို စတင်တိုက်ခိုက်လေသည်။

ရမ်းဗြဲကျွန်းတွင်ခံသော ရခိုင်အိမ်ရှေ့မင်းသားကိုယ်တိုင် ခံတပ်ဖြင့် အလုံးအရင်းအခိုင်နေကာ အမရပူရ တပ်အလာကို စောင့်ကြိုနေလေ၏။ အမရပူရတပ်များလည်း ရမ်းဗြဲကျွန်းခံတပ်ကို အလုံးအရင်းတိုက်ကြလေ၏။ အမရပူရ၏ ထိုးစစ်ကိုမခံနိုင်သဖြင့် ရခိုင်အိမ်ရှေ့မင်းသည် ရမ်းဗြဲကျွန်းခံတပ်မှ သင်္ဘောဖြင့် ဆုတ်ခွာရလေ၏။

ရမ်းဗြဲကျွန်းကို အနိုင်ရသော်နှစ်ရက်ခန့် နားပြီး မြောက်ဦးမြို့ကို တိုက်ရန် စစ်ပြင်လေတော့သည်။ ထိုသို့ အမရပူရတပ်များ ရခိုင်အိမ်ရှေ့မင်း၏တပ်ကို အနိုင်ရသောသတင်းကို ပျံ့နှံ့သွားရာ ရခိုင်ဘုရင်အောက်ရှိ နယ်စား၊ မြို့စားများသည် ဘိုးတော်ဘုရား၏တပ်အောက်သို့ အညံ့ခံ ဝင်လာကြတုန်လေ၏။

အမရပူရ အိမ်ရှေ့မင်း၏တပ်သည် မြောက်ဦးမြို့စပ်နားတွင် ဆီးကြိုနေသော ရခိုင်ဘုရင်၏ တပ်နှင့်တွေ့လေ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းသားလည်း ဆင်ကို ချွန်ဖွင့်ကာ မိမိကိုယ်တိုင် ရှေ့မှနေကာ ထွက်တိုက်လေ၏။ အမရပူရတပ်ကြီးနှင့် ရခိုင်ဘုရင်၏တပ်ကြီး အပြင်းအထန်တိုက်ကြရာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျအရှုံးများကြ၏။ ရေကြောင်းတွင်လည်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြင်းအထန်တိုက်ကြ၏။

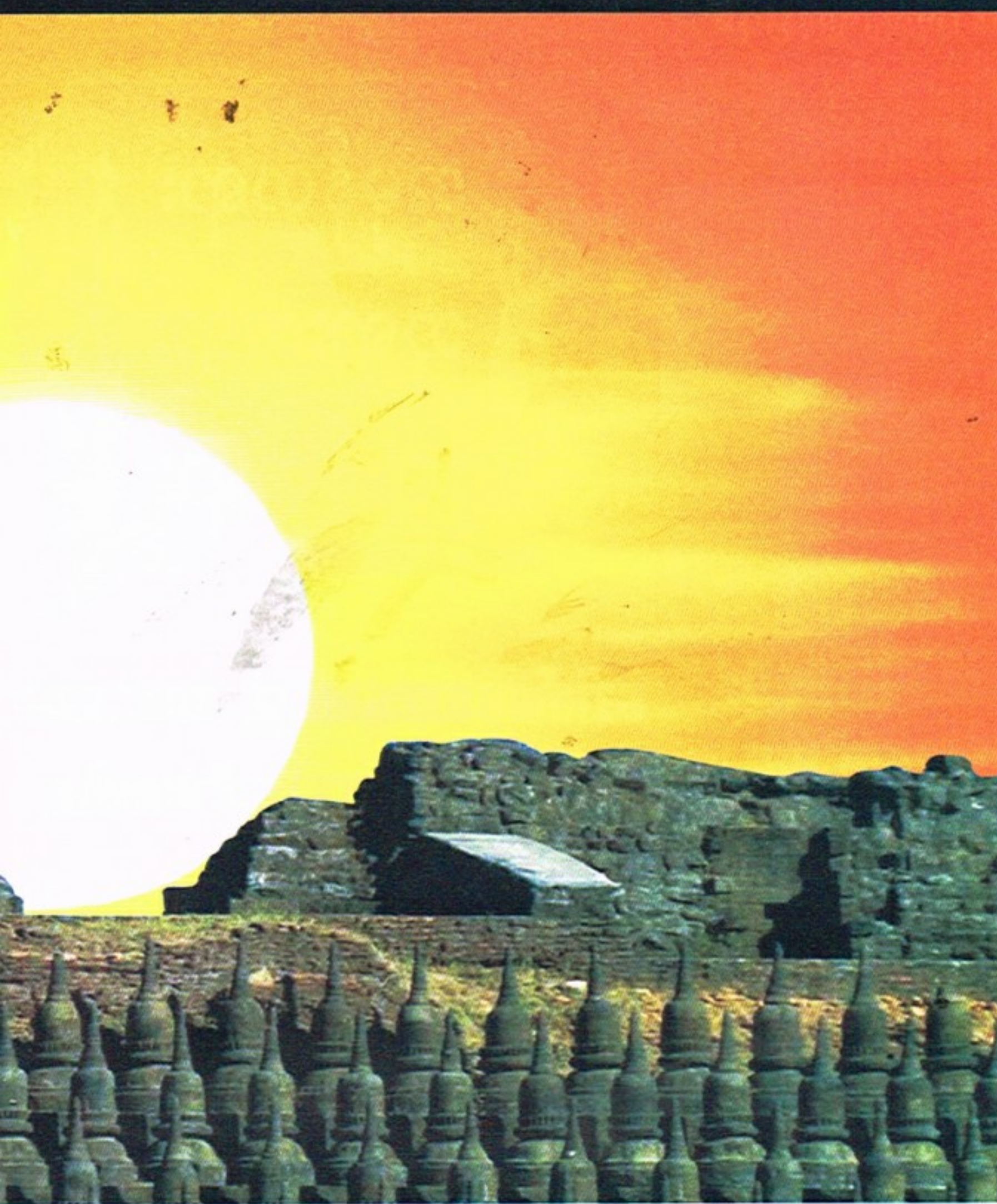
သို့သော်လည်း အမရပူရဘက်မှ အင်အားသာသဖြင့် ရခိုင်ဘုရင်တပ်များ မခုခံနိုင်တော့ဘဲ တပ်ပျက်ကာ ရခိုင်ဘုရင်ကိုယ်တိုင် စီးတော်မြင်းဖြင့် မြောက်ဦးမြို့တွင်းသို့ ဝင်လေသည်။ ထိုအခါမှ အိမ်ရှေ့မင်းသည် မြောက်ဦးမြို့နှင့်မနီးမဝေးနေရာ အမြောက်လွတ်သော နေရာတွင် တပ်စခန်းချလေသည်။ ရခိုင်ဘုရင်သည် နန်းတော်တွင် အမတ်များနှင့် တိုင်ပင်လေ၏။

အမတ်များကငြိမ်းချမ်းရေးအရင်ယူကာ နိုင်ငံတော်ကို ထိန်းသိမ်းပြီး အင်အားကြီးလာပါမှ ပြန်လည်တိုက်ရန်အကြံပေးကြ၏။ သို့သော် ရခိုင်ဘုရင်မှ သဘောမတူဘဲ သင့်ရာအရပ်တွင် ရှောင်နေပြီးမှ အမရပူရ တပ်

ရခိုင်ပြည်ဘယ်လဲ

မိုးဟိန်း(သုရိယနေဝန်း)

များ ဆုတ်သွားလျှင် ထီးနန်းကို ပြန်လည် သိမ်းယူမည်ဟု ဆိုကာ ညဉ့်သန်းခေါင်တွင် မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီးတော်များ၊ ကိုယ်ရံတော်တပ်ဖြင့် မြောက်ဦးမှ ထွက်တော်မူလေ၏။

ရခိုင်အမတ်တို့လည်း နောက်နေ့မနက်တွင် မြောက်ဦးမြို့တံခါးကိုဖွင့်ကာ လက်ဆောင်များဖြင့် မြို့ကို သိမ်းယူပါရန် အမရပူရအိမ်ရှေ့မင်းသားထံ လာရောက် လျှောက်တင်ကြရလေတော့၏။

အမရပူရအိမ်ရှေ့မင်းသားမဟာဥပရာဇာ သည် အေဒီ ၁၇၈၅ ဇန်နဝါရီလ (၂)ရက်နေ့တွင် ခေတ္တဝတီပြည်ကြီးကိုသိမ်းပိုက်လေသည်။ ရခိုင်ဘုရင် မဟာသမ္မတကိုလည်း တပ်တော်များလွှတ်ပြီး လိုက်လံရှာဖွေလေရာ ဖမ်းဆီးရမိသည်။

ထိုသို့ မြောက်ဦးကို အောင်နိုင်သောအခါ ဘိုးတော်ဘုရား၏ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသား မဟာဥပရာဇာက မဟာမြတ်မုနိရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကြီးကို အမရပူရသို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့လေသည်။ ရခိုင်ဘုရင် မဟာသမ္မတကိုလည်း အမရပူရသို့ ခေါ်ဆောင်သွားလေသည်။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်မှာ စစ်နိုင်သူသည် သူရဲကောင်း

သမိုင်းဖြစ်ဆိုတာ သူ့ခေတ်ကာလ ရေစီးကြောင်းအတိုင်း စီးဆင်းခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ပုဂံခေတ်၊ မြောက်ဦးခေတ်၊ ခေတ္တဝတီခေတ်တွေကို ဒီမိုကရေစီနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးဆိုတာတွေ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဆိုတာတွေနဲ့ သွားတိုင်းတာလို့ မရဘူးခင်ဗျ။ အဲဒီပဒေသရာဇ်ခေတ်တွေမှာ သူ့ခေတ်ရဲ့တိမ်းညွတ်တဲ့ရေစီးကြောင်းဟာ နိုင်သူအကုန်ယူ စနစ်ပဲ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်းတစ်ပါးကို စစ်နိုင်သူဘုရင်ဟာ သူရဲကောင်းပါပဲ။ စစ်နိုင်သူဘုရင် ပြုသမျှဟာ အမှန်တရားချည်းပါ။ စစ်ရှုံးသူဟာ စစ်နိုင်သူလက်ထဲမှာ ပြုသမျှနုရသူသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပုဂံဘုရင် အနော်ရထာက သထုံပြည်ကို သိမ်းခဲ့တာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့အမွေအနှစ် ပဋိကတ်သုံးပုံပင့်ဆောင်ချင်လို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့စစ်ပွဲလို့ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြတယ်။

ပဋိကတ်သုံးပုံကို ပုဂံပြည်ပင့်ဆောင်ဖို့ သထုံပြည်ကို သိမ်းခဲ့တယ်ဆိုတာ အကြောင်းပြချက်လား။ အစစ်အမှန်လားဆိုတာတော့ သမိုင်းဆရာတွေ ဆုံးဖြတ်ကြရမှာပဲ။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ အနော်ရထာလို သထုံပြည်သိမ်းပြီး သထုံဘုရင်ကို ပုဂံကို ခေါ်ဆောင်သွားတာဟာပထမအကြိမ်မဟုတ်ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော် ဘီစီ(၅၃၈)ကလည်း ဣသရေလလူမျိုးတွေရဲ့ မြို့တော်ဂျေရုဆလင်ကို ပါရှန်အင်ပါယာဘုရင် ဆိုင်းရပ်စ်က သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီး ဣသရေလဘုရင်နဲ့ လူမျိုးတွေကို ပါရှန်ပြည် ဘေဘီလုံမြို့ကို ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့တာဟာ အခိုင်အမာရှိပါတယ်။

သမိုင်းဖြစ်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ရာဂဏန်းအထိ စစ်နိုင်သူဘုရင်တွေက စစ်ရှုံးနိုင်ခဲ့ရဲ့ဘုရင်နဲ့အမွေအနှစ်တွေကို သယ်ဆောင်သွားခဲ့ကြတာဟာ ခေလေထုံးစံသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

၁၇၈၄ အမရပူရဘုရင် ဘိုးတော်ဘုရားဟာ ရခိုင်ပြည်ကို သိမ်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရခိုင်ဘုရင်နဲ့ မဟာမြတ်မုနိရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကြီးကို အမရပူရမြို့ကို ပင့်ဆောင်ခဲ့တာဟာ အဲဒီခေတ်က ပဒေသရာဇ်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ဘိုးတော်ဘုရားနဲ့သာ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ပြောင်းပြန်စဉ်းစားကြည့်ရင် ရခိုင်ဘုရင် မဟာသမ္မတရဲ့ စစ်တပ်တွေက အမရပူရကို သိမ်းခဲ့ရင်လည်း ဘိုးတော်ဘုရားဟာ ရခိုင်ပြည်ကို ပါသွားခဲ့မှာ သေချာပါတယ်။

(၂၁)ရာစု မြန်မာပြည်ရဲ့ဆာလောင်မှုဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု

ဒီနေ့ခေတ်ကာလဟာ (၂၁)ရာစု ရောက်နေပါပြီ။ ဒီနေ့ခေတ်ရဲ့ ဆာလောင်မှုတံသိပ်မှုဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ စစ်မှန်တဲ့ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနဲ့ တိုးတက်ခေတ်မီတဲ့ ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေ့ခေတ်ကာလရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ်မှာ သမိုင်းထဲက အမုန်းတရားတွေကို ဝါဒဖြန့်နေတဲ့လူစုလူဝေးတချို့ရှိပါတယ်။ အဲဒီလူတွေကတော့ ဒေါက်တာ

အေးမောင်လို ခေတ်နဲ့မကိုက်ညီတော့တဲ့ ဘိုးတော်ဘုရား ခေတ်ထဲက ရုန်းမထွက်နိုင်သေးတဲ့ အစွန်းရောက်လူမျိုး ရေးဝါဒတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကြိုးပမ်းနေတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးသာလျှင် ဒီကနေ့ သမိုင်းဖြစ်ရဲ့ စီးဆင်းမှုတစ်ခုတည်းသော လားရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA တို့ဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ စစ်မှန်တဲ့ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို လက်မခံဘဲ ငြင်းဆန်ပြီး ဘိုးတော်ဘုရားရဲ့ပဒေသရာဇ်ခေတ်ထဲမှာ ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးနဲ့ ဗမာကျွန်ဆိုပြီး နားနှစ်ဖက်ပိတ်ပြီး ကုန်းအော်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်ဆိုပြီး လူသူလက်နက်စုဆောင်းတိုက်ခိုက်နေတဲ့ AA ဟာ ဘိုးတော်ဘုရားခေတ်ကို အိပ်မက်မက်နေတဲ့ အစွန်းရောက်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့သာဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်ကို ကြိုးစင်ပေါ်ရောက်အောင် တင်နေသူတွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပကတိလက်တွေ့နိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ ကြည့်ကြည့် လက်ရှိ ပထဝီနိုင်ငံရေးအမြင်အရပ် တွေးတွေး၊ ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးဆိုတာ ဖြစ်နိုင်စရာ တစ်ချက်မှမရှိတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်မှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြေပေါ်အဖျက်သမား ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ မြေအောက်အစွန်းရောက် AA တို့ရဲ့ ရခိုင်လူထုအပေါ် လမ်းမှားညွှန်ပြပေးနေတဲ့ အိပ်မက်မှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်တဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်လွတ်လပ်ရေးသာမက ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးဆိုတာလည်း အလားတူပါပဲ။

၁၉၄၈လွတ်လပ်ရေးသည် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးမဟုတ်၊ ပြည်ထောင်စုလွတ်လပ်ရေးသာ ဖြစ်သည်

၁၉၄၈ခု၊ ဇန်နဝါရီလ(၄)ရက် လွတ်လပ်ရေးဟာ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး လုံးဝမဟုတ်ပါဘူး။ ရခိုင်၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကယား၊ ကချင်၊ ဗမာ အားလုံးပါဝင်တဲ့ ရော့တီပြည်ထောင်စုကြီးရဲ့ လွတ်လပ်ရေးသာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးနဲ့ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး မတူဘူးဆိုတာ နားလည်ဖို့လိုပါတယ်။

တိုင်းရင်းသားအများစုဟာ မြန်မာပြည်ဆိုတာကို ဗမာပြည်ကို ခေါ်ဆိုတာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ မရှင်းလင်းကြတာပါ။ မြန်မာပြည်နဲ့ ဗမာလူမျိုး မတူပါဘူး။ ကျုပ်တို့ ပြည်ထောင်စုကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လို့ ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်ခဲ့တာဟာ ဝေါဟာရပိုင်းဆိုင်ရာ မရှင်းလင်းမပြတ်သားမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့တာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လို့ ခေါ်ဆိုမယ့် အစား ဧရာဝတီပြည်ထောင်စု (United States Of Ayarwaddy)လို့သာ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြရင် မြန်မာပြည်နဲ့ ဗမာလူမျိုး ပြဿနာမရှင်းလင်းမှုကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေ ပိုမိုသဘောပေါက်ခဲ့နိုင်ကြမှာပါ။

ရခိုင်နိုင်ငံ၊ ကချင်နိုင်ငံ၊ ဝမ်ပေါင်နိုင်ငံ၊ ရှမ်းနိုင်ငံ၊ ကရင်နိုင်ငံတွေ သီးခြားစီပေါ်ပေါက်ဖို့ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်သလို ဗမာနိုင်ငံဆိုတာလည်း ပေါ်ပေါက်ခွင့်မရှိပါဘူး။ ဗမာဆိုတာလည်း ကျန်တိုင်းရင်းသားတွေထဲက တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်တစ်မျိုးပါပဲ။

ဒီလို လုံးဝမဖြစ်နိုင်တဲ့ လက်တွေ့အရှိတရားကို သိပါလျက်နဲ့ ရခိုင်နိုင်ငံ၊ ကချင်နိုင်ငံ၊ ရှမ်းနိုင်ငံ၊ ကရင်နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက်ဆိုပြီး တိုင်းရင်းသားတွေကို စစ်တိုက်ခိုင်းနေတာဟာ အဲဒီခေါင်းဆောင်တွေက သူတို့လူမျိုးတွေအပေါ် အကြီးအကျယ်လိမ်လည်လှည့်ဖြား အသုံးချနေမှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်တဲ့ခေါင်းစဉ်နဲ့ ကိုယ့်လူမျိုးတွေကို သေတွင်းထဲ တွန်းပို့နေတဲ့လုပ်ရပ်ဟာ ဘယ်လိုမှ ခွင့်လွှတ်လို့မရတဲ့ ဖောက်ပြန်မှုဖြစ်ပါတယ်။

ရခိုင်နိုင်ငံ သီးခြားထူထောင်မှု စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒကို တွေးကြည့်လိုက်ရင် လူဦးရေသန်း(၂၀၀)နီးပါးပေါက်ကွဲနေတဲ့ အစ္စလာမစ်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံလက်ထဲကို ရခိုင်ပြည်ကို ထိုးအပ်လက်ဆောင်ပေးလိုက်ခြင်းလို့သာ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ပါတယ်။

သမိုင်းစဉ်းကြည့်ရင် မြောက်ပိုင်းက တောင်ပိုင်းကို ရွှေလျှားစီးဆင်းပြီး အနိုင်ရသွားတာကိုပဲ တွေ့ရပါတယ်။ အမည်းရောင်က အဖြူရောင်ကို အနိုင်ရသွားပါတယ်။ သိပ်သည်းဆများတဲ့အင်အားက သိပ်သည်းဆ

နည်းတဲ့အင်အားထဲကို စီးဝင်ရောစပ်ပြီး အနိုင်ရသွားပါတယ်။

ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA တို့ စိတ်ကူးယဉ်တဲ့ ရခိုင်နိုင်ငံတော်နဲ့ လွတ်လပ်ရေးဆိုတာ အစ္စလာမစ်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံက သွားရည်တမြားမြားကျပြီး စောင့်စားမျှော်လင့်နေတဲ့ အခွင့်အရေးကြီးပါ။ ရခိုင်၊ ဗမာဆိုတာ လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းပါ။ ရခိုင်ရော ဗမာရော အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီကျွန် အတူတူဖြစ်ခဲ့ကြတာပါ။ ရခိုင်ပြည်ဟာ ဗမာကျွန်ဖြစ်နေပြီဆိုတာ ရခိုင်လူမျိုးတွေကို သေတွင်းပို့ချင်လို့ ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA တို့က တာဝန်မပြောကြားလိုက်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်မရှိသော ဝေါဟာရတစ်ခုသာ ဖြစ်တယ်။ ရခိုင်နဲ့ ဗမာကြားမှာ ဗမာကျွန်မရှိနိုင်သလို ရခိုင်ကျွန်လည်း မရှိနိုင်ပါဘူး။

ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ ခင်းခဲ့သောလမ်းကို ဖျက်ဆီးသူ ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ အပေါင်းအပါများ

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီကျွန်ဘဝက မြန်မာပြည်ကြီး လွတ်လပ်ရေးရဖို့ စွမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ ပထမဆုံးနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီးဟာ စစ်တွေမြို့သား ရခိုင်လူမျိုး ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ ဖြစ်တယ်။ ဦးဥတ္တမဟာ ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက်မျှသာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဦးဥတ္တမကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ ဦးဥတ္တမကျောက်တိုင်၊ ဦးဥတ္တမပန်းခြံ စတာတွေနဲ့ ဂုဏ်ပြုထားခဲ့ပါတယ်။ ဗမာတွေရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ ရခိုင်လူမျိုး ဆရာတော်ဦးဥတ္တမဟာ ထာဝရရှိနေပါတယ်။

ဦးဥတ္တမ စတင်လျှောက်လှမ်းခဲ့တဲ့လွတ်လပ်ရေးခရီးလမ်းရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို သွားနေသူတွေကတော့ အာဏာရရှိရေးအတွက် ကိုယ့်လူမျိုးကို လမ်းမှားပြနေတဲ့ သမိုင်းကိုနောက်ပြန်ဆွဲနေတဲ့ ဘိုးတော်ဘုရားခေတ်ထဲမှာ ရုန်းမထွက်နိုင်တဲ့ ဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA လက်နက်ကိုင်လူတစ်စုသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောမှာ လူနည်းစုဖြစ်သွားရတဲ့ ရခိုင်လူမျိုးတွေအတွက် အစ္စလာမစ်တွေဝါးမျိုတော့မယ့် ခံတွင်းဝကျရောက်နေတဲ့ ရခိုင်လူဦးရေသုံးသန်းမျှသာရှိတော့တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး ပြိုကွဲယှက်စီးသွားနိုင်တဲ့အခြေအနေအထိ ရင်ဆိုင်ရုန်းကန်နေရပါတယ်။ ၁၇၈၄မှာ ရခိုင်ဘုရင်နိုင်ငံကို ဘိုးတော်ဘုရားဗဒုံမင်းက သိမ်းယူခဲ့တာ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘိုးတော်ဘုရားရဲ့ မြေးတော် ဘကြီးတော်ဘုရား စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက် ၁၈၂၄ (ဘိုးတော်ဘုရား ဗဒုံမင်း ရခိုင်ကိုသိမ်းပြီး နှစ်(၄၀)ကြာတဲ့ အချိန်)မှာ အင်္ဂလိပ်က ရခိုင်ပိုင် ရှင်မဖြူကျွန်းပေါ်မှာ အင်္ဂလိပ်အလံလာခိုက်ပြီး ကျူးကျော်မှုစတင်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ မြန်မာဘုရင် ဘကြီးတော်ဘုရားဟာမြန်မာစစ်တပ်ထက်အင်အားအဆမတန်ကြီးမားခေတ်မီတဲ့ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ရခိုင်တို့အကြောင်းပြပြီး စစ်တိုက်မလား၊ ဒါမှမဟုတ် ရခိုင်နယ်မြေကို အဆုံးခံအလျှော့ပေးပြီး အင်္ဂလိပ်နဲ့စစ်ဖြစ်မယ့်အရေး ရှောင်မလား ဆုံးဖြတ်ရတယ်။ ရခိုင်အရေးဟာ ဗမာအရေးဖြစ်တာကြောင့် ဗမာဘုရင် ဘကြီးတော်ဘုရားစစ်ကိုင်းမင်းဟာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ စစ်ဖြစ်တဲ့လမ်းကိုရွေးပြီး ရခိုင်ပြည်ကို ကာကွယ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ရခိုင်အရေးကစပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၁၀၀၀) ရှုံးပွဲမရှိခဲ့တဲ့ ဒေါင်းအလံကိုင် မြန်မာတပ်မတော်ဟာ အင်္ဂလိပ်ကို အနှုံးပေးခဲ့ရပြီး မြန်မာနိုင်ငံတော် စတင်ကျဆုံးခဲ့တာပဲ ဖြစ်တယ်။

အခုနောက်ဆုံး ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တော ရခိုင်အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဟာ ရန်သူပုလွေတွေရဲ့သားရဲတွင်း နှုတ်ခမ်းဝမှာ ကြိုးတန်းလမ်းလျှောက်နေရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရခိုင်ဆိုတာ ဗမာဖြစ်လို့ပဲ။ ရခိုင်ကို ထိတာဟာ ပြည်ထောင်စုကိုထိတာဖြစ်လို့ပါပဲ။ ရခိုင်အရေးဟာ ပြည်ထောင်စုအရေး ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အခုလို အကျပ်အတည်းအခြေအနေမှာ အချောင်သမား၊ အဖျက်သမားလုပ်နေတာဟာ ဘယ်သူတွေလဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၂၀၀)ကျော် ဘိုးတော်ဘုရားခေတ်ထဲက ရုန်းမထွက်နိုင်ဘဲ ကယောင်ကတမ်းနဲ့ ရခိုင်ဘုရင်နိုင်ငံတော်ဆိုပြီး ကုန်းအော်နေတာဟာ ဘယ်သူလဲ။ အဲဒီလူတွေကတော့ အချောင်သမားဒေါက်တာအေးမောင်နဲ့ AA အဖွဲ့သာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

မိုးဟိန်း(သုရိယနေဝန်း)

တောင်သမန်ရွှေအင်းက လေညင်းဆော်တော့

ပြသန်းတင့်

မသားတော်ကော်မတီဘာလုပ်မည်နည်း။ အစိုးရကကြီးမှူးသည့်စာပန်အခမ်းအနားကိုသပိတ်မှောက်မည်လော။ စာပန်အခမ်းအနားကို သပိတ်မှောက်လျှင် ထိခိုက်နစ်နာမည်သူမှာ အစိုးရမဟုတ်။ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူထုဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ဂုဏ်သိက္ခာဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်ခံလိုက်လျှင်လည်း တစ်လျှောက်လုံးကိုင်စွဲခဲ့သည့်ရပ်တည်ချက်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

ဤတွင် မသားတော်ကော်မတီသည် အလယ်အလတ်ကျ၍ လက်တွေ့ကျသောဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ရသည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်မှာ 'အန္တိမစာပန်ပြုလုပ်ခြင်း' ဟူ၍ အသိအမှတ်မပြုကြောင်း၊ သို့ရာတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့၏အထွတ်အမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟေသီဂုဏ်ကို အဓိအသေပြုသောအားဖြင့် တိုင်းသူပြည်သားတို့က လိုက်ပါပို့ဆောင်ကြရန်'ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ရွှေတိဂုံစေတီခြေတော်ရင်းမှစုပုရားလတ်၏အုတ်ဂူတော်

မိဖုရားခေါင်ကြီးကို သင်္ဂြိုဟ်မည်နေ့ဖြစ်သည့် ဒီဇင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းတစ်

လျှောက်၌ ပုလိပ်များစောင့်ကြပ်နေရာယူကြသည်။ မသားတော်ကို လိုက်ပါပို့ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်ရထားကုမ္ပဏီက ဓာတ်ရထားစင်းရေကို တိုး၍လွှတ်ပေးသည်။ တစ်ကြိမ်လွှတ်လျှင် ခုနစ်စင်း၊ ရှစ်စင်းဟုဆိုသည်။

နေ့လယ်(၁)နာရီတွင် ချာချီလမ်း(ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်း) အမှတ်(၂၃) စံအိမ်တော်မှမသားတော်အခမ်းအနားစတင်ထွက်သည်။ ရွှေဆုံးမှ မြင်းစီးပုလိပ်များ၊ ထို့နောက် မိဖုရားခေါင်ကြီး၏သက်စေလှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့တင်ထားသည့် လှည်းအစီး(၆၆)စီး၊ ထို့နောက် စည်တော်အဖွဲ့၊ ထို့နောက် သိုင်း၊ ယပ်မား၊ ကျိုင်း၊ တကောင်း၊ မြူတာအဆောင်ကိုင်သူများ၊ ထို့နောက် မသားတော်ကော်မတီလူကြီးများ၊ ထို့နောက် တလားနှင့်သလွန်တော်တို့ ပါလာသည်။ ဤနောက် မိဖုရားခေါင်ကြီး၏အလောင်းတော်ကို ထီးဖြူရှစ်လက်မိုး၍ ဆွေတော်မျိုးတော်များက ထမ်းယူလာသည်။ ထီးဖြူရှေ့တွင် ရွှေထီးသုံးလက် မိုး၍ အလောင်းတော်သည် ယပ်မားကြီးကို အချို့ဆွေတော်မျိုးတော်များက ဆွဲယူသည်။ သမီးတော်များက ဘေးမှဝန်းရံလိုက်ပါလာကြသည်။

ရွှေတိဂုံတောင်ဘက်မှခပ်သိမ်းအရောက်တွင် ဗြိတိသျှဘားမားရပ်ရပ်ကွယ်နှင့် လန်ဒန်အတ်ရပ်ရပ်ကွယ်တို့က ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးကြသည်။ ကန်တော်မင်(ကန်တော်မင်လာ)ဥယျာဉ်အဝသို့အရောက်တွင် အ

မြောက်(၂၀)ချက်ပစ်ဖောက်၍ အဓိအသေပြုသည်။ ကန်တော်မင်(ကန်တော်မင်လာ)ဥယျာဉ်အတွင်းရှိ ဧည့်ခံမဏ္ဍပ်တွင် ဘုရင်ခံဆာဟာကုတ်ဘတ်တလား၊ အတွင်းဝန်ကြီး ဘရန်ဒါ၊ ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းချုပ်ဖိုက်၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဦးစိုး၊ လေဒီဂျိုင်း၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် နိုင်ငံရေးရာလက်ထောက်အတွင်းဝန် ဦးစိုး၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး ဆာစောမောင်၊ ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက်ဟောင်း ဦးလတ်၊ ဝတ်လုံအိမ်အေမောင်ကြီး၊ (၂၀)ဦးဝံသာနု ဦးဘဘေ၊ မြန်မာ့အလင်း ဦးစိန် စသည့်ရှိကြသည်။ (ထိုအခမ်းအနားသို့ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးမေအောင်၊ ပညာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဘရင်၊ သစ်တောရေးဝန်ကြီး မစ္စတာ အရိမ်၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဝိလှကေတို့မလာကြပါ။)

ပန်းခြံထဲတွင် လူတွေများလွန်းသဖြင့် ပုလိပ်က မနည်းထိန်းယူရသည်။ အလောင်းတော်ကို ငှက်ချေးခံပြာသင်္ဘင်တင်၍လှည့်ပြီးနောက် လောင်တိုက်ထဲသို့သွင်းသည်။ ထို့နောက် သံယာတော်များက သရဏဂုံတင်ကြသည်။ ထို့နောက် အလောင်းတော်ကို လောင်တိုက်မှထုတ်၍ အုတ်နန်းပြာသင်္ဘင်အတွင်းသို့ သွင်းသည်။

ဆရာမြသန်းတင့်၏ရင်ထဲတွင် ကိန်းအောင်းတင်းကျပ်နေသော ကုန်းဘောင်ခေတ်နေဝင်သွားပုံကို ဆရာ၏ကလောင်စွမ်းအားဖြင့် တောင်သမန်ရွှေအင်းကလေညင်းဆော်တော့ ဟူသော စာအုပ်ကြီးပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏စိတ်ရင်းတွင် စာဖတ်သူပရိသတ်ထံသို့ စာအုပ်ကြီး အစစအဆုံး တစ်ခုလုံးကို ဖော်ပြချင်လှသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ရင်ထဲတွင် ကိန်းအောင်းနေသောတင်ပြချင်လိုမှု ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးကို ပရိသတ်ထံသို့ ရေကန်တစ်ခုစာမျှသာ တင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

စာတစ်အုပ်လုံးမှ အဆီအနှစ်များကို ဆွဲထုတ်၍ အပိုင်း(၈)ပိုင်းမျှသာ တင်ပြလိုက်ရသော်လည်း စာဖတ်သူများအနေဖြင့် တောင်သမန်ရွှေအင်းဆီမှ သိပေါဘုရင်၊ စုပုရားလတ်၊ ဆင်ဖြူရှင်၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်ပရင်ဒါဂတ်စ်၊ ကာနယ်စလေဝင်တို့၏ ရုပ်ပုံလွှာများမှတစ်ဆင့် မြန်မာ့ကုန်းဘောင်ပဝေသရာဇ်ထီးနန်းနှင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ဝါဒထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး မြန်မာပြည်မည်သို့မည်ပုံတတိုက်တရိုက်ကျဆုံးခဲ့ရပုံကို အသေအချာ တွေ့မြင်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ပြသန်းတင့်

မိုးတိန်း(သူရိယနေဝန်း)

မြောက်ဦးဖြစ်စဉ်တွင် ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများသေဆုံးမှု၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုများနှင့်အထူရံတစ်ဝိုင်းများဒဏ်ရာရရှိမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းအတွက်ဝမ်းနည်းကြောင်းနှင့်တော်ဝင်အစိုးရအပိုင်ပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ထုတ်ဖော်ပြောကြား ၁၈-၁-၂၀၁၈

နိုင်ငံနှင့်ကိုက်ညီသည့်စွဲစည်းပုံပေါ်ထွက်လာရန်ကြိုးပမ်းနေကြောင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဝဉ်းဆက်မပြတ်ပွဲပြုပြီးတိုက်မှုအတွက်ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဒုတိယသမ္မတဦးဟင်နရီမန်ထီးယူပြောကြား ၁၈-၁-၂၀၁၈

ဒေါက်တာအေးမောင်ကိုမမ်းဆီးပျက်ပြီးပုဒ်မသုံးခုဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှတရားစွဲဆိုထား ၁၈-၁-၂၀၁၈

အိန္ဒိယပြည်နယ်ပြည်တွင်းလုပ် အက်ဂနီရှဟုအမည်ပေးထားသည့်တိုက်ချင်းပစ်ခန်းပျံကိုဩဒိယပြည်နယ်မှာဒေသခံမြင်စွာ ပစ်လွှတ်နိုင်ခဲ့

ရန်ကုန်တိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြိုးမင်းသိန်းကိုပိုက်ကယ်ကျော်ဖြင့်ဒေသခံနှင့်ပစ်ခတ်ခံရပြီးနောက်ပုဒ်မနာရီစွဲစည်းရေးသားမှုများကြောင့်ရန်ကုန်တိုင်းအစိုးရအဖွဲ့မှတရားလိုပြုလုပ်တိုင်ကြားခဲ့သည့်ပိုက်ကယ်ကျော်ဖြင့်အုပ်ချုပ်မှုနယ်တရားရုံးမှ ပုဒ်မနှင့်ချုပ်ငြိမ်းအမှုပိုင်ခွင့်ထောင်ဒဏ် (၉) လချမှတ်

နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင်အသေခံရမှုကြောင့်လူ (၁၀) ဦးသေဆုံး၊ (၆၅) ဦးဒဏ်ရာရရှိ ၁၈-၁-၂၀၁၈

မိတ္ထီလာကားဝင်း၌ရွှေပြည်ခံခရီးသည်တင်ကားပေါ်တွင်ခရီးသည်တစ်ဦးသေဆုံးမှု ဖြစ်ပွား ၁၈-၁-၂၀၁၈

ဆန်ဈေးကျက်အတွင်းပေါ်ပေါက်နေသောလိမ်လည်မှုကြီးအတွက် တိုင်ကြားသူဦးရေပိုမိုများပြားလာ ၁၈-၁-၂၀၁၈

မြန်မာနိုင်ငံမှငရုတ်သီးမှုန့်များအားလန်ဒန်စာရင်းစစ်ဆေးမှုစစ်သစ်ရအသုံးပြုနိုင်သည့်အထောက်အကူဆင်ပို့မှုများပြည်လှုံ့နေကြောင်းတွေ့ရှိရ ၁၈-၁-၂၀၁၈

၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ တစ်စုံတစ်ရာအစည်းအဝေးအောင်မြင်ပါစေ

လက်တွေ့နှင့်အညီ ချီးမွမ်း
ဆီးရီးယား (၁၀) ဦးအားခွဲခြားသေဆုံး

၂၀-၁-၂၀၁၈

ရခိုင်ပြည်နယ်ကို အနာသက်ခံ အစိုးရမှ ကိုလိုနီစနစ်
ဖြင့် အုပ်ချုပ်နေဟု ရခိုင်အမျိုးသားပါတီမှ အမျိုးသား
လွှတ်တော်အမတ် ဦးအောင်သောင်းရွှေဝေဖန်

၁၉-၁-၂၀၁၈

တရုတ် - ဖြန့်ဖြူးမှုတွဲပြီး သမုဒ္ဒရာပြင်
သုတေသန ပြုလုပ်

၁၈-၁-၂၀၁၈

‘ဝ’ UWSA မဟိုက်ကော်မတီအစည်း
အဝေး ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ
တိုးချဲ့ခန့်အပ်

၁၈-၁-၂၀၁၈

ဒေါက်တာအေးမောင်နှင့် ဝေဟင်အောင်
တို့ကို ဇန်နဝါရီ (၃၁) တွင် ရုံးထုတ်မည်

တောင်ကိုရီးယားအိုလံပစ်ပွဲတော်သို့
မြောက်ကိုရီးယားအစွဲစေလွှတ်မည်ကို
ဂုဏ်သိမ်းလိုက်

၁၈-၁-၂၀၁၈

ဆေးဝါးအတုများကြောင့် အာမရိကတွင်
တစ်နှစ်လူတစ်သိန်းခန့် သေဆုံး

၁၈-၁-၂၀၁၈

ဇင်ဘာလအတွက် အခံခေါင်းဆောင်ရွှင်ဘန်
နှင့် အမေရိကန်တွင် ရဟတ်ယာဉ်ပျက်ကျမှု
ကြောင့် သေဆုံး

၁၈-၁-၂၀၁၈

အိန္ဒိယပြည်နယ်ဒေလီအစိုးရကောင်း
များကို မိဘများကင်မရာမှ စောင့်ကြည့်
ခွင့်ရတော့မည်

၁၉-၁-၂၀၁၈

တရုတ်လေကြောင်းခရီးစဉ်
(၂၀၀) နီးပါးကို ထိုင်ဝမ်ပိတ်ပင်

၂၀-၁-၂၀၁၈

တောင်ကိုရီးယားတွင် တရားမဝင်
နိုင်ငံခြားသားများကို စီမံချက်ဖြင့်
စတင်မမ်းဆီး

၂၀-၁-၂၀၁၈

